

Text Printed by
Vedhashala Mudranalaya
Ahmedabad-13

Introduction, etc. Printed by
Swami Tribuvandas Shastri
Shree Ramanand Printing Press
Kankaria Road
Ahmedabad-22
and Published by
Nagin J. Shah
Director
L. D. Institute of Indology
Ahmedabad-9

FIRST EDITION
May, 1976

PRICE RUPEES 16/-

सिरिइंदइंसगणिविरइयं

भुवणभाणुकेवलिचरियं

संपादक

मुनि श्री रमणीकविजयजी

प्रकाशक

कालभाई दलपतभाई भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर
अहमदाबाद-९

PREFACE

The L. D. Institute of Indology has great pleasure in offering to the world of Prakrit scholars the hitherto unpublished literary work entitled 'Bhuvanabhāṇukevalicariya' composed in V. S. 1554 by Indrahamsagaṇi belonging to Kutubapurā branch of Tapagaccha. The work contains 2100 verses. Late Muni Shri Ramanikvijayaji, a colleague of Late Muni Shri Punyavijayaji, has edited the text on the basis of two mss., one belonging to the Pt. Kirtimuni Jñānakoṣa, Godhavi and the other belonging to Saṃvegi Upāśraya, Ahmedabad. The latter bears the No. 2481. Both these mss. can well be assigned to the 17th century V.S.

The spiritual lineage of the author Indrahamsagaṇi is as follows : Yuga-pradhāna Somasundarasūri>Munisundarasūri who had brought peace by composing 'Śāntikarastava'>Jayacandrasūri who had earned the title 'śyāma-śārada'>Ratnaśekhara-sūri, the author of 'Vicārasāra'>Udayanandisūri alias Yogindra>Surasundarasūri>Lakṣmīsāgara-sūri>Somadevasūri>Ratnamaṇḍanasūri>Indranandisūri>Dharmahamsagaṇi > Vācaka Indrahamsa.¹

Shri M. D. Desai in his Gujarati work 'Jaina Sahityano Saṁkṣipta Itihāsa' (Brief History of Jaina Literature pp. 757-58) informs us that Indrahamsagaṇi composed Upadeśakalpavallī in V.S. 1555, Balinarendrakathā in V.S. 1557 and Vimalacaritra in V.S. 1578. But Balinarendrakathā is not extant. It might have been either the Sanskrit rendering of his Bhuvanabhāṇukevalicariya or Bhuvanabhāṇukevalicariya itself called by the title Balinarendrakathā. The authorship of Vimalacaritra is doubtful. Not a single ms. of this work is available at present, nor is it mentioned anywhere else. Upadeśakalpavallī is a Sanskrit commentary on the Sajjhāya 'Maṇha jīṇaṇaṁ āṇaṁ...' To illustrate good acts of a Jaina lay disciple the stories are given in the commentary. It is noteworthy that the last story which is extensively told relates to Vimalamantri.

Bhuvanabhāṇu is neither a historical character nor a mythical character. It is a creation of pure imagination. The work relates the story of this character in his various births. It depicts the allegorical progress of Jīva. It abounds in personifications of abstract qualities. The author has considerably succeeded in clothing the abstract qualities with vivid personality.

It was Āc. Hemacandrasūri Maladhārī (12th century A. D.) who for the first time composed Bhuvanabhāṇukevalicarita in Sanskrit prose. It occurs in his Sanskrit commentary on Bhavabhāvanā which he himself composed in 1123 A.D. This Bhuvanabhāṇukevalicarita by Āc. Hemacandrasūri evinces the influence of the Upamiti-bhava-prapañcā-kathā, a wellknown Sanskrit allegory written by Āc. Siddharṣi in 905 A. D.

1. Bhuvanabhāṇukevalicariyapraśasti pp. 149-50.

Indrahaṁsagaṇi seems to have versified in Prakrit Āc. Hemacandra's Bhuvanabhānukevalicarita. The works on the same theme written after Indrahaṁsagaṇi are also found. Lakṣmīlābhagaṇi of Kharataragaccha composed in V. S. 1603 Bhuvanabhānukevalicarita in Prakrit prose. This seems to be the Prakrit Chāyā of Āc. Hemacandra's Sanskrit work in point. The work is unpublished. In V. S. 1769 Udayaratnasūri of Tapagaccha composed Bhuvanabhānukevali-rāsa in old Gujarati. Āc. Hemacandra's concerned work constitutes the basis of this rāsa. This rāsa is already published. In V.S. 1801 Tattvahaṁsagaṇi wrote a Bālāvabodha (commentary in old Gujarati) on Āc. Hemacandra's Sanskrit Bhuvanabhānukevalicarita. Harikalaśa too has written a Bālāvabodha on the same work.

We are grateful to Late Muni Shri Ramanikvijayaji for editing this interesting Prakrit work. Our thanks are due to Pt. Babubhai Savchand Shah for correcting the proofs. We express our thanks to Dr. R. M. Shah who has kindly written Gujarati Introduction to the Prakrit text.

We are very much thankful to the Trustees of the Kikabhat's Pole Jaina Upashraya who at an instance of Muni Shri Ramanikvijayaji, gave us papers at gratis to print the present work and donated Rs. 355/- for the publication of the same.

We hope the present work will be useful to the students of Prakrit language and literature.

L. D. Institute of Indology
Ahmedabad-380009.
15th April 1976

Nagin J. Shah
Director.

પ્રસ્તાવના

સંપાદન પદ્ધતિ અને પ્રતિ-પરિચય—

વિ. સં. ૧૫૫૪ માં તપગચ્છની કુતુબપુરા શાલાના ઇન્દ્રહંસ ગણિપ રચેલ પ્રાકૃત પદ્ય-વદ્ધ ‘ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત’ અહીં પ્રથમ વાર સંશોધિત થઈ પ્રકાશિત થાય છે.’

પૂ. સ્વ. આગમ-પ્રભાકર મુનિ પુણ્યવિજયજીના સહવાસી સ્વ. મુનિ રમણીકવિજય-જીપ્ર પ્રસ્તુત કૃતિની પ્રેસકોપી નોંધે નોંધેલો પ્રતિ નં.૧ ઊપરથી કરેલી અને તેમાં જરૂરી સંશોધન માટે પ્રતિ નં.૨ નો આધાર લીધેલો. ^૨ વન્ને હસ્તપ્રતોમાં કોઈ મહત્વપૂર્ણ પાઠાન્તર ન હોવાથી પાઠાન્તરોની અલગ નોંધ લીધી નથી. કઠિન સ્થળોના સંસ્કૃત પર્યાય અને ટિપ્પણ સંપાદકશ્રીપ્ર જ આપેલ છે.

પ્રતિ ૧ : પં. કીર્તિમુનિ જ્ઞાનકોશ, ગોધાવી (કાગળની પ્રતિ, નંબર નથી)

પરિમાણ- ૧૦"×૪૧" (૨૫.૩×૨૧સે. મી.)

પત્ર-૭૨, પ્રતિપૃષ્ઠ પંક્તિ- ૧૪, પ્રતિપંક્તિ અક્ષર- ૪૦ લગભગ

સ્થિતિ-સારી, અક્ષરો સુવાચ્ય.

આરંભ- ॥૬૦॥ સિરિ વદ્ધમાણ સામી જિણેસરો.....

અંત- ઇતિ શ્રીમત્તપાગણ-નમો-નમોમણિ-મહોપાધ્યાય-શ્રી

ધર્મહંસ-ગણિ-શિષ્ય-વાચકેન્દ્ર-શ્રી ઇન્દ્રહંસ ગણિ-વિરચિતં

શ્રી વલિનરેન્દ્ર-ચરિત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

આ પ્રતિના પ્રત્યેક પૃષ્ઠ પર હાંસિયામાં ‘ભુવનભાનુ’ પદ્ય કૃતિનું નામ

લખેલ છે.

પ્રતિ-૨: સંવેગી ઉપાશ્રય, અમદાવાદ

(ડાવડા નં. ૬૫ પ્રતિ નં. ૨૪૮૧, કાગળની પ્રતિ)

પરિમાણ- ૧૦"×૪૧" (૨૬×૨૧ સે.મી.)

પત્ર-૫૮, પ્રતિપૃષ્ઠ પંક્તિ ૧૫, પ્રતિપંક્તિ અક્ષર ૫૦ લગભગ.

સ્થિતિ-સારી, અક્ષરો સુવાચ્ય.

આરંભ-અંત:-પ્રથમ પ્રતિ પ્રમાણે.

૧. સન ૧૯૩૭માં વિઠલજી હિરાલાલ હંસરાજ જામનગરવાળાએ એક ‘ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત’ (સંસ્કૃત) પ્રકાશિત કરેલ છે, તેમાં તેના કર્તાનું નામ ઇન્દ્રહંસ ગણિ છાપેલ છે, પરંતુ તે આ. હેમચંદ્રસૂરિ મેલબારીના ‘મવ-ભાવના’ ગ્રંથમાંથી ઉદ્ધૃત સંસ્કૃત ગદ્યવદ્ધ ‘ભુવનભાનુ-ચરિત્ર’ છે. તે જ રીતે જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા, માવનગર તરફથી વિ.સં. ૧૯૮૧માં આ. હેમચંદ્રસૂરિ-રચિત ‘ભુવનભાનુ-ચરિત્ર’ નો જ ગુજરાતી અનુવાદ પ્રસિદ્ધ થયેલ. તેમાં પણ કર્તાનું નામ ઇન્દ્રહંસ ગણિ જ દર્શાવેલ છે. આ મૂળ પ્રસ્તુત કૃતિ જોતાં જ સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે.

૨. સ્વ. સંપાદકશ્રીપ્ર આની કોઈ નોંધ પ્રેસકોપીમાં કે અન્યથા કરેલો મેલો નથી. પરંતુ તેઓશ્રીપ્ર ઉપયોગમાં લીધેલી હસ્તપ્રતોની માઈશ્રી લક્ષ્મણદાસ મોજકને જાણ હતી, અને તેમણે તે પ્રતિઓ અમને લાવી આપી. વન્ને પ્રતિઓ સાથે પ્રેસ કોપી મેલવી જોતાં આ હકીકત સ્પષ્ટ થઈ.

વન્ને પ્રતિઓનો લેખન-સમય અનુમાને વિક્રમની સત્તરમી સદીનો જણાય છે. પાઠા-
ન્તર જૂજ મલતાં હોઈ વન્ને એક જ અદર્શની પ્રતિકૃતિઓ હોવાનું સંમતિ છે. વન્ને
પ્રાયઃ શુદ્ધ છે. વન્ને પ્રતિઓમાં અંતિમ ગાથાનો અંક ૨૦૮૫ લખેલ છે, પણ વન્નેની સરેસર
કુલ ગાથા ૨૧૦૦ થાય છે.

પ્રંથકાર-પરિચય—

પ્રંથકાર ઇન્દ્રહંસગણિ જૈન શ્વેતાસ્વા આસ્તાવના પ્રસિદ્ધ તપ-ગચ્છની એક પેટાશાખા
કુતુવપુરા ગચ્છમાં, વિક્રમની સોલમી શતાબ્દીના મધ્ય ભાગમાં થઈ ગયા.

કર્તાએ ‘ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિય’ ને અંતે આપેલ પ્રશસ્તિમાં પોતાની ગુરુ-પરંપરા
આ પ્રમાણે નોંધી છે—

તપગચ્છ-નાયક યુગપ્રધાન સોમસુંદરસૂરિ > ‘શાંતિકરસ્તવ’ થી શાંતિ સ્થાપનાર મુનિ-
સુંદરસૂરિ > વાલીસમસ્થા પૂરવાથી દક્ષિણ-દેશમાં જેમને ‘શ્યામ-શારદા’ વિરૂદ્ધ મલેલું તે
જયચંદ્રસૂરિ > ‘વિચારસાર’ ગ્રંથના રચયિતા રત્નશેખરસૂરિ > ‘યોગીન્દ્ર’ ઉપનામધારી ઉદય-
નંદિસૂરિ > સૂર્યસમાન તેજસ્વી સૂરસુંદરસૂરિ > વ્યાખ્યાન-કુશલ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ > સૌભાગ્ય-
વાન સોમદેવસૂરિ > વિદ્યા-શિરોમણિ રત્નમંડનસૂરિ > સુવર્ણવર્ણદેહધારી સોમજયસૂરિ >
યુગપ્રધાનસમ ઇન્દ્રનંદિસૂરિ > નિગમાગમના પ્રસર ઘાતા ધર્મહંસ ગણિ > વાચક ઇન્દ્રહંસ.

તપગચ્છની અધિકૃત પટ્ટાવલી ગણાતી ‘વીર વંશાવલી’ માં સુધર્માસ્વામિથી ૫૩ મી પાટે
ઉપરોક્ત ૭ માં લક્ષ્મીસાગરસૂરિ નું નામ મળે છે. તેમના બે મુખ્ય શિષ્યો—[૧] સોમદેવ-
સૂરિ અને [૨] સોમજયસૂરિ. સોમજયસૂરિના [૧] હેમવિમલસૂરિ [૨] કમલકલશસૂરિ
અને [૩] ઇન્દ્રનંદિસૂરિ એમ ત્રણ મુખ્ય શિષ્યો હતા. પ્રથમ હેમવિમલસૂરિ તપગચ્છના
૫૫મા પટ્ટધર બન્યા, અને વાલીના બે આચાર્યોએ ગચ્છમેદ કરી પોતાના સ્વતંત્ર ગચ્છોની
સ્થાપના કરી. વિ. સં. ૧૫૫૫ માં કમલકલશસૂરિએ સ્થાપેલ ગચ્છ ‘કમલકલશ-ગચ્છ’
કહેવાયો. ઇન્દ્રનંદિસૂરિએ અણહિલવાડ પાટણ નજીકના કુતપુર કે કુતુવપુરમાં વિ. સં.
૧૫૫૮માં પોતાનો ગચ્છ સ્થાપ્યો તે ‘કુતુવપુરા-ગચ્છ’ કે ‘કુતપ્રમ-ગચ્છ’ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયો.^૧

આ કુતુવપુરા શાખાની પણ એક પટ્ટાવલી મળે છે. તે તપગચ્છની ૫૬ મી પાટે સોમ-
જયસૂરિ અને તેમની પાટે [૫૭ મી પાટે] ઇન્દ્રનંદિસૂરિનું નામ આપે છે.^૨

આ કુતુવપુરા ગચ્છ પમાંથી પ્રવર્તેલા નિગમમત માટે જાણીતો છે.^૩

આમ કુતુવપુરા શાખાના પ્રવર્તક ઇન્દ્રનંદિસૂરિના શિષ્ય ધર્મહંસગણિ અને તેમના
શિષ્ય તે ‘ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિયં’ ના કર્તા ઇન્દ્રહંસ ગણિ.

પાછલથી ધર્મહંસગણિ તથા ઇન્દ્રહંસગણિ વન્નેએ સૂરિપદ મેલવ્યું હોય તેમ એક
‘કુતુવપુરા ગચ્છ-નિગમગચ્છ પટ્ટાવલી’ પરથી ત્રિપુટિ મુનિઓએ અનુમાન કર્યું છે.^૪

૧. ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિયં-પ્રશસ્તિ, પૃ. ૧૪૯-૫૦.

૨. વીર વંશાવલી, જૈન સાહિત્ય સંશોધક, લં. ૧, અં. ૩, પરિશિષ્ટ, પૃ. ૫૧.

૩. શ્રી તપગચ્છ પટ્ટાવલી-કુતુવપુરા શાખા, જૈન સત્ય પ્રકાશ, વર્ષ-૧૪, અં. ૨ [૧૯૪૮] પૃ. ૩૮.

૪. જુઓ- જૈન પરંપરા નો ઇતિહાસ-[ત્રિપુટિ] ભા. ૩ પૃ. ૫૭૨-૫૭૪.

૫. જુઓ- પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય, ભા. ૨, પૃ. ૨૪૩.

પણ ઉપરોક્ત પ્રથમ પટ્ટાવલીથી આ પટ્ટાવલી ભિન્ન જણાય છે, કારણ કે ઉપરોક્ત પ્રથમ પટ્ટાવલીમાં બન્નેના સૂરિપદનો કોઈ ઉલ્લેખ નથી.

इन्द्रहंसगणिनी कृतिओ-

શ્રી. મો. દ. દેશાઈપ ઇન્દ્રહંસગણિની ચાર રચનાઓ હોવાનું જણાવ્યું છે ^૧—

(૧) ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત રચના સં. ૧૫૫૪

(૨) ઉપદેશકલ્પવલ્લી ” ” ૧૫૫૫

(૩) બલિનરેન્દ્રકથા ” ” ૧૫૫૭

(૪) વિમલચરિત્ર ” ” ૧૫૭૮

(૧) ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત્ર વિશે આગળ વિસ્તારપૂર્વક લખેલ છે.

(૨) ઉપદેશકલ્પવલ્લી-શ્રાવકના ૩૬ કૃત્યરૂપ ‘મન્હ જિણાણં આણં...’ સજ્ઞાય ઉપર ની આ સંસ્કૃત ટીકા છે.^૨ દરેક કૃત્ય સંબંધી એક એક ને કેટલીક-વાર બે બે કથાઓ દૃષ્ટાંતરૂપે આપેલ છે. પમાની કેટલીક સંક્ષિપ્ત અને કેટલીક વિસ્તૃત છે. છેલ્લી કથા વિમલ મંત્રીની છે, તે અતિ વિસ્તારપૂર્વક આલેખાયેલી છે.

કેટલીક કથાઓનું વસ્તુ પરંપરાથી ભિન્ન છે તે આ કર્તાની વિશિષ્ટતા છે. ઉદા. ૨૬ માં અધિકારમાંની કુરુગઢ મુનિની કથા અને ૨૮ માં અધિકારમાંની વૃહદ્રથની કથા.

કર્તાપિ આમાં કેટલીક જગ્યાપ નિગમમતનું સમર્થન કરતા મુદ્દાઓ મૂક્યા છે. આને કારણે રસિક શૈલી અને સુંદર કથાઓ હોવા છતાં ગ્રંથનો પ્રચાર જૈનોમાં ઓછો જણાય છે.

(૩) ત્રીજી રચના ‘બલિનરેન્દ્રકથા’ ઉપલબ્ધ નથી. નામ પરથી લાગે છે કે તે પ્રથમ રચનાનું જ સંસ્કૃત રૂપાન્તર હશે. કદાચ ‘ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત્ર’નું અપરનામ ‘બલિનરેન્દ્ર-કથાનક’ રૂપે ફરી નોંધાયું હોય તેમ પણ બનવા સંભવ છે. કર્તાપિ પોતે જ ‘ભુ.ભા. ચ.’ ની પ્રશસ્તિમાં વીજું નામ ‘બલિનરેન્દ્ર-ચરિત્ર’ પદ્ય આપ્યું છે.

(૪) ચોથી રચના ‘વિમલચરિત્ર’નું કર્તૃત્વ પણ શંકાસ્પદ છે. તેની કોઈ પ્રતિ હાલ ઉપલબ્ધ નથી. તેમ જ અન્ય કોઈ સ્થળે ઉલ્લેખ મળતો નથી. પરંતુ એક સંભાવના કરી શકાય કે ઉપદેશકલ્પવલ્લીના અંતમાં આવેલ વિમલ મંત્રીનું કથાનક જ આ હોય.

કથાસાર-

‘ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત્ર’ એક રૂપકાત્મક ઉપદેશકથા છે. તેના નાયક, ભુવનભાનુ-કેવલી, પૂર્વાવસ્થામાં બલિ નામે રાજા હોય છે. જંબુદ્વીપના ગંધિલાવતી વિજયમાં ચંદ્રપુરી નગરીના રાજા અકલંક અને રાણી સુદર્શનાના તે પુત્ર છે. અનેક વર્ષ સુધી રાજવૈભવ ભોગવી, એકદા પોતાના નગરોદ્યાનમાં પધારેલા કુવલયચંદ્ર કેવલી પાસે મધુ રાજાનું દૃષ્ટાંત સાંભળી, સંવેગ ઉત્પન્ન થતાં તેમણે સંસાર ત્યાગ કરી પ્રવ્રજ્યા ગ્રહણ કરી. કુવલય-ચંદ્ર કેવલીપ આ બલિ નરેન્દ્રને તેમના ભવભવાન્તરની કથા કહી પ્રતિવોધ પમાડેલ. મુનિ અવસ્થામાં અપૂર્વ વીર્યશક્તિથી ટૂંક સમયમાં જ તેઓ કેવલજ્ઞાની બને છે અને પછી અનેક દેશોમાં વિહાર કરી અનેક ભવ્ય જીવોને ધર્મવોધ આપે છે. અનેક જીવોના આધિ-વ્યાધિ-ઉપાધિને શમાવનાર હોવાથી લોકોમાં ‘ભુવનભાનુ’ પદ્મા નામે તેઓ પ્રસિદ્ધ થયા.

૧. જૈ. સા. સં. ઇતિ. પૃ. ૭૫૭-૫૮

૨. ઉપદેશકલ્પવલ્લી-ભાષાંતર, પ્રકા. જૈન ધર્મ પ્રસારક સમા, માવનગર, ૧૯૨૨

પ્રથમ વખત વિજયપુર નામે નગરના રાજા ચંદ્રમોલિને ઉપદેશ કરતાં, તેણે પૂછેલા પ્રશ્ન પરથી ભુવનભાણુ કેવલી પોતાના સમગ્ર જન્મ-જન્માન્તરની કથા કહે છે. સમગ્ર સંસાર કેવી રીતે ચાલી રહ્યો છે અને તેમાં પ્રથમ જીવ કેવી રીતે વિવિધ વિવિધ યોનિઓમાં ફરી, પોતાના કર્મનાં પરિણામ ભોગવે છે તે ભુવનભાણુ પોતાની કથાના વ્યવસ્થાથી કહે છે. ભુવનભાણુના પ્રથમ ભવથી માંડી અંતિમ ભવ સુધીની આ કથા 'ભુ. ભા. કે. ચ.' ની અંદર જ સંક્ષેપમાં ગા. ૧૯૫૯ થી ગા. ૨૦૫૦ સુધીમાં રજૂ થઈ છે. નીચે તેનો જ ભાવાનુવાદ આપ્યો છે.

વર્તમાનકાલથી અનંતકાલ પૂર્વે વાશિષ્ઠર્ષિ રાજાના સહાયક થઈ મોહ શત્રુના સૈન્યનો નાશ કરવા માટે, કર્મ-પરિણામ રાજા કલિ નરેન્દ્રના જીવને અસંખ્યવહાર નિગોદ નામના નગરમાંથી વહાર કાઢી વ્યવહાર નિગોદમાં લાવ્યો. તે વ્યતિકર જાણવામાં આવતાં ક્રોધાયમાન થયેલા મોહ વગેરે તે જીવને ત્યાં જ અનંતકાલ સુધી બાંધી રાખ્યો. પછી કર્મ-પરિણામ તેને પૃથ્વી-કાય, અપ્કાય, તેજસ્કાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, વેદેન્દ્રિય, તેજેન્દ્રિય, ચતુરિન્દ્રિય, પંચેન્દ્રિય, તિર્યંચ, નરક અને અનાર્ય મનુષ્ય જન્મોમાં લઈ ગયો. ત્યાંથી પણ વારંવાર વચ્ચે વચ્ચે મોહાદિ ક્રુપિત થઈ તેને પાછો નિગોદ આદિમાં લઈ ગયા. ૫ પ્રમાણે તે વધાપ તેને અનંત પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી અતિ દુઃખિતપણે ભ્રમાવ્યો. પછી તે આર્યક્ષેત્રમાં અનંત વાર મનુષ્યત્વ પામ્યો; પરંતુ ક્યાંક કુજાતિભાવથી, ક્યાંક કુલદોષથી, ક્યાંક જાત્યંધતા, ઘઘિરતા અને સંજત વ. દોષથી, ક્યાંક કુદ્યાદિ રોગથી, ક્યાંક અલ્પ આયુષ્યના દોષથી, ધર્મના નામને પણ જાણ્યા સિવાય પૂર્વવત્ મોહાદિક શત્રુઓ તેને પૈન્દ્રિયાદિમાં લઈ જઈ અનેક પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી ભ્રમાવ્યો.

પ્રથમ શ્રીનિલય નગરમાં ધનતિલક શ્રેષ્ઠીનો તે વૈશ્રમણ નામે પુત્ર થયો. ત્યાં "ધન, કનક આદિ ભાવો અનિત્ય છે અને આપત્તિનું હરણ કરવા માત્ર ધર્મ જ સમર્થ છે. માટે હે જનો ! તેનું શરણ સ્વીકારો." આ પ્રમાણેની ગાથા સાંભળતા તેને ધર્મ કરવાની બુદ્ધિ થઈ. પરંતુ તે માત્ર કુદૃષ્ટિના કારણે થયેલ દોષાથી પાપબુદ્ધિ જ હતી. તેથી તે સ્વયંભૂ નામના ત્રિદંડી-નો શિષ્ય બન્યો. પછી તે ત્યાં પળ મનુષ્ય-જન્મ દ્વારાને પાછો સંસારમાં અનંતકાલ સુધી ભ્રમ્યો. વળી અનંતકાલ પછી ફરી માનવરૂપે જન્મ્યો, પણ શુદ્ધ ધર્મશ્રવણના અભાવે કુ-ધર્મબુદ્ધિની નિવૃત્તિ ન થઈ. કોઈ વખત સદ્ધર્મનું શ્રવણ થયું છતાં પણ સદ્ગુરુ-સમાગમના અભાવે, કોઈવાર ચાલસ અને મોહના કારણે, કોઈ વાર જડતાથી, કોઈ વાર અશ્રદ્ધાથી કુધર્મબુદ્ધિ ન છૂટી. પછી કુધર્મબુદ્ધિની પ્રેરણાથી ધર્મના વહાને પશુવધાદિ મહાપાપ આચરો ને તે પૂર્વવત્ અનંત પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી ફરી ભટક્યો.

પછી વિજયવર્ધનપુરમાં સુલસ શ્રેષ્ઠીનો નંદન નામે પુત્ર થયો. ત્યારે યથાપ્રવૃત્તિકરણથી કુદૃષ્ટિને છેદીને આયુ સિવાયના વીજા મોહાદિ સાત કર્મોની કંઈક ન્યૂન કોટાકોટી સાગ-રોપમ જેટલી સ્થિતિ કરી અને ગ્રંથિપ્રદેશ સુધી પહોંચ્યો, પરંતુ તેને છેદવા સમર્થ ન થયો. ત્યાંથી અશ્રદ્ધા, રાગ-દ્વેષાદિકે તેને પાછો ચાલ્યો. આમ અનંતવાર પાછો ફરીને દરેક વખતે અનંતકાલ સુધી પૈન્દ્રિયાદિકમાં ફર્યો.

પ્રથમ વખત તે મલ્યપુરમાં ઇન્દ્ર રાજાનો વિશ્વસેન નામે પુત્ર થયો. તે ભવમાં અપૂર્વકરણરૂપ કુદારથી તેણે ગ્રંથિનો છેદ કર્યો. પછી અનિવૃત્તિકરણપ્રવેશાદિ કર્મથી પછી સમય સમ્યક્ત્વ પામ્યો. મોક્ષતરુના મૂલરૂપ અને અતિ દુર્લભ પદ્મા તે સમ્યક્ત્વ રત્નને પણ પામીને

કુહાદિ-રાગના કારણે હારી ગયો. પુનઃ ધન શ્રેષ્ઠીના સુમગ નામે પુત્ર રૂપે અન્ય ભવમાં સ્નેહરાગથી તેનો નાશ કર્યો. ગૃહપતિના પુત્ર સિંહના ભવમાં વિષયરાગથી તેનો ધ્વંસ કર્યો. અને જિનદત્તની પુત્રી જિનશ્રીના ભવમાં દ્વેષથી તેણે પ્રાપ્ત સમ્યક્ત્વ ગુમાવ્યું. પછી બ્રાહ્મણના પુત્ર જ્વલનશિલના, ધનંજય-પુત્ર કુવેરના, ધનાઢ્યના પુત્ર પદ્મના અને શ્રેષ્ઠપુત્ર સોમદત્તના જન્મોમાં ક્રમે ક્રોધ, માન, માયા અને લોભથી તે સમ્યક્ત્વ-રત્ન હારી ગયો.

પ્રમાણે મોહાદિ શત્રુને વશ થઈ અસંખ્યાત ભવોમાં સમ્યક્ત્વ ગુમાવી દીધું. ધર્મ શ્રેષ્ઠીના પુત્ર સુંદરના ભવમાં હિંસાથી, દેશવિરત પવા મણિમદ્રના ભવમાં મૃપાવાદથી, સોમદત્તના ભવમાં અદત્તાદાનથી, દત્તના ભવમાં મૈથુનથી, ધનવહુલ શ્રેષ્ઠીના ભવમાં પરિગ્રહથી અને રોહિણી શ્રાવિકાના ભવમાં વિકથારૂપ અનર્થદંડથી-પ્રમાણે અપરાપર મોહાદિકના દોષથી સમગ્ર સુક્ષ્મની હેતુભૂત પવી દેશવિરતિને પણ તે અસંખ્ય ભવોમાં હારી ગયો. પછી અરવિંદકુમારના ભવમાં મહાકળે સર્વગુણોની અધિકારિણી પવી સર્વવિરતિ પ્રાપ્ત કરીને ક્રોધ અને માનથી તેને હારી ગયો. પછી અમાત્યપુત્ર ચિત્રના જન્મમાં વિષયની સુખશીલતાથી હારી ગયો, રાજ-પુત્ર વિજયસેનના ભવમાં તો તે સર્વવિરતિ પામીને અગિયારમે ગુણસ્થાને આરૂઢ થયો, પણ ત્યાંથી દેહ અને ઉપકરણની મૂર્છાના કારણે પાછો પડ્યો. પછી શ્રેષ્ઠીપુત્ર પુંડરીકના ભવમાં તે પુનઃ સર્વવિરતિ પામ્યો, અને ત્યાં ચૌદપૂર્વ મળ્યો. પણ આવી ઉચ્ચ પદવી નિદ્રાને વશ થઈ હારી ગયો.

આ પ્રમાણે અનંતાનંત પુદ્ગલપરાવર્તોમાં પૂર્વોક્ત રીતે મોહાદિક શત્રુઓને વશ થવાથી તે અનંત વાર મનુષ્યજન્મ નિર્વર્થક જ હારી ગયો.

પછી પદ્મસ્થલ નગરમાં સિંહવિક્રમ નામે તે રાજકુમાર થયો. ત્યાં ફરી સર્વવિરતિ પામ્યો. તે ભવમાં તેણે સમ્યક્રીતે સર્વવિરતિનું આરાધન કર્યું અને મોહાદિને અત્યંત ક્ષીણ કરી દીધા, તથા પુણ્યોદયને પુષ્ટ કર્યો. ત્યાંથી મહાશુક્ર નામના દેવલોકમાં જઈ આવી કમલકર નગરમાં શ્રીચન્દ્ર રાજાનો માનુ નામે પુત્ર થયો. ત્યાં પણ પહેલાંની જેમ સર્વવિરતિનું આરાધન કર્યું, મોહાદિકને અધિકતર ક્ષીણ કર્યા અને પુણ્યોદય વિશેષ પુષ્ટ કર્યો. ત્યાંથી નવમા ગ્રેવેયકમાં જઈને પછી પદ્મલંકનગરમાં ઇન્દ્રદત્ત નામે રાજા થયો. ત્યાં પણ સમ્યક્રીતે સર્વવિરતિને આરાધીને, મોહાદિકને વધારે ક્ષીણ કરી, પરમ પ્રકર્ષથી પુણ્યોદયને પુષ્ટ બનાવીને તે સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનમાં ઉત્પન્ન થયો. ત્યાંથી ય્યવીને પ જીવ અંતે વલિ નરેન્દ્ર રૂપે જન્મ્યો.

પ્રકાશ પોતાનું આ સમગ્ર ચરિત્ર કુવલયચંદ્ર કેવલી પાસે સાંભળીને વલિ નરેન્દ્ર સંભ્રાન્ત બની, કેવલીને પગે લાગી વોલ્યા—“હે ભગવન્ ! મોહાદિ શત્રુઓ અતિ દુષ્ટ છે, માટે આ ભવમાં પણ પૂર્વ પ્રમાણે જ્યાં સુધી તેઓ મને છેતરે નહીં તેટલામાં કૃપા કરીને મને ચારિત્રધર્મ રાજાના સૈન્ય સાથે મેલવી દો, અને પવો ઉપાય વતાવો કે જેથી તેઓ મારો પરાભવ જ કરી ન શકે, અને હું તે વધાનો વિનાશ કરી શકું.”

ત્યારે કુવલયચંદ્ર કેવલી પ કહ્યું—“હે રાજન્ ! તમારા જેવા માટે તેમ કરવું યોગ્ય જ છે. માટે તમે ચારિત્ર અંગીકાર કરો પટલે હું તમને ચારિત્રધર્મના સૈન્ય સાથે મેલવી દઉં કે જેથી મોહાદિ શત્રુઓનો તમે ક્ષય કરી શકો. તે રિપુઓના ક્ષયનો ઉપાય આ પ્રમાણે છે—

સર્વ સંગનો ત્યાગ કરી ચારિત્રધર્મનું જ શરણ લેવું. એક ક્ષણવાર પણ સર્વવિરત્તિના સંગનો ત્યાગ ન કરવો. સદ્બોધ, સમ્યગ્દર્શન અને સદાગમને અતિ સંનિહિત કરી રાખવા. વીજા પ્રશમ, માર્દવ, આર્જવ, સંતોષ, તપ, સંયમ, સત્ય, શૌચ, અકિંચનતા અને વ્રહ્મચર્ય વગેરે સુખદોથી અને શીલાંગાદિથી સૈન્યમાં વધારો કરવો. પછી સદ્બોધ અને સદાગમે વતાવેલ વિધિ પ્રમાણે અત્યંત સત્ત્વશાલી વનીને પૂર્વોક્ત અનંત સૈન્ય સહિત સજ્જ થઈ તમારે મોહાદિ શત્રુઓ સાથે નિરંતર યુદ્ધ કરવું. આ પ્રમાણે કરવાથી ચારિત્ર-ધર્મના સૈનિકો તમારા સહાયક થશે અને તમે પણ એમની સહાય કરી મોહારિસૈન્યનો સર્વથા ક્ષય કરી નિવૃત્તિપુરીના સ્વામી થશો’.

આ પ્રમાણે ભગવાન કુવલ્યચંદ્ર કેવલીના વચનો સાંભળી ચિત્તમાં અતિ પ્રસન્ન થઈ, “આવો સંયોગ ફરી પ્રાપ્ત થવો મુશ્કેલ છે” એમ વિચારી તત્ત્વજ્ઞ પવા વલિ નરેન્દ્રે રતિસુંદર પટરાણીના નયનાર નામે જ્યેષ્ઠ પુત્રને રાજ્યાસન પર સ્થાપવાની સામંતોને આજ્ઞા કરી. તેનો રાજ્યાભિષેક કરી પછી જિનમંદિરમાં પૂજા, મહાદાન અને અમારિ-વોપણા કરાવી, મહોત્સવપૂર્વક રાજાઓ, માંડલિકો, મંત્રીઓ, સામંતો અને નગરજનો વ. પાંચસો મનુષ્યો સાથે તથા પોતાની કેટલીક રાણીઓ સાથે તે કેવલી ભગવંત પાસે આવ્યા અને વિધિપૂર્વક દીક્ષા ગ્રહણ કરી.

પછી ગુરુમહારાજે આપેલી પ્રથમનો સર્વ શિક્ષાને તેમણે તસ્ત જ અમલમાં મૂકી દાંધી. સદ્બોધ અને પુણ્યોદયના પ્રભાવે થોડા જ દિવસોમાં તે વારે અંગ ભળી રહ્યા અને અનેક અતિશયસંપન્ન વન્યા. પછી અઢસર જાણીને કુવલ્યચંદ્ર ભગવંતે તેમને પોતાના પદે-આચાર્ય સ્થાને-સ્થાપિત કરીને પોતે શૈલેશીકરણથી ભવોપગ્રાહી કર્મની તિર્જરા કરી મોક્ષે ગયા.

ત્યારવાદ સદ્બોધ અને સદાગમે કહેલ વિધિ પ્રમાણે સમરાંગણમાં મોહરાજના સૈન્યનું નિકેદન કરતા અને ઘણા અવ્ય જોવોને મોહરોજની ધિડેવનાથી વચાવતા વલિ સૂરિય વિહાર કરી અનેક ગામ, નગર, પ્રદેશોને પાવન કર્યા.

એકદા અપ્રમત્ત ગુણસ્થાને પહોંચેલા પવા તેમણે અકસ્માત્ વિશુદ્ધ અધ્યવસાય લક્ષણવાળી ક્ષપકશ્રેણિરૂપ સ્વદ્ગયષ્ટિ સેલવી અને તેના વડે પ્રથમ અનંતાનુવંધો ચારે ક્રોધાદિક્ષ કપાયોને મૂલથી હળી નાખ્યા. પછી અવિશુદ્ધ, મિશ્ર અને વિશુદ્ધ પવા ત્રણ રૂપધારી મિથ્યાદર્શનને પણ નિર્મૂલ કરી, અપૂર્વકરણ ગુણસ્થાનકનો સ્પર્શ કરી, અનિવૃત્તિવાદર ગુણસ્થાને પહોંચ્યા. ત્યાં અપ્રત્યાઘ્યાનાવરણ તથા પ્રત્યાઘ્યાનાવરણરૂપ આઠ કપાયોને મૂલથી જ ઝુચ્છેદવા માંડ્યા. તે અર્ધાં હળાયા તેટલામાં નરકગતિ, નરકાનુપૂર્વી, તિર્યચગતિ, તિર્યગાનુપૂર્વી, પકેન્દ્રિય, વેદંદ્રિય, તેદંદ્રિય અને ચરિન્દ્રિયરૂપ ચાર જાતિ, આતપ, ડચોત, સ્થાવર, સૂક્ષ્મ અને સાધારણ-પ નામકર્મની તેર પ્રકૃતિઓ અને નિદ્રાનિદ્રા, પ્રચલાપ્રચલા અને થીળાદિ-પ ત્રણ નિદ્રાઓ-પ પ્રમાણે સોઠ પ્રકૃતિઓનો તેમણે નાશ કર્યો. પછી અર્ધક્ષપિત આઠ કપાયો, નપુંસક વેદ, સ્ત્રી વેદ, હાસ્ય, રત્તિ, અરતિ, શોક, ભય, જુગુપ્સા, પુરુષવેદ, સંજ્વલન ક્રોધ, માન, માયા, અને લોભનો ક્ષય કર્યો. સંજ્વલન લોભનો ક્ષય કરતાં તે સૂક્ષ્મ થઈ ને સૂક્ષ્મ-સંપરાય નામના દશમા પગથીયામાં જઈને હુપાઈ રહ્યો; પણ ત્યાં જઈને છેવટે ક્ષપક શ્રેણિરૂપ સ્વદ્ગયથી તેનો ઘાત કર્યો.

પ્રમાણે અઠાવીશ સૌદર્યમનુષ્યરૂપ મોહરાજ પતિત થતાં બલિ રાજર્ષિ અસ્ખલિતપણે આગલ વધી સિદ્ધિસૌધના ક્ષીણમોહ ગુણસ્થાન નામના વારમા પગથિયા પર પહોંચી ગયા. ત્યાં મતિજ્ઞાનાવરણ, શ્રુતજ્ઞાનાવરણ, અવધિજ્ઞાનાવરણ, મનઃપર્યાયજ્ઞાનાવરણ અને કેવલજ્ઞાનાવરણ પાંચ રૂપને ધારણ કરનાર એવા જ્ઞાનાવરણને હણ્યો. દાનાંતરાય, લાભાંતરાય, ભોગાંતરાય, ઉપભોગાંતરાય અને વીર્યાંતરાય પાંચ અંતરાયને હણ્યા. નિદ્રા, પ્રચલા, ચક્ષુર્દર્શનાવરણ, અચક્ષુર્દર્શનાવરણ, અવધિર્દર્શનાવરણ અને કેવલર્દર્શનાવરણ— એ છ દર્શનાવરણ ના મેદોને હણ્યા. આ પ્રમાણે ધાતિકર્મ ચતુષ્ટય રૂપ ચાર મહાનાયક પતિત થતાં રિપુસૈન્ય પ્રાયઃ અનાથ અને અશક્ત થઈ ગયું. પટલે પૂર્વે જ્ઞાનાવરણ અને દર્શનાવરણે આવૃત્ત કરી દીધેલું, સકલ પદાર્થના સમૂહ ને પ્રકાશનારું એવું કેવલજ્ઞાન અને કેવલર્દર્શન તેમને પ્રગટ થયું. પછી તે સયોગીકેવલિ ગુણ સ્થાન નામના તેરમા પગથિયા પર આરુઢ થયા. આ જાણી ચારિત્ર ધર્મ ઘરે પરમ હર્ષ પામ્યા. તેના સૈન્યમાં વધા હર્ષાવેષથી પુષ્ટ બની ગયા.

ત્યાર પછી બલિ કેવલોપ અનેક દેશોમાં વિહાર કરી, મોહાદિના રહસ્યો પ્રગટ કરી તેની વિહંબનાઓમાંથી અનેક ભવ્ય જીવોને છોડાવ્યા. અનેક દુઃખોથી મુક્ત થવાથી સંતુષ્ટ થયેલા જનોપ તેમને ‘ભુવનભાનુ’ એવું નામ આપ્યું.

આ પ્રમાણેની ભુવનભાનુ કેવલીની કથા જાણીને ચંદ્રમૌલિ રાજાને પણ સંવેગ ઉત્પન્ન થાય છે. તે પણ પોતાના પુત્ર ચંદ્રવદનને રાજગાદી સોંપી, મહોત્સવપૂર્વક ભુવનભાનુ કેવલી પાસે દીક્ષા ગ્રહણ કરે છે. અરૂપ દિવસોમાં જ તે ઘડી શિક્ષા ગ્રહણ કરી, ચૌદ પૂર્વનો અભ્યાસ કરી મહાપ્રભાવક અને ગુણવંત બન્યા. યોગ્ય અવસરે ભુવનભાનુપ તેમને આચાર્યપદે સ્થાપ્યા. પછી પોતે શૈલેશીકરણરૂપી કરવાલથી કર્મ શત્રુના વાકી રહેલા વેદનીય, આયુ, નામ અને ગોત્ર નામના ભયોપગ્રાહી કર્મ-ચતુષ્ટયનો ક્ષય કરી, ચારિત્રધર્મના સમસ્ત સૈન્યની અતિ ઉન્નતિ કરી, સર્વ શરીર અને કર્મનો સંવંધ છોડી દઈ, સમગ્ર સંસારના દુઃખપંચથી મુક્ત થઈ, નિવૃત્તિપુરીના સ્વામી બન્યા.

કથાનક પરંપરા—

ભુવનભાનુ કેવલીના જીવનનો વિષય જૈન લેખકોમાં ઘણો પ્રસિદ્ધ અને પ્રિય રહ્યો જણાય છે. સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને ગુજરાતી ભાષામાં આ જ વિષય ઉપર રચાયેલી કૃતિઓની અનેક હસ્તપ્રતો મંડારોમાં ઉપલબ્ધ થાય છે તે હકીકત આ વાતની સાક્ષી પૂરે છે.

આ કથાનકવાલી સૌ પ્રથમ રચના આચાર્ય હેમચંદ્રસૂરિ મલધારી (ઈ. સ. ૧૨ મી સદી) ની ‘ભુવનભાનુકેવલિ-ચરિત’ છે. તેમના ‘ભવભાવના’ (રચના ઈ. સ. ૧૧૨૩) નામક ગ્રંથની સ્વોપજ્ઞ સંસ્કૃત વૃત્તિમાં પાંચમી અનિત્ય ભાવનાના વિવેચનમાં આ ચરિત્રની ગુંથણી કરાયેલ છે. આ સિદ્ધર્ષિની પ્રસિદ્ધ રૂપકકથા ‘ઉપમિતિભવપ્રપંચકથા’ (રચના ઈ. સ. ૯૦૫) ના અનુકરણમાં આ કથા લખાઈ હોય તેમ બે વચ્ચેનું વસ્તુગત સામ્ય જોતાં પ્રથમ નજરે જ જણાય છે.

ઇન્દ્રહંસ ગણિપ આ. હેમચંદ્રની રચનાના આધારે જ પોતાની રચના કરી છે. પ્રશસ્તિમાં કરેલા ઉલ્લેખથી અને સમગ્રકાવ્યના આંતરિક સામ્ય પરથી પણ આ હકીકત સમર્થિત થાય છે.

સમયની દૃષ્ટિપ ત્રીજી રચના છે સંવત્ ૧૬૦૩ માં રચાયેલ ચરતરગચ્છીય લક્ષ્મીલામ-
બાણિનું પ્રાકૃત ગદ્યવદ્ધ 'ભુવનભાણુકેવલિચરિત્ર'. અદ્યાવધિ અપ્રકાશિત આ કૃતિની સં. ૧૮૮૮
માં લખાયેલ હસ્તપ્રત લા. દ. મા. સં. વિદ્યામંદિરમાં છે.^૧ આ લક્ષ્મીલામે મલધારીના
સંસ્કૃત ચરિત્રનું શબ્દશઃ પ્રાકૃત રૂપાન્તર કરેલું જણાય છે. તેના પર કોઈ અજ્ઞાત કર્તાપ
રચેલ ગુજરાતી સ્તવક પળ છે.

વિ. સં. ૧૭૬૧ માં તપગચ્છના ઉદયરત્નસૂરિપ ગુજરાતી ભાષામાં 'ભુવનભાણુકેવલીનો
રાસ' લખેલ છે. આ રાસ પળ મલધારીના 'ભુ. મા. કે. ચરિત્ર'ના આધારે જ રચ્યો હોવાનું
કર્તાપ સ્વયં નોંધ્યું છે. આ રાસ પ્રકાશિત થયેલ છે.^૨

વિ સં. ૧૮૦૧ માં તત્ત્વહંસગણિપ મલધારીના 'ભુ. મા. કે. ચરિત્ર' પર એક ગુજરાતી
વાલાવવોધ રચેલ મળે છે. તે અપ્રકાશિત છે. તેનો હસ્તપ્રત ઉપરોક્ત લા. દ. વિદ્યામંદિરમાં
ઉપલબ્ધ છે.^૩

આ જ મલધારીની કૃતિ પર કોઈ હરિકલશ યતિ વિરચિત વાલાવવોધ-વાર્તિકની
પ્રત પળ ઉપરોક્ત વિદ્યામંદિરના સંગ્રહમાં છે—જેનો રચના સમય કે લેખન સમય અજ્ઞાત છે.^૪

આ ઉપરાંત જિનરત્નકોપમાં વીજા ચારેક કર્તાઓનો 'ભુવનભાણુચરિત્ર' કે 'ભુવન-
ભાણુકેવલિચરિત્ર' નામક રચનાઓ નોંધાઈ છે. તેમના નામ છે—હરિભદ્રસૂરિ, ઉદયવિજય,
વિજયચન્દ્રસૂરિ અને હરિકલશ ગણિ.^૫

આમાં જિનરત્નકોપ મુજબ હરિભદ્રસૂરિની કૃતિ વિમલગચ્છના ઉપાશ્રયમાં (ડાવડા
નં. ૨૭ પ્રત નં. ૧૨) હોવી જોઈએ—પરંતુ વિમલગચ્છના મંડારની પ્રતિઓના અદ્યતન સૂચી-
પત્રમાં કોઈ આવી રચના નથી મળતી.^૬ વીજા અને ત્રીજા કર્તા વિશે વિશેષ હકીકત નથી
મળી. ચોથા કર્તા તે ઉપર ઉલ્લિખિત હરિકલશ યતિ જ જણાય છે કે જેણે 'ભુ. મા. ચરિત્ર'
મૂલ નહીં પરંતુ મલધારીની કૃતિની ટીકા જ રચી છે.

આમ ભુવનભાણુ કેવલીનું ચરિત્ર એક ઉપદેશાત્મક કથાનક તરીકે જૈન સાહિત્યમાં
ઘણું પ્રચાર પામેલું જોઈ શકાય છે.

અમદાવાદ, ૧૫ જૂન ૧૯૭૬.

—ર. મ. શાહ

૧. લા. દ. ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, પ્રતિ નં. ૧૫૦.

૨. ભુવનભાણુકેવલીનો રાસ, ઉદયરત્નસૂરિ, પ્રકા. શેઠ ડાકાભાઈ શિવજી, મુંબઈ, ઈ. સ. ૧૮૭૧.

૩. લા. દ. ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, પ્રતિ નં. ૧૦૨૪૦.

૪. લા. દ. ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, પ્રતિ નં. ૭૮૮૨.

૫. જિનરત્નકોપ સંપા. હ. દ. વેલનકર, પુના ઈ. સ. ૧૯૪૪, પૃ. ૨૮૨.

૬. જુઓ 'વિમલગચ્છ જ્ઞાનમંડાર' નું લા. દ. મા. સં. વિદ્યામંદિર સ્થિત સૂચિપત્ર.

सिरिइंदहंसगणिविरइयं
भुवणभाणुकेवलिचरियं

॥ णमो त्थु णं अणुओगधरणं थेराणं भगवेताणं ॥

सिद्धिंदहंसगणिविइयं

भुवणभाणुकेवलिचरियं

अवरणामं

बलिनराहिवचरियं

सिरिवद्धमाणसामी जिणेसरो कुणउ कुसलमालाओ ।

दाणव-माणव-देविद्विद्वंदिअचलणकमलो ॥१॥

सिरिभुवणभाणुकेवलिचरिअं वुच्छामि ^१रइअअच्छरिअं ।

जं सुणिऊण भविअजणकण्णा पावन्ति ^२पावित्तं ॥२॥

जोअणलक्खपमाणो जंनुद्दीवाभिहाणओ दीवो ।

एसो विसालथालयवट्ठो वट्ठइ जयम्मि सया ॥३॥

तस्स य मज्झे सोहइ ^३सुरसेलो लक्खजोअणुच्चत्तो ।

^४पिंडीकयदीवरमाकोसो तिअसालिकेलिहरं ॥४॥

^५सुरसिहरिपच्छिमदिसासेहरसोहं विदेहखित्तमिणं ।

कालो जस्स नं सत्तू ^६देहाइक्खयविहाणेण ॥५॥

गिरि-सरिआरमणीओ इह ^७रेहइ गंधिलावई विजओ ।

गामाऽऽगर-नगरेहि देसा दीसन्ति जत्थ गुरू ॥६॥

तत्थ पुरी चंदपुरी ^८सहोअरा होइ जीइ ण जयम्मि ।

इंदपुरी णागपुरी अलया लंका व अवरा वा ॥७॥

सालो जत्थ फलिहमणिघडिओ ^९अंबरतलासिलेसिसिहो ।

जाणामि इमं ^{१०}वल्लयं नयरीनारीइ रुप्पमये ॥८॥

^{११}केलासुज्जलकंती पासाया संति जत्थ झयजुत्ता ।

किं ^{१२}कारगकित्तीओ फुरन्ति उइढं चउदिसासुं ॥९॥

१. रचिताश्चर्यम् कृताश्चर्यमित्यर्थः ॥ २. पावित्र्यम्-पवित्रताम् ॥ ३. सुरशैलः-मेरुः ॥ ४. पिण्डीकृतद्वीपरमाकोशः त्रिदशालिकेलिगृहम् ॥ ५. सुरशिखरिपश्चिमदिशाशेखरशोभं विदेहक्षेत्रं इदम् ॥ ६. देहादिक्षयविधानेन कालो यस्य न शत्रुः ॥ ७. रेहइ-राजते ॥ ८. सहोदरा-तुल्या समाना ॥ ९. अम्बरतला-लेपिशिखः ॥ १०. करकङ्कणम्, भाषायाम् 'वल्लयुं' ॥ ११. कैलासोज्ज्वलकान्तयः ॥ १२. कारककीर्तयः-प्रासादविधायक-शिल्पिकीर्तयः स्फुरन्ति ॥

ति-चउ-पण-सत्तभूमीरम्माइं जत्थ इव्वभगेहाणि ।
 मण्णे इमाणि लोमे अवइण्णाइं विमाणाणि ॥१०॥
 विलसंति पुरीइ इमे ववहारिगणा य देवकुमर व्व ।
 दिव्वंसुग-कणगाहरणभासुरंगा 'सुरंगमुहा ॥११॥
 णयरीप 'गोरीओ 'मयरज्जयसायरिक्कलहरीओ ।
 णिरूवजिअसुरीओ भोगजलुत्तारसुतरीओ' ॥१२॥
 'जाहिं आवणसेणी पूरिअपासा कयाणगसएहिं ।
 जुत्ता मुत्ताहल-मणि-कणगाईहिं समुल्लसइ ॥१३॥
 'पुरिसुत्तमा अणेगे 'महेसरा जत्थ लक्खसंखा य ।
 सयमाणपयावइणो' पडिगेहं संति 'अच्छेरं ॥१४॥
 जीए जणाण दाणव्वसणं वसणेसु विज्जए निच्चं ।
 सोगो निग्गंतुणं जओ टिओ 'णाममालाए ॥१५॥
 स्तिरिअक्कलंकभिहाणो पयाउ पालेइ तत्थ भूवालो ।
 सक्को सक्कइ न उणाइ' जस्स गुणवण्णणं काउं ॥१६॥
 सज्जणमणकेरववणपमोअसंपायणे 'णिंसाणाहो ।
 जो 'रायणीइलयवणमेहो लायण्णणिहिदेहो ॥१७॥
 'चोरंधयारपयरप्पयारपडिसेहओ दिणमणि व्व ।
 पयडिअपयावपत्तरो नरेत्तरो देइ आणंदं ॥१८॥
 दिट्ठुम्मि जम्मि वंसो लक्खिज्जइ परित्तेगसप्पुरिसो ।
 'अमिअमयाणि फलाइं अमिअलयाए हवन्ति जओ ॥१९॥
 सव्वेहिं पि गुणेहिं नियरूवमित्तेण दंसिओ जाणे ।
 दप्पणतलम्मि जह वत्थुसत्थएहिं' सपडिबिं ॥२०॥
 विणओ विणउ व्व णओ णओ व्व वयणं च जस्स वयणं व ।
 रूवं रूवं व पुणो मणोहरं जेण णत्थि परं ॥२१॥
 जह गहगणेसु सोमो भीमो जह सत्तवंतलोएसु ।
 णयवंतेसु य रामो निवेसु तह एत्त 'रायाणो ॥२२॥

१. आनन्दपूर्णमुखा इत्यर्थः ॥ २. त्रिय इत्यर्थः ॥ ३. मकरध्वजसागरैकलहर्यः ॥ ४. सुतरीओ-सुतर्यः, नावः ॥
 ५. यस्यां पुर्याम् ॥ ६. एकत्र पुरुषोत्तमाः कृष्णाः, अन्यत्र उत्तमपुरुषाः ॥ ७. एकत्र महेश्वराः शिवाः, अन्यत्र
 कद्दिमन्तः ॥ ८. एकत्र प्रजापतयः-ब्रह्माणः, अन्यत्र सन्ततिमन्तः ॥ ९. आश्चर्यम् ॥ १०. नाममालायां-अभिधानकोशे ॥
 ११. पुनः ॥ १२. कैरववनम्-रात्रिविकाशिकमलवनम् ॥ १३. निशानाथः-चन्द्रः ॥ १४. राजनीतिलतावनमेघः ॥
 १५. चौरान्वकारप्रकरप्रचारप्रतिषेधकः दिनमणिः-सूर्य इव ॥ १६. अमृतमयानि फलानि अमृतलतायाम् ॥ १७. सार्थकैः-
 सार्थैः ॥ १८. राजा ॥

नामेण तस्स भज्जा सुदंसणा 'दंसणेण सुपसत्था ।
 'सारयविसारया जा सारयधणविसयसीला य ॥२३॥
 जीए एसा णो तणुलट्ठी सोवणिआ लया किंतु ।
 तत्थ इणं पुण वयणं चंदकलाघडिअपउमं व ॥२४॥
 तस्सुवरिं णयणाइं मरगय-माणिकपुग्गलकयाइं ।
 कमलाणि इमाणि पुणो जाणे जणहरिसजणयाइं ॥२५॥ युग्मम् ॥
 किं 'विउलच्छी लच्छी ? सुपव्वदेवी घ ? पव्वई वा वि ? ।
 णिरूवमरूवं जीए जाणंति जणा पलोअंता ॥२६॥
 दंता दाडिमकलिआउ जीइ अहरा 'पवालसयलाइं ।
 सामलवण्णो वेणीदंडो भुअगो पयंडो अ ॥२७॥
 भुवणालवालमज्जे जा देवल्य व्व रोविआ विहिणा ।
 अमिअरसेणं सित्ता तेणं 'पच्चंगचंगगुणा ॥२८॥
 तीए जाओ अ वली तणुओ भाणु व्व पुव्वआसाए ।
 जो होइ वइढमाणो चंदु व्व सयलकलावंतो ॥२९॥
 'सत्थोहपरिस्समओ सुहडत्तण-पंडिअत्तसंपत्तो ।
 सीहोवमाणसत्तो पण्णाविण्णायतत्तो जो ॥३०॥
 जस्संगसंगमाओ गुणा वि गुरुअत्तणं गया नूणं ।
 जह कणगसेलपासा तणाणि वि सुवण्णकंतीणि ॥३१॥
 'मग्गणमुहमग्गियधणवरिसणमेहो 'सुरायरिअमेहो ।
 जो गुणनिहाणदेहो परिणीअणिवसुअकयणेहो' ॥३२॥
 कणगं व जो सविणओ खरो इव दित्तेअगुणवंतो ।
 तिहुअणलोअणजणिआणंदो चंदो इव कुमारो ॥३३॥
 पुहवीइ कप्पख्खा लज्जागुणओ 'अदिस्सया जाया ।
 'जाणे गरिदअत्तयदाणकलाए जिआ सव्वे ॥३४॥
 जेणं कुमरत्तं भुत्तं वीसं वासपुव्वलक्खाइं ।
 अवहरिआइं करूणावंतेणं 'दुहिअदुक्खाइं ॥३५॥
 सुमुहुत्तम्मि उ पिउणा रज्जे ठविओ महुसवेण सुओ ।
 'सुरभूमिरुहो जाणे जाओ जं मंजरीवंतो ॥३६॥

१. दर्शनेन सम्यक्त्वेन च ॥ २. शारदाविशारदा या शारदधनविशदशीला च ॥ ३. विपुलाक्षी लक्ष्मीः सुपर्वदेवी-देवाङ्गना वा पार्वती वाऽपि ॥ ४. प्रवालशकलानि ॥ ५. प्रत्यङ्गचङ्गगुणा-प्रत्यङ्गसुन्दरगुणा ॥ ६. सुभटत्वपक्षे शास्त्रोपपरिश्रमात् । पण्डितत्वपक्षे शास्त्रोपपरिश्रमात् ॥ ७. मार्गणमुखमार्गितधनवर्षणमेघः ॥ ८. सुराचार्य इव-वृहस्प-तिवद् मेधा-बुद्धिः यस्य सः ॥ ९. नृपसुताकृतस्नेहः ॥ १०. अदृश्या एव अदृश्यकाः ॥ ११. नरेन्द्रात्मजदानकल्या, कला-नैपुण्यम् ॥ १२. दुःखितानां दुःखानि ॥ १३. सुरभूमीरुहः-कल्पवृक्षः ॥

किं चंदो इंदो वा ? अहवा किं केसयो सियो वा वि ? ।

इच्चाइविगप्पेहिं नरा नरेसं पसंसंति ॥३७॥

जस्स ^१जिणुत्तं तत्तं हिअए ^२संसयविवक्खळेअकरं ।

फुरइ जहेगं खगं कोसे दिप्पंतकंतिधरं ॥३८॥

एगं छत्त च दुवे चमराइं हुंति तिन्नि उ ^३सहाओ ।

चउरंगी जस्स चमू ^४पणप्पयारा पुणो भोगा ॥३९॥

^५छब्भासालेअत्तं गेहं सत्तविहभूमिसोहं च ।

अट्टदिसागयकित्ती ^६णवरसपोसो सया जस्स ॥४०॥

दसककुहारक्खणओ जो अ दिसावालचित्तउद्धारो ।

इकारसरुवहरो रुहो ^७रुदारिसंहारो ॥४१॥

वारसआइच्चतपंतकंतदिप्पंततेअसोहंतो ।

तेरसगुणतंवोलाळकिअमुहपंकओ जो उ ॥४२॥

^८चउदसविज्जावंताणेगजणविणोदसावहाणो जो ।

पन्नरसकम्मभूमीउप्पज्जंतजिणझाणपरो ॥४३॥

^९सोलसकलाविह्वसिअविहावरीकंतकंतमुहपउमो ।

सत्तरसभेअपूआकरो जिणिंदाण राया जो ॥४४॥

अट्टारसलिविविचू सुस्सावगएगवीसगुणवंतो ।

वावीसपरीसहरिउअजिअसमणवंदओ जो अ ॥४५॥

वत्तीसलक्खणधरो छत्तीसाउहपरिस्समे कुसलो ।

वावत्तरिपुरिसकलो जो पच्चक्खो सहस्सक्खो ॥४६॥

इंदइइसमा रिद्धी जस्सेसा दीसए नरेसस्स ।

अच्छरसुरुवजुवईहिं कीलंतस्स कीलाहिं ॥४७॥

णरवइणा वरिसाणं चत्तालीसं च पुव्वलक्खाइं ।

गरुअं रज्जं भुत्तं जेण लहंतेण सुक्खाइं ॥४८॥

सत्तासु वित्तेसु धणं ववमाणेणं अगणणपुण्णाइं ।

काऊण जेण जणिओ जणेषु जिणसासणुज्जोओ ॥४९॥

पइदिअहं जेण सुकयकज्जाइं संति किज्जमाणाइं ।

को वण्णेउं सक्को ताणि सयसहस्सजीहो वि ? ॥५०॥

१. जिनोक्तम् ॥ २. संशयविपक्षच्छेदकम् ॥ ३. सभाः ॥ ४. पञ्चप्रकाराः ॥ ५. पञ्चभाषाछेकत्वम्,

१ प्राकृतं २ संस्कृतं ३ शौरसेनी ४ मागधी ५ पैशाची ६ अपभ्रंशश्चेति षड् भाषाः ॥ ६. शृङ्गारप्रभृतयो

नव रसाः ॥ ७. रौरारिसंहारः भयङ्करशत्रुनाशकर इत्यर्थः ॥ ८. चतुर्दशविद्यावदनेकजनविनोदसाधनानः ॥ ९. षोडशक-

लाविभूषितविभावरीकान्तकान्तमुखपद्मः । विभावरीकान्तः-चन्द्रः ॥

जो एगया चउदसिरत्तीण ^१पोसहव्वई निवई ।
 वत्थूण अणिच्चत्तं सुहभावजुओ विचितेइ ॥५१॥
 तुरया तरंगतरला तरुणत्तमणिलचलंतपत्तं व ।
 विज्जुलयालोलाओ ललणालीलाउ विउलाओ ॥५२॥
 भोगा रोगाऽणेगा जत्थ विओगा हवन्ति जीघाणं ।
 खणमवि पुणो ण सुक्खं सो संसारो असारो उ ॥५३॥
 अथिरं जीअं अथिरा लच्छी पिअजणसिणेहओ अथिरो ।
 अथिरं रज्जं मज्जं व ^२मोहसंपाययं पायं ॥५४॥

अन्यत्राप्युक्तम्—

न सा जाई न सा जोणी न तं ठाणं न तं कुलं ।
 न जाया न ^३मुआ जत्थ सव्वे जीवा अणंतसो ॥५५॥
 जह तुब्भे तह अम्हे तुब्भे वि अ होइआ जहा अम्हे ।
 अप्पाहेइ पडंतं पंडुअपत्तं किसलयाणं ॥५६॥
 सव्वप्पणा अणिच्चो नरलोओ ताव चिट्ठउ असारो ।
 जीअं देहो लच्छी सुरलोअम्मि वि अणिच्चाइं ॥५७॥
 नइपुलिणवालुआए जह ^४विरइअअलिअकरि-तुरंगेहिं ।
^५घर-रज्जकप्पणाहिं अ वाला कीलंति तुट्ठमणा ॥५८॥
 तो सयमवि अन्नेण व भग्गे एअम्मि अहव एमेव ।
 अन्नन्नदिसि सव्वे वयंति तह चेव संसारे ॥५९॥
 घर-रज्ज-विहव-सयणाइएसु रमिऊण पंच दिअहाइं ।
 वच्चंति कहं पि वि ^६निअयकम्मपलयाणिलुक्खित्ता ॥६०॥
 अहवा जह सुमिणयपाविअम्मि रज्जाइइट्ठवत्थुम्मि ।
 खणमेगं हरिसिज्जंति पाणिणो पुण विसीअंति ॥६१॥
 कइवयदिणलद्धेहिं तहेव रज्जाइएहिं वसंति ।
 विगएहिं तेहिं वि पुणो जीवा दीणत्तणमुविति ॥६२॥
 रूप-कणयाइवत्थुं जह दीसइ इंदयालविज्जाए ।
 खणदिट्ठणट्ठरूवं तह जाणसु विहवमाईअं ॥६३॥
 संझव्वभराग-सुरचावविब्भमे घडण-विहडणसरूवे ।
 विहवाइवत्थुनिवहे किं मुज्झसि जीव ! जाणंतो ? ॥६४॥
 पासाय-सालसमलंकिआइं जइ कह वि कत्थइ थिराइं ।
 गंधव्वपुरवराइं तो तुह रिद्धी वि होज्ज थिरा ॥६५॥

१. पोषधवती ॥ २. मोहसम्पादकम् ॥ ३. मृताः ॥ ४. विरचितालीककरि-तुरङ्गैः ॥ ५. गृह-राज्यकल्पनाभिः ॥

६. निजकर्मप्रलयाणिलोत्तिष्ठाः ॥

धण-सयणवलुम्मत्तो निरत्थयं अप्प ! गन्विओ भमसि ।
 जं पंचदिणाणुवरिं न तुमं न धणं न ते सयणा ॥६६॥
 कालेण अणंतेणं वलदेवा चक्कि-वासुदेवा वि ।
 पुहईइ अइकंता को सि तुमं ? को य तुह विहवां ? ॥६७॥
 भवणाइं उववणाइं सयणा-ऽऽसण-जाण-वाहणाईणि ।
 निच्चाइं न कस्सइ न वि अ कोइ परिरक्खिओ तेहिं ॥६८॥
 माया-पिईहिं सहवइदिपिहिं मित्तेहिं पुत्त-दारेहिं ।
 एगयओ सहवासो पीई पणओ वि अ अणिच्चो ॥६९॥

[भवभावनाप्रकरण गा. ११-१३]

इच्चाइअणिच्चत्तं भवभुवर्णतरफुरंतवत्थूणं ।
 भावंतो भूमंतो वेरगं णिच्चलं पत्तो ॥७०॥
 अह उट्ठिअम्मि सूरे कुंकुमलेवं नहं व कुव्वंते ।
 पारिअ रयणीपोसहमच्चेइ जिणे निवो निउणो ॥७१॥
 पारणगं काऊणं सुहभावणभाविओ इअ हवेइ ।
 चारित्तग्गहणमणोरहो कहं मे फलिस्सइ जो ? ॥७२॥
 उज्जाणवणम्मि जणे उवकुणमाणे फलावलीहिंतो ।
 कुवलयचंदक्खजिणो विहरंतो आगओ वीसुं ॥७३॥
 उज्जाणपालओ पुण केवलिणो आगइं नरिदस्स ।
 जाणावेइ, नरवई इमस्स कणगाइअं देइ ॥७४॥
 आणंदपुलइअंगो राया गंतूण णमइ केवलिणं ।
 पंचविहं अभिगमणं मुत्तूणं गुणमणिस्समुहो ॥७५॥
 उवविट्ठो जिणपासे जो उवदिसए मुणी समाहण्णो ।
 महुराए भासाए तावोवसमऽमिअसरिसाए ॥७६॥
 निसुणेसु नरेस ! तुमं संसारे वत्थु दीसए जं जं ।
 तं तं जाणसु सयलं असासयं कणगमाईअं ॥७७॥
 रज्जेणं विउलेण वि न रक्खिओ को वि कोविओ चि नरो ।
 भूवाल ! महुनिवइणो दिट्ठंतो एत्थ दट्ठव्वो ॥७८॥
 वाणासीइ नयरीइ सक्कनयरीसरिच्छलच्छीए ।
 रज्जं करेइ राया महुनामो सुहडपरिअरिओ ॥७९॥
 पत्ती एगो परक्खीरो नामेण तस्य अत्थि धुवं ।
 जो एस लक्खजोही जस्स य वित्ती कणगलक्खो ॥८०॥

१. भूमान् भूपतिरित्यर्थः ॥ २. तापोपशमामृतसदृशया ॥ ३. कोविदोऽपि ॥ ४. पत्तिः पदातिरित्यर्थः ॥

महुरायस्सुवरिं कुरुदेसेसो तत्थ आगओ झत्ति ।
 १वहुसुहडसेणसेणीसंजुत्तो सत्तुपाणजमो ॥८१॥
 महुभूवई अभिमुहं चलिओ अप्पवलवंतसिन्नो वि ।
 उभपस्सि कडगाणं उब्भडसुहडाण जुद्धपारंभो ॥८२॥
 खग्गाखग्गि सरासरि रणम्मि जुज्झंति वीर वीरेहिं ।
 अइभीमो संगामो जाओ भग्गं च महुसिन्नं ॥८३॥
 परवलधीरो धीरो समये पयम्मि अगगओ हवइ ।
 सरधाराओ वरिसइ २वारिहरु व्व खणमित्तेणं ॥८४॥
 सूरस्सिव सूरस्स वि कुरुदेसनिवस्स कडगबिबस्स ।
 अच्छायणं च जणिअं जेणं धीरेण इक्केणं ॥८५॥
 कुरुदेससामिसिन्नं भग्गं उग्गं पि सत्तवंतेणं ।
 इक्केणं सूरें हरिज्जइ ३जहंउधयारभरो ॥८६॥
 सपसु जायप सूरु सहुस्सेसु अ पंडिओ ।
 लक्खेसु होइ ४वायालो दाणिणो संसओ च्चिअ ॥८७॥
 निग्गहिओ कुरुदेसाहिओ भडेण रणनाडयनडेण ।
 गज्जिअगयणंगणजअपडहो वज्जइ महुनिवस्स ॥८८॥
 कंचणसंखलदाणं परवलधीरस्स कुणइ महुराया ।
 पंचंगपसायविही विहिओ पयस्स भूवेणं ॥८९॥
 यत :—
 कण्णा छेअं भेअं खमंति तो कुंडलाणि पावंते ।
 ५खणप अंजणरेहं लहंति भीरूणि अच्छीणि ॥९०॥
 नयरीइ निवो तत्तो पत्तो एसो महंतरिद्धीप ।
 चउरंगवले सारं अंगं पत्ति त्ति चित्तेइ ॥९१॥
 तेणं ६घणघणयरवा सजीवणविसज्जणाउ [.....] पुणो ।
 सबलाणं पत्तीणं कोडीओ मेलिआ बहुसो ॥९२॥
 एणहिं सुहडेहिं परिओ परिवेहिओ अ चिट्ठेइ ।
 रिउनिवहाओ निच्चं रक्खिज्जइ जो इमेहिं पि ॥९३॥
 मच्चुसमयम्मि णवरं भडकोडीसेविओ वि नरनाहो ।
 ७गयताणो नरयम्मि उ गओ असरणो अहो ! महुओ ॥९४॥
 यत :—
 इकु च्चिअ सो नरप सहेइ तिग्वाइं दुक्खलक्खाइं ।
 महुराया इहयं चिअ ठियाउ मणुआण कोडीओ ॥९५॥

१. बहुसुभटसेनाश्रेणीसंयुक्तः ॥ २. वारिधर इव-मेघ इव ॥ ३. यथाऽन्धकारभरः ॥ ४. वाचालः वक्ता
 इत्यर्थः ॥ ५. क्षणके-महोत्सवे ॥ ६. घनघनकरवाः स्वजीवनविसर्जनात् ॥ ७. गतत्राणः ॥

तेणं रज्जिज्जइ णो रज्जे केणापि जाणमाणेण ।
 इअ सुणिऊणं राया मुणिवयणाओ विरज्जेइ ॥९६॥
 पुर्वं विरत्तचित्तो विसेसओ जिणुवणससवणाओ ।
 रज्जं तिणं व चइऊणं पडिवज्जेइ जो दिक्खं ॥९७॥

यत :—

‘अल्लो सुक्को अ दो ^१वृढा गोलआ मट्टिआमया ।
 दो वि आवडिआ कुट्टे जो अल्लो सोऽत्थ लग्गइ ॥९८॥
 एवं लग्गंति ^२दुम्मेहा जे नरा कामलालसा ।
 विरत्ता उ न लग्गंति जहा सुक्के अ गोलए ॥९९॥
 जो पढइ वारसंगं ^३पसंगरहिओ हिओ अ जीवाणं ।
 ठाणं सगवीससमणगुणाण गुत्तो अ तवतत्तो ॥१००॥
 रयणत्तयआराहणनिउणो ^४नयणद्विदोसचुअवित्ती ।
^५दुग्गोवसग्गसहणो वम्महमहणो महेसी जो ॥१०१॥
 खंती दंती संती कंती कित्ती जणुत्तरा लोणे ।
 सत्ती गुत्ती मुत्ती दित्ती तित्ती तहा जस्स ॥१०२॥
 परिधरइ चरणवम्मं सम्महंसणमसिं च कुणइ करे ।
 घणघाडकम्मसत्तू जो जिणइ ^६सुझाणहयचडिओ ॥१०३॥
 पावेइ केवलसिरिं रित्तिराओ जयसिरिं व गयदोसो ।
 भुवणंभरजसकोसो नमंततणुमंतकयतोसो ॥१०४॥
 करयलगयमामलगं व सव्वलोगस्सत्तुवमज्झक्खं ^७ ।
 जस्स हवेइ विमलनाणमाणुउदण्ण केवल्लिणो ॥१०५॥
 मुणइ मुणिदो भयवं जीवाणं पुग्गलाण कम्माणं ।
 गइमागइं च जम्मं विगमं च थिरत्तणं जुगवं ॥१०६॥
 दुंदुहिद्धणी सुणिज्जइ गयणे सीसम्मि कुसुमवुट्ठी अ ।
 जस्स सुरेण कया पुण ^८कणगसरोअं रयावेइ ॥१०७॥
 हेमपउमे निसीअइ नाणी जणसंकुलाइ परिसाए ।
 भान्णइ धम्मं तम्मं अमिअरससमाणभासाए ॥१०८॥
 निअभवसंसयहरणा हरिसेणं जस्स नामथं ठविअं ।
 एम्म भुवणामाणजिणु त्ति तत्थ ^९आइतलोएण ॥१०९॥

१. अर्द्धः ॥ २. क्षिप्ता ॥ ३. दुर्मेघसः ॥ ४. प्रसङ्गरहितः । प्रसङ्गः—आसक्तिः ॥ ५. नयनं द्विसंख्यासूचकम्, अर्द्धश्च चतुःसंख्यासूचिका, अद्धानां वामतो गतिरिति न्यायेनात्र नयनद्विशब्देन द्विचत्वारिंशत् संख्या बोध्या ।
 मिश्रचर्यायाः द्वावचरिंशद् दोषाः प्रसिद्धाः ॥ ६. दुर्गपसर्गसहनः मन्मथमयः ॥ ७. सुध्यानहयसुन्दः ॥ ८.
 लयधनः ॥ ९. कनकमरोजम् सुवर्णपद्मासनमित्यर्थः ॥ १०. आयता—आगच्छता लोकेन नाम स्थापितमित्यन्वयः ॥

पुहवीए विहरंतो जणमिच्छत्ततिमिराणि य हरंतो ।
भाणु व्व पयासंतो भुवणं जो सच्चनामेण ॥११०॥
जणवंछिअत्थविअरणकप्पतरू चेव लब्भए सुगुरू ।
पुव्वभवपुण्णवसओ एरिसओ जम्मलक्खे वि ॥१११॥
गाम-णगरठाणेसुं विविहपगारेसु देसनियरेसु ।
विहरइ 'असेसदंसी जणोवयारिक्कमेहाए ॥११२॥

इतश्च—

तम्मि विजयम्मि नयरं विजयपुरं खोणिकामिणीमउडं ।
तिजयम्मि नत्थि अवरं नयरं सारं समं जस्स ॥११३॥
दीसंति दोसु पासेसु जस्स ^१विउल्लाऽऽवणाण सेणीओ ।
नंगरथिरीकयाइं व पंतिट्ठिअजाणवत्ताइं ॥११४॥
जस्सावणवट्ठिरयणरासिमिसाउ (?) रयणायरेण कया ।
^२उवया पीइं काउं व नामसच्चत्तणं वा वि ॥११५॥
जत्थ वसंति जणोहा अणेगसयणगणनिच्चकयसोहा ।
लहिअजिणधम्मवोहा विगयइोहा य अक्कोहा ॥११६॥
सुद्धववहारसहिआ ववहारिजणा लसंति संतगुणा ।
जाणं दाहिणपाणी सोहंतो ^३दाणकंकणओ ॥११७॥
नयरे ^४विसारयगुणा ^५जलसंगेणुज्झिआ ^६इसघणु व्व ।
जाणं मुहाणि लक्खणअलंकिआइं ^७सपाणि व्व ॥११८॥
जग्गोरीओ सिंगाररसभरेण भरिआउ सरिअ व्व ।
नयरजणरंजणवयणमणोहराओ पिगीउ व्व ॥११९॥
जत्थ य वणाणि णेगागममंडिअमज्झयाणि समणु व्व ।
निम्मलजलकलियाइं सराणि माणससराइं व ॥१२०॥
पासाया तुंगयरा मणोरहा सज्जणाण जह जम्मि ।
जेसु जिणप्पडिमाणं माणं तीरेइ को काउं ? ॥१२१॥
तत्थ नरनाहचंदो रत्तं पालेइ चंदमोलिनिवो ।
^८घणसारसारसोरहजसपसरो कामकेलिसरो ॥१२२॥

१. अशेषदर्शी सर्वज्ञ इत्यर्थः ॥ २. विपुलानां आपणानां श्रेणयः ॥ ३. उपदा उपहार इत्यर्थः ॥ ४. दानकङ्क-
णकः ॥ ५. विशारदगुणाः पण्डिताः, विशिष्टशस्त्रकालगुणाश्च ॥ ६. जडसङ्गेन उज्झिताः-रहिताः, जलसङ्गेन च ॥
७. इसघणु व्व इषघन इव आश्विनमासे घनः मेघो यथा जलसङ्गरहितः, तथा अत्र नंगरे पण्डिता जडसङ्गरहिता
इत्यर्थः । “ स्यादाश्विन इषः ” इत्यमरः का. १ व. ४ श्लो. ११७ ॥ ८. स्वहस्तवत् ॥ ९. घनसारसारसौर-
भयशःप्रसरः ॥

रंजेइ जणं राया विजावंतो विणोअविहिपवणो^१ ।
 न कहं जइ जस्साऽऽणणघरम्मि वंभीइ वसिअं जे^२? ॥१२३॥
 रयणेषु जह सुरमणी रमणी देवाण जह व नारीसु ।
 जह वा गोसु सुरगवी तह जो अत्थि नयवंतेसु ॥१२४॥
 जहकालं साहिअपुरिसत्थतिओ जो अ सत्तिसंजुत्तो ।
 परिणितो रिउघरवट्ठंतरमाऽऽविट्ठकुमरीओ ॥१२५॥
 जो सुणइ धम्ममेगं खणं कुणइ कीलणं च खणमेगं ।
 परितालंकरणं खणमेगं सव्वावसरविण्णू ॥१२६॥
 गंगाजलुज्जलंया तुरंगमा जस्स रायवारम्मि ।
 खेलंता^३ अवइण्णा मण्णे इंदस्स इत्थ हया ॥१२७॥
 जस्स य पव्वयपाया रज्जअलंकारकारणं करिणो ।
 *उड्ढट्ठिअपरावणपाडणपयडिअपयंडरया ॥१२८॥
 वररायकन्नगाओ महंतभूवालवंसजम्माओ ।
 सुरसुंदरिरुवाओ परिणीआ जेण रापण ॥१२९॥
 *पगय पाभाइअवज्जंतसरब्भुयझुणीओ जग्गतो ।
 सक्कसहासरिसाप परिसाप रेहिरो राया ॥१३०॥
 आसीणो सीहासणि छत्तीसनिवउलसेविओ सययं ।
 पुव्वाचलम्मि उइओ सहस्सकिरणो जह *सहेइ ॥१३१॥ युग्मम् ॥
 ताव भुवणभाणुजिणो उज्जाणवणम्मि आगओ जस्स ।
 पुहवीए विहरंतो पडिवोहंतो य भव्वजणे ॥१३२॥
 उज्जाणपालओ पुण जस्स जिणसमागमं निवेणइ ।
 आणंदपुलइअंगो जो जाओ तस्स वयणेणं ॥१३३॥
 कंचणजीह-धण-कणगदाणेणं तोसए नरेसो तं ।
 जम्हा महंतदाणं विवुहाणं धम्मकज्जेसु ॥१३४॥
 वज्जिअपडहो गज्जिअपडुसइगइंदमारुहंतो अ ।
 *धारिअमयंकमंडलउज्जलसेआयवत्तो अ ॥१३५॥
 अंतैउरपरिअरिओ मेलिअवहुरायलोअकलिओ अ ।
 वीइज्जंतो चमरेहि आसेवणनरेहि च ॥१३६॥

१. प्रवणः तत्पर इत्यर्थः ॥ २. जे इति पादपूर्णार्थकमव्ययं प्राकृते ॥ ३. अवतीर्णाः ॥ ४. ऊर्ध्वस्थिते-
 रावणपातनप्रकटितप्रचण्डरयाः । रयः-वैगः ॥ ५. एकदा प्राभातिकावाद्यत्स्वरादभुतध्वनेः जाग्रत ॥ ६. राजते ॥
 ७. धारितमृगाङ्गमण्डलोज्ज्वलप्रेतातपत्रः ॥

तम्मि वणे आगंतूणं मुत्तूणं च छत्त-खग्गाई ।
 वंदेइ जिणं राओ पयाहिणाओ अ दाऊणं ॥१३७॥
 थुणइ जिणं भत्तीए जो सुरकयहेमपंकयनिसण्णं ।
 निम्मलनाणपईवं *भवोअहिबुडंतजणदीवं ॥१३८॥ (कलापकम्)
 प्रणतकामितदैवतशाखिने निखिलजन्तुहिताय शमात्मने ।
 भुवनपद्मविवोधनभानवे भुवनभानुजिनाय नमोऽस्तु ते ॥१३९॥ (संस्कृतम्)
 करुणारससायरवर ! सुर-नरवइवंदिअक्कमो भयवं ! ।
 अवहर भवदुहदाहं जेणाहं पीलिओ बहुसो ॥१४०॥ (प्राकृतम्)
 *तुं मादा तुं तादो तुं नाधो मज्झ तुं गुरू भयवं ! ।
 ता तुं भवपासादो मिलिदो दुहिदं ममं रक्ख ॥१४१॥ (शौरसेनी)
 *अपुल्लवलायञ्जणिही अणगाले चत्तगालवे एश ।
 शिलिअकलंकनलेशलकुलदीवे जयदि कस्टहले ॥१४२॥ (मागधी)
 *तेव ! पनतपतकमलो हितयातो जस्स तुं न वच्चेसि ।
 तस्सलसंति सतने लच्छीओ नसटकसटाओ ॥१४३॥ (पैशाची)
 *सोलकलासंपुन्नउ जासु वयण समु चंदु ।
 नमतउ भवसायर तरइ तुज्झ चलण मुणिइंद ! ॥१४४॥ (अपभ्रंशः)
 इअ छव्विहभासाहिं थुणिओ भावेण देउ मज्झ सुहं ।
 सिरिभुवणभाणुकेवलिमुणीसरो धम्महंससरो(सरहंसो) ॥१४५॥
 संथुणिऊणमिअ जिणं हरिसेणं उवविसेइ मुणिपासे ।
 इअ भणइ जो मुणिदं तुह जोगो पुण्णओ जाओ ॥१४६॥
 तुम्हाणं आगमणं जं मह देसम्मि सामि ! संजायं ।
 *तिअसनई अलसाणं मज्झे तं आगया अज्ज ॥१४७॥
 एसो देसो धन्नो धन्नं नयरं नरा य मह धन्ना ।
 भवसयसहस्सदुलहो संपत्तो जेण इत्थ तुमं ॥१४८॥
 जह पीऊसरसेणं तिसाउराणं हवेइ संतोसो ।
 खीरघयखंडजोगा जह वा छुहिआण आणंदो ॥१४९॥
 जह वा वप्पीहाणं *तित्ती नहयलपडंतनीरेणं ।
 अहवा जह *चक्काणं करेइ खरो दिणमुहम्मि ॥१५०॥

१. भवोदधिमज्जनदीपम् ॥ २. त्वं माता त्वं तातः त्वं नाथः मम त्वं गुरुः भगवन् । तत् त्वं भवपाशाद् मिलितः दुःखितं मां रक्ष ॥१४१॥ ३. अपूर्वलावण्यनिधिः अनगारः त्यक्तगौरवः एषः । श्रीअकलङ्कनरेश्वरकुलदीपो जयति कष्टहरः ॥१४२॥ ४. देव । प्रणतपदकमलः हृदयात् यस्य त्वं न व्रजसि । तस्य उल्लसन्ति सदनैः लक्ष्म्यः नष्टकष्टाः ॥१४३॥ ५. षोडशकलासम्पूर्णकम् यस्य वदनं चन्द्रसमम् । नमन् भवसागरं तरति तव चरणौ मुनीन्द्र ! ॥१४४॥ ६. त्रिदशनदी गङ्गानदी ॥ ७. तृप्तिः ॥ ८. चक्रवाकणाम् ॥

तह तुह दंसणमेअं कुणेइ हरिसं मुणिंद ! मह नाह ! ।
 जस्स पमाणं काउं जिणाउ अन्नो न सक्केइ ॥१५१॥
 करुणासायर ! सामिअ ! अणेगसंगामसंगहिअपावो ।
 नरयगइभमणभीरू तुह सरणमहं पवज्जेमि ॥१५२॥
 कारुणं काउणं कहेसु सरणं किमित्थ मह अत्थि ।
 समणो भणेइ नरवर ! तं तुह सरणं खु जं मज्झ ॥१५३॥
 तुम्हाणं भुवणिक्सरणभूआणं पि को परो सरणं ? ।
 पडिहाइ अच्छरिअमिअ महंतयं मज्झ हिअयम्मि ॥१५४॥
 एसो को संबंधो ? जगबंधो ! वसुहनाह ! सोअव्वो ।
 पयग्गमणेण मय कहिज्जमाणो इमो तुमए ॥१५५॥
 तथाहि—

१लोगोअरत्तामेणं नयरं सब्वत्थ अत्थि विक्खायं ।
 सयलाणं लच्छीणं ठाणं लोआण सुनिवासो ॥१५६॥
 जं सासयं च २पुव्वावरभागेहि विमुक्कयं गरुअं ।
 पूरिअमज्झं मणहरनिकेअणेहिं अणेगेहिं ॥१५७॥
 जत्थ य सव्वे वण्णा सयलाओ जत्थ ३जाइणाईओ ।
 जत्थ रयणरासीओ धणाणि ४सिप्पाणि सब्वाणि ॥१५८॥
 विज्जाओ वज्जाओ ५ नीईओ जम्मि धम्मकम्माइं ।
 वट्ठति अ नट्टाईं खणमित्तसुदिट्ठनट्टाईं ॥१५९॥
 ६कडगाणि तत्थ दुन्निउ ठिआणि किर धम्म-पावरूवाणि ।
 गाढयरं पबलाइं ७परुप्परविरोहवन्ताणि ॥१६०॥
 सबलो मोहनरिंदो सामी ८पावाभिहाणसिन्नस्स ।
 सव्वेसिं ९भूआणं वसीकयं जेण तेलुक्कं ॥१६१॥
 यथा—

१०देविंद-दाणविंदा पुढविंदा जस्स आणवट्ठिणो जाया ।
 का वत्ता अन्नेसिं ११सिद्धिप्पमुहाण लोआणं ? ॥१६२॥
 देवमइमदेवेसु वि कारेइ मइं गुरुणमगुरुसु ।
 तत्तमइमतत्तेसु वि इअ आणा जस्स १२सत्तवईं ॥१६३॥
 परिहरिअकिच्चपक्खो पावकिआऽऽसत्तमाणसो दक्खो ।
 जस्स वसगो अ लोगो हवेइ हिंसाविहाणपरो ॥१६४॥

१. लोकोदरम् इति नाम्ना ॥ २. पूर्वापरभागैः ॥ ३. जातिज्ञातयः ॥ ४. शिल्पाणि ॥ ५. वर्याः—प्रधानः ॥
 ६. कटके ॥ ७. परस्परविरोधवती ॥ ८. पापाभिधानसैन्यस्य ॥ ९. भूतानां प्राणिनामित्यर्थः ॥ १०. देवेन्द्रदान-
 वेन्द्राः, पृथ्वीन्द्राः-नरेन्द्राः ॥ ११. श्रेष्ठिप्रमुखाणाम् ॥ १२. सत्त्ववती ॥

कूडवयणेषु परधणआयाणेषु^१ परदारसेवासु ।
 वट्टावेइ जणं जो परिग्गहा-SSरंभकरणेषु ॥१६५॥
 २भोइअरयणीभत्तो कोहज्जलणेण ताविओ जेण ।
 दढपाडिअमाणसिलो सहेइ दुक्खाणि जणवग्गो ॥१६६॥
 ३माणगरक्खसीए गसिओ लोहमहसायरे पाडओ ।
 पुत्ताइपेमपासाउरो जिओ मोहमाहप्पं ॥१६७॥
 तिरिअ-^४नरयावणि-कुनरभवेसु लोओ ^५पवीलिओ जेणं ।
 तत्तो एसो मोहो ^६अहिओ लोआण ^७अक्खाओ ॥१६८॥
 कडगं जस्स भडेहिं कोहा-SSहंकार-लोहपमुहेहिं ।
 विअडं मोहनिवाSSणाकारगमेअं सया अहिअं ॥१६९॥
 यतः—

अण्णायकारगो राया जह तस्स तहा पया ।
 जओ वुच्चइ लोगम्मि जहा राया तहा पया ॥१७०॥
 चरित्थम्मनामो सुतायगो होइ धम्मसिन्नस्स ।
 सम्मदंसण-उवसम-सच्चाइभडो जिआण हिओ ॥१७१॥
 संजमनरचइचरिअं परोवयारस्स कारणं लोए ।
 ८निअस्सवणामिअरसमयरसायणं सुणह धीमंता ! ॥१७२॥
 यथा—

देवे देवत्तमइं सुसाहुवग्गे गुरुत्तबुद्धिं च ।
 तत्तेसु अ तत्तरुइं जणेइ लोअस्स जो राओ ॥१७३॥
 ९सक्किरिआआउत्तो भूअग्गामं ^{१०}अवेइ अप्पं व ।
 न लवइ असच्चवयणं जस्साSSणामगलगज्जणो ॥१७४॥
 चोरिअ-अवंभ-आरंभ-परिग्गहवज्जणाणि सुद्धमणो ।
 रयणीभोअणनिअमं जेण जणो पेरितो कुणइ ॥१७५॥
 अज्जव-महव-संतोसप्पमुहेहिं ^{११}महाSSहरणप्पहिं ।
 जो तप्पेइ इमेहिं विवेअवंतो सया लोए ॥१७६॥
 देव-सुमाणुसभवसुहलाहो सुअप्पबोहो अ (?) ।
 आरुग्गं सोहग्गं जस्स पसाया हवंति जणे ॥१७७॥
 एसो संजमराओ संसारावाससंसरंतजणे ।
 पालितो पज्जंते मुत्तिं दिंतो हिओ वुत्तो ॥१७८॥

१. आदानेषु ॥ २. भोजितरजनिभक्तः ३. मायैकराक्षस्या ॥ ४. तिर्यग्गनरकावनि ॥ ५. प्रपीडितः ॥ ६. अहितः ॥ ७. आख्यातः ॥ ८. निजश्रवणामृतस्समयरसायनम् ॥ ९. सत्क्रियाऽऽयुक्तः ॥ १०. अवति-रक्षति ॥ ११. महाभरणकैः ॥

उभयसि गायणं मित्राहं संदिआणि इत्थ सया ।
जाणं रुद्धं वटवइ जीवाण सुह-दुहदाणट्टं ॥१७९॥
का १ गणे अणंतो दुण्हं रायाण जुञ्जमाणाणं ।
हवइ अ कयाइ १कस्सइ जयो तह पराजओ चैव ॥१८०॥
एपहितो गरुओ महद्धिओ होइ लोगतिगनातो ।
कम्मपरिणामराओ सामत्थं जस्स दुज्जेओ ॥१८१॥
१सुह-असुहाइअरूवो विचित्तओ चम्मचक्खुअलक्खो ॥
जोगिदाण समक्खो जिट्ठो भाया य मोहस्स ॥१८२॥
लोगट्टिइइ लहुओ भाया भणियो समत्थओ इत्थ ।
कालपरिणामयो सो एसो नाडयपिओ निच्च ॥१८३॥
तथाहि—

किज्जंति जेण देवा गइहरूवा खरा य सुररूवा ।
तह माणवा य नारगरूवा पुण नारया मणुआ ॥१८४॥
१अहणा अवि धणवंता घणवंता चैव निद्धणा खणओ ।
सुहिणो दुहिणो दुहिणो सुहिणो १यत्तोस-रोस्सेहि ॥१८५॥
गयसोगा य ससोगा ससोगया सोगवज्जिया लोगा ।
नीरोगा य सरोगा सरोगया १नीरुआ जम्हा ॥१८६॥
केसि हरेइ रज्जं एगेसि देइ चक्खट्टित्तं ।
एवं विचित्तरूवो समत्थओ अत्थि कम्मविओ ॥१८७॥
तिरिआ-उमर-नर-नारयरूवेहि १विगयसंखपत्तेहि ।
जो नट्टावइ नट्टं पवट्टिअ मोहराण ॥१८८॥
एसो कम्मनरेसो चिट्ठइ नाडयपिओ तिलोगम्मि ।
जम्हा एअ सारं संसारे वट्टण नट्टं ॥१८९॥
चारित्तधम्मपक्खं गिण्हंतो एस होइ सुहरूवो ।
मोहमहीसरपक्खे वट्टंतो पुण असुहरूवो ॥१९०॥
पक्खम्मि जस्स एसो पवट्टण तस्स निच्छओ विजओ ।
निण्णेअब्बो उ अवरपक्खस्स पराजओ चैव ॥१९१॥
मुणिऊणं जेण कयं सिन्नोभयपक्खवायमइरुट्ठो ।
इअ मोहनिवो जं पइ जंपइ रायाहिरायं च ॥१९२॥
अम्हे तुज्ज सया हिअकरा तह पियंथया महाराय ! ।
नट्टविहाणपवीणा तुमं च नाडयपिओ इत्थ ॥१९३॥

रिउणो व्य नट्टभंगं कुणंति जिणआगमाइणो निच्चं ।
 जेणं जेहिं इत्तो पत्ताणि सिवे ठविज्जंति ॥१९४॥
 वित्तिं तहा वि एसिं अम्हे आसेविऊण वट्टामो ।
 तुमए इक्केणं किर पवीलिआ सव्वहा अम्हे ॥१९५॥
 णवि जाणामो किंचिं वि को हेऊ विज्जाए जए इत्थं ? ।
 एवं विचित्तरुवं तुज्झ सरुवं हवइ कम्हा ? ॥१९६॥
 कूडं रमेति एए मए समं ह्य ! तहा वि दक्खिणं ।
 सक्किज्जइ छट्ठेउं एएसिं न चिरकालीणं ॥१९७॥
 भणइ अ कम्ममहिंदो मह चित्तघरम्मि संठिआ तुम्हे ।
 तेहिं सइहं मिलणं समत्थि मे *वज्झवित्तिए ॥१९८॥
 तम्हा जं कत्तव्वं कहेह वच्छा ! करेमि तं सव्वं ।
 जाणावेइ अ तत्तो मोहनिवो जायउच्छाहो ॥१९९॥
 देसु *निअऽव्वयपुरओ जीवे ते च्चिय भवम्मि समि ! तुमं ।
 जेहिं रिउपक्खस्स उ *निण्णासो किज्जाए *सुहयं ॥२००॥
 कम्मनिवेणावि तओ पुण अव्ववहारसिनयराओ ।
 दिन्ना तस्स सहाया सुदूरभव्वा अभव्वा य ॥२०१॥
 तेहिं कयाओ *साहज्जाओ [जाओ] अ दित्तओ सया ।
 एसा वत्ता *पसिआ सिन्ने संजमनरेसस्स ॥२०२॥
 गयहरिसं संजायं *निक्किरिअे सिन्नमित्थ दट्ठणं ।
 सव्वोहमंतिचंदो आगंतुणं भणेइ निवं ॥२०३॥
 निअसत्तवज्जिएहिं तुम्हेहिं ठिज्जाए कहां नरह ! ? ।
 *विउरेण आवयाए जओ उवाओ विहेअव्वो ॥२०४॥
 अत्थमणे जइ तिमिरग्गसिओ सूरुओ न उज्जमं चयइ ।
 एसो तओ उ तमभरनयाओ भासए विस्सं ॥२०५॥
 कम्मपरिणामभवो दुट्ठयरो नत्थि मोहरसउ व्व ।
 अम्ह कयं पज्जंते असेसनासं मुणंतो वि ॥२०६॥
 अणुवट्ठणं करिस्सइ तुम्हाणं इअ *सुवोहसइवेण ।
 भणिओ चारित्तनिवो गओ अ कम्मनिवपासम्मि ॥२०७॥
 आलाविओ तओ पुण सुवोहमंतीसरेण कम्मनिवो ।
 जाव इअंतं कालं तुह वित्ती नेगपक्खेण ॥२०८॥

१. बाह्यवृत्त्या ॥ २. निजाव्ययपुरात् ॥ ३. निर्णाशः विनाश इत्यर्थः ॥ ४. सुखम् ॥ ५. साहाय्यात् ॥
 ६. प्रसूता-विस्तृता ॥ ७. निष्क्रियम् ॥ ८. विदुरेण-विदुषा ॥ ९. सुबोधसचिवेन ॥

पुण्वट्ठिं चत्तव्या' न तण अम्हे 'उविविक्खया य कटं ? ।

तम्हा पुराउ वित्तुं सहायओ दंसिओ पगो ॥२०९॥

सणिअं सवणे युत्तं कम्मनिवणं सुवोहसइवस्स ।

तुम्हाणमवि सहाओ पगो अहुणा उ होउ त्ति ॥२१०॥

अज्ज वि रिउण तुम्हाण मण अणुवट्ठिअव्वमणसि ।

अन्नह कुडुववंधो चिट्ठइ कहमेसु इअ [सु]आ ॥२११॥

तत्तो धम्मनरिंदो निअठाणे मंतिणा समं पत्तो ।

एअम्मि पुच्छिअम्मि अ किं तेणं परिसं नु कयं ? ॥२१२॥

मोहनिवस्स सहाया समप्पिआ नेगसो मह सहाओ ।

पगो कहिओ सो वि अ पुरओ दंसिस्सण जेण ॥२१३॥

विहसिअ मंती पभणइ गोनासे गोमयस्स लाहो वि ।

कैणं न पसंसिज्जइ ? पगसहायऽप्पणं गरुअं ॥२१४॥

मोहो इमस्स भाया अणुरत्तो अस्स सत्तुणो अम्हे ।

लोअट्ठिं अ थइणी जिट्ठा कम्माभिहनिवस्स ॥२१५॥

ताए वि मोहरणो अणंतभागम्मि ठाविआ अम्हे ।

एगोऽहं रिउणो पुण बहुणो इअ इत्थ नो हेऊ ॥२१६॥

यतः—

‘अम्हे थोडा’ रिउ घणा इअ कायर चिर्तति ।

मुद्धि ! निहालउ गयणयलि के उज्जोअ करंति ? ॥२१७॥

नाह ! हवंतु भवंतो धीरा कालेण सुत्थयं सव्वं ।

‘छुहिअस्स दुहाउ इमो न हि पागं उंवरो जाइ ॥२१८॥

इत्थंतरम्मि ‘अवहिअमणो विचितेइ चंदमोलिनिवो ।

अवरो को समणो इअ वत्तुं जाणाइ मइमंतो ? ॥२१९॥

१. त्यक्तव्या ॥ २. उपेक्षिताः ॥ ३. इदं दोषकं सिद्धहेमचन्द्रव्याकरणाष्टमाध्यायचतुर्थपाद ३७६ सूत्रस्य वृत्तौ उदाहरणरूपेण यद् दोषकपद्यं दर्शितं तत्समानार्थकं वर्तते । तत्र चायं पाठभेदः—

“अम्हे थोवा रिउ बहुअ कायर एम्म भणन्ति ।

मुद्धि ! निहालहि गयणयलु कइ जण जाण्ह करंति ? ॥”

४. वयं स्तोका रिपवो धना इति कातराश्रिन्त्यन्ति ।

मुग्धे ! निहालय गगनतले के उद्द्योतं कुर्वन्ति ? ॥

‘मुद्धि’ इत्यस्य ‘मुग्धे’ इति भावस्तु दर्शितः, तस्य अपरोऽपि भावः ‘मुद्धि’ मूर्ध्नि शिरस उपरि ॥

५. नहि श्रुतस्य दुःखेनासावुदुम्बरः पाकं याति ॥ ६. अवहितमनाः ॥

खणमाणंदसुहं 'अणुहोळणं नरचई इमं भणइ ।
 पुरओ किं धम्माहिवदत्तसहायस्स संजायं ? ॥२२०॥
 'सावेइ भूमिवइणो समणो संवंधयं सहायस्स ।
 कम्मपरिणामरण्णो अव्ववहारनयराउ इमो ॥२२१॥
 संववहारनिगोए आणेउं मुक्कओ उ अप्पेणं ।
 पच्छन्नरूवओ पुण ठिओ अ तस्सेव पासम्मि ॥२२२॥
 एस्स चइअरो णाओ मोहईहिं विचिंतिअं तेहिं ।
 अम्ह निवो एस्स अहो कलिकारी 'नारय व्व सया ॥२२३॥
 'मार्यंगमुअंगो इव 'दुपक्खगामी नरेसरो एसो ।
 एअस्स कहिज्जंतं 'भिअकुंभस्स च वहिज्जुवरिं ॥२२४॥
 सहायो उवएसेण अन्नहा किज्जाए कहं ? ।
 ताविआणि वि सीआणि जलाणि होंति जं पुणो ॥२२५॥
 तह वि निअवलं अवलंविऊण मोहइणो कुविअचित्ता ।
 धम्मसहायजिअसमीवमागया इत्ति दुद्धरिस्ता ॥२२६॥
 ववहारनिगोएसु वि धरिओ सो दुक्खकोडिमणुहोंतो ।
 तेहिं अणंतविहउस्सप्पिणि-ओस्सप्पिणीकालं ॥२२७॥
 मोहपमुहेसु तेसु वि विरलीभूएसु अंतरं लहिउं ।
 कम्मनिवेण निगोअयजिओ पुढविकाइए ठविओ ॥२२८॥
 तत्थ वि दुहलक्खाइं कयाणि एअस्स मोहवग्गेहिं ।
 अस्संखाओ पुण उस्सप्पिणि-ओस्सप्पिणीओ जा ॥२२९॥
 जल-जलण-वाउकाइअभवेसु गहिओ तहेव कम्मेण ।
 तत्थ वि मोहेण दुहे तावंतं कालमाणीओ ॥२३०॥
 संसारिजिओ एसो 'पत्तेअवणे 'वरायओ रुद्धो ।
 कोडाकोडीओ जा सत्तरि संखाओ जलहीणं ॥२३१॥
 ववहारनिगोय-पुढविपमुहट्टाणेसु चेव पत्तेअं ।
 खलिओ मोहईहिं कालमणंताइरूवं जा ॥२३२॥
 पुणरवि भमयंतेहिं तेहिं एगिंदिएसु धरिउं सो ।
 कट्टम्मि पाडिओ जा असंखपुग्गलपरावट्टे ॥२३३॥
 कम्मपरिणामनिवई लहिआवसरो खिवेइ विगलेसु ।
 जिअमिममिअ नाऊणं मोहई धाविआ पिट्टे ॥२३४॥

१. अनुभूय. ॥ २. श्रावयति ॥ ३. नारदः ॥ ४. मातङ्गस्य-त्राण्डालस्य मृदङ्ग इव ॥ ५. द्विपक्षगामी ॥
 ६. भुतकुम्भस्य ७. प्रत्येकवनस्पतिकार्ये ॥ ८. वराकः ॥

वाससहस्ताणि इमो संखिज्जाइ सहाविओ दुक्खं ।
 तत्थ वि तेहि पकुविअचित्तेहि दुट्ठधिद्वेहि ॥२३५॥
 पुब्बुत्तनिगांआइसु इगिदिप्पसु अ परम्महां खित्तो ।
 तेसु वि धरिओ सो संखिज्जे पुग्गलपरावट्टे ॥२३६॥
 *पुणरायाओ विगलिदिप्पसु संखिज्जकालयं धरिउं ;
 पगिदिप्पसु खित्तो असंखपुग्गलपरावट्टे ॥२३७॥

पगिदिअ-विगलिदिअगयागपहि अणंतपुग्गलप ।
 रुद्धो तेहि एसो पवीलिओ दुक्खलक्खेहि ॥२३८॥
 कम्मनिवो सम्मुच्छयपंचिदियप्पसु तं तओ णेइ ।
 अट्ठभवेसु निरोद्धो अ पुब्बकोडीपुहुत्तं जा ॥२३९॥
 पगिदिअ-विगलिदिअ-सम्मुच्छयपणिदिप्पसु गमणेहि ।
 पुणरवि खलणं च कयं अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४०॥
 अह नीओ कम्मेणं गब्भयपंचिदिप्पसु तिरिप्पसु ।
 तत्थ वि अट्ठभवेसु सपुब्बकोडीपुहुत्तं जा ॥२४१॥

पगिदियाइ-गब्भयपणिदिअतिगिअगयागपहि सो ।
 पुणरवि धरिओ तेहि अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४२॥
 मच्छाइभवाऽऽणीअं तं दट्ठं चित्थं अ मोहाई ।
 एसो पुरओ तं चालंतो दंत्तेइ रिउपक्खं ॥२४३॥
 इअ कुद्वेहि तेहि जीवाघायम्मि पेरीओ निच्चं ।
 कयमंसभक्खणो पुण पावो नरप्पसु खित्तो सो ॥२४४॥

तत्थ असंखं कालं अणुहूअं दुक्खमुक्कडं^१ तेण ।
 अन्नय कम्मनिवेणं *सकुंतपमुहेसु सो मुक्को ॥२४५॥
 तत्तो मोहाईहि एसो पगिदिआइ-नरप्पसु ।
 कसिओ गयागपहि अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४६॥
 आणेइ कम्मनिवई सम्मुच्छयमाणवेसु तं तत्थ ।
 अट्ठसु भवेसु तेहि *अंतमुहुत्ते अड य धरिओ ॥२४७॥

पगिदिआइसु तओ गयागपहि अणंतपुग्गलप ।
 खिवइ अ *अणज्जदेसयगब्भनरेसु किर कम्मनिवो ॥२४८॥
 *खुहिओ मोहमहीसो तस्स य सन्वे वि *सेणिआऽऽवइआ ।
 एप्पण अहो ! पहया अम्हे जं दूरमाणीओ ॥२४९॥

१. पुनरायातः ॥ २. उत्कटम् ॥ ३. पक्षिप्रमुखेषु ॥ ४. अन्तर्मुहूर्तानि अष्ट च धृतः ॥ ५. अनार्यदेशकग-
 र्भनरेषु ॥ ६. क्षुभितः ॥ ७. सैनिका आपतिताः सैनिका आगता इत्यर्थः ॥

दोहिं 'रसगिद्धि-अकज्जपवित्तीहिं सुलोअणाहिं च ।
 आगंतूणं वुत्तं को खोहो इत्थ तुम्हाणं ? ॥२५०॥
 को एस ठिओ रंको सज्जो अम्हाणमवि अ भणणीअं ।
 जह वंधिऊण य गले णिज्जइ किज्जइ अ सो दासो ॥२५१॥
 अम्ह वले इत्थीण वि केरिसओ वट्टए 'अवट्ठंभो ? ।
 इअ चित्तिउं च मोहाहिवो इमं भणइ चच्छाणं ॥२५२॥
 सिग्गं गच्छह तुम्हे परम्मुहो पाडिअव्वओ एसो ।
 अम्हे वि तुम्ह पासे ठिआ 'ससिन्न त्ति पडिसुच्चा ॥२५३॥
 तत्तो गयाउ ताओ रसगिद्धीए पवट्ठिओ जीओ ।
 'आमिस-मज्जमुहविविहभक्खणपाणेसु अणवरयं ॥२५४॥
 'गणिआ-जणणी-भइणीपमुहेसु पुणो 'अगम्मगमणेसु ।
 वीआइ अकज्जपवित्तीए सो पेरिओ सययं ॥२५५॥
 दोहिं वि ताहिं तहकयमेसो नरएसु तक्खणापडिओ ।
 'मच्छेगिदिअआइसु गओ अ सोऽणंतपुग्गलए ॥२५६॥
 नीओ अ अज्जदेसयमायंगेसुं अभक्खभक्खणओ ।
 निरयाइसु निग्गहिओ ताहिं सोऽणंतपुग्गलए ॥२५७॥
 तह अज्जदेसएसु वि 'वेसाइकुलेसु आगओ जीओ ।
 'वावट्ठिऊण धरिओ कालं तावंतमित्थीहिं ॥२५८॥
 कहमवि कम्मनिवो तं आणेइ 'सुखित्त-जाइ-निसु मोहो ।
 पेसइ अ दंसणावरणनामकम्मक्खसामंते ॥२५९॥
 तेहिं सामंतेहिं 'जच्चंधो तह विरूवओ विहिओ ।
 एगिदिआइसु इमो धरिओ कालं च तावंतं ॥२६०॥
 कम्मेण माणुसत्तं इमस्स संपाइअं जिअस्स तओ ।
 सामंतेहिं तेहिं 'जाईए सो कओ बहिरो ॥२६१॥
 वावट्ठिओ तहेव य धरिओ जाओ कयाइ मूओ अ ।
 सेसं तहेव णेअं पुव्वुत्तं बुद्धिमंतेहिं ॥२६२॥
 एवं कुज्जो काणो 'खंजो 'मंटो विरूवओ जाओ ।
 खलिओ अणंतवारे पत्तेअमणंतपुग्गलए ॥२६३॥

१. रसगृद्धपकार्यप्रवृत्तिभ्याम् सुलोचनाभ्याम्, स्त्रीभ्यामित्यर्थः ॥ २. अवष्टम्भः प्रागल्भ्यम् ॥ ३. ससैन्या इति ॥ ४. आमिषमद्यमुखविविधभक्षणपानेषु ॥ ५. गणिका ॥ ६. अगम्यगमनेषु ॥ ७. मत्स्यैकेन्द्रियकादिषु ॥ ८. वेद्यादिकुलेषु ॥ ९. व्यावर्त्य ॥ १०. सुक्षेत्र-जाति-नृषु ॥ ११. जात्यन्धः ॥ १२. जात्या-जन्मना ॥ १३. खज्जः ॥ १४. वामनः ॥

कट्टाउ कम्मराओ मणुअत्तं देइ तस्स मोहनिवां ।
 रुट्ठो पेसेइ असायवेअणीअसुहडं 'विअइं ॥२६२॥
 तेण भडेण कयाई जम्मे जीवो कओ महाकुट्ठी ।
 कत्थइ सो 'पीही 'जगिवंतो तह 'वायई 'किच्छी ॥२६३॥
 'सुमहोअरिओ 'जरिओ तहा 'अईसारई पुणो कासी ।
 सासी भगंदरवहो 'गुम्मी तह रत्तपित्तधरो ॥२६४॥
 'हरितावंतो 'अरिसो विआरवंतो 'ससीसरोगो य ।
 'सुविसमकवालरोगी अ 'नित्तरोगी सयणरोगी ॥२६५॥
 गल-तालु-जीह-दत्तणा-उहररोगी तह कवोल-मुहररोगी ।
 अहव 'हियसुलिओ 'कुच्छिसुलिओ पिट्ठिसुली अ ॥२६६॥
 एसो अ आमदोसी पमेहरोगी 'अरोअई चव ।
 कत्थइ खयाइरोगी खीणसरिओ हवेइ जिओ ॥२६७॥
 इअ तिक्कवेअणाओ सहमाणो सव्वया वि विलवंतो ।
 विण्णाऽविण्णनराणं सरूवयं दंसण दीणो ॥२६८॥
 भक्खेइ मूलजालं कुणेइ 'अइकडुअकाहपाणं च ।
 खाएइ चुण्णवग्गं उग्गमिमं स-परवुट्ठीण ॥२६९॥
 उप्पन्नअंगदुक्खो भक्खंतो निक्खसो अभक्खाइं
 'निम्मिअअपिज्जपाणो करेइ एसो अकज्जाइं ॥२७०॥
 तह जंत-तंत-मंतोसहीविहाणाइअप्पओगंसु ।
 जीएण अज्जिआइं विसमाणि महंतपावाणि ॥२७१॥
 मणुअभवओ भट्ठो अणंतवारे इगिदिआईसु ।
 वावट्ठिऊण खविओ अणंतपुग्गलपरावट्ठे ॥२७२॥
 एगय पुणो वि पत्ते मणुअत्ते कम्मरायवसओ जं ।
 मोहनिवइदंडाहिव आणाए एस इअ जाओ ॥२७३॥
 'पावट्ठिकारओ वागुरिओ 'सोअरिअओ अ लुद्धयओ ।
 कत्थ वि 'केवलमंसासनवसणी 'मज्जपाणरओ ॥२७४॥

१. विकटम् ॥ २. प्लीही ॥ ३. (?) ॥ ४. वातकी ॥ ५. कुच्छी मूत्रकुच्छरोगवान् इत्यर्थः ॥ ६. सुमहोदरिकः ॥ ७. ज्वरिकः ॥ ८. अतीसारकी ॥ ९. गुल्मी ॥ १०. उन्मादी ॥ ११. अशोविकारवान् ॥ १२. सशीर्षरोगः ॥ १३. सुविषमकपालरोगी ॥ १४. नेत्ररोगी ॥ १५. हृदयशूलिकः ॥ १६. कुक्षिशूलिकः ॥ १७. अरोचकी ॥ १८. अतिकटुकप्रवायपानम् ॥ १९. तिमिताऽपेयपानः ॥ २०. पापट्टिकारकः मृगत्याकारी ॥ २१. शोकरिकः ॥ २२. केवलमंसाशनव्यसनी ॥ २३. मद्यपानरतः ॥

१कावि सुरापाडणओ २खत्तखणणओ अ वंदिगहणेणं ।

३कण्णाइतोडणेणं कुडुंबवित्ती कया जेण ॥२७७॥

कत्थइ अ ४कूडकारय-कूडज्जअ-करधुत्तविज्जाहिं ।

सयलजणवंचणेणं उअरं भरिअं सया जेणं ॥२७८॥

कत्थ वि ५तलार-६गुत्तिय-मंतिप्पमुहखरकम्मकरणेहिं ।

पावाणि अज्जिऊणं जणिओ ७जेणऽप्पनिव्वाहो ॥२७९॥

पोसिअमिमं कुडुंबं जिणण ८धुवमुच्छुखित्तकरणेहिं ।

कत्थइ ९संसत्ततिलुच्छुपीलणेहिं अणेगेहिं ॥२८०॥

विकेइ आमिसम्मिमो मज्जं वाणिज्जयं करेइ तह्य ।

असि-लक्खा-हल-मुसलोसलइसावज्जवत्थुणं ॥२८१॥

इअ कयकुडुंबवित्ती अणेगवारे भमंतओ जीओ ।

एगिदिआइसु ठिओ अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२८२॥

यतः—

जया मोहोदयो तिव्वो अन्नाणं खु महब्भयं ।

पेलवं वेअणिज्जं तु तया एगिदिअत्तणं ॥२८३॥

इअ मणुअणइपुरीए गयागयं जस्सऽणंतसो जायं ।

एगय मोहमहीवो महंतचिंताउरो जाओ ॥२८४॥

एगंते मोहनिवो निअमंतीणं भणेइ तव अहो ।

भमिओ मिच्छादंसणमहत्तमो एस जेण समं ॥२८५॥

अव्ववहारनयरओ एसो आरंभिऊण जा अज्ज ।

१०मज्झाऽऽपसेण गओ जिअपुट्ठि इत्थ चिरकालं ॥२८६॥

११तप्पिट्ठओ तहेव य भमिआ तस्साणुचारिणो दो चि ।

वीरा नाणावरणं अण्णाणं नामओ चेव ॥२८७॥

एप्पसि पि १२तिआणं पभावओ जाणिअं न नामं पि ।

देव-सुगुरु-तत्ताणं न य १३धम्मऽक्खरसुइपवेसो ॥२८८॥

न य थोचनाणलोआण भासिअत्थो जिणण विण्णाओ ।

आहार-निइ-मेहुण-गत्तपसत्तां सया भमिओ ॥२८९॥

कणगपुरे अमराभिहववहारिवरस्स नंदभज्जाए ।

सो १४संपय तु पुत्तो करिस्सए १५कम्मखिइवइणा ॥२९०॥

१. कापि सुरापातनतः, सुरानिर्माणत इत्यर्थः ॥ २. क्षत्रखननतः ॥ ३. कण्णदित्रोटनेन ॥ ४. कूटकारक-
कूटद्यूत-करधूर्तविद्याभिः ॥ ५. तलवरः-कोटपाल इत्यर्थः ॥ ६. गौप्तिकः-कारागृहाधिपतिरित्यर्थः ॥ ७. येनात्मनिर्वाहः ॥
८. ध्रुवम् इक्षुक्षेत्रकरणैः ॥ ९. संसक्ततिल-इक्षुपीलनैः ॥ १०. समादेशेन ॥ ११. तत्पृष्ठतः ॥ १२. त्रिकाणं
प्रभावतः ॥ १३. धर्माक्षरश्रुतिप्रवेशः ॥ १४. साम्प्रतम् ॥ १५. कर्मक्षितिपतिना ॥

लोअम्मि इअ सुणिज्जइ नयरं ^१धम्मप्पयारपवरं तं ।
जाणामो न य ^२होस्सइ अहो । परं किंच अम्हाणं ? ॥२९६॥

इअ सुणिऊणं मिच्छादंसणमंती अ तालिअं दाउं ।
अण्णाणकरतलम्मि अ कहेइ पअं वरं जायं ॥२९७॥

^३खिप्पचडीए लुद्धिअं अज्जं अज्जाऽवि जं च सिट्ठिगिहं ।
अम्ह वसमं पवट्टइ सवाल्लुद्धं तओ तत्थ ॥२९८॥

अम्हे अ गमिस्सामो उचिअं कज्जं पुणो करिस्सामो ।
परमेअं पि पभूअं सिन्नं देवस्स बलवत्तं ॥२९९॥

रत्तगिद्धि-अकज्जापवित्ति-^४रुआपमुहाओ णेगमहिलाओ ।
जिअपाडणदक्खाओ कडमे संति सुत्तमत्थाओ ॥३००॥

तम्हा अम्हेहि पुण को वि अवसरं न दीसए इत्थ ।
जइ वा कडगयमज्जे तुमं तओ को उ अम्ह गुणो ? ॥३०१॥

मिच्छादंसणमंतीसरं च वाढं ^५वर्यंतमिअ सुच्चा ।

इत्थी हसइ निसन्ना चित्तव्वामोहमंडवए ॥३०२॥

तह संढो वाढयरं करेइ हासं तओ निसमिऊणं ।
मोहनिवो [य] विवज्जासनिवहआसण[स]मासीणो ॥३०३॥

सो भणइ अ वच्छे ! हसिअं तुमए ^६पंडण कहमित्थ ? ॥
तो नमिउं रायाणं इत्थी एसा निवेणइ ॥३०४॥

जाणसि ममं महापयनामेणं पेसिअं भवत्तेणं ।
सयलभुवणजीवाणं उप्पाएउं दुहसमूहं ॥३०५॥

देव ! मरणाभिहाणो लोअत्तियअप्पडिहयसामत्थो ।
जं पहवन्ति न उ इमे सक्को अवि चक्किणो वा वि ॥३०६॥

एसो महत्तधाडीनाहो तुम्ह प्पसायओ कुणइ ।
जं दुक्खं लोआणं कहिज्जए किं मए सव्वं ? ॥३०७॥

यतः—

तित्थयरं गणहारी सुरवइणां चक्कि-केसवा रामा ।
संहरिआ हयविहिणा का गणणा सेसजीएसु ? ॥३०८॥

इत्थ य पंडिअलोआ कहाणयं पंडवाण ^७विण्णेअं ।
जं अत्थि हयिणाउरनयरं भुवणम्मि विक्खायं ॥३०९॥

तत्थ करेइ १पहुत्तं जहुद्धिओ नामओ महीवालो ।
जो पालेइ पयाओ पिअ व्व सच्चप्पिओ सययं ॥३०५॥
चउहिं च बंधवेहिं निसेविओ लोगपालएहिं व ।
अप्पगुणेहिं समुवज्जिअधम्मसुअ त्ति नामो जो ॥३०६॥
अन्नय जूअं रमिउं पेंडुसुएहिं पि हारिअं रज्जं ।
चसणाओ केसिं ता किलेसलक्खं व संपत्तं ? ॥३०७॥
देसं कोसं वेसं नीसेसं २सुवयणाविलासं च ।
चइऊण बंधवजुओ अरण्णवासं निसेवइ जो ॥३०८॥
चत्तसयणचग्गो बहुलंविअमग्गो समग्गदुहत्ततो ।
३रविरस्सितावत्तविओ ४तिसाउरो जो तरुम्मि ठिओ ॥३०९॥
सीअलजलमाणेउं निअभाइतिसानिसेहणत्थं ते ।
चउरो वि ५दुअं गमिआ दित्तोदिसं ताव भममाणा ॥३१०॥
भीमो भीमभुअवलो समागओ एगकूवपासम्मि ।
उदगं ६लाउं वंछइ जा ता जंपेइ इअ जक्खो ॥३११॥
का वत्ता वट्टइ इअ उत्तरदाणेण भूवइकुमार ! ।
जलगहणं कायव्वं तओ इमो पुण भणइ गाहं ॥३१२॥
मोहकडाहे स्वरिअजलणेण निसादिणिंधणेहिं च ।
७मासरिउदच्चिआहिं कालो जीए पयइ वत्ता ॥३१३॥
अज्जुणसमुज्जलजसो अज्जुणओ वि भमिऊण अन्नत्थ ।
तत्थाऽऽगओ इमं पि हु जक्खो तह वत्ति को मग्गो ? ॥३१४॥
नरवइसुओ सुरभण्णिअवयणं च विआरिऊण मइमेत्तो ।
धणुहधरस्तिरोरयणं राहावेहसुसाहगो वयइ ॥३१५॥
सत्थं विविहपयारं भिन्नाइं रिसिमयणि धम्मो उ ।
खित्तो गत्ताइ महाजणो गओ जेण सो मग्गो ॥३१६॥
नउलो वि सुविमलकुलोऽपरककुहाओ समागओ तत्थ ।
किं अच्छेरमिअ ८सुरोदिअपयमेसो अ पूरेइ ॥३१७॥
पइदिअहं भूआइं पावन्ति जमालयं अपमिआइं ।
मन्नंति ९अपच्छव्वा थिज्जं जं एअमच्छेरं ॥३१८॥
सहदेवो विअ सीहो माणुसवयसावणसु निवसावो ।
तत्थ गओ किं मोअइ इअ जक्खपउत्तरं १० देइ ॥३१९॥

१. प्रभुत्वम्—स्वामित्वम् ॥ २. सुवदनाविलासं स्त्रीविलासमित्यर्थः ॥ ३. रविरस्मितापतप्तः ॥ ४. तृषातुरः—
तृष्णातुरः ॥ ५. द्रुतम् ॥ ६. लातुम् ॥ ७. मासर्तुदर्विकाभिः ॥ ८. सुरोदितपदम् ॥ ९. अस्पृष्टव्याः ॥
१०. पदोत्तरम् ॥

पंचमए छट्टे वा दिणम्मि सागं च पयइ जो गेहे ।
 पावासुओ न य रिणी तस्स दुआरम्मि मोणइ ॥३२०॥
 पृरिअजक्खसमस्सा चतुरो वि अ पंडवा जल गहिउं ॥
 निअवंधवस्स धरणीधवस्स तित्ति स्याविति ॥३२१॥
 पुणरवि पत्तं रज्जं भोतुं मांतुं च पंच भवभीआ ।
 पंडुसुआ संजमसिरिवरिआ सत्तुंजए सिद्धा ॥३२२॥

उक्तं च—

कयजिणपडिमुद्धारा इ पंडवा जत्थ वीसकोडिजुआ ॥
 मुत्तिनिलयम्मि पत्ता सिरि सत्तुंजयमहातित्थं ॥३२३॥
 संसारम्मि असारे सारं सिरिविमलसेलतित्थाइ ।
 तत्थ य जत्ताइसुकयकरणं जीवाण सारमिणं ॥३२४॥
 इअ जक्खचउसमस्सापूरणसंसुइआओ मरणाओ ।
 मुच्चइ न कोइ लोओ दुहजलही ही ! भवो पत्तो ॥३२५॥

इतश्च—

नीओ संसारिजिओ कणगपुरनिवासिअमरसिट्ठिगिहे ।
 तुम्ह सहोअरणं नंदगव्वम्मि खित्तो अ ॥३२६॥
 जाया मासा ^१रिउणो तत्थ वसंतस्स तस्स निअरिउणो ॥
 तो मुणिअनिवमणाऽहं मरणसहाया गया तत्थ ॥३२७॥
 संहरिओ तज्जणओ जाए तम्मि जणणी वि सेसो वि ।
^२तग्गिहमाणुसवग्गो तओ जिओ सो वि सुहडेण ॥३२८॥
 लोए तक्कुलनामं ^३निग्गमिअमिमेण मरणवीरेण ।
 चिट्ठिस्सइ एगिदिअपमुहेसु इमो अ भममाणो ॥३२९॥
 तम्हा अम्हेहिं मिच्छादंसणवक्खसवणओ हसिअं ।
 अह सहरिस्समवल्लोअइ वसीकयजओ अ मोहनिवो ॥३३०॥
 तह ^४अग्गहनिअराभिहकुच्चं च परामरिसिअ सकरेण ।
 मोहनिवेणुत्तमहो ! पासह मह पंडुआण वलं ॥३३१॥
 भणइ तओ मरणभडो पयडं मा एवमादिसउ सामी ।
 पहुणो एस पहावो सुहडाणं जं जओ समरे ॥३३२॥
 वाणराणं तु ^५साहासु गंतुं होइ परक्कमो ।
 जं तेहिं जलही तिण्णो तं ^६तेअं रामसंभवं ॥३३३॥

१. ऋतवः ॥ २. तदग्रहमानुपवर्गः ॥ ३. निर्गमितं-निस्सारितमित्यर्थः ॥ ४. आग्रहनिकरामिधकूर्चम् ॥

५. शाखासु ॥ ६. तेजः ॥

अह मोहनिवो भासइ तुमं निउत्तो 'महाऽऽपयसहाओ ।
 पासंतेणं तुमए ठायव्वं वच्छ ! इत्थ सया ॥३३४॥
 माणुसगइनयरीए गयस्स न जिअस्स ^१दिज्जमुट्ठाउं ।
 जह एसो ^२धम्मऽऽक्खरमुणगो न हवेइ तह नेअं ॥३३५॥
 आपसो तुह एसो पमाणमिअ भासिऊण सव्वे वि ।
 मरणप्पमुहा वीरा समुट्ठिआ ठाणओ तम्हा ॥३३६॥
 पासंतेसु अ तेसु वि ^३वेसागव्वे पवेसिओ एसो ।
 कम्मगतरेसरेणं पाडिज्जइ गव्वओ ताहिं ॥३३७॥
^४विसमोसहपाणेणं ^५महाऽऽपयं पाविओ इमो ताहिं ।
 गलिओ गव्वभडाओ मरणं पत्तो अ दुक्खत्तो ॥३३८॥
 एगिदिआइसु जिओ गमिओ धरिओ अणंतयं कालं ।
 अह कम्मनिवो नेइ अ ^६पढमपसवजुवइगव्वम्मि ॥३३९॥
 सो ^७जोणिजंतपीलामणुहोतो माउआइ सह मरइ ।
 धरिओ अणंतकालं एगिदिअपमुहठाणेसु ॥३४०॥
 कत्थ वि सो ^८वारिसिओ दुअवारिसिओ तिवारिसिअओ अ ।
 वालो अणंतवारा अलद्धधम्मऽऽक्खरो पडिओ ॥३४१॥
 मरणेणं पडिवारं ठविओ एगिदिआइसु भमंतो ।
 सव्वाऽऽपयसहिणं अणंतपुग्गलपरावट्ठे ॥३४२॥
 एअग्गि अवसरम्मि अ मणुस्सखित्तम्मि नयरसिरिणिलयं ।
 तत्थ धणी धणतिलओ नामेणं धणवई भज्जा ॥३४३॥
 तकुच्छिम्मि अ खित्तो कम्मनरिंदेण सत्तवंतेण ।
 मोहनिवई जणावइ एअं मिच्छतसइवस्स ॥३४४॥
 माणं खणमवलंबिअ सिरधूणणपुव्वयं सहंकारं ।
 भंती भणेइ नरवर ! अओ परं होस्सइ इह सुहं ॥३४५॥
 सिट्ठिकुलमम्ह जुगं जम्हा तं ^९'विप्पयारिअं ईसिं ।
 अज्ज वि न विपक्खेहिं अम्हाणं परिचिअं किंचि ॥३४६॥
^{१०}'जागरिअमज्जदिणओ अम्हेहिं करिस्सं विसेसेण ।
 आसंका कायव्वा न का वि देवेण जीअस्स ॥३४७॥
 कत्थेस तुम्ह दिट्ठो वरायओ गच्छए गले धरिउं ।
^{११}'वाविच्च परमुहयं विन्नवइस्सइ मए देव ! ॥३४८॥

१. महापत्सहायः ॥ २. देयमुत्थातुम् ॥ ३. धर्माक्षरज्ञायकः ॥ ४. वेद्यागर्भे ॥ ५. विषमौषधपानेन ॥
 ६. महाऽऽपदम् ॥ ७. प्रथमप्रसवयुवतीगर्भे ॥ ८. योनियन्त्रपीडामनुभवन् ॥ ९. वार्षिकः ॥ १०. विप्रतारितम् ॥
 ११. जागरितमद्यदितः ॥ १२. व्यावृत्त्य ॥

इअ निअनरवइपासे मंती पडिजाणिऊण थाणमओ ।
 'लद्धनिववीडय[ध]रो चिट्ठइ कयगल्लहत्थो अ ॥३४९॥
 तयणंतरं च दिट्ठो कुदिअभज्जाइ परिसो मंती ।
 भणिओ पुण सो तीए पमोअविअसिअसवयणाए ॥३५०॥
 भो अज्जपुत्त ! का सुरकत्ता सोहग्गगेहमत्थि मणे ? ।
 जं चित्तितस्स य तुह चिताए आवई जम्हा ॥३५१॥
 मंती 'पइवत्ति तओ अरिहसि न पिये ! किमे(ले)रिसं वत्तुं ।
 जइ सुविणे वि न मुत्तं तुममन्ना मह मणे कत्ता ॥३५२॥
 मह विता कज्जंतरविसया एसा पवट्ठए अज्ज ।
 कहिअं तओ अ तीए 'भिउडिसमुप्पाडणाउ इमं ॥३५३॥
 किं नाम कज्जमेअं वसीकयजगस्स अज्जपुत्तस्स ।
 जत्थेरिसी अ चिता कहिज्जउ जइ उचिअं मज्झ ॥३५४॥
 सचिवेणुत्तं च तओ तुह 'मुत्तमकहिअमज्ज जा किंचि ? ।
 घरसयलकज्जचित्ताकरणपवित्ता तुमं मज्झ ॥३५५॥
 तत्तो पिप ! सुणिज्जउ 'पत्थुअकज्जं मए कहिज्जंतं ।
 संजमधम्मसहाओ जो कम्मनिवेण पडिचत्तो ॥३५६॥
 संसारिजिओ संपइ नीळो एस धणतिलयसिट्ठगेहे ।
 तव्विसयम्मि पइन्ना मए कया सामिणो अग्गे ॥३५७॥
 सा वि अ 'सुआ भविस्सइ तुमए सम्मं तहेव सामि ! इमं ।
 परमेअं विसमतमं मणेइ कंतो मिअंकसुहो ॥३५८॥
 जम्हा 'कम्मावणिवो आरूढो 'वीअपक्खरुक्खसिहं ।
 एस निवो जं कूरो भडपक्खोभयपभंसकरो ॥३५९॥
 सिट्ठिकुलमज्ज वि इमं अम्हेहि वासिअं तहा वि रिऊ ।
 निउणा य अम्ह वासिअकुलाणि ते 'विप्पतारेउं ॥३६०॥
 सम्महंसणसत्तू विसेसओ दुट्ठमाणसो अत्थि ।
 अम्ह कयं कुलवासणमन्नह किज्जइ जओ जेण ॥३६१॥
 दुहिआ य धम्मबुद्धी इमस्स सा समणमाणसेसु ठिआ ।
 'सोहग्गसुहाकूवी सुरिद-जोगिदगणझेआ ॥३६२॥
 पेसेइ तं च पढमं सो सव्वे पाणिणो वसीकाउं ।
 'जं पिच्छ अम्ह भत्ता अवि लोआ इत्ति रज्जंति ॥३६३॥

१. लब्धनृपवीटकवरः ॥ २. प्रतिवक्ति ॥ ३. भृकुटिसमुत्पादनात् ॥ ४. मुकुमकथितमद्य यावत् ॥ ५. प्रस्तु-
 तकार्यम् ॥ ६. श्रुता ॥ ७. कर्माविनिपः कर्मराज इत्यर्थः ॥ ८. द्वितीयपक्षश्रुतिशिवाम् ॥ ९. विप्रतारयितुम् ॥
 १०. सौभाग्यसुधाकूपी सुरेन्द्रयोगीन्द्रगणप्येया ॥ ११. यां प्रेक्ष्य अस्मद्वक्ताः ॥

निम्मलकुलजायाओ चयंति नारीउ रूववंतीओ ।
 अम्हाणं वयणाइं न सुणंति जणा 'रया जीए ॥३६४॥
 भमिआ इव तप्पिट्ठे लग्गा तप्पिउनिवं निसेवंति ।
 सव्वप्पणा हवंति अ तस्स वसा ते तओ लोआ ॥३६५॥
 अच्चंतं आसत्ता जीए पासंति रिउसमे अम्हे ।
 छिंदंति अम्ह पक्खं समूलमेए तओ सयलं ॥३६६॥
 इअ अप्पपक्खखयकारिणी विचित्तिज्जए इमा धूआ ।
 कंते ! एसा चिंता 'चिअ व्व पज्जलइ मज्झ मणे ॥३६७॥
 अह विहसिऊण भज्जा 'सावन्नं किं पि जंपइ कुदिही ।
 निअमइविगप्पिअमिमं भयं कहं कंत ! अट्ठाणे ? ॥३६८॥
 'अइदूरदिट्ठअक्कफुरंतदलवग्घभंतिमंतस्स ।
 'सारयपुत्तविहुज्जलनिसाइ जह हुज्ज कस्सावि ॥३६९॥
 जं सामिणा उ भणिअं कम्मनरिंदो अ बीअपक्खम्मि ।
 तं सच्चं बलवंतो एसो मिलिआणमेव सया ॥३७०॥
 अम्हाणमेगपक्खाउ मिलइ तेसिं पि बीअपक्खाओ ।
 एसो सामी तम्हा भीई जइ इअ न वत्तच्चं ॥३७१॥
 जम्हा अम्हाणं सो सया वि नाहो कया वि तेसिं च ।
 अम्हाण भिसं मिलिओ तेसिं 'दक्खिणमत्ताओ ॥३७२॥
 अम्हाणं पुण एसो निअजाई वट्ठए तिलोअम्मि ।
 तेसिं च सत्तुपक्खे अन्नमिणं जाणिअच्चं च ॥३७३॥
 कालमणंतं खलिओ 'कवट्ठिओ जं जिओ भवंतेहिं ।
 कम्मपरिणामनिवई सव्वत्थ वि तत्थ 'मज्झगओ ॥३७४॥
 एएण विणा तुम्हे जिअस्स काउं अणिट्ठमसमत्था ।
 न वि को वि 'हविज्जं पइ इट्ठं दाउं तहा अवरो ॥३७५॥
 जं पुण पडिवक्खाणं वासगभावम्मि दक्खया भणिआ ।
 एसा जणेइ हासं 'साविज्जंता वि जणमज्झे ॥३७६॥
 जेण 'भिसवासगेहिं पि इमेहिं जं अणाइकालेण ।
 एगनियोअगयजिआ अज्ज वि न वसीकया लोणे ॥३७७॥
 परमेगनियोअस्साऽणंतं भागं वसीकयं जेहिं ।
 सेसमणंतजिअभरिअभुवणं नच्चइ अ भवन्ट्ठे ॥३७८॥

१. रताः ॥ २. चिता इव ॥ ३. सावज्ञम्—अवज्ञासहितम् ॥ ४. अतिदूरदृष्टार्कस्फुरद्दलव्याघ्रभ्रान्तिमतः ॥

५. शारदपूर्णविभ्रूज्ज्वलनिशायाम् ॥ ६. दाक्षिण्यमात्रात् ॥ ७. कदर्थितः ॥ ८. मध्यगतः—मध्यवर्त्तित्यर्थः ॥ ९.

भवेत् ॥ १०. श्राव्यमाणा ॥ ११. भृशवासकैरपि ॥

यतः—

तम्हा ते के निउणा 'वासगया ? इअ विमुक्कसंकेहि ।
 चिंतिज्जउ निअकज्जं तुम्हेहि सत्तिमंतेहि ॥३७९॥
 जं पुणरुत्तं तुमए धूआ एअस्स वम्मवुद्धिं त्ति ।
 तं पिअतमस्स अप्पा विस्सरिओ सव्वहा मत्ते ॥३८०॥
 'अइरुहचोरदंसणहवंतदढभीइभंतचित्तस्स ।
 वोडयमारुहिअस्स वि कस्स वि विस्सरइ जह 'अस्सो ॥३८१॥
 जं अम्हाणमवि इमा धूआ विज्जइ अथम्मवुद्धिं त्ति ।
 'जा तारिसरूवगुणा तदहिअलायण्णपुण्णा य ॥३८२॥
 सेवन्ति 'जगन्ति सया जं 'निअपणिहप्पहारपहयाणि ।
 एआए सोहगं वणिज्जइ सगगलोए वि ॥३८३॥
 सम्मदंसणधूआ अम्हसुआचत्तलोअवग्गेहि ।
 केहि वि संसेविज्जइ 'अंकुसवक्कयरवक्केहि ॥३८४॥
 तेण वराईए किं तीए मज्झ पुरओ गुणुच्चारो ? ।
 तम्हा किं बहुणा पिअ ! जइ अ भवन्तो भयव्भन्तो ॥३८५॥
 तत्तो तुमं तु मं पेसेसु तहिं जेण तुज्झ धूआए ।
 भिच्चत्तमहं एअं वरायमाणेमि पिअराय ! ॥३८६॥
 गहिअगल्लगाहमिमं 'वाविच्च खणेण तस्स रंकस्स ।
 पढमाणुहूअभूमिं दंसेमि दुहोहखाणिमहं ॥३८७॥
 जाणेमि सामिअ ! इमं जुत्तं जुवईण णेव बहु वत्तुं ।
 सोहन्ति सलज्जाओ जाओ मिअभासिणीओ अ ॥३८८॥
 'धिट्ठत्तं पुण तासिं अवगुणमाणेइ अप्पमाणमिणं ।
 भासिअमेवं सामिअ ! अम्हेहि 'अत्तिजुत्ताहि ॥३८९॥
 खंतव्वो सव्वो वि अ जंपंतीए अयाणमाणीए ।
 मह अवराहो रिउचंदराहुसरिसेण कंतेण ॥३९०॥
 कायव्वो उ पसाओ धरिअव्वो को वि नाह ! न 'विस्ताओ ।
 अह सो मिच्छादंसणपिओ भणेइ सुपसन्नमणो ॥३९१॥
 दइए ! मोहनरिदाणुगओ लोगो सुलोअणपहाणो ।
 पुरिसस्स पिप ! परिसकज्जे लज्जं जणेइ पुणो ॥३९२॥

१. वासका इत्यर्थः ॥ २. अतिरौद्रचोरदर्शनभवद्दृढभीतिभ्रान्तचित्तस्य ॥ ३. अन्धः ॥ ४. या तादृशरूप-
 गुणातदधिकरूपावप्यपूर्णा च ॥ ५. जगन्ति-भुवनाति ॥ ६. निजपाणिप्रहार प्रहताति ॥ ७. अद्भुतशक्त वक्तरवाक्यैः—
 बहुवक्त्रवादभूतैरित्यर्थः ॥ ८. व्यावृत्त्य ॥ ९. धृष्टत्वम्—घाट्यम् ॥ १०. आर्तियुक्तमिः ॥ ११. विषादः ॥

१पडिहाइ साहु भणिअं तुह गच्छसु तह विहेसु जह भव्वं ।
 तीए वुच्चइ नेव २पायव्वं मज्झ तुह पासे ॥३९३॥
 तुम्हाणमभावे पुण को मज्झ पहावओ हवइ इत्थ ।
 तुम्हे आगच्छह तो तेणुत्तं एवमेअं च ॥३९४॥
 अम्हे ३विओगवत्तं कया वि जाया पुरा वि न य लोप ।
 तुमए कज्जं कज्जं ४तड्ढिआ चेव पासगमो ॥३९५॥
 इअ अभिहाऊण गओ कलत्तकलिओ ५अवच्चभिच्चजुओ ॥
 मिच्छादंसणमंती ६तत्थरिऊनामओ तत्थ ॥३९६॥
 सव्वाउ आवयाओ ७तिण्हा-लाहंतराय-वसणाइं ।
 ८संतज्ज पेसिआइं तप्पिट्ठे मोहराएण ॥३९७॥
 ताव सिरिनिलयनयरे धणतिलयाभिकखमुक्खसिद्धिं गेहे ९ ।
 नंदापिआइ तणओ जाओ जाओ अ आणेदो ॥३९८॥
 चद्धावणयाइं मंगलाणि किज्जंति १०सिद्धिसोहम्मि ।
 तस्स महुच्छवपुव्वं वेसवणत्ति अ कयं नामं ॥३९९॥
 रमणीजणकरयलगो मक्खणपिंडु व्व ११मसिणपिंडो जो ।
 चंदु व्व कलावंतो धावंतो केलिठाणेसु ॥४००॥
 विज्जामंडिअपेडिअपासे अब्भत्थसयलसत्थो जो ।
 ववगयवाल्हावत्थो पत्तो जुव्वणव १२सुत्थो ॥४०१॥
 अह १३निअपत्थावविऊ १४दविणपिवासा पमोअलसिअंगी ।
 आलिगइ गाढयरं सिद्धिठसुअं लोअविक्खायं ॥४०२॥
 सो वि निअमणसमुहुच्छलंततव्वंछणोगकल्लोलो ।
 भणिओ १५ताए जइ १६तुं वंछसि काउं कलत्तं १७मं ॥४०३॥
 १८पउरं तया कुणसु सा पडिवन्ना तेण एगचित्तेण ।
 वेसवणो वि अ गामं एगं पत्तो लुहातत्तो ॥४०४॥
 जो पडिओ गयचिट्ठो पायवमूलम्मि वेणइ अ दिट्ठो ।
 १९दाविअमोअणपमुहं किंचि वि तस्साणुकंपाए ॥४०५॥
 पुणरवि पुरओ २०जंतो संतो एसो न संक्कए गंतुं ।
 निग्गच्छइ पायतलेसु सोणिअं च सुकुमालस्स ॥४०६॥

१. प्रतिभाति ॥ २. प्रागल्भ्यम् ॥ ३. वियोगवन्तौ ॥ ४. तटस्थिताः—मध्यस्थाः ॥ ५. अपत्यभृत्ययुतः ॥
 ६. त्रस्तोरिपुनामकः ॥ ७. तृणालाभान्तरायव्यसनानि ॥ ८. संतर्ज्य ॥ ९. मुख्यश्रेष्ठिगृहे ॥ १०. श्रेष्ठिसौधे ॥ ११.
 मसृणपिण्डः कोमलशरीर इत्यर्थः ॥ १२. सुस्थाः ॥ १३. निजप्रस्तावविद् ॥ १४. द्रविणपिपासा प्रमोदलसि-
 ताङ्गी ॥ १५. तया ॥ १६. त्वम् ॥ १७. माम् ॥ १८. तदा प्रचुरं यथा स्यात् तथा कुरु । प्रचुरान् धनार्जनो-
 पायान् इति. भवभावना पृ. २८२ ॥ १९. दापिं ओदप्रमुखम् ॥ २०. यान्-गच्छन् श्रान्तः ॥

जो मुच्छइ लुढइ पडइ अकंदइ ^१सोअप अ विलवेइ ।
दुहिओ ^२मग्गस्समओ धण-सयणाणं विओगाओ ॥२०७॥

तं नत्थि जं च दीणत्तणं गओ ^३चिट्ठए इमो नेव ।
अइकट्ठेणं भमए भिक्खाए जो पइग्गामं ॥२०८॥

पडिहंति तस्स भिक्खालाहं लाहंतरायरिउराओ ।
जेणं ^४पणंतराया विसमा सिद्धंतए भणिआ ॥२०९॥

दाणं लाहो भोगो उवभोगो तह य वीरिअं चेव ।
एयसि पंचण्हं पडिसेहो अंतराएहिं ॥२१०॥

^५पायं पइपयमेसो ^६महावयाहिं समावयंतीहिं ।
अइनिकरुणमणाहिं वेलाकूलं गओ कट्ठं ॥२११॥

तत्थ य केणावि वणिअपुत्तत्तेण ववहारिणा ठविओ ।
जो जाओ पुण किंचि वि सकिंचणो तस्स पासाओ ॥२१२॥

जं च धणपिवासेसा पेरेइ कुणसु ^७धणज्जणोवाए ।
ववहारेउ भवतो ^८उववित्तिऊणाऽऽवणेसु सयं ॥२१३॥

^९रयणुक्कर-कणग-रजय-दुगुल्लवत्थाइअं अणेगविहं ।
कप्पास-लोह-^{१०}लक्खा-गुलिया-धन्नाइं वणिउत्ते ^{११} ॥२१४॥

पैसेउ अवरदेसेसु कयाणगे भरिअ भूरिस्सगडाइं ।
वालइ-रासह-करहाइवाहए तह पवत्तेसु ॥२१५॥

पूरेउ उत्तमुत्तमकयाणगापुण्णजाणवत्ताणि ।
जलहिम्मि तह ^{१२}गहिज्जउ ^{१३}मंडविआपट्टयप्पमुहं ॥२१६॥

किज्जउ अ धाउवाओ ^{१४}सुकित्तिमकयक्कयाणगऽऽभासो ।
सिद्धरसग्गहणत्थं विलप्पवेसो अ पाणेस । ॥२१७॥

इच्चाइ साहु कहिअं पिए ! तए अन्नहा न य हवन्ति ।
^{१५}सघरंगणेसु अ रयणरासीउ सुवण्णकूडाइं ॥२१८॥

उवविट्ठो ताव रयण-कणगाइअआवणेसु पारट्ठो ।
ववहारविही वि परं कलिअं लाहंतराएण ॥२१९॥

जइ वेसवणस्स इमो हविज्ज पासम्मि संठिओ नेव ।
^{१६}काणयकवड्डिआए लाहो चित्तिज्जए उ तया ॥२२०॥

१. शोचते ॥ २. मार्गश्रमतः ॥ ३. चेष्टते ॥ ४. पञ्चान्तरायाः ॥ ५. प्रायः प्रतिपदमेघः ॥ ६. महापद्भिः समापतन्तीभिः ॥ ७. धनार्जनोपायान् ॥ ८. उपविश्य ॥ ९. रत्नोत्करं ॥ १०. लाक्षा ॥ ११. वणि-
कपुत्रान् ॥ १२. गृह्यताम् ॥ १३. मण्डपिकापट्टकप्रमुखम्, पट्टकाः शुल्कमण्डपिकादिपट्टकाः इत्यर्थः ॥ १४. सुक-
त्रिमकृत्क्रयणकाभ्यासः ॥ १५. स्वगृहाङ्गणेषु ॥ १६. काणकपर्दिकायाः ॥

१ तब्भावे अज्ज मए २ आवणभाडयमुवज्जिअं नावि ।
 ३ तस्सज्जणे वणिअपुत्तचित्तिसंपायणे चिंता ॥४२१॥
 ४ तस्संपत्तीए पुण भविस्सइ कहं ५ गिहव्वयगलाहो ? ।
 तल्लाहे भोगुवभोगाइअमासंसए ६ एसो ॥४२२॥
 मममंतरायसत्तू चइज्ज जइ कह वि हुज्ज साहु तओ ।
 इअ चित्तेइ ७ धणपिवासासंजणिअट्टझाणगओ ॥४२३॥
 ८ तयणु भयभंतनित्तो को वि नरो आगओ तहिं तेण ।
 चेसवणो एगंते नीओ चिंताउलो इत्ति ॥४२४॥
 ९ दंसेइ तस्स पुरिसो १० कर-सिर-कण्णाइआहरणरासिं ।
 जेण पुण विण्णायं चोसहरिओ अ एस त्ति ॥४२५॥
 ११ आगारेहिं तह इंगिएहि चिट्ठाविहीहि वयणेहिं ।
 पुरिसाणं जाणिज्जइ जम्हा अंतग्गओ भावो ॥४२६॥
 तह वि धणपिवासा जं मा आहरणणि सामिअ । चएसु ।
 जं अग्गओ भविस्सइ करिस्सए तमिअ पेरेइ ॥४२७॥
 तत्तो वेप्पइ जो अप्पमुल्लयकयाणगाण दाणेण ।
 आहरणाइं ताइं तक्करओ तक्खणेण गओ ॥४२८॥
 तप्पिट्ठमागएहिं च रायपुत्तेहि वंधिओ वणिओ ।
 १२ लुत्तसहिओ च्चिअ कओ पुरओ सो १३ साहणिज्जंतो ॥४२९॥
 एएहिं किज्जंतं विगोवणे रायमग्गमज्झमि ।
 रायउले जो गहिओ कहिओ आहरणवित्तंतो ॥४३०॥
 यंचण्हं गेहाइं च साइणीए वि परिहरिज्जंतं ।
 एयं कयं न सच्चं अवहरिआहरणचोरेण ॥४३१॥
 भूवइणा १४ आणत्तो वणिओ वज्झो असज्झरोगु व्व ।
 तत्तो मिलिएण महाजणेण राया य विण्णत्तो ॥४३२॥

१. तद्भावे ॥ २. आपणभाटकम्-हृदस्यापि भाटकमित्यर्थः ॥ ३. तस्यार्जने ॥ ४. तत्सम्प्राप्तौ ॥ ५. गृह-
 व्ययकलाभः ॥ ६. आशंसति ॥ ७. धनपिपासासज्जनितात्तृध्यानगतः ॥ ८. तदनु भयभ्रान्तनेत्रः ॥ ९. कर-सिर-
 कर्णादि-आभरणराशिम् ॥ १०. एतत्समानार्थकं पद्यं संस्कृते एवम्—

आकारैरिङ्गितैर्गत्या चेष्टया भाषणेन च ।

नेत्रवक्त्रविकाराभ्यां ज्ञायतेऽन्तर्गीतं मनः ॥

सुभाषितस्तन्भाण्डागारे तृतीयप्रकरणे राजनीतौ श्लो. २२६. पृ. १४७ ॥

११. लोप्त्रसहितः, लोप्त्रम्-लुप्तितं वस्तु ॥ १२. संहन्यमानः ॥ १३. आज्ञप्तः वणिग् वध्यः असाध्यरोग इव ॥

तस्स उवरौहवसओ रायवरो काउमुक्कडं दंडं ।
 चोरं चण्ड जम्हा महाजणो मण्णए रण्णा ॥४३३॥
 'तिण्हापिसाइआए गसिओ वाणिज्जयं अणेगविहं ।
 जो कुणइ नयरमज्जे लाहो थौवो वि नो तत्थ ॥४३४॥
 जं जं पयं तु जेणं उप्पाडिज्जइ महावयाहिं पि ।
 तं तं पयमणुगच्छंतीहिं पीडिज्जए जो उ ॥४३५॥
 जो पेरिओ 'पियाए सगडाइं भूरिवत्थुभरिआइं ।
 गहिउं गच्छइ देसंतरम्मि मुत्तुं सयणवग्गं ॥४३६॥
 जो गच्छंतो भग्गे कत्थ वि पडिओ महंतअडवीए ।
 सव्वो वि अ सो सत्थो 'विसमतमत्तिसाउरो जाओ ॥४३७॥
 सव्वत्थ जणेण विलोइज्जंतं पि सलिलं न खलु पत्तं ।
 'मुच्छानिमीलिअच्छो पडिओ लोओ अ गयचिट्ठो ॥४३८॥
 इत्थंतरम्मि तत्थ य महंतया चोरधाडिआ जंती ।
 तं सत्थं दट्ठुणं 'सव्वस्सं मुसिअ झत्ति गया ॥४३९॥
 कारुण्णपरो को वि अ कोविअपुरिसो समागओ तत्थ ।
 तेणं आणेऊणं 'पाइअमीसि जलं जस्स ॥४४०॥
 'सुत्थीभूओ सत्थो तेण जलेणं च थोवमित्तेण ।
 तम्हा अवसरदाणं महग्घयं कित्थियं लोए ॥४४१॥

यतः—

कचरलुअपाणिणण वि अवसरदिग्गेण मुच्छिओ जिअइ ।
 पच्छा मुआण सुंदरि । घडसयदाणेण किं तेण ? ॥४४२॥
 एएसिं लोआणं जलासओ 'देसिओ अ पहिणं ।
 केहि वि पीअं उदगं केहि वि पक्खालिअं अंगं ॥४४३॥
 सव्वे समाहिमंता पुरओ गंतुं पुणो पवट्ठंति ।
 लोआ गया य 'संवलअभावओ 'अन्नठाणम्मि ॥४४४॥
 वेसवणो वि [य] एगं 'गामं गंतैगरुक्खलाहीए ।
 पडिओ कट्ठं व विगयचिट्ठो दिट्ठो अ केणावि ॥४४५॥
 तस्स अइलुहाए वाहिज्जंतस्स य 'किवालुणा तेणं ।
 'ओअणपमुहं दाविअमह जाओ तेण जो सुत्थो ॥४४६॥

१. तृष्णापिशाचिकया ॥ २. प्रियया ॥ ३. विषमतमवृषातुरः-अत्यन्ततृष्णातुर इत्यर्थः ॥ ४. मूर्च्छानिमी-
 लिताक्षः ॥ ५. सर्वस्वम् ॥ ६. पायितगीपत् ॥ ७. सुस्थीभूतः-स्वस्थीभूतः ॥ ८. उपदिष्टः ॥ ९. शम्बलाभावात् ॥
 १०. अन्यस्थाने ॥ ११. ग्रामं गत्वा एकवृक्षच्छायायाम् ॥ १२. कृपालुना ॥ १३. ओदनप्रमुखम् ॥

अत्र सदृशापत्तया पूर्वोक्ता सप्त गाथाः (४०६-४१२) [पुनरपि] लिख्यन्ते-
 पुणरवि पुरओ जंतो संतो एसो न सक्कए गंतुं ।
 निग्गच्छइ पायतलेसु सोणिअं च सुकुमालस्स ॥४४७॥
 जो मुच्छइ लुहइ पडइ अकंदइ सोअए अ चिलवेइ ।
 दुहिओ मग्गस्समओ धण-सयणाणं चिओंगाओ ॥४४८॥
 तं नत्थि जं च दीणत्तणं गओ चिट्ठए इमो नेव ।
 अइकट्ठेणं भमए भिक्खाए जो पइग्गामं ॥४४९॥
 पडिहंति तस्स भिक्खालाहं ^१लाहंतरायरिउराओ ।
 जेणं पणंतराया विसमा सिद्धंतए भणिआ ॥४५०॥
 दाणं लाहो भोगो उवभाणो तह य वीरिअं चेव ।
 एएसिं पंचणहं पडिसेहो अंतरापहिं ॥४५१॥
^२पायं पइपयमेसो महावयाहिं समावयंतीहिं ।
 अइनिक्करुणमणाहिं वेलाकूलं गओ कट्ठं ॥४५२॥
 तत्थ वि केणावि वणिअपुत्तत्तेण ववहारिणा ठविओ ।
 जो जाओ पुण किंचि वि सकिंचणो तस्स पासाओ ॥४५३॥
 जेणं तिण्हापेरिअमणेण ^३आढप्पिअं च वाणिज्जं ।
 विहवो समज्जिओ बहु तओ ^४सुओ कत्थ वि सिलोगो ॥४५४॥
^५उच्छुखित्तं समुदो अ जोणिपोत्तणमेव य ।
 रण्णो पसायओ सज्जो निहणंति दरिइयं ॥४५५॥
 तिण्हावसगो वणिओ कयाणगेहिं च ^६भरिअ पोअमिगं ।
 चडिओ एस समुदे गओ अ तम्मज्झदेसम्मि ॥४५६॥
^७तावुन्नओ जलहरो गज्जइ ^८पज्जन्नओ समुदो वि ।
 विज्जुलया विज्जोअइ रिउ व्व पडिकूलओ वाऊ ॥४५७॥
 भग्गो ^९सयहा पोओ तुंगतरंगेहिं उच्छलंतेहिं ।
 निअहत्थगओ लाहो अहो ! गओ पिच्छमाणस्स ॥४५८॥
 लहिऊण फलगखंडं उच्छालिज्जंतओ तरंगेहिं ।
^{१०}जलयरदुहाणि अणुहवमाणो लग्गो तडम्मि इमो ॥४५९॥
 जस्स जहिं नहि नामं पि सुणिज्जइ दूरदेसगमणेण ।
 निअदेसे वुत्तंतो सुणिज्जए जस्स न य को वि ॥४६०॥

१. लामान्तरायरिपुराजः ॥ २. प्रायः प्रतिपदमेषः ॥ ३. आरब्धम् ॥ ४. श्रुतः कुत्रापि श्लोकः ॥
 ५. इक्षुक्षेत्रं समुद्रश्च योनिपोषणमेव च । प्रसादो भूभुजां चैव सद्यो घ्नन्ति द्रिक्ताम् ॥ भ. भा. पृ. २९४ ॥
 ६. भूत्वा ॥ ७. तावदुन्नतः ॥ ८. पर्जन्यकः ॥ ९. शतधा ॥ १०. जलचरदुःखानि-जलचरजन्तुजनितदुः-
 खानीत्यर्थः ॥

दुहिअस्स जस्स पिट्ठे दुद्धा रोगाऽऽवया 'उवेइ भिसं ।
 दइढोवरिं फोडयपडणसमाणा अइपमाणा य ॥४६१॥
 तीए अणुभावेणं 'जररत्तिचरेण सव्वहा गसिओ ।
 सिरवाहा-सूलाइअरोगाणं दत्तठाणो जो ॥४६२॥
 तिण्हावसंगओ जो वाणिज्जाइं करेइ वहुआइं ।
 अज्जेइ उच्चमिउं अणेगवारे धणं किंचि ॥४६३॥
 कत्थ वि किंतु निवेहिं गहिअं कत्थ वि पुणऽग्गिणा दइढं ।
 कत्थ वि मुसिअं तक्करनिअरेहिं तं धणं जस्स ॥४६४॥
 इअ जो अणेगदेसेसु 'अडंतो 'धाउवायमातणइ ।
 सिद्धरसो अ हरिज्जइ 'वंतर-रत्तिचराइहिं ॥४६५॥
 कत्थ वि अ 'खन्नवायं करेइ जो वंतराइदेवेहिं ।
 निहणिज्जइ भक्खिज्जइ 'विज्जिअ-सप्पाइएहिं पि ॥४६६॥
 इअ 'पच्चहं महंताउ वेअणाओ सहंतओ जो उ ।
 निव्विन्नमणो वि अ देस-दारचाएण तिव्वदुहो ॥४६७॥
 जो गाम-नगरपमुहट्ठाणेषु चलंतओ सुणइ किं पि ।
 'विज्जामदम्मि पढिअं भणइ तहिं 'धम्मसत्थविऊ ॥४६८॥
 धण-कणग-सयण-जुव्वणपमुहा भावा 'विणस्सरसहावा ।
 धम्मो 'महंतआवयताणपरो सरणमत्थि तहिं ॥४६९॥
 गाहं सुणिउं चितइ जो जस्सऽग्गे कहिज्जाए सदुहं ।
 सो एवमेव भासइ न तए पुव्वं कओ धम्मो ॥४७०॥
 जीवाणमकयधम्माणमावयाओ सया वि 'पवडंति ।
 तम्हा धम्मो सरणं संसारे दुहभरागारे ॥४७१॥
 इत्यंतरम्मि चितइ मिच्छादंसणपिया कुद्धी अ ।
 अज्जाऽऽगओ अवसरओ अम्मो । मज्झ चिरकालेणं ॥४७२॥
 पत्तम्मि इत्थं 'वेरग्नानामरिउमाणुसस्स य पवेसो ।
 दीसइ तं जइ सम्महंसणधूआ उवेइ इमा ॥४७३॥
 सा अम्ह वेरिणी आगच्छंती चित्तिअत्थनासगरी ।
 इअ पेत्तिआ इमीए निअधूआ धम्मबुद्धि ति ॥४७४॥

१. उपैति ॥ २. ज्वरात्रिचरेण-ज्वराक्षसेनेत्यर्थः ॥ ३. अटन ॥ ४. धातुवादमातनोति ॥ ५. व्यन्तर-
 रात्रिचरादिभिः ॥ ६. खन्यवादम् ॥ ७. वृथिक-सर्पादिकैः ॥ ८. प्रत्यहम् ॥ ९. विद्यामठे ॥ १०. धर्मशास्त्रविद् ॥
 ११. विनश्वरस्वभावाः ॥ १२. महाऽऽपत्त्राणपरः ॥ १३. प्रपतन्ति ॥ १४. वैराग्यनामरिपुमानुपस्य ॥

एसां तस्स समीवं समागया तप्पहावओ जाओ ।
 धम्मविहाणाभिप्पाओ वेसवणस्स वणिअस्स ॥४७५॥
 सन्वेसिं पि वुहाणं एसा वाणी जयम्मिं जइ अत्थि ।
 'वंछिअपयत्थविअरणहेऊ धम्मो च्चिअ तय त्ति ॥४७६॥
 तम्हा पढमं धम्मो न कीरण किमिअ एस्स जीएण ।
 कज्जाणि हवन्ति 'जओ अ सउ च्चिअ हेउसब्भावे ॥४७७॥
 तेणं गच्छामि अहं निअदेसं माय-तायमिलणम्मिं ।
 धम्मो करिस्सइ मए धुवमेवं एस्स चित्तेइ ॥४७८॥
 तत्तो गओ अ वेलाकूलं जो कम्मकरगवित्तीए ।
 आरुहियो अ पवहणे लग्गो 'पोओ परतडम्मि ॥४७९॥
 'थलमग्गेण आगच्छंतो वंछंतओ 'सज्जम्मल्लमं ।
 कहमवि चिरेण पत्तो निअदेसं जो सुहावासं ॥४८०॥
 जो जाव उवेइ पुरं ताव विवत्तो पिआ मया माया ।
 को चिं अ कत्थ वि सयणो 'सिण्णं गिहमावणा पडिआ ॥४८१॥
 अह जो तहाविहं दट्ठूणं सोगस्स ठाणयं जाओ ।
 विलवेइ तहा 'सुइरं बहुहां गरिहेइ अप्पाणं ॥४८२॥
 धम्मम्मि मणं किंचि वि कुणंतओ अप्पणो कहं पि अ जो ।
 निअजणणी-जणयाणं जणेइ परलोगकिच्चाइ ॥४८३॥
 इत्थंतरम्मि चारित्तधम्मपमुहेहिं भासिओ एस्सो ।
 सच्चोहमंतिओ अडइ कम्मपरिणामपासम्मिं ॥४८४॥
 गंतूण सो भणइ इअ पडिवन्नं जं तए महाराय ! ।
 संसारिजिओ एस्सो तुम्ह सहाओ हविस्सइ जे ॥४८५॥
 अम्हाणमज्ज वि 'वयणविसयं न समागओ [पुणो] एस्सो ।
 अस्स गया य अणंताणता पुग्गलपरावट्ठा ॥४८६॥
 तं ता किमेरिसमिमं ? पडिवन्नं नेव चलइ संताणं ।
 कम्मनिवो उ 'भिउडिंफुडउक्खेवपुरस्सरं वयइ ॥४८७॥
 हे वच्छ ! न किं जाणसि 'हेवागं अम्ह वंधवाण इमं ।
 तुम्हाभिमुहं नीओ जीओ वालिज्जए तेहिं ॥४८८॥

१. वाञ्छितपदार्थवितरणहेतुः ॥ २. यतश्च स्वतः एव हेतुसद्भावे, 'पुष्टकारणसद्भावे हि कार्याणि स्वत एव जायन्ते' इति अ. भा. पृ. २९६ ॥ ३. पोतः-प्रवहणम् ॥ ४. स्थलमार्गेण ॥ ५. स्वजन्मक्षमाम्-स्वजन्मभूमिमि-
 त्यर्थः ॥ ६. शीर्णम् ॥ ७. सुचिरं बहुधा गर्हति ॥ ८. वचनविषयम् ॥ ९. भृकुटिस्फुटोक्षोपपुरस्सरम् ॥ १०.
 हेवाकम्-स्वभावमित्यर्थः ॥

जइ तारिसओ निअवरविरोहओ किर हयास अत्थि भिसं ।
किमहं करेमि मंतीस ! ? ता तया इत्थ कज्जम्मि ॥४८९॥

न य एगस्स च्चिअ मह कयं कया वि हु हवेइ इह किं पि ।
किंतु इमा लोगठिई तहभवत्तणत्तहावो अ ॥४९०॥

काल-परिणईइच्चाइणो वि ^१चावारवंतया इत्थ ।
तेहिं समं ^२विआरिअ करिस्सइ हिअं भवंताणं ॥४९१॥

अप्पपडिचन्नमेअं मज्झ वि ^३विस्सरणमागअं नत्थि ।
भणइ अ सुवोहमंती न तह वि समओ किमम्हाणं ? ॥४९२॥

तस्स जिअस्स समीवम्मि धम्मवुद्धी सुणिज्जइ इआणि ।
जइ किर गया तओ सो कम्मनिवो तग्गिरा हसिओ ॥४९३॥

^४निअमंतिसहावाभिहत्थतले तालिअं पयाऊणं ।
कम्मनिवालेणुत्तं अहो ! कहं धम्मवुद्धी सा ॥४९४॥

नामेण धम्मवुद्धी परिणामेणं तु पाववुद्धी सा ।
भुवणं पि इमा वंचेइ ^५नामसामणमत्ताओ ॥४९५॥

सम्मदंसणधूअं जं अवगच्छसि तुमं निअमणम्मि ।
अवरा य धम्मवुद्धी एसा सुवोहमंतीस ! ॥४९६॥

जम्हा उ ^६असिअवुद्धी जीवाणं सा हवेइ लोअम्मि ।
तुम्होदयकारणयं सरणं सव्वाण भव्वाणं ॥४९७॥

एसा पुण तुम्हाणं विसं व विच्छेअकारणं निच्चं ।
नामेण य तुल्ला अवि अत्था कज्जम्मि विहडंति ॥४९८॥

यतः—

धत्तूर-नागवल्लीदलाण पत्ताभिहा समा होइ ।
तंव-कणगाइनाणय-नाणयनामं समं चेव ॥४९९॥

अंव-निवाइरुक्खेसु रुक्खसण्णा सरिच्छया ।
सव्वेसिं परिणामो उ भिन्नरूवो पवट्टइ ॥५००॥

एअं अम्हाणं पुण वत्तुं जुत्तं न सव्वहा अत्थि ।
सा अम्ह वंधवसइवधूआ^७ जेणं जणक्खाया ॥५०१॥

परमम्हाणं सच्चं जंपंतारणं ^८जहट्टिअसरूवं ।
मित्ताणममित्ताणं को दोसो ताव नायव्वो ? ॥५०२॥

तत्तो सहावमंती भणेइ किमिमेण देव ! कहणेणं ? ।
एए ^९अणुहोत च्चिअ जाणंति न तस्स रूवं किं ? ॥५०३॥

१. व्यापारवन्तः अत्र ॥ २. विचार्य ॥ ३. विस्मरणम् ॥ ४. निजमन्त्रिस्वभावाभिघहस्ततले तालिकां प्रदाय ॥ ५. नामसामान्यमात्रतः ६. अमृतवृष्टिः ॥ ७. सचिवदुहिता ८. यथास्थितस्वरूपम् ॥ ९. अनुभवन्तः ॥

अह कम्मनरिंदो वि अ धूणिअससिरो कहेइ ताव इमं ।
 'नहछोडिआउ दाउं सच्चं उत्तं तए मंति ! ॥५०४॥

जेणं धुत्तो तरुणो सच्चोहो एस लोअविकखाओ ।
 एअस्त किमण्णायं तीए चरिअमिसमेरिसयं ॥५०५॥

किंतु इमो अज्जजणे तुइहे पुरिसे तह कहावेइ ।
 विण्णावेइ अ अम्हे विज्जा धुत्तस्स नेआ सा ॥५०६॥

अह 'कण्णपिहाणपरो सच्चोहो भासए महाराय ! ।
 तुममेवमादिससु कि तुम्ह पसाउ चिअ समग्गो ॥५०७॥

तं अम्हे गच्छामो जं किंचि वि अम्ह जुग्गयं इत्थ ।
 तं सच्चं अम्हाणं आदिसिअच्चं नरेस । तए ॥५०८॥

कम्मनिवेण वि भणिअं जहा हिअं तह करिस्सइ तुहाण ।
 गच्छंतस्स तुह 'पहा हवंतु 'अणुवइवा सययं ॥५०९॥

स गओ मंती निअठाणम्मि निवेपइ 'अप्पनहस्स ।
 नीसेससमायारं इओ अ वेसवणधुत्तंतो ॥५१०॥

जणणी-जणयाइअदुहभरतत्तमणो कुदिदिपुत्तीए ।
 नीओ विसेसओ जो वणिओ किर धम्मकरणम्मि ॥५११॥

तीए अ 'साविओ जो सयधुनामस्स तप्पुरठिअस्स ।
 तावसतिदेडिणो सासणम्मि धम्मं सुनिविच्चो ॥५१२॥

तस्स पुण तावसेणं पइदिणमागइ-अभिग्गहो दिन्नो ।
 आगच्छंतो तम्मयवासिअचित्तो इमो जाओ ॥५१३॥

जेणं तु 'तेवभायण-कोवीणाइउवगरणपव्वारो ।
 पउणीकओ तओ तव्वयमयरिअं पमोषण ॥५१४॥

परलोगगयम्मि गुरुम्मि तस्स ठाणम्मि जो उ उवविट्ठो ।
 उम्मग्गं भासइ सम्मग्गं वूसइ अहोरत्तं ॥५१५॥

मच्छरमावइ अ जो उत्तमपुरिसेसु धम्मवैतेसु ।
 सव्वत्थ वि विक्खाओ अप्पणं पंडिअंमन्नो ॥५१६॥

अह जो मढाइमुच्छिअमणो मुणी प्ररिऊण अप्पभवं ।
 दुद्धम्मवुद्धिससगो गओ अ एगिदिअमुहेसु ॥५१७॥

भमिओ तेसु वि जीओ 'सीआयववेअणाइदुहलक्खं ।
 सहमाणो परवसगो अणंतपुग्गलपरावट्ठे ॥५१८॥

१. नखच्छोटिका भाषायाम्-'चपटी' इति ख्याता ॥ २. कर्णपिधानपरः ॥ ३. पन्थानः ॥ ४. अनुपद्रवाः ॥

५. आत्मनाथस्य-निजस्वामिनः ॥ ६. श्रावितः ॥ ७. ताम्रभाजन्कौपीनाद्युपकरणप्राग्भारः ॥ ८. शीतातपवेदनादिदुःख-
 लक्षम् ॥

तत्तो अथम्मवुद्धीइ रंजिआ किर कुदिद्धिनिअमाया ।
 तीए मिच्छादंसणदइओ तेणावि मोहनिवो ॥५१९॥
 पुणरवि आणीओ जो कम्मनरिंदेण माणवभवम्मि ।
 दिअदंसदत्ततणओ नामेणं सोमदत्तो अ ॥५२०॥
 तत्थ वि कुदिद्धिनामा समागया 'सयण-कंतसंजुत्ता ।
 'ससुअं पुरओ काउं जिअस्स पासम्मि 'मिगनित्ता ॥५२१॥
 'कुग्गाह-वहप्पमुहं दुट्ठबलं पिट्ठओ अ पट्ठविअं ।
 रुट्ठेण मोहवइणा तीए 'साहज्जदाणट्ठं ॥५२२॥
 तप्पेरिण जेणं 'जन्ना नाणाविहा कया सययं ।
 विहिओ वहो पसूणं गिद्धेणं भक्खिअं मंसं ॥५२३॥
 दाणाणि जेण दिन्नाणि 'जुत्त-हल-लोह-लवण-सुरहीणं ।
 पुहवीसंसत्ततिलय-कप्पासाईण वत्थूणं ॥५२४॥
 कन्नाविवाहकारणपमुहाइ जेण अन्नपावाइ ।
 धम्ममिसेणं काउं नरएसु गयं असरणेणं ॥५२५॥
 एवं परम्मुहो जो नीओ एगिदिआइठाणेसु ।
 तेहि भर्मतो रुद्धो अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥५२६॥
 इअ 'अवरावरताहागयप्पमुहदंसणाणि अणुजम्मे ।
 कारेइ करेइ अ जो धम्ममिस्ता विविहपावाइ ॥५२७॥
 मिच्छतमंतिणा जो अणंतसो वालिओ अं पइवारं ।
 एगिदिआइसु गओ अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥५२८॥
 अन्नय कयाइ माणुसंखित्तालंकारहारभूअम्मि ।
 सोहगपुरे नयरे सुंदरनामेणं गिहनाहो ॥५२९॥
 वरणाभिहाणओ जो उप्पाइज्जइ 'गिहाहिवइपुत्तो ।
 कम्माभिहनाहेणं तओ निवो चित्तं एवं ॥५३०॥
 नेअव्यो एस मए समए चारित्तधम्मपासम्मि ।
 परमेअं पडिभासइ किज्जंतं दुग्घडं ताव ॥५३१॥
 नामेण धम्मवुद्धी एसा परिणामओ महापावा ।
 जइ तस्स समीवाओ हविज्ज 'निद्धाडिआ नेव ॥५३२॥
 अंगीकारे सम्मदंसणधूआण सुद्धि-वुद्धीणं ।
 तीए निद्धाडणयं निद्धारिज्जइ तिलोअम्मि ॥५३३॥

१. स्वजनकान्तसंबुक्ता ॥ २. स्वसुताम् ॥ ३. मृगनेत्रा ॥ ४. कुग्गाहवधप्रमुखम् ॥ ५. साहाय्यदानार्थम् ॥
 ६. यज्ञाः ॥ ७. योक्त्र-हल-लोह-लवण-सुरमीनाम् ॥ ८. अपरापरतायागतप्रमुखदर्शनानि-अन्यान्यसौगतप्रमुखदर्शनानी-
 त्वर्थः ॥ ९. गृहाधिपतिपुत्रः ॥ १०. निर्धायिता ॥

तारिं अंगीकारे करेइ सयमेव ताव एस जिओ ।
 एआसिं तु विसेसे विण्णाए सम्मभावेण ॥५३२॥
 १निम्मलसिद्धंतस्सुइद्वईए किर कहिज्जमणो उ ।
 २अवगच्छिज्जइ तारिं इत्ति विसेसो असेसो वि ॥५३५॥
 तद्वईसंगमणं विसुद्धसिद्धंतसन्निहाणम्मि ।
 सो सिद्धंतो ३सुहगुरुत्तडट्ठिओ विलसइ सया वि ॥५३६॥
 तम्हा आणेमि अहं सुहगुरुरायं इमस्स पासम्मि ।
 ईचित्तिज्जंतं सव्वं हविज्ज ४सुत्थं जओ एअं ॥५३७॥
 कम्मनिवस्सत्ताऽऽकूअं ५इअ सोउं मोहभूवई भीओ ।
 खुहिओ अ रागसीहो ६कोपगईदो अ तासगओ ॥५३८॥
 दंभोलिनिहलिअमिव जायं सव्वं पि मोहरायस्स ।
 ७खणमित्तेण कुडुवं अमच्चवग्गो तओ मिलिओ ॥५३९॥
 सव्वेहि तेहिं कहिअं जाओ तुह मोह ! एरिसो खोहो ।
 हेलाखोहिअतिहुअणजणस्स वि कहं महंततमो ? ॥५४०॥
 अह दीहं नीससिउं मोहमहीवां कहेइ मंतिवरा । ।
 जह तुब्भे भणह तयं तहेव सव्वं अहो ! हूअं ॥५४१॥
 मह ८उत्ताणसएण चि खोहिज्जंते ९सहस्सनयणाई ।
 न उ को वि अम्हकेरं पराहचितुमित्थ सक्कइ ॥५४२॥
 परमम्हेहिं किज्जइ किं ? भग्गा घरविरोहओ अम्हे ।
 तत्तो तेहिं कहिअं किं १०नव्वं चट्ठए नाह ! ? ॥५४३॥
 कम्मनरिंदेण समं केण वि चालिज्जए कया चि कहं ? ।
 एअं ११नव्वं गणणं सोअव्वं मोहनिवउत्तं ॥५४४॥
 जम्हा उ तुम्ह १२नाए संसारिजिअम्मि सुद्धसिद्धंतो ।
 आणेउं आगद्धो सुणिज्जइ सुहगुरुणा सद्धं ॥५४५॥
 सुद्धागमसत्तू जो अम्हाणं मूलओ विणासगरो ।
 जा १३अम्हवंसकेलीकत्तणकरवालवलि व्व ॥५४६॥
 एसो तं सुइद्वई पेसिस्सइ तस्स पायमूलम्मि ।
 १४हुंकारचायकारीहिं भणिअं तेहिं सव्वेहिं ॥५४७॥

१. निर्मलसिद्धान्तश्रुतिद्वया ॥ २. अवगम्यते ॥ ३. शुभगुरुत्तस्थित-सद्गुरुस्मीपस्थः इत्यर्थः ॥ ४. सुस्थम् ॥
 ५. आकूतम् ॥ ६. कोपगजेन्द्रः ॥ ७. क्षणमात्रेण ॥ ८. उत्तानशयेन बालेनेत्यर्थः ॥ ९. सहस्रनयनादयः
 शकादयः इत्यर्थः ॥ १०. नव्वम्-नव्यम्-नूतनम् ॥ ११. नूतनं गणनीयम् ॥ १२. ज्ञाते ॥ १३. अस्मद्देशकदत्त-
 कर्तनकरवालवलिरेव ॥ १४. हुंकारत्यागकारिभिः ॥

जइ एव ता को वि अ मणम्मि खोहो तए न कायव्वो ।
अम्हे तह करिस्सामो आगच्छइ सो गुरु न जहा ॥५४८॥

१मोहावणिवालो २तव्वयणुस्सासिअमणो भणइ एअं ।
वच्छा ! ३विहेह एवं पूरेह मणोरहे मज्झ ॥५४९॥

४तस्सिन्नमडा विअडा तओ गया अप्पठाणमेएहि ।
तक्किअमागच्छंतो निसेहिअव्वो गुरु इत्थ ॥५५०॥

५तत्थाऽऽगंतुअगुरुणो ६अवसउणा पेसिआ तओ तेहि ।

७सिस्सजणऽज्झावणयाइव्वावारस्स वक्खेव्वो ॥५५१॥

८पत्थिवविरोहपमुहा पच्चूहा निम्मिआ अणेगविहा ।

९मगंऽतरालदेसे सिरवाहाइ य रोगा य ॥५५२॥

एएहिं सव्वेहिं १०आईतो सगुरु खणा ११खलिओ ।

संसारवसंतजिआ लहंति दुहओ [जओ] सुगुरं ॥५५३॥

इतश्च—

वरुणो कुदिद्धिआसुविप्पयारिअमणो कुणइ निच्च ।

पावाइ विविहाइ १२अमुणंतो धम्मकवडेणं ॥५५४॥

गत्तिओ भिसं च अनिसं महावयाए इमो वहंतीए ।

संहरिओ मरणेणं अकालपत्तेण अत्ताणो ॥५५५॥

पुणरवि मोहभडेहिं परम्ममुहेहिं परमुहं नीओ ।

एगिदिआइसु पुणो अणंतकालं इमो धरिओ ॥५५६॥

तत्तो पुणरवि माणुसखित्तम्मि विमलपुरम्मि नयरम्मि ।

रमणाभिहाणसिद्धी अत्थि १३सुहावुद्धिसमदिद्धी ॥५५७॥

पुत्तो सुमित्तनामो तस्स य जाओ जणेसु विक्खाओ ।

१४जुव्वणपव्वयसिहरं आरुहिओ वाणरु व्व इमो ॥५५८॥

अह अन्नय मोहसुहडवलखलणस्संऽतरालकालम्मि ।

वहुसालिअउज्जाणे सुगुरु कम्मेण आणीओ ॥५५९॥

नामेणं गुणजलही परिणामेणावि तारिसो चव ।

संजमसिरीइ वरिओ पसमाहरणेण कयसोहो ॥५६०॥

जो अ तवतेअलच्छीपराजिआइचनिच्चलपयावो ।

निअमुहसंपत्तीए अणुकुणमाणो सयलचंदं ॥५६१॥

१. मोहावनिपालः—मोहनृप इत्यर्थः ॥ २. तद्वचनोच्छ्वसितमनाः ॥ ३. विधदध्वम् ॥ ४. तत्सैन्यमटाः
विक्टाः ॥ ५. तत्रागन्तुकगुरोः ॥ ६. अपशकुनाः ॥ ७. शिष्यजनाध्यापनकादिव्यापारस्य व्याप्तेः ॥ ८. पार्थि-
वविरोधप्रमुखाः प्रत्युहाः ॥ ९. मार्गान्तरालदेशे ॥ १०. आयन्-आगच्छन् ॥ ११. स्वल्पितः ॥ १२. अजानन् ॥
१३. सुधावृष्टिरिव समदृष्टिरस्य सः ॥ १४. यौवनपर्वतशिखरम् ॥

^१निम्मलगुणोहपरिमलफुरंतभच्चंगिभसलकेलिसुमं ।
जो सीलसुरहिचंद्रणविलेववासिअसमगंगो ॥५६२॥
थिरयरदंमणमूलो जो सुररुक्ख व्व सोहए सुइरं ।
रिउजलणगणसमुच्चयपसूणपवभारआहारो ॥५६३॥
^२निष्ठापत्तसुनिम्मलमइसुअनाणंकुरप्पभवभूमी ।
जो अयलवयपइन्नो १वसुद्धसिद्धतधारी अ ॥५६४॥
^३विमलागमसुइरभउकंठिअचित्ता य सुगुरुपासम्मि ।
नरवइ-अमच्च-सिद्धिप्पमुहा गच्छंति भत्तीए ॥५६५॥
तेतो जाव सुमितो वि अ तत्थ गभिस्सए कयावि इमो ।
इअ ताव ^४तव्वइअरो विण्णओ मोहनरवइणा ॥५६६॥
रे रे ! गिण्हह गिण्हह ^५जंतं तं अन्नहा हया सव्वे ।
इअ ^६साहंतो मोहाहिवो समुट्ठेइ संरंभा ॥५६७॥
पेसेइ मोहनिवई इअ ^७निवारैउमुग्गभडसेणिं ।
ते विकंता नेआ परअणइकंतवल्लंता ॥५६८॥
एगो आलस्सरिऊ जस्स समो तक्करो परो नत्थि ।
हरिओ अ धम्मलाहो आगच्छंतो जओ जेण ॥५६९॥
घरसयणाइसिणेहो मोहो किं ^८किण्हमट्ठिआपंको ।
जत्थ ^९निमन्नो अप्पं न ^{१०}म(णा)गओ कड्ढिउं सक्को ॥५७०॥
किं पि न मुणंति मुणिणो को वा धम्मो इमेसि समणाणं ? ।
साइण गुणा के वा ? ^{११}महावइरिणी इअ अवन्ना ॥५७१॥
जाइ-कुलाइअभंदिरअहिव्वयामंठिओ वि एस जिओ ।
पाडिज्जइ अह जेहि ते अट्ठमया महारिउणो ॥५७२॥
कोहो जलणु व्व जलंतो पज्जालेइ अप्पमवरं वा ।
पीइ घरं च दहिज्जइ जेणं हाणिगरपढमेण ॥५७३॥
^{१२}पंचप्पयारवयणो पमायपंचाणणो बली जेणं ।
^{१३}जीअगए छिन्नम्मि अ पडंति धम्मगुणमुत्ताओ ॥५७४॥
संते धणम्मि दाणं न दिज्जए खज्जए व पिज्जइ वा
रक्खावालसमेणं किविणत्तेणं सया जीओ ॥५७५॥

१. निर्मलगुणोपपरिमलस्फुरद्भव्याङ्गिभ्रमरकेलिसुमम्, सुमं-पुष्पम् ॥ २. निष्ठाप्राप्तसुनिर्मलमतिश्रुतज्ञानाङ्कुर-
प्रभवभूमिः ॥ ३. विमलागमश्रुतिसोत्कण्ठितचित्ताः ॥ ४. तद्वयतिकरः ॥ ५. यान्तम्-गच्छन्तम् ॥ ६. कथयन् ॥
७. निवारयितुम् ॥ ८. कृष्णमृत्तिकापङ्कः ॥ ९. निमग्नः ॥ १०. मनाक् अल्पांशेनापि ॥ ११. महावैरिणी इति
अवज्ञा ॥ १२. मद्य-विषय-कषाय-चिद्रा-विकथेति पञ्चप्रकारवदनः ॥ १३. जीवगजे ॥

सत्तपुढवीपमुहुहुसवणभएणं विपक्खरुवेणं ।
 धम्मदृणगमणपरिहारो कारिज्जइ जिण ॥५७६॥
 पिअ-पुत्त-मित्त-मायाविओगसांता महंतरोगु व्व
 पीलेइ तह मणं जह जिअस्स धम्मम्मि का चिंता ? ॥५७७॥
 अन्नाणमंकुरो इव 'कुदिट्ठिवयणांअणेण अइस्सित्तं ।
 जिअमणसरिआतीरे पवइढए मूलवंधेणं ॥५७८॥
 गेहा-ऽऽवण-किसि-पत्थिवसेवाविसओ अहि व्व 'वक्खेवां ।
 जं गसइ आसिलेसइ पावविसं तं सया पुरिसं ॥५७९॥
 भवनाडयमप्पगयं अणुहवमाणो [वि] सव्वया जीवो ।
 नडनट्टाइदिणेण रंजिज्जइ जं इमो अम्मो ! (अव्वो ?) ॥५८०॥
 वाल-त्तरुणाइकीलाउ साइणीउ व्व जस्स पासम्मि ।
 वट्ठंति सो परवसो न जाणइ सुहं व असुहं वा ॥५८१॥
 एण्हि तेरससंखेहि वीरेहि सत्तवत्तेहि ।
 आगंठण सुमितो धरिओ काउ गलग्गाहं ॥५८२॥
 तुमए सुगुरुसमीवे गंतव्वं नेव एगवारं पि ।
 इअ आणापडिवत्तीए मुक्को तेहि वि सुमितो ॥५८३॥
 अन्नदिणे गुरुराओ विहरइ अन्नत्थ 'पुण्णलाहकरो ।
 सो वि कया वि सुमितो 'पेअवइघरातिही जाओ ॥५८४॥
 तत्तो तेहि रुद्धो धिद्धी ! सुचिरुद्धमाणत्तेहि च ।
 एगिदिजाइठाने अणंतकाळं दुहनिहाणे ॥५८५॥
 पुणरवि कम्मनिवेणं आणीओ माणुसेगजम्मम्मि ।
 एत्तो कहमवि सगुरुसमागमो तत्थ संजाओ ॥५८६॥
 *अलसत्तणाइपडिहयमणस्स जस्स य तहेव सुइजोगो ।
 मिलिओ न कया वि सुहापाणं तिसिअरस नेव जहा ॥५८७॥
 तत्थ वि मओ अ नीओ कुदिट्ठिआहि कालयमणंतं ।
 एगिदिआइसु इमो इअ ताव अणंतवारा जा ॥५८८॥
 अन्नय कयाइ जणिओ अदित्थानामिआइ नयरीइ ।
 कमेण गंगदतगिहत्थघरे सिधुदत्तसुओ ॥५८९॥
 पत्तो जो जोव्वणभरकेलिहरे जाव आगया ताव ।
 सुगुरु गुणमणिरोहणगिरी 'पहाणागमा झत्ति ॥५९०॥

१. कुडिष्टिवचनोदकेन ॥ २. व्याक्षेपः ॥ ३. पुण्यलाभकरः ॥ ४. प्रेतपतिगृहातिथिः-यमगृहातिथिरित्यर्थः ॥

५. अलसत्वादिप्रतिहतमनसः, अलसत्वम्-आलस्यम् ॥ ६. प्रधानागमाः-आगमविशारदा इत्यर्थः ॥

तेरसरिउणो धिक्करिऊण बलेणं च कमनरनाहो ।
 अणेइ सुगुरुपासे तं कुमरं गंगदत्तसुअं ॥५९१॥
 इअ नाउं मोहनिवो महंतचितासमुद्दमज्झगओ ।
 किं किज्जइ ? अज्ज पुणो जंपइ भो भंतिसामंता ! ॥५९२॥
 'भत्थाए जे वाणा ते मुत्ता संति जं तओ अ कहं ।
 पअस्स सत्तुणो किर भविस्सइ निवारणं अब्बो ? ॥५९३॥
 सुइसंगमो अ लग्गो इमस्स तत्तो अ वयइ सामंतो ।
 नाणावरणसुनामो कयप्पणामो वल्लुहासो ॥५९४॥
 देवेण आदिसिज्जउ इअ मा जेणऽत्थि सामिसिन्नमिणं ।
 बहुअं नाऽऽकरिसिज्जइ अज्ज वि भरिआउ सायरओ ॥५९५॥
 तमिआणिं मह धूआइ 'सुन्नयाए इहऽत्थि पत्थावो ॥
 सुइसंगमो वि विहल्लो हविज्ज तस्सन्निहाणम्मि ॥५९६॥
 तम्हा पेसिज्जउ सा मोहनिवेणं तहेव ताव कयं ।
 सा तत्थ तक्खणेणं गया समुब्भअससरूवा ॥५९७॥
 गुरुरायसन्निहाणे जाओ कुमरस्स जस्स 'सुइलाहो ॥
 तीए मिच्छादंसणदोसा कहिआ सुईइ तहा ॥५९८॥
 तीइ कुदिहिसुआए दोसा 'सम्मत्तअत्तयाइ गुणा ।
 भणिआ य 'मोहमम्मुवाडो 'तस्सिन्नविणिवेसो ॥५९९॥
 चारित्तम्मत्तत्तं तस्सिन्नुब्भवसुहं तहा कहिअं ।
 गुरुरायभासिअऽत्थो विण्णाओ जेण नेव परं ॥६००॥
 जम्हा उ सुन्नयाए अहिउओ पुब्बमेव अच्चंतं ।
 'को हं ? का एसा ? किं कहणं ?' इच्चवि न विण्णायं ॥६०१॥
 परिसाइ उट्ठिआए केण वि 'पिच्छां कया य पुरिसेण ।
 तुमए सुअं किमिह भो ! ? न किं पि जाणामि इअं वुत्तं ॥६०२॥
 अन्नदिणेषु वि 'मित्ताइणुवरोहेण सुगुरुपासम्मि ।
 स गओ जाओ सुइसंगमो परं सुन्नयाइ हओ ॥६०३॥
 जह चालणीइ उदगं न चिट्ठए विदुमित्तमवि 'जाओ
 तह तत्थ टिअं सुगुरुपसवेयणं न किंचि अहो ! ॥६०४॥
 अह अन्नत्थ गया सुहगुरु-सुद्धतमागमो तओ जस्स ।
 पासे समागयाओ कुदिही अ कुधम्मउद्धी अ ॥६०५॥

१. भजायाम् ॥ २. शून्यतायाः ॥ ३. श्रुतिलभः ॥ ४. सम्यक्वात्मजायाः सम्यग्दर्शनदुहितुः ५. मोह-
 मर्माद्घाटः ६. तत्सैन्यविनिवेशः-तत्सैन्यविलसितानीत्यर्थः ॥ ७. पृच्छी ॥ ८. मित्रादीनामुपरोधेन ॥ ९. यस्याः
 शून्यतायाः ॥

ताहि नीओ जो 'भागवयाइअसत्थसन्निहाणम्मि ।
 जस्स य तथा समीवं 'चण्ड सा सुन्नया सिग्वं ॥६०६॥
 भागवयाइवयणमवगच्छइ सव्वं जहाकहिअमेसो ।
 तव्भासिअं च काउ भ्रुगितमं पावमज्जेइ ॥६०७॥
 पुणरवि निवट्ठिओ जो धरिओ ण्णिदिआइटाणेसु ।
 जाव अणंतं कालं तेहिं वइरं वहंतेहिं ॥६०८॥
 अह कम्मनरिंदेणं चिचित्तिअं अन्नया इअ अहो ! जो ।
 चारित्तथम्मसेणापवेसमज्जावि न लहेइ ॥६०९॥
 जम्हा वलवन्ता मज्झ बंधवा अह तथा मुणामि अहं ।
 तेसिं जहा अवलया हवेइ सव्वेसिमचिरेण ॥६१०॥
 परमेवं किज्जंते तेसिं सरीरमवचयमुवेइ धुवं ।
 जइ (ह) अम्ह सरीराओ न संति भिन्ना कयावि इमे ॥६११॥
 तेसिं सरीरविणासे 'परमट्टेणं खओ उ मज्झेव ।
 संपज्जइ तेण अहं कट्टमहो ! किं करेमि ? अहो ! ॥६१२॥
 जइ वा पालंताणं पडिवन्नं जं हवेइ तं होउ ।
 जम्हा सत्थे एवं सुणिज्जाए लोअमज्झम्मि ॥६१३॥
 चंदो कलंकमप्पगमुदही अग्गि विसं सिवो वा वि ।
 न कयाइ चण्ड जहा तथा महंता सपडिवन्नं ॥६१४॥
 *उवगारकारिणो जे नरा न ते अप्पणो गणंति खयं ।
 *दीवदसाउ पगासं जओ जणंति तणुदाहेणं ॥६१५॥
 चारित्तथम्मपमुहा जइ वि परमसत्तुणो इमे अम्हं ।
 *सविणासगरा इअ किं इमेसिमुवगारकरणेणं ? ॥६१६॥
 इच्चवि न चित्तिअव्वं जम्हा गयमच्छरोवगारिसु जं ।
 सदओ ता किं परमवराहिसु सुहिओ जइ स संतो ॥६१७॥
 लच्छी हरिआ जेणं विमहिओ अहिणोदही हरिणा ।
 सो तस्स देइ ठाणं न मच्छरो जेण धीराणं ॥६१८॥
 जइ वा मह सुहपक्खस्स पोसणं ते कुणंति रिउणो वि ।
 निच्चं *सवित्थरं अम्ह सरूवं ते च्चिअ मुणंति ॥६१९॥
 तत्तो च्चिअ *मं सम्मं लोए *पक्खावणं इमे निति ।
 जाणावन्ति पसिद्धि भुवणतिअयम्मि मज्झ पुणो ॥६२०॥

१. भागवतादिकशास्त्रसन्निधाने ॥ २. त्यजति ॥ ३. परमार्थेन ॥ ४. उपकृतिराभसिकतया क्षितिमपि गण-
 यन्ति नात्मनो गुणिनः । जनयन्ति हि प्रकाशं दीपदशाः स्वाङ्गदाहेन ॥१॥ म. भा. पृ. ३०२ ॥ ५. दीपदशाः ॥
 ६. स्वविनाशकरा ॥ ७. सविस्तरम् ॥ ८. माम् ॥ ९. प्रख्यापनं प्रसिद्धिम् ॥

कहमन्नहा य नांमं पि मज्झ होइ ? कहमित्थ आणा वा ? ।
 तं किं न सहंते जं पसिद्धिअहिलासिणा पुरिसा ? ॥६२१॥
 'खेइज्जंतो वि सत्ती चण्ड न 'खमंधयारनिअरेण ।
 कुत्थेरिसी पसिद्धी अन्नत्थ जओ वसंताणं ? ॥६२२॥
 इच्चाइ चित्तिऊणं नयरविजयवद्धणम्मि कम्मेण ।
 नामेण सुखसधणिणो पुत्तो उप्पाइओ स जिओ ॥६२३॥
 निअवरनंदणजम्माणंदभरापूरिण सुखेण ।
 नंदणनामं ठविअं सुअस्स कयसयणसम्माणं ॥६२४॥
 तत्तो कम्मनिवेणं समप्पिओ पासवट्ठिणा समए ।
 पच्छन्नमेव अस्स उ 'जहापवित्कणुगयअसी ॥६२५॥
 सवणे 'साविअमेअं जिअस्स कम्माभिहेण भूवेण ।
 तिक्रखेणं खग्गेण इमेण छेओ इअ विहेओ ॥६२६॥
 मोहस्स अप्परिउणो सत्तरितममेगभागसूणयरं ।
 मोत्तुं सेत्ता छिज्जा एगुणसत्तरितणुभागा ॥६२७॥
 तह नाण-दंसणावरण-वेअ-विग्घाण तीसतममंसं ।
 ऊणं चइउं भिज्जा एगुणवीसंगअहिअंसा ॥६२८॥
 वीसतममंसमूणं रिऊण दुण्हं पि नाम-गुत्ताणं ।
 चइऊण खंडिअवा एगुणवीसंगअहिअंसा ॥६२९॥
 तेहिं इअ छिन्नेहिं तस्सिन्नं खंडिअं भविस्सइ ता ।
 तत्तो 'अणाउलत्तं खणं पि तुह भावि जीव ! अहो ! ॥६३०॥
 सव्वसुहभरनिबंधणसम्मदंसणसुमंतिगेहस्स ।
 वारं अदिट्ठुपुव्वं दंसिस्ससि अह तुमं जीव ! ॥६३१॥
 तं पुण रागदोससुवणगंठिकवाडपिहिअमच्चंतं ।
 तस्सुग्घाडणविसए तुज्झ उवायं कहिस्सामि ॥६३२॥
 जं तु मए तुह 'उवइट्ठमिआणिं तं च कुणसु जीअ ! तुमं ।
 तेणं जीएणं तं (तं) तहेव सव्वं कयं ताव ॥६३३॥
 अह तप्पुरवट्ठिसहस्रंभवणुज्जाणयम्मि कम्मनिवो ।
 आणेइ सुगुरुरायं सिद्धंतममलवयणसोहं ॥६३४॥
 तगुरुरासम्मि गओ अ नंदणो सिट्ठिठनंदणो पत्तो
 तस्स य कम्मनिवेणं सहाइणी दक्खया दिन्ना ॥६३५॥

१. खेद्यमानः—खण्डयमानः इत्यर्थः । देहेऽपि जनितदाहं, सिन्धुर्वडवानलं शशी शशकम् । न त्यजति कलङ्ककरं,
 प्रतिपन्नपरा हि सत्पुरुषाः ॥१॥ भ. भा. पृ. ३-२ ॥ २. खं गगनम् ॥ ३. यथाप्रवृत्तकरणोग्रासिः ॥ ४. भ्रावितं
 निवेदितमित्यर्थः ॥ ५. अनाकुलत्वम् ॥ ६. उपदिष्टम् ॥

तीप भण्ण सा सुन्नया एण्ठा इओ अ मोहनियो ।
 मुच्छइ रोअंति तहा नणावणाइस्सामंता ॥६३६॥
 चित्थयति नामगुणाणि रा सीहपमुहं सयलसिन्नं ।
 'जायमईव ससोगं अक्कंदइ तह य उच्चसरं ॥६३७॥
 तत्तो मिच्छादंसणमंती अवलंविऊण धिहुत्तं ।
 उट्ठंतो अवलोअइ सिन्नं सव्वं पि 'तयवत्थं ॥६३८॥
 अह अमगिस्सभरिओ सो 'आपायसिरं सुदुट्ठचुण्णभरं ।
 'अस्सद्वाणाभिहमादाऊणं सुत्तरं चलिओ ॥६३९॥
 नंदणपासे पत्तो मंती सग्गुरु-सयागमेहिं च ।
 सुद्ध सुइमुहेण कहिज्जइ मोहनरूयं जस्स ॥६४०॥
 मिच्छादंसणपमुहं मृणाविअं तेहि जस्स तदोसा ।
 चारित्तधम्म-सम्मदंसणमुहगुणविआरो वि ॥६४१॥
 धम्मामिअतरुणो सुरलोआ मुखो फलाणि अ हवंति ।
 कडुपावपायवस्स उ फलाणि नरगाइणो भणिआ ॥६४२॥
 एणो सन्धो अत्थो विन्नाओ दक्खयापहावेण ।
 जेणं च नंदणेण सग्गुरु-सुद्धागमक्खाओ ॥६४३॥
 इत्थंतरम्मि मिच्छादंसणमंतीसरेण दिन्नमिणं ।
 विअहं कडुअं चुण्णं अस्सद्वाणाभिहं जस्स ॥६४४॥
 तवभाविण जेणं चित्तिज्जइ कुत्थ अत्थि सो मोहो ? ।
 के ते मिच्छादंसणपमुहा ? किर केण दिट्ठा वा ? ॥६४५॥
 कुत्थ य संजमधम्मो ? ते सम्मत्ताइणो वि न समक्खा ।
 न य धम्मो पावं को समागओ सग्ग-नरगेहिं ? ॥६४६॥
 इअ गुरुवयणविलासो महंतसाहसधरा ति चिंतंतो ।
 पात्तट्ठिअपुरिस्ताणं कहेइ सणिअं किमेअं ? जो ॥६४७॥
 उवहसइ तओ जो हत्थतालिआपाडणेण अह रुट्ठो ।
 कम्मनरिंदो जस्स य तुट्ठटा मोहाइणो सव्वे ॥६४८॥
 पुणरवि पुट्ठा पडिपुन्नसरीरा ते खणेण संजाया ।
 वालंति जं सरोसा 'सम्मत्तामचधरवारा ॥६४९॥
 जो कारिओ इमेहिं पावसहस्साणि मोहपमुहेहिं ।
 पुणरवि 'एगक्खाइसु अणंतकालं च धरिओ जो ॥६५०॥

१. जातमतीव सशोकम् ॥ २. तदवस्थम् ॥ ३. आपादशिरः सुदुष्टचूर्णभरम् ॥ ४. अश्रुदानाभिधमादाय-गृही-
 त्वा सत्वरं चलितः ॥ ५. सम्यक्त्वामात्यग्रहद्वारात् ॥ ६. एकाक्षादिषु एकेन्द्रियादिषु इत्यर्थः ॥

इअ कथ वि नरए कथ वि सन्निपणिदितिरिमणुपसु ।
 कथ वि सुरेसु जेणं गणण मोहाइणो निहया ॥६५१॥
 पुव्वुत्तपयारेणं अणंतवाग समागओ तहारूवे ।
 सम्मंसणमंतिवरभवणदुवारे इमो जीवो ॥६५२॥
 न परं तत्थ पदेसो कओ समज्जिमहंतपावेण ।
 एण जिएण कया वि तं सुणह पावमेगमणा ॥६५३॥
 कथ वि रागांति अस्सदणेण कथइ व पावं ।
 कोहाईहि विसयामत्तिमुहेहि जिएण कयं ॥६५४॥
 'पुठट्परिपुट्टपुणीकयमोहाईहि वालिओ अ ठिओ ।
 एणिदिआइसु जिओ अणंतकालं च पइवेलं ॥६५५॥
 इत्थंतरम्मि माणुसखित्ते मलयपुरमत्थि पुररम्मं ।
 तत्थ नरिंदो इंदो विजया नामेण तस्स पिय ॥६५६॥
 ताणं तणओ जाओ 'पत्थुअजीओ कयाइ कम्मवसा ।
 नामं च जस्स ठविअं नरवइणा विससेण त्ति ॥६५७॥
 सो वरलो परिवइइ चंपयछोडुव्व पयडतणुसोहो ।
 गुणवंतो अ पढंतो सत्थाणि अ जुव्वणं पत्तो ॥६५८॥
 अन्नय नरेसरकुमरपरिअरिओ रायपुत्तओ जाइ ।
 एसो असांगुंदरनामुज्जाणम्मि कीलंतो ॥६५९॥
 तत्थ य कम्मवसेणं दिट्ठा सगुरु-सयागमा जेणं ।
 तइंसणुल्लसंतसुमहंतवीरिअज्जुओ जाओ ॥६६०॥
 जेणं कम्ममहीवालदिन्नपुव्वुत्ततिकखखगंण ।
 पुव्वुत्तछेअविहिणा छित्ता मोहाइणो रिउणो ॥६६१॥
 तेहि अक्खलिओ जो पासे सगुरु-सयागमांण गओ ।
 परिवारेणं सहिओ नमेइ विणयावणयसीसो ॥६६२॥
 सुइसंगमो अ गुरुणा कारविओ जस्स सन्निसणणस्स ।
 सुदागमं भणिता कहेइ तक्कणलंगा सा ॥६६३॥
 भो ! भइ मुद्धवुद्धी ! तुमं इमं भामिओ भवसमुदं ।
 'दुम्मोहमहीवइणो मिच्छादंसणपहाणेणं ॥६६४॥
 जम्हा कुद्धीघरणिं समं सधूअइ धम्मवुद्धीणं ।
 पेसेइ मंतरिओ 'सकूडघरघडणसुत्तहरो ॥६६५॥
 अत्थेण पावलक्खणसहावरूवं नडि व्व वहमाणा ।
 सा धम्मवुद्धीनामा सव्वजणे विप्पयारेइ ॥६६६॥

वारेइ धम्ममिसओ पावाणि वयणअगोअरगयाणि ।
 पाडेइ 'पयडवेअणभरागरेसु नरगेसु नरे ॥६६७॥
 निअजणणी-जणयाणं कुदिट्ठि-मिच्छत्तनामधारीणं ।
 सेवं विहावइ इमा जीवाणमणंतगभवेसु ॥६६८॥
 मिच्छत्त-कुदिट्ठिकयं वणिज्जइ कित्तिअं च तुह अग्गे ? ।
 किं पि तहावि अहं दसेमि अ तं 'वणिज्जामित्तं ॥६६९॥
 रागाइदोसअकलुसमणेसु गुणभायणेसु देवेसु ।
 सासयटाणगएसु अ जणंति ताओ अदेवमइ ॥६७०॥
 सुगुरुसु 'करुणावरुणालएसु परिहरिअसव्वसंगेसु ।
 कारंति अगुरुवुद्धि ताओ विवरीअरूवाओ ॥६७१॥
 दाण-दया-सील-दम-नाण-ज्झाणाइसुद्धधम्मम्मि ।
 ताओ रयंति अरइ 'दहरूवे 'पक्खवायं च ॥६७२॥
 देव-गुरु-धम्मगोअर-विवरीअत्तं गया सया जीवा ।
 पावं संचिअ दुक्खं सहंति ते तप्पसाएणं ॥६७३॥
 तत्तो मोहईहिं तुमं पि हा ! दूमिओ विवक्खेहिं ।
 मिलिएहिं सव्वेहिं अच्चंतमणंतकालं जा ॥६७४॥
 एत्तं 'विसेसेण रिउ तुह सम्महंसणाभिहो मंती ।
 सकुलुंबो दुट्ठमइ अणंतदुहलक्खदाणपरो ॥६७५॥
 तव्वज्जा-धूआहिं जं दुक्खं तुज्झ निम्मिअं तत्थ ।
 तं वणिज्जं न सक्कइ सहस्सवयणो वि को वि सुरो ॥६७६॥
 इअ सोउं सुइदंसिअविभीसिअं भीअमाणसो कुमरो ।
 गगयवंतगिराए सुगुरुं भासइ इअ नमंतो ॥६७७॥
 एआवतं कालं एअं सामिअ । मए न विण्णायं ।
 ता किं पि पुरा कत्थ वि अन्नाणतिमिरहयमणेण ॥६७८॥
 तं ताव रुज्झ सगणुव्विअस्स किं नाह ! लोअमज्झम्मि ।
 ताणं हविस्सइ अहो ! भावारिदवग्गितविअस्स ? ६७९॥
 गुरुपेरिआ सुई तं भणेइ पुणरवि अणंतसो भइ ! ।
 तुज्झं मए निवेइअमओ परं निप्पलं जायं ॥६८०॥
 कत्थ वि अ सुन्नयाए असद्धाए 'मएण मोहेण ।
 दोसेण 'सट्ठयाए उवपसतरू न ते फलिओ ॥६८१॥

१. प्रकटवेदनाभराकरुपे ॥ २. वर्णिकामात्रम् लेशमात्रमित्यर्थः ॥ ३. करुणावरुणालयेषु करुणासमुद्रेषु इत्यर्थः ॥
 ४. वधरूपे ॥ ५. पक्षपातम् ॥ ६. विशेषेण-विशेषता इत्यर्थः ॥ ७. मर्दन-मर्दादित्यर्थः ॥ ८. शाठ्यात् ॥

कथं वि 'कुदिद्रिपुत्तीदढेगयरसाइरेगरागेण ।
 तुमए अणेगवारा विहलं गुरुवयणमित्थं कयं ॥६८२॥
 अवहिअचित्तेण तए सोअब्बं सव्वमेयं वयणं मे ।
 सुणइ 'उवओगधंतो कयंजलिउडो तओ कुमरो ॥६८३॥
 तीए 'उत्तं चारित्तधम्मसम्मज्ज[ग्ग]भारधरणुक्को ।
 सम्महंसणमंती इह अत्थि सयागमसुवंधू ॥६८४॥
 निस्सेसजंतुहिअओ सव्वोहो जस्स वंधवो नेओ ।
 कंणइ जन्नाम(प)सवणवसेण मोहनिवसिन्नदलं ॥६८५॥
 मिच्छादंसणमंती गयचिट्ठो होइ जब्बलेण रिऊ ।
 'दाराऽवच्चउवेओ असेसदोसाण पयवीढं ॥६८६॥
 अवघग्गरक्खमूलं धम्माहारो गुणागरो जो अ ।
 जो सेविओ समिद्धिं सुहं सया देइ जीवाणं ॥६८७॥
 जस्स सुआ लोए विक्खाया नामेण धम्मवुद्धिं त्ति ।
 परिणामेण वि सच्चा समग्गसोहग्गजच्चगुणा ॥६८८॥
 सा चित्ते धरिआ सुहमसेसजंतूण कुणइ तक्खणओ ।
 जं अमिअवाहिणीए संगो निस्सीमतोसगरो ॥६८९॥
 सेयंति जंतुणो जे उ धम्मवुद्धिं इमेसि दंसेइ ।
 सम्महंसणमंतीसरमेसा तं पसन्नमणा ॥६९०॥
 दिट्ठो सो सव्वेसि जीवाणं 'ताणमेव होइ जए ।
 जेसि 'दुहत्ताणं तद्धूआए नत्थि 'अत्थित्तं ॥६९१॥
 तेसि कहं च परित्ताणं ते तं नेव समवलोअंति ।
 तं जइ तुह अत्थि किमवि तीए 'अत्थित्तणं वच्छ ॥६९२॥
 दंसेमि तओ तमहं जह ते 'सुत्थत्तणं हविज्ज सया ।
 चिट्ठामि अहं 'पउणो सामिअ ! किज्जउ महपसाओ ॥६९३॥
 दंसिज्जउ सा सुगुरो ! मम 'तहंसणसमुच्छुअमणस्स ।
 तव्वयणेण य गुरुणा विन्नाया जुगया तस्स ॥६९४॥
 मोहस्स ताव दोसा मिच्छादंसण-कुदिद्रिदोसा य ।
 तद्धम्मवुद्धिदोसा पयासिआ तस्स सग्गुरुणा ॥६९५॥
 सुद्धागम-सुइमुहओ गुरुणा भणिआ य सुद्धधम्मगुणा ।
 जह उम्मीलिज्जइ तस्स धम्मकरणेगवुद्धीए ॥६९६॥

१. कुदिद्रिपुत्तीदढेकतारसातिरेकरागेण ॥ २. उपयोगवान् ॥ ३. उक्तम् ॥ ४. दारापत्य-उपेतः ॥ ५.
 त्राणमेव ॥ ६. दुःखार्तानाम् ॥ ७. अर्थित्वम् ॥ ८. अर्थित्वम् ॥ ९. सुस्थित्वम्-सौस्थ्यम् ॥ १०. प्रगुणः ॥
 ११. तद्वर्जितसमुत्सृज्यमानसः ॥

संवरिअमणेण तओ तैणुत्तं धम्मवुद्धिआ जाया ।
 तुम्ह 'कयाउ 'सयागमसुइप्पसायाउ मह भयवं ! ॥६९७॥
 तस्संपत्तीए चित्तेमि करेमि कहिअं भवंतेहि ।
 धम्मं सम्मं सामिअ ! कामिअदाणेगकप्पदुमं ॥६९८॥
 तह परिहरेमि सुगुरो ! कुदिट्ठि-दुद्धम्मवुद्धिमुहमंगं ।
 'तक्कहह कयपसाया निअधम्मविहाणुवायविहि ॥६९९॥
 अह गुरुणा भणिअमिमं जइ तुज्झ इमाइ धम्मवुद्धीए ।
 'अविणस्सरा य रायकुमर ! अत्थि अणुराइआ एसा ॥७००॥
 अम्हाणं उच्छाहं स च्चिअ कारेइ वच्छ ! 'पिहुवच्छ ! ।
 धम्मविहाणम्मि उवायकहणपमुहप्पयारेसु ॥७०१॥
 सम्मंसणमंतिअपडिवत्ती पुव्वमेव कायव्वा ।
 सामित्तेणं तुमए सद्धम्मं काउकामेण ॥७०२॥
 सम्मत्ते मण-वयणंऽगाणं एगगया य धरिअव्वा ।
 'सुद्धपडम्मि व तम्मि अ कालुस्सं रक्खए दक्खो ॥७०३॥
 आसेविओ अ सम्मं एस च्चिअ तह पसीअइ अमच्चो ।
 सव्वो वि उत्तरुत्तरगुणलाहो होइ भइ ! जहा ॥७०४॥
 चित्तेइ रायकुमरो अहो ! 'महंतप्पहावओ को वि ।
 सम्मंसणनामं पि सुंदरं वट्टए ताव ॥७०५॥
 सो केवलं तु 'दिस्सो मए कहां च उवलक्खिअव्वो वा ? ।
 इअ झायइ रायसुओ ता नाओ कम्मणाऽवसरो ॥७०६॥
 'उज्जलअज्झवसायस्सरूवयाऽपुव्वकरणनामो उ ।
 तस्स सुतिक्खहुढारो समप्पिओ कम्मराएण ॥७०७॥
 किंचि वि सव्वणे साविअमिमेण छन्नं तओ सुलद्धवलो ।
 जो 'राग-दोससुघणअररिजुअं भंजए तेण ॥७०८॥
 मोहाइसनुनिवहं पइसमयं निद्वयं हणंतो अ ।
 जो पत्तो अंतरंकरणरायगेहंऽगणमहीए ॥७०९॥
 'सम्मत्तमंतिसंवंधिचंदपहतग्गिहंऽगणठिअस्स ।
 तुट्ठो कम्मनिवो जस्स निव्वहिअनिअपइन्नस्स ॥७१०॥

१. कृतात् ॥ २. सदागमश्रुतिप्रसादात् ॥ ३. तत् कथयत ॥ ४. अविनश्वरा च राजकुमार ! ॥ ५.
 श्रुतदाः ॥ ६. शुद्धपट्टे इव तस्मिन् ॥ ७. महान् ॥ ८. दृश्यः द्रष्टव्यः ॥ ९. उज्ज्वलाध्यवसायस्वरूपापूर्वकरण-
 नामा ॥ १०. रागद्वेषसुघनअररियुगम् कपाट्युगम् ॥ ११. सम्यक्त्वमन्त्रिसम्यन्धिचन्द्रप्रभतद्गृहाङ्गणस्थितस्य ॥

निम्मलतममणपरिणामरूवअनिअट्टिकरणनामवहो
 १सुपयंडवज्जदंडो समप्पिओ जस्स तेण फुडो ॥७११॥
 २मोहमहारायतणयदोससुआ कोह-माणअभिहाणा ।
 बलवंता य अणंताणुबंधिणो लोअविक्खाया ॥७१२॥
 तह ३मोहरायअंगयरागमइंददुहिआ हवइ माया ।
 सा वि सबला अणंताणुबंधिणी अइविसमरूवा ॥७१३॥
 रागसुओ अ अणंताणुबंधिओ लोहनामओ सुहडो ।
 सो पुण मिच्छादंसणअमच्चचदो अ भवकंदो ॥७१४॥
 पंच वि ते सामरिसा हणिज्जमाणा वि ४पिट्ठिममुअंता ।
 दुट्ठमणा रिउणो कुमरेण ५निद्धाडिआ य तहा ॥७१५॥
 जह जीविअसेसा ते नट्ठा ६मणवित्तिअडविमज्झम्मि ।
 कत्थ वि निलीणया पुण चिट्ठंति सुमुच्छिअप्पाणो ॥७१६॥
 जेण पविट्ठेण तओ अंतरकरणाभिहम्मि मंतिगिहे ।
 दिट्ठो सम्मइंसणमंती ७ओवसमिअंगधरो ॥७१७॥
 जमणाइकालपज्जलिअमोहमुहसत्तुदावदइढो वि ।
 ८अमिअइहसमतइंसणेण जो सीअलो जाओ ॥७१८॥
 जह हवइ पुक्खरावट्टमेहवरिसेण दावदइढदुमो ।
 जह वा गिम्हे मरुदेसपंथउ व्व ९सरवारिसेणेण ॥७१९॥
 जह वा १०अइवल्लहवल्लहाविओगइहिओ जणो को वि ।
 अवितक्किअलद्धपिआसंजोगेण हरिसमुवेइ ॥७२०॥
 अह जस्स तस्सरूवं सवित्थरं सुगुरुणा पुणो भणिअं ।
 सम्मइंसणमंती पुणो वि सो ११पच्चहिण्णाओ ॥७२१॥
 सिक्खं देइ अ सुगुरू तए नरिंदसुअ । पालिअव्वा य ।
 जावज्जीवमिमो मह सामी १२नइवरो इअ पइन्ना ॥७२२॥
 सम्मइंसणथिरया चत्तव्वा नेव पाणनासे वि ।
 चालिअचित्तेण वि सुरवंदेहिं इंदसहिण्हिं ॥७२३॥
 पंचण्हं दोसाणं परिहारो दंसणम्मि कायव्वो ।
 संका-कंख-विगिच्छा पसंसणं संथवो अ त्ति ॥७२४॥

१. सुप्रचण्डवज्जदंडः ॥ २. मोहमहाराजतणयद्वेषसुतौ ॥ ३. मोहगजाङ्गजरागमृगेन्द्रदुहिता ॥ ४. पृष्ठिमसु-
 च्चन्तः ॥ ५. निर्घाटिताः निष्कासिताः इत्यर्थः ॥ ६. मनोवृत्त्यटवीमध्ये चित्तवृत्त्यटवीमध्ये ॥ ७. औपशमिकान्त-
 धरः ॥ ८. अमृतद्रवसमतद्दर्शनेन ॥ ९. सरोवारिसेकेन ॥ १०. अतिवल्लभवल्लभाविद्योगादितः ॥ ११. प्रत्यभिज्ञातः ॥
 १२. नाऽपरः ॥

तत्तं जिणिंदत्तं अत्थि व नऽत्थि त्ति संसओ संका ।
 सम्मत्तचंदमज्जे पडिभासइ सा कलंकु च्च ॥७२५॥
 आकंखा परदंसणिधम्मविहाणस्मि जो अ अहिलासो ।
 दंसणविसुद्धसलिले 'अहिद्रिठअमलु व्व सा नेआ ॥७२६॥
 दाण-तवाइअधम्मं किज्जंते जो फलम्मि संदेहो ।
 'दंसणदिप्पपईवऽजणरेह व्व हवइ विगिच्छा ॥७२७॥
 विज्जा-विणोअपमुहं 'दट्ठणमपुव्वयं चमक्कारं ।
 धम्मो इमो वि रम्मो चितइ नेआ इअ पसंसा ॥७२८॥
 आलवणाइअकरणं कुलिगिचग्गेण चत्तमग्गेण ।
 सो संथवो इअ इमे 'इसुणो दोसा य चत्तव्या ॥७२९॥
 पिंडप्पयाणपमुहा परिहरिअव्वा परे वि दोसा य ।
 दंसणकालुस्सगरा किर 'अप्पहिपत्तिणा तुमप ॥७३०॥
 कलुसीकयम्मि ईसिं पि तम्मि मोहाइणो हवंति गुरू ।
 'पुव्वावकयाणि सरंतो ते गाढं पकुप्पंति ॥७३१॥
 'निअदंतदट्ठउट्ठा इमे सरोसा गलेण गहिऊणं ।
 'सवसत्तणम्मि नेऊण निइया 'अहिअमदंति ॥७३२॥
 तेणं च न दायव्वो अवगासो तेसि दुट्ठचित्ताणं ।
 तुमप कयावि भो वच्छ ! वच्छलेणं निअप्पस्स ॥७३३॥
 सम्मं निसेविओ सो सम्महंसणमहंतमंतिचरो ।
 चारित्तधम्मचक्किं दंसेइ 'अणंतसुहदं तं ॥७३४॥
 पसो अ चक्कवट्ठी नमंतजणचल्लहो सभत्तीए ।
 आसेत्रिओ निअसररीराओ न य होइ 'वइरित्तो ॥७३५॥
 देसविरइ-स्वविरइनामाणं 'अप्पपुत्तिआण कमा ।
 पाणिग्गहणं कारिस्सइ चक्की सो अ परितुट्ठो ॥७३६॥
 'ताओ परमिट्ठाओ वरलक्खणलक्खलक्खिअंगीओ ।
 'सुहसंदोहपयाओ गुणसव्वस्सअववरिआओ ॥७३७॥
 आराहणं च ताणं दुहसज्जं निउणरंजिअमणाणं ।
 ताणं च चित्तकलुसत्तणं जणेइ न 'सुहेसिजणो ॥७३८॥

१. अधिष्ठितमल इव ॥ २. दर्शनदीप्रप्रदीपाऽञ्जनरेखा इव ॥ ३. दृष्ट्वा अपूर्वम् ॥ ४. इषवः-पद्मसंख्याः ॥
 ५. आत्महितैषिणा ॥ ६. पूर्वोपकृतानि ॥ ७. निजदन्तदष्टौष्ठाः ॥ ८. स्ववशत्वे-स्ववशतायाम् ॥ ९. अधिकम्
 बर्दयन्ति ॥ १०. अनन्तसुखदम् ॥ ११. व्यतिरिक्तः मित्रः इत्यर्थः ॥ १२. आत्मपुत्रिकाणाम् ॥ १३. ताः
 परमेष्ठाः वरलक्षण-लक्षलक्षिताङ्गयः ॥ १४. सुखसन्दोहप्रदाः गुणसर्वस्वापवरिकाः, अपवरिकाः भाषायाम् 'ओरही' ॥
 १५. सुसैयिजनः ॥

ताओ निसेवमाणो तुमं पि सुहमणुदिणं अणुहवंतो ।
 निव्वुइनामपुरीण पाविस्समि पज्जसंमज्जं ('वज्जमेसज्जं) ॥७३९॥
 विण्णाण-दंसणाणं बल-सुक्खाण य अणंतया जत्थ ।
 माणुसखित्तपमाणं तं नेअं सामयं ठाणं ॥७४०॥
 पत्रं सम्मं सुच्चा पडिवन्नं तेण रायकुमरेण ।
 खाओवसमिअपररूवधारिसम्मत्तवंतेणं ॥७४१॥
 पमुइअमणो पणमिउं पयपंकेरुहजुगं गुरुवरस्स ।
 परिवारजुओ सगिहं गओ नरेसरसुओ ताव ॥७४२॥
 तत्तो एस 'भरंतो तं गुरुवयणे तदुत्तविहिपुव्वं ।
 सम्महंसणसेवं कुव्वंतो वासरे गमइ ॥७४३॥
 अह कम्मनिवइचित्तिअमहो । अ निव्वाहिआ पइन्ना सा ।
 अज्ज मए चित्ता मह 'विगयप्पाया य संजाया ॥७४४॥
 जं मेलिओ अ सम्महंसणमंती इओ जइ इमस्स ।
 मह बंधुणो बलइढा किलेसनिअरं करिस्संति ॥७४५॥
 तह वि भवो तस्स च्चिअ अवइढपुगलपरावट्टे ।
 पुरओ 'तस्सिन्नसहो निव्वुइनयरिं लहिस्सइ सो ॥७४६॥
 अह अन्नया पिआ नरवई 'जमगिहातिहित्तणं पत्तो ।
 पालेइ विस्ससेणो तं रज्जं मंतिअहिसित्तो ॥७४७॥
 अन्नय 'भग्गमयं गयवावारं तं निरिक्खइ सपक्खं ।
 मोहनिवजेट्टपुत्तो रागमइंदो तओ कुविओ ॥७४८॥
 एसो पुण काऊणं कुदिट्ठिरागेगरूवमप्पस्स ।
 निअजणयं नमिऊणं च निग्गओ 'सावठाणाओ ॥७४९॥
 सो रागकेसरी विस्ससेणवसुहाहिवस्स पासम्मि ।
 पत्तो चिट्ठइ छिहं अवलाअंतो महाधुत्तो ॥७५०॥
 तत्तो अन्नय रण्णो सोऊणं दंसणस्स पडिवर्त्ति ।
 नामेण विस्सभई तिदेडिओ आगओ तत्थ ॥७५१॥
 पुव्वपरिचिअत्तेणं सामरिसो सो नराहिनाहम्मि ।
 नयरुज्जाणम्मि ठिओ विज्जा-मंताइकूडगरो ॥७५२॥
 'आवज्जिओ अ तेणं अन्नाणतवेण मंत-जंतेहि ।
 सव्वो वि नयरलोओ आगच्छइ तस्स पासम्मि ॥७५३॥

१. प्राज्यसाम्राज्यम् (वर्गमैश्वर्यम्) पज्जसंमते इत्यपि पाठः, तत्र प्राज्यसम्यक्त्वम् इत्यर्थः ॥ २. भरंतो-
 स्मरन् ॥ ३. विगतप्राया ॥ ४. तत्सैन्यसहः ॥ ५. यमपृष्टहातिधित्वम् मरणमित्यर्थः ॥ ६. भग्नमदम् गतव्यापारम् ॥
 ७. सौवस्थानात्, सौवम् निजमित्यर्थः ॥ ८. आवर्जितः अभिमुखं कृतः इत्यर्थः ॥

राया उ उवेइ न निअदंसणमालिन्नसंभवभणं ।
 तस्स कलावंतस्स वि तवस्सिणो पासदेसम्मि ॥७५२॥
 कस्स वि पासा उ तओ नरनाहो भाणिओ इमं तेण ।
 पुव्वपरिचयस्सेअं पज्जवसाणं किमावन्नं ? ॥७५३॥
 तुमए जमेगवारं पि गम्मए इत्थ ता विणस्सइ किं ? ।
 चंदं जहा 'चगोरो वंछामि अहं तह भवतं ॥७५४॥
 पुव्वप्पीइविसेसेण पेरीओ तगिरोवरोंहेण ।
 एअस्स तावसस्स उ पासम्मि गओ नराहिवई ॥७५५॥
 विज्जामंतविणोआ चित्तचमक्कारकरणविहिदक्खा ।
 रायस्स दंसिआ तेण तावसेणं अणेगे वि ॥७५६॥
 अह लद्धावसरेणं अहिहिओ जो कुदिद्विरापण ।
 'तस्सग्निहाणओ पुण तिदंडिणा रंजिओ राओ ॥७५७॥
 अन्नदिणे वि निवस्साऽऽणयस्स कोउअसयाणि तावसओ ।
 अवरावराणि दंसेइ तम्मणो चिट्ठइ निवो वि ॥७५८॥
 वंधइ अ 'कंडयाइं करेइ रक्खाउ पच्चए निच्चं ।
 पूरेइ ताव सो तावसो निवइणो परिजणस्स ॥७५९॥
 तेणं जाव नरिंदो गसिओ अ कुदिद्विरागसीहेण ।
 सम्मइसणविसए जहा विरत्तो निवो जाओ ॥७६०॥
 जो जंपइ जणपच्चक्खमिमे न मुणंति किं पि 'सेअवडा ।
 सप्पच्चयं च नाणं तिदंडिणो जणिअच्छेरं ॥७६१॥
 अह चित्तिअं च सम्मइसणमंतीसरेण ताव अहो । ।
 'रागत्तिअमज्झाओ पत्तो अ कुदिद्विरागहरी ॥७६२॥
 अन्नाणविअडचरडो वट्ठइ वीओ 'जरु व्व रोगाण ।
 किं तत्थ किर कहिज्जइ जमेरिसा 'संहई तेसिं ॥७६३॥
 जत्थेगो मिलिओ तत्थ कोह-माणाइणो अ अवरे वि ।
 पयडा पच्छन्ना वा आगच्छंति किर सव्वे वि ॥७६४॥
 तम्हा अम्हाणं सममेपहिं संगई न जुत्त त्ति
 चित्तिअ सम्मइसणमंती अ अदंसणीभूओ ॥७६५॥

१. चकोरः ॥ २. तत्सन्निधानतः-तत्सन्निधानात् ॥ ३. कण्डकानि ॥ ४. 'चेतपटाः साधवः इत्यर्थः ॥

५. रागत्रिकम्भ्यात् कुट्टिराग-स्नेहराग-विषयरोगस्यत्रयमध्यादायस्यधारी कुट्टिरागकेशरीत्यर्थः ॥ ६. ज्वर इव ॥

७. संहृतिः ॥

मिच्छादंशणमंती लङ्घपवेसो कुओ वि उब्भओ ।
 १पत्तरिउम्मि च रायकुमरम्मि कुविओ भिसं अब्बो ! ॥७६८॥
 तेण गले गहिऊणं आणीओ तावसरण पासं जो ।
 अन्नाणतवगरणं कूडकुमंताइकुसलाणं ॥७६९॥
 तत्तो पुणरवि जो धम्मकम्मकवडेण विहिअपावभरो ।
 सरणेणं संहरिओ कुणंतेणमिव परलच्छि ॥७७०॥
 अह तेहिं मोहाइअरिऊहिमेगिदिअइसु अ नीओ ।
 तेसु वि धरिओ जो बहुकालं दुहदावसंततो ॥७७१॥
 तत्तो अन्नय पुणरवि कम्मसरिंदेण मणुअखित्तम्मि ।
 धणत्तसिद्धिंहे पुत्तो उप्पाइओ जो उ ॥७७२॥
 नामेणं सुहणो जो सोहग्गुणागरो अ वड्ढंतो ।
 तारुण्णकण्णभूसणविभूसिअसरीरओ जाओ ॥७७३॥
 सुगुरु-सयायमपासे २खाआवसमिअमणुणस्त्वधरं ।
 सम्मदंशणमंति कम्मनिघो दंसए जस्स ॥७७४॥
 मिच्छताई सत्तु तहेव नट्टा खणेण कट्ठगरा ।
 सम्मदंशणसेवा तओ कया जेण ३कइवास्ता ॥७७५॥
 जस्स य पाणिग्गहणं सुकुलुप्पन्नाइ इव्वकन्नाए ।
 ४सव्वसयणसत्कारणपुरस्सरं कारिअं पिउणा ॥७७६॥
 तीए समं तिअसभोगसमे भोगे अ भुंजमाणस्स ।
 जस्स सुरोवमरुवस्स सुओ जाओ सपडिक्खिओ ॥७७७॥
 अह रागमइंदो जं वीअस्तिणेहेगरागस्त्वधरो ।
 ५सावसरं नाऊणं आगंतुणं च सेवेइ ॥७७८॥
 तस्सन्निहाणओ जस्स य जाओ निच्चलो सिणेहभरो ।
 जणणी-जणप्सु तहा बंधुसु वहिणीसु सयणेसु ॥७७९॥
 किं बहुणा भणिणं ? दासीपमुहं पि माणुसं किं पि ।
 घरमागओ जइ न जो पासइ पुच्छइ अ कुत्थ गयं ? ॥७८०॥
 अवगणिअलुहाइदुहो संभंतो तव्विलोअणं कुणइ ।
 जो ताव जाव दिट्ठं तओ रइं लहइ संतमणो ॥७८१॥
 जस्स तणयम्मि जो पडिवंधी जाओ अ तस्स किं कहणं ? ।
 जम्हा चउम्मुहो वि अ न होइ तब्भणणपारगओ ॥७८२॥

तह वि दिसामि लवमिअं तं सुणह जणा ! सुसावहाणमणा ।
 सुअमुच्छंगे गिणहइ जो किर आवालकालाओ ॥७८३॥
 हियण समं सुअमा^१सिलेसइ अ^२मच्छिआलिकल्लिअं जो ।
^३तव्वयणमंवअं पिव चुंयइ नासामलकिलिअं ॥७८४॥
^४सिसुमुहपडंतलालामुत्तपुरीसेहिमसुइभृणहि ।
 जस्स सरीरं च^५खरंटिज्जइ संहरइ ताणि सयं ॥७८५॥
^६निअत्तोणितटारोविअडिभो जो परिभमेइ निहज्जो ।
 तिगपह-चउक्क-चच्चर-रायप्पहपमुहटाणेसु ॥७८६॥
 गहिलु व्व गणेइ जणोवहासकरणाणि जो अ न कयावि ।
 तच्चिह्वालग्गमणो भुंजइ न य सुवइ वेलाय ॥७८७॥
 बुह्ढो सुओ अ संतो महरुं^७खज्जं सिणेहवंतं च ।
 आहारमाहरेइ अ पिआ पुणो नीरसं सेसं ॥७८८॥
 पंडिअपासम्मि सुओ पढेइ सत्थाणि लेहसालाय ।
 गच्छइ समं सुणणं पाढेइ अ जो^८समीवठिओ ॥७८९॥
 जइ सुअसरीरकारणमुप्पज्जइ किं पि जरपमुहमप्पं ।
 जो चिट्ठइ तस्सुवरि पडिओ अ तया अहोरत्तं ॥७९०॥
 आगारेइ अणेगे सव्वचिगिच्छाविअक्खणे विज्जे ।
^९तव्भासिआणि जो ओसहाणि आणेइ कारेइ ॥७९१॥
^{१०}गणने अ भोइय मंततंतविज्जाइवेअगे वा वि ।
 आणेअं निअगेहे पुत्तं जो^{११}उवचरावेइ ॥७९२॥
 जाव तणयस्स न गुणो हवेइ जो ताव दीसप दीणो ।
 जइ वच्छस्स हविस्सइ असुहं^{१२}सोअइ हया उ वयं ॥७९३॥
^{१३}मुग्गोदगाइ कुणमाणे वि सुप लंघणं कुणेइ सयं ।
 निहमुवगण तम्मि अ जो अनिसं जागरइ मूढो ॥७९४॥
 कुमरीकरग्गहं कारिओ सुओ जेण जुव्वणं पत्तो ।
 ससिणेहमाणसेणं निवेसिओ आवणम्मि तओ ॥७९५॥
 जेणं वाणिज्जकलाओं सयलाओ अ सिक्खिओ कुमरो ।
 पआ सव्वा नेआ^{१४}सिणेहरागनडचिट्ठ त्ति ॥७९६॥

१. आल्लेषयति ॥ २. मक्षिकालिकलितम् ॥ ३. तद्वदनं आग्रकमिव ॥ ४. शिशुमुखपतलालामुत्रपुरीषैरङ्ग-
 विभूतः ॥ ५. खरंष्टयते लिप्यते इत्यर्थः ॥ ६. निजश्रोणितटारोपितडिम्भो यः ॥ ७. खाद्यम् ॥ ८. समीपस्थितः ॥
 ९. तदभाषितानि ॥ १०. गणकांश्च भौतिकान् मन्त्रतन्त्रविद्यादिवेदकान्-वेदकान् वेत्तुनित्यर्थः ॥ ११. उपचारं
 करोति कारयति वा ॥ १२. शोचति हतास्तु वयम् ॥ १३. मुद्गोदकादि कुर्वति अपि सुप्रलङ्घनं करोति स्पर्शम् ॥
 १४. स्नेहरागप्रत्येक्षाः ॥

धनदत्तनामसिद्धिवरस्मि ^१परासुम्भि अप्पिअं सव्वं ।
^२जेण निहाणाइअमंगयस्स तस्स अइइदुस्स ॥७९७॥
 सव्वम्भि जेण निअघरवावारे सो निजोइओ पुत्तो ।
 गयचित्तो मूढमणो सयं च जाओ ^३अकिंचिगरो ॥७९८॥
^४एवं सपुत्तचित्ताउरस्स देवा उ जस्स विस्सरिआ ।
 दिट्ठीए वि न दिट्ठा कया वि गुरुणो पुणो जेण ॥७९९॥
^५उत्तरिआणि गुरुगिरोदगाणि सव्वाणि जस्स मणसेत्ता ।
 साहम्मिअवग्गो जंपत्तो पीइं न वि जणेइ ॥८००॥
^६रोअंति नोवएसं विअरंता जस्स कोविअजणा य ।
 धम्मकहा पडिहाइ महारिउभूआ तहा जस्स ॥८०१॥
 दुब्बिलसिअं च एअं ^७सिणेहरागमिगसत्तुणो सव्वं ।
 सग्गदंसणनामम्मि गिञ्जमाणम्मि जस्स दुहं ॥८०२॥
 सम्मदंसणमंती तहेव जाओ अदंसणो एसो ।
 लद्धो पुणो अवसरो मिच्छादंसणअमञ्जेण ॥८०३॥
 सकुडुवो ^८अणुअरसंजुओ अ मिच्छतनाममंतिवरो ।
 जमहिट्ठाइ पां ट्ठो पाविट्ठो दुट्ठधिट्ठमणो ॥८०४॥
 पोढत्तणं च पत्ते पुत्तो सकलत्तपमुहवयणेहिं ।
 निक्कासेइ गिहाओ सुहं हा ! दोसमिअ दाउं ॥८०५॥
 निच्च तुमममहाणं उव्वेअगरो अणत्थमूलं च ।
 न सुहं पि देसि ठाउं ^९उवगरिअं किं तए अमहं ? ॥८०६॥
 उवगारो वि कओ पुण जस्स विणासस्स कारणं जाओ ।
 जइ वा अइवुट्ठी फलनासगरी वुच्चए लोए ॥८०७॥
 अइभरिअं ^{१०}उल्लइइ तुइइ अइताणिअं च झत्ति ^{११}जए ।
^{१२}अइमहिअं होइ विसं अइसइ वज्जए तम्हा ॥८०८॥
 मिच्छादंसणसहिओ सुहगो सद्धम्मवुद्धिरहिओ अ ।
^{१३}पइगेहं पत्थंतो कवलाइअमित्थ दुहवंतो ॥८०९॥
 पावमणेगविहं अज्जिऊण मण-वयण-कायजोगेहिं ।
 एगिदिआइसु गओ अणेगवारा मओ संतो ॥८१०॥

१. परासौ मृतं ॥ २. येन निधानादिकमङ्गजस्य तस्य अति-इष्टस्य ॥ ३. अकिञ्चित्करः ॥ ४. एवं सपुत्र-
 चिन्तातुरस्य देवास्तु यस्य विस्मृताः ॥ ५. उत्तीर्णनि गुरुमिरोदकानि सर्वाणि यस्य मनःशैलात् ॥ ६. रोचन्ते
 न उपदेशं वितरन्तः यस्य कोविदजनाश्च ॥ ७. स्नेहरागमृगशत्रोः स्नेहरागसिंहस्येत्यर्थः ॥ ८. अनुचरसंयुतः ॥
 ९. उपकृतम् ॥ १०. विपरीतं भवति ॥ ११. जगति ॥ १२. अतिमयितम् ॥ १३. प्रतिगेहम् ॥

पुणरवि कम्मनिवेणं आणीओ जो अ माणुसभवम्मि ।

गिहवइपुत्तो जाओ विक्खाओ सीहनामेणं ॥८११॥

तत्थ वि सग्गसणसंजोगो जस्स मेलिओ गुरुणा ।

जेण कया तस्सेवा एगमणेणं बहुदिणाणि ॥८१२॥

जो जुव्वणवयसोहिअअंगोवंगयसुचंगवाहुजुगो ।

^१विसएगरागरूवधररागसीहेण अग्घाओ ॥८१३॥

जो रज्जइ गीआइसु सुवेणुवीणाइञ्जुणिविसेसेसु ।

^२जत्तिताणि भमंति अ रमणीरमणीयरूवेसु ॥८१४॥

जस्स रसणा सुमहुराइसिणिद्धरसेसु सव्वया गिद्धा ।

मिगमय-वणसाराइसुरहिगंवे नासिआ लुद्धा ॥८१५॥

सुहफरिस्ताणि दुगुल्लाइआणि वत्थाणि जो अ परिधेइ ।

जस्स कलत्ते जो अणुराओ सो पुण कहिज्जइ किं ? ॥८१६॥

तथाहि—

जणणी-जणया जेणं गिहाउ निक्कासिआ तहा सेसं ।

परिहरिअं च कुडुवं पियाणुरत्तेगचित्तेण ॥८१७॥

जंपइ अ जं पिआ तं चिअ सच्चं जं च कुणइ तं च हिअं ।

सेसमसच्चं अहिअं सव्वं जो अ इअ मन्नेइ ॥८१८॥

दासी-दासाइअपरियणो वि चत्तो अ लद्धपसराए ।

जस्स पिआए सच्छंदचारिणीए ^३मयच्छीए ॥८१९॥

^४अप्पवसवट्ठिओ ^५कंतओ तओ तीइ तक्खणेण कओ ।

पक्खालेइ निअंगं पइदिणमेसा निरासंका ॥८२०॥

कप्पूर-चंदणाइअविलेवणेहिं विलिंपइ सदेहं ।

^६परिधेइ सा सुकोमलनिम्मलवत्थाणि विविहाणि ॥८२१॥

भूसेइ सा विभूसणनिअरेहिं वासरम्मि निअअंगं ।

भुंजइ जं मणइट्ठं पडिभासइ जस्स सा देइ ॥८२२॥

नड-विडपुरिसेहिं सा रमइ समणकोमिएहिं सच्छंदं ।

रंजेइ तहा वि पिअं निअमायाविणयवयणेहिं ॥८२३॥

जो मन्नइ तं भज्जं सइ हिअं ^७देवयं व सीलवइ ।

अन्नदिणम्मि परिक्खा किज्जइ तीए तओ जस्स ॥८२४॥

कंचण वितहं दोसं एसा उब्भाविऊण निअकंतं ।

^८पणिहणहारएहिं आहणए रोसरत्तमुही ॥८२५॥

१. विपर्ययकरागरूपधररागसिहेन आघ्रातः ॥ २. यन्नेत्राणि ॥ ३. मृगाक्ष्या ॥ ४. आत्मवशवर्तिकः ॥ ५. शान्तः ॥ ६. परिदधाति ॥ ७. देवतामिव ॥ ८. पाणिग्रहारकैः ॥

तत्तो तीए पयमद्वणं कुणंतो वणइ जो एवं ।
 नायं पिए ! मए तुह किर 'मायामयमलीअमिणं ॥८२६॥
 न कया वि तहाविहमवि अहं करिस्सामि सोमतुल्लमुहि ! ।
 एअं जमेगवारं पि कयं महं तं वरं जायं ॥८२७॥
 जम्हा तुमए गोसीसचंदणरसाउ सीअलतमेण ।
 सुहमुप्पन्नं मह आहयस्स सपयण्णहारेण ॥८२८॥
 अह चितेइ पिआ मे दासो एसो 'वरायओ जाओ ।
 ता किं भमामि बाहिं ? गिहम्मि आणेमि इट्ठनरं ॥८२९॥
 वीअदिणम्मि इमाए तरुणो को वि पुरिसो सुरसमाणो ।
 सगिहंगणम्मि तीए रयणीए रक्खिओ ताव ॥८३०॥
 सग्याओ पिउसंवंधिमाणुसं किं पि आगअं सामि ! ।
 गेहदुवारे चिदठइ कहेइ कंतं पिआ एवं ॥८३१॥
 तं माणुसं मए सममिच्छइ छन्नं च भासिउं किंचि(पि) ।
 एअं पि करेमि कहं ? पिअ ! आपसेण तुज्झ विणा ॥८३२॥
 'परघरतत्तिगरो लोगो भासिस्सइ जओ परं किं पि ।
 समं मज्झ सरूवं तु तारिस मुणसि नाह ! तुमं ॥८३३॥
 किं भासिएण बहुणा अवरेणं ? तत्थ सामिअ ! तओ जो ।
 'चवइ पिए ! इअ चत्तुं 'नाऽरिहसि तुमं पसन्नमणो ॥८३४॥
 'अप्पो वि नेव तुज्झं विसए विगप्पो हविज्ज मज्झ मणे ।
 'काहावणम्मि सच्चे किं दोसुग्घाडणं सहलं ? ॥८३५॥
 मममऽन्नसमं मन्नसि मा पेयसि ! अन्नभासिअं सोऽं ।
 नाऽहं सगिहं भंजेमि जेण तं गच्छसु तुमं च ॥८३६॥
 तं माणुसं भणइ जं सोअव्वं तं तए तहा तं च ।
 सम्माणिज्जउ पिउणो अम्हासु जहा पसीअंति ॥८३७॥
 अह तत्थ गया सा तेण समं रमए सहरिसमिच्छाए ।
 निअकंतस्स कहइ सा इमेण 'निव्वमिच्छिआ अहयं ॥८३८॥
 न कुणह भत्ति तुम्हे अम्हाणं ताव पुव्वमिच्चाइ ।
 उव्भाविज्जण दोसे तओ मए तोसिअं तु तहा ॥८३९॥
 तुम्हाण जहा पिउणो सुपसन्ने सब्बया करिस्सामि ।
 पिउक्कजेहि माणुसमिहागयं चिट्ठए तं तु ॥८४०॥

१. मायामयमलीकम् ॥ २. वराककः ॥ ३. परघरतत्तिकरः ॥ ४. कथयति ॥ ५. न अर्हसि ॥ ६. अल्पः ॥

७. कार्षापणे ॥ ८. निर्भर्त्सिताऽहम् ॥

सामिअ ! मए निमंतिअमिह माणुस ! ^१टिज्जए तए जाय ।
 अम्हाणं आवासे कायव्वं भोअणं ताव ॥८४१॥
 जेणुत्तं सोहणमेअं ^२कयमुत्तमगईइ दायव्वं ।
 तव्वभोअणं तओ सा ^३सहलिसमणोरहा जाया ॥८४२॥
 पक्कन्न-सालि-सालिप्पमुहेहिं नव्वनव्ववत्थूहिं ।
 भुंजेइ सा ^४उव्वइ तेण समं पव्वहं रमइ ॥८४३॥
 एगम्मि दिणे अप्पेइ कुंकुमाऽऽरत्तसुक्कपुप्फाणि ।
 कंतस्स वीअपूराइअपुव्वफलाणि अ कुओ वि ॥८४४॥
 सा भासेइ अ ^५सव्वावयासु भत्तीइ तांसिआ उ मए ।
 पिअ ! तुज्झ दिति अंतरहत्ये ते ^६पुव्वया सव्वे ॥८४५॥
 अह जो पणमेइ इमे पमोअओ ^७पुव्वए निअसिरम्मि ।
 आरोवेइ अ तेसि ^८सेसाइअमित्थ भत्तीए ॥८४६॥
 को वि नरो जइ जंपइ तुज्झ पिआ परिसा विगयसीला ।
 सो पुण भणेइ अ तया हुं जाणामि (अ) अहमिमं पि ॥८४७॥
 पढमं चेव अओ मह ताव पियाए निवेइअं सव्वं ।
 इअ उत्तरं च कस्स वि न देइ ^९वुग्गाहिओ ^{१०}जीइ ॥८४८॥
 अह अन्नदिणे परतत्तिवाहगेणं नरेण केणावि ।
 सीहो भणिओ जो तुह गिहे सया भुजए मिट्ठं ॥८४९॥
 दंसेमि तं च पुरिसं तुममागच्छसु गओ अ तेण समं ।
 सगिहंगणम्मि दिट्ठो उवविट्ठो सो तओ जेण ॥८५०॥
 अह आगतूण जहावित्तं जो ^{११}साविऊण सव्वं पि ।
 पुच्छइ पिप ! किमेअं परिसमसमजसं ताव ? ॥८५१॥
 तीए तओ अ वुत्तं हुं परगिहभंजिलोअवयणेसु ।
 लगो तुमं पि संपइ कूडविगप्पो कओ को वि ॥८५२॥
 दंसिस्ससि जेण जए वट्ठणि तुं माणुसाणि सरिसाणि ।
 कथ वि मज्झ समाणा अवलोइस्सइ तए इत्थी ॥८५३॥
 तीए आणियणं कुणमाणो तुं पडिस्ससि अणत्थे ।
 निव्वमच्छिऊण एवं अप्पं दंसेइ रुठ सा ॥८५४॥
 आगच्छंतो एसो निवारिओ उव्वइ इमाइ तओ ।
 सगिहम्मि भोअणाइअकज्जत्थं कवडपेडाए ॥८५५॥

१. स्थीयते ॥ २. उत्तमगत्या भव्यरीत्या इत्यर्थः ॥ ३. सफलितस्वमनोरथा ॥ ४. उपपत्तिम् ॥ ५. सर्वा-
 षट् ॥ ६. ते पूर्वजाः सर्वे ॥ ७. पूर्वजान् ॥ ८. शेषादिकम् भाषायाम् 'शेष' ॥ ९. व्युद्ग्राहितः ॥ १०. यया ॥
 ११. श्रावयित्वा ॥

अन्नदिणे ^१दुज्झन्ता महिसी अवसारिऊण जारेण ।
 कत्थ वि गुत्तपपसम्मि धारिआ तीइ गिहसक्का ॥८५६॥
 तत्तो सीहेणुत्तं पेअमि ! महिसी न दिस्सए अज्ज ।
 भज्जाए वि अ भणिअं करेमि किमहं ? तओ कंत ! ॥८५७॥
^२अट्टमणो संतो जो सव्वत्थ विलोअए इमं महिसिं ।
 कत्थ वि का वि न सुद्धी जीए लद्धा य सीहेण ॥८५८॥
 जो ताव गिहम्मि गओ दिग्घं नीमासिऊण उवविट्ठो ।
 भासइ पिण ! गया सा न तारिसा दिस्सए लोए ॥८५९॥
 अह कंताए उत्तं भत्ती तुह जारिसा पिउज्जेसु ।
 एआइ तारिसीए गमिस्सए तुज्झ धणमन्नं ॥८६०॥
 जो तच्चलणेसु विलगिऊणं भण्णए जहा तुमं वयसि ।
 जणजंपणेहि विहिआ मए अवन्ता पिऊण तहा ॥८६१॥
 तमिआणि ते ^३आराहणसु तह ^४पुव्वए अ [ताव] तुमं ।
 अम्हाणं सुपसायं ते जहा करंते पुणो कंते ! ॥८६२॥
 कत्थ वि तुमं न नाओ सप्पुरिसो तेण वयसु अन्नत्थ ।
 इअ अवजाणतीए तीइ हओ जो पयपहारा ॥८६३॥
 पच्छा तम्मि ^५खिविज्जंते तीइ पुणो पुणो तओ बाढं ।
 जह तप्पयलग्गसिरं ठिअम्मि जंपेइ सा उ पिआ ॥८६४॥
 पिउआराहणमहयं पुणो करिस्सामि ते हविस्संति ।
 तुह सामिअ ! सुपसन्ना भत्तीए के न त्वसंति ? ॥८६५॥
 पुणरवि परं इमेसिं परगिहभंजगजणाण वयणाणि ।
 निअचित्तम्मि तुमं धारिस्ससि ? उत्तं तओ तेण ॥८६६॥
^६एआवया वि किमहं न सिक्खिओ होइ नेअमिह जम्मे ।
 इअ जं ^७निजंतिऊणं ^८अईव सवसीकरेइ पिआ ॥८६७॥
 पवरवलिं काऊणं पिउणो पृणइ सुरहिकुसुमेहिं ।
 मिगमयमिस्सं ध्वं समुत्तिखवइ ताव मिगनिता ॥८६८॥
 जाव गओ पढगो जाओ रत्तीए तओ अ सो पुरिसो ।
 आगारिओ पिआए पिअस्स सा इअ निवेणइ ॥८६९॥
^९पुव्वयसकं माणुसमागच्छंतं तु चिट्ठइ दुवारे ।
 तेणुत्तं ^{१०}वयसु तुमं भज्जे ! तब्भासिअं सुणसु ॥८७०॥

१. दुह्यमाना ॥ २. आर्तमनाः ॥ ३. आराधयस्व ॥ ४. पूर्वजान् ॥ ५. क्षिप्यमाणे ॥ ६. एतावता ॥

७. नियन्त्र्य ॥ ८. अतीव स्ववशीकरोति ॥ ९. पूर्वजसत्कम् ॥ १०. व्रज-गच्छ ॥

भक्ति च पुव्वयाणं कुणसु तुमं हवइ भव्वमेव जहा ।
 तुमए तहा पिप ! कारिअव्वमह गच्छए पसा ॥८७१॥
 तेण समं रमिअ इमा भासइ महिस्ती अ पंसिअव्वा सा ।
 कहइ पिअस्स पहाए पसाइआ दुक्खओ पिउणो ॥८७२॥
 महिस्ती कुओ वि अज्जाऽऽगमिस्सए कुसलमन्नमवि सव्वं ।
 तुज्झ काररसंति पुणो पिउणो पिअ ! तोसिअमणा ते ॥८७३॥
 रयणीमुहम्मि पसरंतेसु तिमिरउक्करेसु गिहवारे ।
 पविसेइ इमा महिस्ती 'रिक्कंती मसिस्सरिसवण्णा ॥८७४॥
 तुट्ठो सीहो जाओ अ पच्चओ तीइ गाढमणुरत्तो ।
 'उवजाइआणि सा विअ कारइ सिरमुण्डणं जेण ॥८७५॥
 इअ तक्खणेण विसएगरागरूवेण रगसीहेण ।
 सवसीकओ अ सीहां चिडंविओ भूरिसो तीइ ॥८७६॥
 देव-गुरु-तत्तपमुहं 'चत्ता चिट्ठइ पिपगचित्तो जो ।
 जस्स य कयावि उत्तं विवेगवंतेण केणावि ॥८७७॥
 पडिबन्नो अत्थि तए दंसणसेवा-अभिग्गहो स कहं ? ।
 तप्पुरओ जेणुत्तं 'सुल्लंठं वयणमरुईए ॥८७८॥
 सम्मदंसणमेअं भज्जाए भव्वमित्थ विन्नेअं ।
 सम्मदंसणमवरं विगप्पिअं धुत्तपुरिसेहि ॥८७९॥
 इच्चाइ जंपमाणं जं अपमाणं कुणंतयं तत्तं ।
 अवलोइऊण नट्ठो सम्मदंसणमहामंती ॥८८०॥
 मिच्छादंसणमंती तओ पविट्ठो सुलद्धपत्थावो ।
 संहरिओ मरणेण नीओ एगिदिआइसु जो ॥८८१॥
 धरिओ तेसु वि जो चिरकालं तेहि विचित्तसत्तुहि ।
 अन्नय पुणरवि जणिओ मणुस्सखित्तम्मि कम्मेण ॥८८२॥
 जिणदाससिट्ठिणो जो धूआरूवेण आगओ तत्थ ।
 तीए जिणसिरिनामं ठविअं पिउणा पमोएण ॥८८३॥
 जिणदासस्स कुडुवं सवालवुड्ढं पि 'दंसणोवेअं ।
 जिणसिरिधूआ वि तहा सम्मदंसणजुआ जाया ॥८८४॥
 भोगपुरम्मि वसंतेण सा विमलनामसिट्ठिणा ताव ।
 दाहिणकरेण गहिआ 'सइहेणं बहुधणइहेणं ॥८८५॥

तस्स गिहे वि जिगसिरी पालेइ जिणिंद्धम्ममइसुद्धं ।
 चंदइ देवे गुरुणो पणमइ अ सुणेइ जिणधम्मं ॥८८६॥
 उत्तमभाणं भुंजंतीए तीए सुआ य संजाया ।
 गिहिनायगतणं सा संपत्ता तत्तन्निहुमणा ॥८८७॥
 अह सत्थवाहवूआ धणसिरिनामा सुरंगणारूवा ।
 परिणीआ ^१जिगसिरिनामिआइ जिट्ठेण पुत्तेण ॥८८८॥
 अह चित्रत्तो दांसगं देणं मोहपत्थिवो ताय ।
 मज्झिद्धवंधुणा तोसिओ तुमं रागसीहेण ॥८८९॥
 लहुवंधुणो इआणि अणुक्कमागयमिणं तु मह कज्जं ।
 इअ पणमिऊण पिअरं जिगसिरिपासम्मि एस गओ ॥८९०॥
 तस्सन्निहाणओ तीइ समुदेइ धणसिखिहूविसण ।
 दोसां महंतओ जलइ तओ सा तीइ दिट्ठाए ॥८९१॥
 सा ^२पंजलं न जंपइ न किं पि तव्भायणम्मि पाडेइ ।
 आहणइ सिरम्मि बहं ^३दव्वीए ^४निन्निमित्तमिमा ॥८९२॥
 अक्कोसे देइ तहा दूसेइ अ माणुसाणि सव्वाणि ।
 दावेइ नेव भिक्खायरान भिक्खं खणेणेसा ॥८९३॥
^५विअरेइ नेव अन्नं अप्पं पि वहूइ सा ^६विअडचित्ता ।
 अन्नो वि सो पयारो नत्थि करेइ न वहूइ इमा ॥८९४॥
 परमेसा भत्तीए नियपयपक्खालणं च कुणमाणि ।
 चहुमाहणिऊणं निव्वभच्छइ पणिहप्पहारेण ॥८९५॥
 परिवेसणाइकज्जेसु अवूरेणं च चिट्ठमाणि तं ।
 सा धिक्करेइ कत्थ वि ^७वहूइ भंजिस्सइ अ अगं ॥८९६॥
 खणमवि चप्पइ न गिहं चंदइ देवे न सग्गुरू वावि ।
 चित्तेइ नेव एसा जिणधम्मं पुण मणेणावि ॥८९७॥
 किंचि वि पिहाणपमुहं बहूइ भगं पुरा वि सरिऊणं ।
 उव्भावेइ ^८पइजणं अभूअमवि सा य अवराहं ॥८९८॥
 सुद्धसहावं पि वहुं अक्कोसंती सया वि अणिमित्तं ।
 दोसदहणेण एसा पज्जलमाणा मणे ठाइ ॥८९९॥
 अह नायं भज्जाए तीइ सरूवं तहाविहं सव्वं ।
 विमलेण सिट्ठिणा परिअणेण नयरेण सव्वेण ॥९००॥

१. जिनश्रीनामिकायाः ॥ २. प्राञ्जलम्-सरलमित्यर्थः ॥ ३. दर्व्या भाषायाम् 'कड्डी' ॥ ४. निनिमि-
 त्तम् ॥ ५. वितरति ददातीत्यर्थः ॥ ६. विकृतचित्ता ॥ ७. "मा क्वचिद् अस्याः किमपि अग्रं भविष्यति"
 इति. भ. म. ६. ३१६ ॥ ८. प्रतिजनं ॥

सिक्खेइ को वि किंचि वि जइ तस्सुवरि च रूप अहिअं ।

वहुअरयेसा दोसग्गिणा जलइ ताव अहरत्तं ॥९०१॥

समदंसणमंतीसरो परिहरेइ जाव तं भज्जं ।

मिच्छत्तमहिट्ठाइ अ सेसमसेसं पि मोहवलं ॥९०२॥

अन्नय को वि महद्धिअसिट्ठी अ समागओ विमलगेहे ।

उवदिसइ विमलपासे कज्जत्थं तत्थ मो सिट्ठी ॥९०३॥

दिट्ठा जिणमिरिभज्जा अक्कोसंती वहुं च कयमोणं ।

दोसग्गिणा जलंती तओ पुणो सिद्धिणा तेण ॥९०४॥

सो भणइ महाभागे ! 'मुहा तुमं खिज्जसे कहं इत्थ ? ।

^१जन्हा किसक्कं गिहमिणं गमिस्सइ अ का लच्छी ॥९०५॥

कइवयदिणपज्जंते न तुमं न गिहं न वा इमा लच्छी ।

तुज्झ वहु पुण एसा सुहभावा चेव पडिभाइ ॥९०६॥

ता कि निरत्थयं संताविस्सउ सा तए ? अ कलम्मि ।

एआणि गिहाणि वहुजणवसगाणि अ भविस्संति ॥९०७॥

इअ तेणुत्ते तम्मि वि महापओसं वहेइ सा रुहा ।

केवलमिमस्स पुरिसस्स किं पि पहवेइ नेव पुणो ॥९०८॥

संकेअं काऊणं समोवरि को वि एस आणीओ ।

रे मायाविणि ! दुट्ठे ! सुभासिओ पंडिओ तुमए ॥९०९॥

इच्चाइ जंपमाणी ^३सागाइच्छेअकारिणि तिवखं ।

गहिऊण लोहपालिं वहुवरि धाविआ एसा ॥९१०॥

दुट्ठसहावा एसा अह पाडित्ता य धणसिं इत्ति ।

हिअओवरि च निसन्ना सस्स तीए ^४जिहंसाए ॥९११॥

हाहारवं कुणंतो पहाविओ परिअणो अ सव्वो वि ।

तं पि इमा ^५सपओसा पहरिउमारंभए दुट्ठा ॥९१२॥

^६लिदट्ठु-लउड-पणिह-पमुहेहि आरंभिअं पहरिउं तं ।

तेणावि परिअणेणं जाव वहु मारिआ तीए ॥९१३॥

सा मारिआ परिअणेणावि अ पअमसमंजसं घोरं ।

दट्ठण विमलसिट्ठी कुडुंवसहिओ अ पव्वइओ ॥९१४॥

१. मुहा ॥ २. यस्मात् किसक्कं गृहमिदम् ॥

सत्कं वस्त्य गृहमिदं ? यास्यति सह केन चेयमपि लक्ष्मीः ? । कतिपयदिनपर्यन्ते न त्वं न गृहं न चेयं श्रीः ॥१॥

म. भा. पृ. २१५ ॥ ३. शाकदिच्छेदकारिणीम् ॥ ४. जिहंसाया ॥ ५. सपट्टेया ॥ ६. लेटुलगुटपाणिप्रसुप्तेः ॥

जिणसिरिजीवो नरगे गंतुणमिमो पुणो वि मच्छेसु ।
 पंगिदिआइसु तहा बहुकालं दुक्खिओ भमिओ ॥९१५॥
 अन्नय जाओ माणवभवम्मि जलणसिहनामओ विप्पो ।
 सिरिमंतो रिसिसावयसंसग्गो तत्थ तेण कओ ॥९१६॥
 सम्मत्तं संपत्तं संसुद्धं दिअवरेण तेणावि ।
 उत्तमजणसंसग्गो न होइ विहल्लो जओ लोए ॥९१७॥
 अह मोहनिवेणं पेसिआ इमस्संऽतिअम्मि *निद्धणया ।
 तीए सहाऽऽगया तस्सहया य दरिइया विसमा ॥९१८॥
 जलणसिहो एआहिं दोहिं आलिंओ गओ गामं ।
 अन्नो निव्वाहो मह नत्थि त्ति हलं स वाहेइ ॥९१९॥
 तत्तो दोसगइंदो विन्नविओ जिट्ठनंदणेण इमो ।
 कोहेणं च अणंताणुवंधिणा अग्गिनामेणं ॥९२०॥
 पढमं पि ताय ! अहयं भूओ विप्पस्स पासदेसम्मि ।
 परमंतरा वि होउं दंसणसत्तू ठिओ तत्थ ॥९२१॥
 तेणं दूरीभूआ अम्हे संपइ उ अवसरो अत्थि ।
 *विस्समह ताव तुम्हे समादिसह मज्झ उ इआणिं ॥९२२॥
 पयडीकरेमि अहुणा वीरिअमहमप्पणो अणप्पयरं ।
 निक्कासेमि निअरिउं तुम्ह पसापण ठाणाओ ॥९२३॥
 पिउणा उ अणुन्नाओ एस अणंताणुवंधिओ कोहो ।
 जलणसिहस्स समीवे पत्तो अ भयंकरसरूवो ॥९२४॥
 तज्जोगेणं जाओ विप्पो *अन्नत्थनामओ एसो ।
 पज्जलइ पंजलेसु वि वयणेसु भासिप्पसु भिसं ॥९२५॥
 कुप्पइ *गयावराहे वि तहा अवराहयम्मि अप्पम्मि ।
 केणा वि किज्जमाणे *वरिसिअदंतो अ बंधेइ ॥९२६॥
 पिअरं न गणेइ पुणो जणणिं *नाविक्खण तहा बंधू ।
 चित्तेइ जो ने संते गुरु-बुद्धे न य विलोपइ ॥९२७॥
 सव्वजणाभिमुहं जो जहा तहा जंपए गयनिमित्तं ।
 *पज्जलिअग्गीभूउद्धंगामि[सुरत्त]भिउडिजुम्मो(गो) ॥९२८॥
 *रत्तापय-सिरगत्तो उदितरविबिबतंबतमनित्तो ।
 विगलंतसेअबिदू जो कंपंतो अ पत्तं व ॥९२९॥

१. निर्धनता ॥ २. विश्राम्यत ॥ ३. अन्वर्थनामकः यथार्थनामकः इत्यर्थः ॥ ४. गतापराधे अनपराधे इत्यर्थः ॥ ५. घर्षितदन्तश्च वध्नाति ॥ ६. नापेक्षते ॥ ७. प्रज्वलिताग्निभूतोर्ध्वगामिसुरक्तभ्रुकुटियुग्मः ॥ ८. रक्ताऽऽपादसिरोगात्रः ॥

'वत्तव्वविसेसाणं अजाणगो तह विरुवभासी जो ।
 नामेणं कप्पगो खरचंडत्तेण विक्खाओ ॥९३०॥
 जमवन्नाप लेउं न को वि आलावए वयणमत्ता ।
 जो एगया अहिणवे खित्ते खेडेइ किर सीरं ॥९३१॥
 तत्थ निउत्तो जेणं गली वलीवइओ इमो तरुणो ।
 पीणत्तरीरो वि पुणो न चलेइ पयं पि जाव तओ ॥९३२॥
 अग्गिअहिट्ठिअदेहो विप्पो आहणइ निइओ वसहं ।
 'पायणदंडेण दहं तहावि एत्तो न य चलेइ ॥९३३॥
 तिक्खार्हि आरार्हि जों तं 'अदेइ जंघजुम्मम्मि ।
 खुर-पिट्ट-पास-वाहूअरेसु खंधम्मि गीवाए ॥९३४॥
 स गली जीहं आकरिसिऊण पुढवीइ ताव उवविट्ठो ।
 'वंधिअरयत्तगडो जो सन्मी मोडेइ तप्पुच्छं ॥९३५॥
 आहणइ 'मट्ठिआसगलेहिं विउलेहिं जो वसहमेअं ।
 ता जाव थलीभूओ पाणेहिं विप्पमुक्को सो ॥९३६॥
 विप्पो तहावि नोवत्तमइ कोहा कित्तकित्ताणुअइत्ततो ।
 तेणं जो कोहंउधीभूओ जाणइ न किं पि अहो ॥९३७॥
 'हिअयागयम्ममहासंघट्ठो दंसणेण जो चत्तो ।
 कुट्ठं कुणमाणेहिं पिवं पाणेहिं पि जुगवं च ॥९३८॥
 मिच्छादंसणमुहमोहभडेहिं गहिअ पाडिओ विप्पो ।
 घोरनरगेषु अ गओ दुहिओ भमिओ अ बहुकालं ॥९३९॥
 अन्नय सम्महंसणजुओ घणंजयमहंतरायवरो ।
 सव्वपयापालणविहिपरायणो विहिअजिणधम्मो ॥९४०॥
 तस्स पिआ उ परमसाविआ समग्गावरोहसुपहाणा ।
 तिअसंगणासमाणा रुप्पिणिनामेण विक्खाया ॥९४१॥
 तीए कुवेरनामो इमो सुओ कम्मनिवइणा जणिओ ।
 सावयकुलजम्मेणं दंसणमुप्पज्जए जस्स ॥९४२॥
 जेणं पण्णावलओ कलाउ पढिआउ ताव तक्कालं ।
 जो जुव्वणं च पत्तो 'पच्चंगपवट्ठिसोहगं ॥९४३॥
 इत्थंतरम्मि पलीवणट्ठिओ वग्घनामपल्लीसो ।
 वट्ठइ न घणंजयरायपुव्वएहिं पि साहिअओ ॥९४४॥

१. वत्तव्वविशेषणाम् ॥ २. प्राजनदण्डेन भाषायाम् 'परोणो' ॥ ३. अर्दति प्रहरति ॥ ४. बद्धरक्षकः ॥
 ५. मृत्तिकाशकलैः ॥ ६. हृदयागतमर्ममहासङ्घट्टः ॥ ७. प्रत्यङ्गप्रवर्तिसौभाग्यम् ॥

'दुग्गमवट्टंभिअ जो लुंटेइ धणंजयाभिहनिवस्स ।
 पज्जंतवट्टिदेसे समंतओ 'निच्चमच्चुगो ॥९४५॥
 तम्मि समयम्मि देसो उवहुओ को वि तेण अब्भहिअं ।
 तस्सुवरिं धावेइ अ कुवेकुमरो सबलसेणो ॥९४६॥
 कुमरेणं कहमवि सो निग्गहिओ पल्लिआवई विसमो ।
 दुग्गो वि जेण सवसीकओ जओ 'मेइणी असिणो' ॥९४७॥
 अह जो गिज्जइ गीपसु पढिज्जइ 'पाढपिहुपबंधेसु ।
 विरुआवलीसु वि सुणिज्जप सिलाहिज्जइ जणेहि ॥९४८॥
 तत्तो लद्धावसर्रो पिअरं अणुजाणिरुण जप्पासे ।
 आगच्छइ अभिमाणाभिहाणओ अग्गिबन्धु अ ॥९४९॥
 दोसगइंदतणूओ तहा अणंताणुबंधिओ सो अ ।
 पव्वयरायावरनामओ अ तस्सन्निहाणम्मि ॥९५०॥
 घट्ट[थइट्ट]सरीरो उइट्टारोविअनयणो न माइ तुच्छउरो ।
 जो 'निअसोअरिअमउक्करिसा देहे तिलोप वि ॥९५१॥
 भासइ अ जो सयलज्जणसमक्खमम्हाण पुव्वजापहि ।
 रंडासहोअरेहि पुराकयं देसरज्जमिणं ॥९५२॥
 जं एस वराओ नेव जिओ जेहि धणंजओ राया ।
 स पुणो वणिओ नेओ इमेण किं चल्लप लोप ॥९५३॥
 जइ एससाऽऽवासे भावी अम्हाण सेव अवयारो ।
 तं अज्ज सचरडेणं बंधिअ गहिओ भविस्संतो ॥९५४॥
 भक्खयजणा य छंदाणुवट्टिणो ते पुणो इअ वयंति ।
 कुमरेण सोहणमिणं जहट्टिअं चिअ समाइट्टं ॥९५५॥
 देवाणमवि असज्झो एसो चरडो तुमं विणा को वि ।
 देव ! अवरो समत्थो न दीसप जेउमित्थ इमं ॥९५६॥
 अन्नह किमिअंति दिणाणि सम्मुहमिमस्स केण वि निवेणं ।
 अवलोइउं न सकिअं इअ जो 'उप्पासिओ तेहि ॥९५७॥
 गाढं कट्ठीभूओ सट्ठाणं जो गओ तओ कुमरो ।
 पिउणो पणाममवि जो काउं पत्तो तया नेव ॥९५८॥
 जेण न कओ पणामो जणणीप नेव वंदप देवे ।
 गुरुणो न नमइ वुइडे नालावेइ विउरे (वा) जो ॥९५९॥

कयवरसिंगारो जो गरिदठतरविट्ठरम्मि उवविट्ठो ।
तंवोलभरापूरिअगंडपुडो चिट्ठए अ फुडं ॥९६०॥

बंकीकयाइ चिट्ठीइ तिणं व भुवणमिणं विलोअंतो ।
भासंतो भासाए खलंतिआए पवट्ठइ जो ॥९६१॥

१खिगजणेहिं परिवारिओ अ निअमंदिरम्मि जो रमइ ।
अन्नदिणे दारुणं सिक्खं पेसइ अमच्चे सो ॥९६२॥

तेहिं नरेसपासे गंतुं भणिअं कुमार ! देवो अ ।
आणावेइ निवेणं समागमिज्जउ सठाणम्मि ॥९६३॥

सममम्हेहिं किज्जउ दंसणमुकंठिआ वयं जम्हा ।
अह २संकोइअनासो एसो ३सावन्नमभिधेइ ॥९६४॥

किं तत्थ वट्ठए पुण पओअणं ? कहसु जइ उदंतमिमं ।
सो किं केणावि परेण पाडिओ संकडम्मि तओ ? ॥९६५॥

जेणं ४तव्वाहाकारगमिंदं पि अह वंधिऊण ददं ।
पेसेमि तस्स कस्स वि पासे न वयं तु गच्छामो ॥९६६॥

जइ को वि नागमिस्सइ अम्हाणं अंतिअम्मि ताव तओ ।
अम्हाणं केणावि अ पओअणं नत्थि मंतिवरा ! ॥९६७॥

को केरिआण जुग्गो ? केणइ निप्फज्जए उ किं इत्थ ? ।
अह मंतीहिं उत्तं गंतुण कुवेकुमरस्स ॥९६८॥

५समुआदंडवलेणं विडंविओ विसमसत्तुसंघओ ।
तुमए कुमार ! पिउज्जणभत्तेण ६तपंततेएण ॥९६९॥

एवंविहम्मि पुत्तम्मि भवंतम्मि अ पवट्ठमाणम्मि ।
पिउणो परमाणंदो न को वि देवस्स वाहगरो ॥९७०॥

नरनाह ! परं एवं वत्तुं जुत्तं न ताव तुम्हाणं ।
पिउणो वि पासदेसे गच्छामि अहं तु नेव सयं ॥९७१॥

७लच्छी-सोरिअवंतो विज्जावंतो वि अन्नगुणवंतो ।
सोहं पावइ विणएण सुवण्णं पिव रयणणेणं ॥९७२॥

१. विज्जजनैः ॥ २. संकोचितनासः सङ्कोचितनासिकः ॥ ३. सावज्ञम् ॥ ४. तद्वाधाकारकम् इन्द्रमपि ॥
५. समुजादंडवलेन ॥ ६. तपतेजसा ॥ ७. लक्ष्मी-शौर्यवान् ।

शौर्यं सौन्दर्यं वा विद्या लक्ष्मीर्वचस्विताऽन्यो वा ।

शोभां नावहति गुणो विनवाल्मीकपरीक्षणः ॥१॥ म. मा. पृ. ३२० ।

^१चाओ गुणो गुणसए ^२वज्जो वज्जिअसमग्गदोसभरो ।
जइ तम्मि पवइते विज्जा ता किं न पज्जत्तं ? ॥९७३॥
कप्पतरू मंजरिओ कणगं व सुगंधयमिअ संजातं ।
जइ सोरिअमवि होज्जा ता मिलिओ एस तिगजोगो ॥९७४॥
चित्तं वित्तं पत्तं संजोगो मिअ इमो वि सिद्धिगरो ।
तिसु तेसु वि मिलिओ विणओ रेहइ जह पयासु निवो ॥९७५॥
धम्मो विज्जा य तवो हवन्ति सहलाणि विणयजोगेण ।
जह भूमिगयं बीयं फलेइ बहुलेण सलिलेण ॥९७६॥
सत्थेसु अणेगेसु वि सुअं कुमारेण ^३भाविअट्ठेण ।
अम्हे तहावि भणिमो दुप्पडिआरत्तमेणसिं ॥९७७॥
^४दुप्पडिआरा माया पिआ य राया गुरू अ इहलोए ।
तत्थ [किर] गुरू इत्थ परत्थ य दुप्पडिआरओ बहुअं ॥९७८॥
इअ अग्गओ वि एए किं पि भणिस्सन्ति जाव ताव इमो ।
गिरिअसन्निओ* पुण कुबेरकुमरो भणेइ फुडं ॥९७९॥
तुम्हे मज्झ वि सिक्खं ^५पदेसु किं नायसव्वतत्तस्स ।
गच्छसु निअआवासे जणणी-जणगे अ सिक्खेसु ॥९८०॥
इअ भणिऊणं व गले गहिउं निक्कासिआ इमे तेण ।
अह गंतूणं तेहिं निवेइअं सव्वमवि रण्णो ॥९८१॥
भूवइणा चित्तिअमिममहो ! भिसमहिट्ठिओ गिरिदेण ।
मह पुत्तो रज्जमिणं तओ अहं किर परिहरेमि ॥९८२॥
किमिमेणं रज्जेणं जत्थ चिडंविज्जए उ पाणिगणो ।
एवं मोहमहारिउसिन्नेणं चित्तिइ इमं जो ॥९८३॥
रज्जाभिसेअविसया सामग्गी कारिआ नरिंदेण ।
कस्स वि मंतविआरो परं न एस कहिओ जेण ॥९८४॥
अह अन्नदिणे ^६आगारिउं कुबेरकुमरं नरिंदवरो ।
पेसइ ^७पहाणपउरे तेहिं गंतुं नमिउमुत्तं ॥९८५॥

१. त्यागो गुणो गुणशतादधिको मतो मे विद्या विभूषयति तं यदि किं ब्रवीमि ? ।

पर्याप्तमस्ति यदि शौर्यमपीह किन्तु यद्यस्ति तेषु विनयः स गुणाधिराजः ॥ भ. भा. पृ. ३२० ।

२. वर्यः उत्तमः ॥ ३. भावितार्थेन ॥

४. दुष्प्रतिकारी मातापितरौ स्वामी गुरुश्च लोकेऽस्मिन् । तत्र गुरुरिदामुध्रं च सुदुष्करतरप्रतीकारः ॥१॥ भ. भा.

पृ. ३२० ॥ ५. गिरिराजसंज्ञितः अहङ्कारन्याप्तं इत्यर्थः ॥ ६. प्रदत्त ॥ ७. आकार्य ॥ ८. प्रधानपौरान् ॥

रायकुमर ! आगच्छसु रायसमीवम्मि ताव खणमेगं ।
 जम्हा किं पि महंतं पओअणं विज्जाए अज्ज ॥९८६॥
 गिरिरायसन्निपणं कुमरेणं मेलिआ अमच्च व्व ।
 ते चि अ तओ विलक्खीभूआ निअठाणयं पत्ता ॥९८७॥
 अह पेसइ सान्ते तह मंडलिए महीवई ते वि ।
 तेणं तहेव निव्वन्निच्छआ अहो ! 'मच्छिआउ व्व ॥९८८॥
 तत्तो तज्जणणिं जो पेसइ दिट्ठं पि तं अवगणेइ ।
 'परभंगभू'सणेहंण पेरिआ सा 'अनिव्वेआ ॥९८९॥
 चलणेसु विलगिऊणं कुमरं कहमावि महंतकट्टेण ।
 आणेइ रायपासे मायामाहविलसिअमेअं ॥९९०॥
 मोआवेइ निवालो विसालसीहासणं कुमारस्स ।
 'उद्धीकयनिअवयणो उवविट्ठो आसणम्मि इमो ॥९९१॥
 भिउडिनमणं पि न कयं जेणं जुव्वणवयम्मि घट्टन्तं ।
 'वुट्ठं अहो ! विअड्ढस्स वि तस्स य दुव्व(डु)यं जायं ॥९९२॥
 भूवइणा भणिओ सो वच्छ ! विअरिउं निआउ कन्नाओ ।
 तुह सत्तसवणरंजिअराएहिं पेसिआ वूआ ॥९९३॥
 तम्हा पूरेसु तुमं कन्नाण मणोरहे असेसाणं ।
 वीवाहमहंतमहेणमणेगविसयसमुत्थाणं ॥९९४॥
 तह रज्जमिणं गिण्हासु किज्जइ रज्जाभिसेअओ तुज्ज ।
 अम्हे उ भुत्तमोआ चलिमो पुव्वपुरिसपहेसु ॥९९५॥
 संसारमहासायरतारणपोआवमं वयं तु 'वर्यं ।
 आचरिऊणं माणवभवुरुक्खफलं गहिस्सामो ॥९९६॥
 गिरिरायपेरिणं भिउडिं भालत्थलम्मि ठविऊणं ।
 जेणुत्तं इत्थ अहं इमस्स कज्जस्स आणीओ ? ॥९९७॥
 सो वात्तरो न विलयं कहं 'वयइ ? जत्थ दिन्नमेपण ।
 रज्जं भुजिस्सामो वयमवि इच्चाइ जो वयइ ॥९९८॥
 पण्हिप्पहारवलओ आसणमाहणिअ उट्ठिओ कुमरो ।
 बाहिं निग्गच्छंतो एस अजुग्गो त्ति न निसिद्धो ॥९९९॥
 सव्वेण जणेण वि जो उविक्खिओ 'मंतिदंसणेण तहा ।
 'मोहवलवीअसहिओ नयराओ निग्गओ बाहिं ॥१०००॥

१. मसिकाः इव ॥ २. परं अज्जभूत्तेहेन परं पुत्रस्नेहेनेत्यर्थः ॥ ३. अनिवेदा ॥ ४. ऊर्ध्वीकृतनिवदनः ॥
 ५. वृत्तं अहो ! विदग्धस्यापि तस्य दुष्टं जातम् ॥ ६. व्रतम् ॥ ७. व्रजति ॥ ८. सम्यग्दर्शनरूपमन्त्रिणा ॥
 ९. मोहबलद्वितीयसहितः मोहबलमात्रसद्वितीय इत्यर्थः ॥

पडिओ महाडवीप राआ तल्लहुसहोअरस्स तओ ।
 रज्ज समिप्पऊणं 'नीलिच्चभिहस्स पव्वइआ ॥१००१॥
 चरणं आचरिऊणं धणंजओ रायरिसिवरो एसो ।
 उप्पन्नविमलनाणो पत्तो निव्वुइमहानयरिं ॥१००२॥
 अडवीप भममाणो कुमरो जो चित्तकालनामेण ।
 वग्घाभिहाणपल्लीपइपुत्तेण च किर दिट्ठो ॥१००३॥
 रणभग्गेण तत्थागण्ण तेणं समं 'मिहो जुद्धं ।
 लग्गं कुमरस्स तओ जुज्झंता दो वि ताव 'मुया ॥१००४॥
 पडिओ कुत्रेकुमरो यहतनरगेसु मच्छपमुहेसु ।
 पुणरवि पभूअकालं ठविओ दुक्खभरभरिओ जो ॥१००५॥
 धणसिट्ठिणो परमसावयस्स जाओ महापुरे नयरे ।
 पुत्तो जो जणगेणं दिन्नं पउम त्ति नाममिणं ॥१००६॥
 जो बालत्ते वि अहो ! अहिट्ठिओ रायकेसरिसुआए ।
 बहुलित्तिनामिआए अणंतअणुवंधिमायाए ॥१००७॥
 मायाए उदएणं कील्लतो सह अणेगडिभेहिं ।
 वंचेइ ताणि तेसिं भक्खं धिप्पेइ जो बालो ॥१००८॥
 बहुलीपहाणयाए जो 'जाणावेइ अप्पणो निच्चं ।
 साहुत्तणं च सिसुणो रंजेइ निअमहुरगिराए ॥१००९॥
 एवं वदंतो जो जगणिं वंचेइ जणगमवि ताव ।
 बंधववग्गं भइणीओ सयणे 'विब्भमेइ सयां ॥१०१०॥
 सत्थाइं पढमाणो पाढगमवि वंचए अ धुत्तो जो ।
 दोहं करेइ कुमराण तहा 'सड्ढं पढंताणं ॥१०११॥
 'गिहदेवगिहा-उवरदेवगिहेसुं जो सयागओ थुणइ ।
 देवे विविहथुईहिं 'परमंतरमुवलहेइ जया ॥१०१२॥
 जो भक्खेइ तथा पुण 'देवपुरोवट्ठिमोअगप्पमुहं ।
 घंटाइअं परं पि हु 'कक्खाए पक्खिवइ मूढो ॥१०१३॥
 मन्नइ जो नेव निअं अवराहं मारिओ वि गूढमणो ।
 गोवेइ अणेगाहिं जुत्तीहिं धुत्तभावाओ ॥१०१४॥
 केण वि समं च सम्मं भावं पयडेइ नेव जो 'जाउ ।
 जणगस्सावि कयाइ वि 'साभिप्पायं न जंप्पेइ ॥१०१५॥

१. नीलेत्यभिधस्य ॥ २. मिथः परस्परमित्यर्थः ॥ ३. मृतौ ॥ ४. ज्ञापयति ॥ ५. विभ्रमयति ॥ ६. सार्द्धम् ॥ ७. गृहदेवगृहाऽपरदेवगृहेषु गृहदेवालये देवगृहे वा इत्यर्थः ॥ ८. परम् अन्तरमुपलभते यदा ॥ ९. देव-पुरोवर्तिमोदकप्रमुखम् ॥ १०. कक्षायाम् ॥ ११. जातु कदाचिदपीत्यर्थः ॥ १२. स्वाभिप्रायम् ॥

जणणीए वि 'सममकित्तिमं 'चवइ नेव सव्वया एव ।
 बहुलीए सह वड्ढंतो जो वंचेइ सव्वजणं ॥१०१६॥
 जणगाईहि 'उव्वेइएहि नीओ अ जो सुगुरुपासे ।
 तेसि निवेइअमिणं तेहि तिहुअणजणहिआणं ॥१०१७॥
 भिच्चो वि को वि जाओ न परित्तो 'बहुलिआलयावरिओ ।
 अम्हाणमालए वा कुलम्मि गुत्तम्मि वा भयवं । ॥१०१८॥
 तम्हा तुम्हे कालण पेसायं पुण तहा कुणह नाह ! ।
 मायं परिहरिअ जहा पवट्ठए जो (य) जिणधम्ममे ॥१०१९॥
 सुद्धो वि अम्ह वंसो मलिणो जणिओ अ जेण जाएण ।
 जह पुण्णिमामिअंको कलंकिओ किर कुरंगेण ॥१०२०॥
 अह धम्मकहाकमलिणिविगासणसहस्स भाणुणो गुरुणो ।
 करुणारसजलनिहिणो उवपसं दित्ति ते दंता ॥१०२१॥
 'जइ मायासीलो पुरित्तो कमवि करेइ नेव अवराहं ।
 तस्स सदोसेण तह वि न होइ 'अहिणु व्व विस्सासो ॥१०२२॥
 'मायाविणो अ जीवा हीणकुलेसु नरगेसु नारीसु ।
 उप्पज्जंता निच्चं पुणो पुणो दुहमणुहवंति ॥१०२३॥
 इच्चाइअवयणेहि माया जाया इमस्स मंदयरा ।
 जह पच्चसदिणोसरकिरणेहि 'सव्वरी एसा ॥१०२४॥
 मिच्छादंसणमेअं तिमिरं व 'नीलीणयं मणगुहाए ।
 सम्मदंसणमाविब्भुअं जस्स य पगासु व्व ॥१०२५॥
 सम्मदंसणसेवा जेण कया बहुदिणाणि ताव तओ ।
 वीसासो पिउणा पुण किज्जइ सव्वत्थ जस्स धुवं ॥१०२६॥
 जणगेण एगया जो 'सौवणिअआवणे 'सपासम्मि ।
 उववेसिओ तओ जस्स गंठिमप्पेइ सिट्ठिवरो ॥१०२७॥
 गच्छइ गिहम्मि मोत्तुं धणइइसिट्ठी अणगगलधणइदो ।
 अस्सं वाहंतस्स निवस्स कराओ पडिअ मुहा ॥१०२८॥

१. अट्टत्रिमम्-स्वाभाविकं वचः ॥ २. ववित ॥ ३. उद्देजितैः ॥ ४. बहुलिकाल्त्रावृतः ॥ ५.

मायाशीलः पुरुषो यद्यपि न करोति कश्चिदपराधम् ।

सर्प इवाविश्वास्यो भवति तथाऽप्यात्मदोषहतः ॥१॥ अ. भा. पृ. ३२२ ।

६. गृहेः सर्पस्य द्व ॥

७. मायाविनश्च जीवा जायन्ते हीनकुलसमुत्थासु ।

श्रीपु नरकेषु दुःखान्त्यनुभवमाप्नुवन्त्यनन्तानि ॥१॥ अ. भा. पृ. ३२२

८. शर्वरी रात्रिः इत्यर्थः ॥ ९. नीलीनकं नीलीनः इत्यर्थः ॥ १०. सौवर्णिकापणे ॥ ११. स्वपार्श्वे ॥

भुवइणा निषडंतं मुद्धारयणं च नेव विण्णायं ।
 केणावि अ अवरेणं नरेण लद्धं इमं श्रुतिं ॥१०२९॥
 पउमकुमरस्स तेणं मुद्दा सा दंसिआ तओ जेणं ।
 उवलक्खिआ खणेणं दक्खेण नरिंदसक्का जं ॥१०३०॥
 तहवि अवसरं नाउं बहुलीए पुव्वसन्निओ कुमरो ।
 गिण्हसु एअं मज्झं बलाओ निव्वहसु सव्वंपि ॥१०३१॥
 इअ धरिअं तव्वयणं 'समाणसे जेणं 'तयणु जप्पासे ।
 मिच्छादंसणपमुहं समागयं मोहबलमेअं ॥१०३२॥
 'जायमदिस्सं सम्मइंसणमह जेण गहिअमेअं तु ।
 मुद्धारयणं भासुरमणग्घमवि अप्पमुल्लेण ॥१०३३॥
 संगोविऊण मुद्धारयणं अन्नत्थ जेण धरिअं तु ।
 हट्ठागयस्स जणगस्सावि न जां कहइ संवंधं ॥१०३४॥
 अह दाविओ निवइणा पडहो नयरम्मि जइ समप्पेइ ।
 मुद्धारयणमिआणिं को वि नरो सो 'अदोसु ति ॥१०३५॥
 पच्छा उ जस्स मज्झम्मि एयं निग्गच्छए अहो लोआ ।
 'ससिरेण समं पुरिसो 'समप्पइस्सइ इमं मुहं ॥१०३६॥
 नयरं समग्गमवि भयविसंठुलं तक्खणेण संजायं ।
 एसो भुअगमो इव उग्गतमो मेइणीरमणो ॥१०३७॥
 सिट्ठिवरेणं 'सुअमेगेहितो पासवट्ठिण्हितो ।
 तेण तओ एगंते धरिऊणं पुच्छिओ पुत्तो ॥१०३८॥
 बहुलीपहाणओ जो निअसवणपिहाणपुव्वयं भणइ ।
 धिद्धी! न साविअव्वं पावं मह परिस ताय! ॥१०३९॥
 'साहसमेवंविहगं को पुरिसो कुणइ अप्परुट्ठो? हा!? ।
 पुट्ठो तहेव जणणीइ पाडिवेसिअवणिअगेहिं ॥१०४०॥
 सव्वेहिं पि तहा जो पुट्ठो 'पुरवासिसिट्ठलोएहिं ।
 न परं केण वि भिन्नं तच्छित्तं वंसमूलं व ॥१०४१॥
 अह अन्नदिणे नरवइमणिकोसागारिण को वि नरो ।
 वाणिज्जगाररूवं काराविज्जइ अपुव्वयरो ॥१०४२॥
 सो तेण पेसिओ निअसयणो अ समागओ विदेसाओ ।
 पउमसगासे धरिओ एगंते तेण भणिओ सो ॥१०४३॥

१. स्वमानसे ॥ २. तदनु यत्पार्श्वे ॥ ३. जातम् अदृश्यम् ॥ ४. अदोषः ॥ ५. स्वशिरसा ॥

६. समर्पयिष्यति ॥ ७. श्रुतमेकेभ्यः पार्श्ववर्तिकेभ्यः ॥ ८. साहसमेवंविधकम् ॥ ९. पुरवासिशिष्टलोकैः ॥

सिंहलीवेसेण रापणं मुदिआ महामुल्ला ।
 आणाइआ य एगा जइ अत्थि तथा समप्पेसु ॥१०४४॥
 इत्तिअमित्तं कज्जं अम्हाणं अत्थि इत्थ ठाणम्मि ।
 जं मुल्लं मग्गिज्जइ दाविज्जइ तं मए सव्वं ॥१०४५॥
 पउमेण चित्तिअमिमं इमस्स मुदा समप्पिआ एसा ।
 देसंतरं गमिस्सइ भविस्सइ अ का वि न विसुद्धी ॥१०४६॥
 इअ अणेउं सा दंसिया कुमारेण तस्स पुरिसस्स ।
 इत्थंतरे नियनरा 'संकेपणाऽऽगया तत्थ ॥१०४७॥
 तेहि धरिऊणं सो आणीओ रायमंदिरे मुदा ।
 उवलक्खिआ निवेणं सह सक्खेण इमा दिट्ठा ॥१०४८॥
 निग्गहिओ नरवइणा विलंबणाकरणपुव्वयं पउमो ।
 पाणेहिं पि विमुक्को विसमो दंडो जओ रण्णो ॥१०४९॥
 तत्तो वि इमो विसमो दंडो दुरिअस्स दीसए जम्हा ।
 जो परभवम्मि पत्तो रोगाइगसिअ सुणीभावं ॥१०५०॥
 पुणरवि दुक्खोहजुओ पभूअभवसायरेसु जो भमिओ ।
 जयपुरनामं नयरं सुसावओ तत्थ वणदत्तो ॥१०५१॥
 तस्स सुओ जाओ जो पिउणा हरिसभरपूरिअमणेण ।
 निअतणुअस्स विअरिअं अभिहाणं सोमदत्ति ॥१०५२॥
 जो वइदंतो भंडं किंचि ववहरेइ अप्पमुल्लं पि ।
 धन्नाण तओ हट्ठं मंडेइ सयलपगाराणं ॥१०५३॥
 आलस्सवज्जिपणं उवज्जिअं जेण किं पि किर दव्वं ।
 जम्हा उ. किज्जमाणो न उज्जमो निष्फलो होइ ॥१०५४॥
 अह जाणिऊण समयं रागमइंदेण पेसिओ लोहो ।
 'जन्निगडम्मि अणंताणुवंधिओ इत्ति निअपुत्तो ॥१०५५॥
 सो 'सायरावरऽक्खो बहुलीभाउअसहोअरो जस्स ।
 वइदेइ 'धणोवज्जणवच्छं लाहाउ लोहो जं ॥१०५६॥
 अवरारवरवाणिज्जकरणेण जाओ सहस्सधणनाहो ।
 सकिलेसेहिं ववसापहिं अज्जेइ जो लक्खं ॥१०५७॥
 दुहकोडीसहणेण धणकोडी अज्जिआ पुणो जेण ।
 'निअमंदिरम्मि वट्ठो झओ गओ तेण य पसिद्धि ॥१०५८॥
 वइदेइ जहा य विहवो 'फट्ठकरो सायरो वि अ तहेव ।
 अमुन्नं संजाया ते दो वि अलद्धपज्जंता ॥१०५९॥
 तप्पेरिओ अवन्नाए देवे जो 'अहिक्खिवइ गाढं ।
 आराहिआ वि एए न दिति कस्सावि पच्चक्खं ॥१०६०॥

१. सङ्केतन ॥ २. शुनी-कुङ्कुरी-कुत्तरी ॥ ३. यन्निकटे ॥ ४. सागरापराख्यः ॥ ५. धनोपार्जनबाज्जाम्
 ६. पव्वः ॥ ७. सपट्ठकरः ॥ ८. अधिक्षिपति ॥

गुरुणो जो अवजाणइ मन्नइ विग्घं व तस्स उवप्पे ।
जो चत्तधम्मकिच्चो पावेसु परायणो निच्चं ॥१०६१॥
अह जो परिहरिओ तक्खणेण सम्मतमंतिनाहेण ।
'अक्कमिओ मिच्छत्तप्पमुहमहामोहकडगेणं ॥१०६२॥
दविणज्जणस्सुवाया पारद्धा जेण पुण अणेगविहा ।
वड्डइ धणं पइदिणमऽसंतोसेण सह कट्ठेहिं ॥१०६३॥
जेणज्जमवतेणं समज्जिआ भूरिरयणकोडीओ ।
जो ववहारिगणसिरोरयणीभूओ अ रिद्धीए ॥१०६४॥
'अज्जिअधणगणपालण-अणज्जिओवज्जणेगकंखाए ।
रयणीए जो न सुवइ दिणम्मि न वि भोअणं कुणइ ॥१०६५॥
पिक्खिज्जंते जेणं निरंतरं 'लिक्खयाणि सयलाणि ।
'उक्खायनिखायाइं किज्जंते सव्वकालं च ॥१०६६॥
विहवे मुज्झंतो जो उज्झइ जणयं कवड्ढिआकज्जे ।
मुंचेइ मायरं अवगणेइ पिउणो अ 'लाहट्टी ॥१०६७॥
तिलतुसचउत्थभायं पत्थंतो जो सुहं अणुहवेइ ।
जस्स मणं न मणागऽवि कवड्ढिआदाणविसयम्मि ॥१०६८॥
देइ कुडुंबस्स वि जो धन्नाइ विलोइअं पि दिट्ठीए ।
'मविअं तह गणिअं तोलिअं च 'दढमहिओ बहुसो ॥१०६९॥
जो 'जिण्णयरं धन्नं सयमवि भुंजेइ ताव 'पच्चगं ।
संचेइ धन्नरासिं 'अग्गेअणवरिसअत्थेण ॥१०७०॥
जो वीससेइ धणओ निअहत्थस्सावि सायरपहावो ।
रासिं न समप्पेइ अ पायं अन्नस्स कस्सावि ॥१०७१॥
अन्नय कहमवि जेणं समप्पिओ कोडिमाणओ रासी ।
माउलनंदणवंधवजणस्स कस्सावि लोअम्मि ॥१०७२॥
कइवयदिणपज्जंते जेणं तल्लिक्खयम्मि किज्जंते ।
'इसुणो मिलिआ ताव य 'कवड्ढिया 'बोडिआ नेव ॥१०७३॥
सो कारिओ 'तयट्ठे लिक्खयमुज्जागरं च काऊणं ।
निच्चमहोरत्ताइं विसूआए मओ एसो ॥१०७४॥
करचंडो अ महाकथओ अ 'अइदह्हेपंचसाहो अ ।
इअ जस्स पसिद्धी किर संजाया लोअमज्झम्मि ॥१०७५॥
दितस्स वि जस्स धणं करेण 'फरिसेइ को वि नेव नरो ।
ववहारो वि अ किज्जइ जणेण सह सज्जणेण जओ ॥१०७६॥

१. आक्रान्तः ॥ २. अर्जितधनगणपालन-अनर्जितोपार्जनिककाङ्क्षया ॥ ३. लेख्यानि-लेखां-हिसाबां ॥
४. उत्खातनिखातानि ॥ ५. लामार्थी ॥ ६. मापितम् ॥ ७. दृढम् अर्दितः ॥ ८. जीर्णतरम् ॥ ९. प्रत्यग्रम्-नूतन-
मित्यर्थः ॥ १०. अग्नेतनवर्षस्यार्थेन ॥ ११. इषवः-वाणाः-पञ्चसंख्यका इत्यर्थः ॥ १२. कपर्दिकाः ॥ १३. बोद्धिकाः ॥
१४. तदर्थे ॥ १५. अनिदग्धपञ्चशाखश्च पञ्चशाखो हस्तः इत्यर्थः ॥ १६. स्पृशति ॥

तम्मि नयरम्मि एगय महग्घय दारु खाइरं जायं ।
 लाहमिमं चयसि कहमिअ पेरिओ सायरेणं जो ॥१०७७॥
 निअसुअवीसासो वि अ जस्त न वट्टइ परो जइ पयाइ ।
 पेसिज्जंतस्त इमस्त गमिस्सइ हत्थगो लाहो ॥१०७८॥
 सव्वेण कुटुंबेणं च परिअणेणं तहा य लोएण ।
 वारिज्जंतो वि अ जो पेरिज्जइ सायरेण भिसं ॥१०७९॥
 'सगडाणं 'सयपणं गहिऊण गओ महाडवीए जो ।
 कम्मकरजणेहिं तो 'कत्ताविज्जंति कट्ठाइ ॥१०८०॥
 सयलो वि जणो जाओ 'वक्खित्तो जाव ताव उवविट्ठो ।
 दिट्ठो अ सोमदत्तो छुहिणं कूरवग्घेण ॥१०८१॥
 दाऊणं च चवेडं विदारिऊणं सुत्तिक्खनहरेहिं ।
 वग्घेण भक्खिओ जो गयसरणो ताव विलवंतो ॥१०८२॥
 एगिंदिआइसु गओ तहेव भमिओ पभूअकालं जो ।
 इअ दुल्लहं लहिअ हा ! सम्मत्तं हारिअं जेणं ॥१०८३॥
 कत्थ वि भवे वराओ 'राओवहओ अ दोसवसवट्ठी ।
 जो सम्मत्तं निग्गमइ कुमयभाविअमणो अहमो ॥१०८४॥
 कत्थ वि कोहेणं कत्थ वि माणेणं तहेव मायाए ।
 लोहेणं व अणंताणुवंधिणा हारिओ जम्मो ॥१०८५॥
 एवमवरेसु वि भवेसु पाडिओ दंसणाउ जो वहुसो ।
 कत्थ वि 'संकज्जइआरेहिं 'केलीकिलत्तेण ॥१०८६॥
 कत्थ वि कुसीलयकुडुंवकिवणयापमुहअरइभावेण ।
 कत्थ वि अलीअसुहवंछाए जो चयइ सम्मत्तं ॥१०८७॥
 पिअजणविओगधणनासपमुहसोगेण कत्थ वि तहेव ।
 परचक्काइभयाउलभावेणं जो विगयतत्तो ॥१०८८॥
 कत्थ वि अ दुगंछाए कत्थ वि 'कमलच्छिवेअउदणं ।
 कत्थ वि नरवेअस्सोदण गयदंसणो जो अ ॥१०८९॥
 कत्थ वि नपुंसगाभिहवेअस्सुदण रोगपमुहेहिं ।
 कत्थ वि तत्तविमुक्को संजाओ इत्थ लोए जो ॥१०९०॥
 इअ पत्तेअमणंतसमण 'पत्ताउ दंसणगुणाओ ।
 मोहमहंतवलेणं पुणो पुणो भंसिओ जो अ ॥१०९१॥

१. इक्यानाम् ॥ २. शतपञ्चकम् ॥ ३. कर्त्यन्ते ॥ ४. व्याक्षिप्तः ॥ ५. रागोपहतश्च द्वेषवशवर्ता ॥
 ६. शतपञ्चकम् ॥ ७. केलिकिल्बेन ॥ ८. कमलाक्षीविदोदयेन-स्त्रीविदोदयेन ॥ ९. प्राप्तान् दर्शनगुणान् ॥

जे संति ^१खित्तनामयपल्लुवमासंखभागवद्वंता ।
^२लोम पपसरासी तप्पमिअभवे अ जो भमिखी ॥१०९२॥
 अन्नय उपन्नो विजयखेडपुरनामपट्टणवरम्मि ।
 धम्माभिहाणधणिणो सुंदरनामेण पुत्तो जो ॥१०९३॥
 तत्थ य एगय सुगुरू समागओ तस्स पासदेसम्मि ।
 सोऊणं धम्मं जो पडिवज्जइ दंसणं सुद्धं ॥१०९४॥
 करुणापरेण ^३कम्मावणीवरेणं समप्पिओ जस्स ।
 निम्मलतमअज्झवसायलक्खणो तिक्खकरवालो ॥१०९५॥
^४पल्लुवमपुहुत्तयपुव्वलक्खणमहालहुत्तपत्तस्स ।
 मोहाइरिउत्तरीरस्संसा जेणाऽसिणा छिन्ना ॥१०९६॥
 अप्पच्चक्खाणावरणकसाया सायरप्पमा विसमा ।
 दूरीभूआ भीआ जस्स समुल्लसिअसत्तस्स ॥१०९७॥
 परितुट्ठेणं सम्महंसणनामेण मंतिराणण ।
 चारित्तधम्मचक्की गुरुपासे दंसिओ जस्स ॥१०९८॥
^५भासंति अ सग्गुरुणो जो पालइ अप्पमवि अ चारित्तं ।
 सो होऊण महडिढअसुरो लहइ अक्खयं सुक्खं ॥१०९९॥
 इअ चारित्तस्स गुणा सवित्थरं वणिणआ गुरुवरेणं ।
 जेणं संजमचक्की पडिवन्नो ^६सामिभावाओ ॥११००॥
 जं जुगं मुणिऊणं चारित्तावणिवई ^७सतोसभरो ।
 विअरइ देसविरइकन्नयं कणिठं जणिठ्ठकरो ॥११०१॥
 तस्सन्निहाणओ गहइ थूरपाणाइवायविरइ जो ।
 संकप्पेणं ^८निम्मंतुतसप्पाणिवहचायविहिं ॥११०२॥
 इअ पढमवयं दुविहंतिविहेणं पालए सया तत्थ ।
 वज्जेइ जो इमे अइआरे ^९पंचोववज्जंते ॥११०३॥
 वह-बंध-छविच्छेआ अइभारारोवणं तहेव इमो ।
 भत्तोदगववळेओ इअ अइआरा वए पढमे ॥११०४॥

१. क्षेत्रनामकपल्योपमासङ्ख्यभागवर्तमानाः ॥ २. लोके प्रदेशराशयः तत्प्रमितभवान् यः भ्रान्तः ॥ ३. कर्मावनीवरेण-अवनीवरः नृपः इत्यर्थः ॥ ४. पल्योपमपृथक्त्वपूर्वलक्षणमहालघुत्वप्राप्तस्य ॥ ५. यः सेवतेऽतिभक्त्या चारित्र्यमयं कदाचिदल्पमपि । सोऽपि महर्द्धिकदेवो भूत्वा निर्वृतिविभुर्भवति ॥ १॥ म.भा. पृ. ५ ॥३२६॥
 ६. स्वामिभावात् स्वामिभावेनेत्यर्थः ॥ ७. सतोषभरेण तोषभरेण सहितः ॥ ८. निर्मन्तु-निरपराधन्नसप्राणिवधत्याग-विधिम् ॥ ९. पञ्च उपपद्यमानान् ॥

पालिअमेअं च वयं पढमं जेणं दिणाणि बहुआणि ।
 जणगो मरणं पत्तो पुत्तो ठाइ पिउपयस्मि ॥११०५॥
 नाऊणमवसरं मोहाईहिं पेसिआ य ^१निक्खिया ।
 धणिणं ^२कलंतरेणं जो ^३दम्मे देइ तव्वसओ ॥११०६॥
 तेसिं कारेइ असण-पाणनिसेहाइ जो तओ ते व ।
 वज्जंति ^४छुहाइ ^५तिसाइ भिसं को वि मरइ कयावि ॥११०७॥
 एगय धणं च खीणं जेणं गहिओ नरेसरनिओगो ।
 तत्थ य हिंसा पयडीभूआ जस्स सममेएण ॥११०८॥
 अप्पच्चक्खाणावरणकसायप्पमुहदोसउदएणं ।
^६वयनिरविकखेणं जेणं वंधिज्जंति के वि नरे ॥११०९॥
 ताडिज्जंते एगे पुरिस्ता जेण कसपमुहघाएहिं ।
 सीआऽयवधरणेहिं पीडिज्जंते तहा अन्ने ॥१११०॥
 पाणव्ववरोवणओ जेण हया के वि माणवा अह जो ।
 चत्तो अ विरत्तीए तीए देसविरइपियाए ॥११११॥
 कुणइ कमागयमेअं देवांगेहे वंदए अ जो देवे ।
 कारेइ महापूअं सभलीकयदंसणो जो अ ॥१११२॥
^७सम्मत्तपओअणगोअरे वहइ ^८पक्खवायमह तेण ।
 न गओ अणंतरं जो नरगाइसु दुक्खगेहेसु ॥१११३॥
 किंतु विराहिअसम्मत्तगुणो देसविरइइ भंसेण ।
 हीणभवणाहिवसुरेसु सुंदरो किर समुप्पन्तो ॥१११४॥
 भमिओ जो भूरिभवं तओ सुओ माणिभदनामो अ ।
 जाओ जो सम्महिट्ठिअसिट्ठिअसालिभइस्स ॥१११५॥
 तत्थवि जेणं पत्तं सम्मत्तं देसविरइगहणस्स ।
 अणुरागाओ धूरमुसावायविरइवयं च तहा ॥१११६॥
 कन्ना-गो-भू-नासावहारविहि-कूडसक्खिआविस्तयं ।
^९बायरमलीअमेअं चत्तं जेणं च वीअवए ॥१११७॥
 दुविहं तिविहेण वयं पच्चक्खाया य जेण तत्थ वए ।
 अइआरा पंच इमे ससि व्व विहिअवयमालिन्ना ॥१११८॥

१. निष्कृपता निर्दयता इत्यर्थः ॥ २. कलान्तरेण व्याजेन इत्यर्थः ॥ ३. द्रस्मान् ॥ ४. क्षुब्धया ॥ ५. नृपया ॥
 ६. व्रतनिरपेक्षेण ॥ ७. सम्यक्त्वप्रयोजनगोचरे ॥ ८. पक्षपातमयं तेन ॥ ९. बादरम् अलीकमेतत् ॥

अइआरा पण सहसऽब्भक्खाणं ^१मंतिअत्थभासणयं ।
 निअदारमंतभेओ ^२मोसुवणसऽलिअलेहविही ॥१११९॥
 बहुवासरे वयं पालिअमेअं जेण वीअमवि ताव ।
 जाओ ^३परासुओ सालिभइओ इत्थ पत्थावे ॥११२०॥
 हट्ठे ववहरमाणं भजंति जं मोहपेसिआ य सया ।
 पच्चक्खाणावरणयकसायसायरमुसावाया ॥११२१॥
 आणेऊणं जो पाडिवेसिअजणस्स कणग-वत्थाई ।
^४लाहारोवणपुव्वं विअरइ गाहगजणस्स सयं ॥११२२॥
 तह वत्थु ^५अप्पसक्कं अस्स वि बाहिंसमागयनरस्स ।
 जो अप्पिऊण देइ अ बहुअरमुल्लेण ^६उग्वडिउं ॥११२३॥
 जइ गाहगो अ पुच्छइ किमुल्लं वत्थु वट्ठए सिट्ठि !? ।
 अह जंपइ जो ताव य भविस्सइ इमं महापुरिसं ॥११२४॥
 भासइ जइ गाहगओ कहेसु ^७मूलक्कयं तओ ^८चवइ ।
 निच्छयभणणं एआवया भविस्सइ अ तुब्भ इमं ॥११२५॥
 हंत ! तुमए कहां गहिअमेअमिअ भणसु ^९सिट्ठिपट्ठ ! तुमं ।
 इअ भासिअम्मि अवरनरेणं च पुणोवि जो चवइ ॥११२६॥
 कहिअं तं एअं अप्पसक्कमेयाव वुच्चइ इमस्स ।
 इच्चाइ वक्कवयणेहिं जो वंचेइ मुद्धजणं ॥११२७॥
 कूडक्कयमवि सच्चं मन्नंतो लाहमित्थ दाऊणं ।
 सो जस्स जाइ सायरअलीअवाया इअ भणंति ॥११२८॥
 भो माणिभइग ! तुमं किमलीआइं पुणो पुणो अनिसं ।
 भासंतो ^{१०}संकसि ? जेण ^{११}फेरएहिं चवसि ताणि ॥११२९॥
 भाससु कूडं पयडं जेणं ^{१२}बहुअव्वयाणि गेहाणि ।
 हट्ठाणि भूरितरभाडयाणि वट्ठंति सव्वाणि ॥११३०॥
 दायव्वा वित्तीओ विचित्तरूवाउ वणिअपुत्ताणं ।
 तह ^{१३}कत्तव्वा भोगोवभोगपमुहा ^{१४}महंतवया ॥११३१॥
 सच्चे कहिए कथ वि न सक्कए भूरिलाहमादाउं ।
 वितहवयणाणि अवरे जणा य दीसंति जंपंता ॥११३२॥

१. मन्त्रितार्थभाषणकम्-गुप्तार्थभाषणमित्यर्थः ॥ २. मृषोपदेशअलीकलेखविधिः ॥ ३. परासुकः प्राणरहितः ॥
 ४. लाभारोपणपूर्वम् 'वधारे नफो चडावीने' इति भाषायाम् ॥ ५. आत्मसत्कम् ॥ ६. उदघट्य-'उघाडी रीते'
 इति भाषायाम् ॥ ७. मूलक्यम् ॥ ८. कथयति ॥ ९. श्रोष्टिप्रष्ट-उत्तमश्रोष्टिन् ॥ १०. शङ्कसे ॥ ११. फेरकैः ॥
 १२. बहुकव्ययानि ॥ १३. कर्तव्याः ॥ १४. महाव्याः ॥

जा एसा उ यई मा तुमए निअमाणसम्मि कत्तव्वा ।
 जं च इमे पव्वइआ मुणिवरणा किंचि भासंति ॥११३३॥
 तं पि किमवि वयणं निअकण्णे धारेसि मा धरसु जम्हा ।
 एए ^१परगेहकमणविक्रमाइच्चकप्पा य ॥११३४॥
 निक्खीणकम्मया ^२चत्तगिहदुआरा सुहेण साहुवरा ।
 भासंति नवि मुणंति अवरस्स पुण वेअणं मुणिणो ॥११३५॥
 तेसिमभिप्पाएणं च मत्थयं लुंचिऊण होअव्व ।
 पव्वइएहिं सायरअलीअवायाइवयणं जं ॥११३६॥
 तं सच्चं धरिअं जेणं माणसे विगयसंकभावेण ॥
 कूडकयाउ भासिउमलीअवयणाणि लग्गो जो ॥११३७॥
 भग्गव्वओ इअं परिहरिओ अ देसविरईइ सिग्रं जो ।
 देवगिहाइसु गच्छइ करेइ पृआइअं च तथा ॥११३८॥
 गुरु-वंधु-माउ-^३सिद्धाइसिक्खिओ वि किर वित्तहवयणाणि ।
 जो कुणइ सायरमुसावायप्पमुहउव्वइहाणि ॥११३९॥
 अह जो सम(व)लीकयसम्मत्तो मरिऊण हीणवंतरओ ।
 जाओ ^४सव्वेसिमणाइज्जो निज्जाइ ठाणाओ ॥११४०॥
 असुहेसु पणसेसु अ भमेइ जो ^५सव्वया तओ वि चुओ ।
 कत्थ वि ^६मूओ कत्थ वि ^७खलंतवयणो पुणो जाओ ॥११४१॥
 कत्थ वि ^८दुम्महगंधो कत्थ वि गलतालुपमुहरोगी अ ।
 कत्थ वि कलत्त-पुत्ताईणं ^९अग्गज्झवयणो जो ॥११४२॥
 पुणरवि नरगेसु गओ भमिओ तिरिप्पसु भूरिकालं जो ।
 अन्नय सावयवणिअस्स सोमनामो सुओ जाओ ॥११४३॥
 दुविहं तिचिहेण वयं आयाणनिसेहलक्खणं गहिअं ।
 जेणं तहेव कणगाइवायरअदत्तवत्थूणं ॥११४४॥
 पालंतस्स वयं तं दिणाणि काणि वि अ जस्स समुदिति ।
 पच्चक्खाणावरणवहुलिआसायरपमुहसत्तू ॥११४५॥
 तेसि उवपसेणं जेणं भग्गं तईअवयमेअं ।
 जो अ विराहिअसम्मत्तो हीणसुरेसु उववन्नो ॥११४६॥

१. परगेहाक्रमणविक्रमादित्यकल्पाश्च ॥ २. त्यक्तगृहद्वाराः ॥ ३. शिष्टादि ॥ ४. सर्वेषां अनादयः निर्याति ॥
 ५. सर्वदा ॥ ६. मूकः ॥ ७. स्वलङ्घनः ॥ ८. दुर्मुखगन्धः ॥ ९. अग्राज्झवचनः ॥ १०. आदाननिषेधलक्षणम्-
 न्युत्पादत्तादानविरतिव्रतमित्यर्थः ॥

भमिओ तहेव निचं भवेसु दारिद्रपमुहभावेणं ।
 जो अन्नया य दत्ताऽभिहाणओ सावओ जाओ ॥११४७॥
 देव-तिरिअइत्थीणं दुविहं तिविहेण माणुसित्थीणं ।
 एगविहं एगविहेण संजोगनिअमसरूवं ॥११४८॥
 परिगहिणअररमणी-अणंगकीलाउ अवरवीवाहो ।
 तिब्बो 'सराहिलासो तुरिअवण पंच भइआरा ॥११४९॥
 थूलगमेहुणविरइव्वयं च पडिवज्जिऊण पालइ जो ।
 तं पि उ भगं जेणं सागर-अब्बंभउदण ॥११५०॥
 मलीणीकयसम्मत्तो तहेव भमिउं भवऽणवेसु वहुं ।
 सावयकुलम्मि जाओ पवज्जण पंचमवयं जो ॥११५१॥
 धण-धन्न-खित्त-वत्थू-रुप्प-सुवन्नाणि कुविअमेव तहा ।
 दुपयं चउप्पयं वा परिग्गहो नवविहो नेओ ॥११५२॥
 जोअण-पयाण-बंधण-कारण-भावेहिं निअमिआ पंच ।
 खित्ताइपमाणाइक्कमणसरूवा 'तयऽइआरा ॥११५३॥
 एण परिग्गहपमाण-अइआरा य हुंति 'दुन्नेआ ।
 तेणं तेसिं किज्जइ वित्थरओ भावणं इत्थ ॥११५४॥
 खित्तं वा वत्थुं वा 'निअमब्भहिअं परिग्गहं काउं ।
 'अग्गेअणगिहपासे गहेइ गेहं व खित्तं वा ॥११५५॥
 'विइ-भित्तिपमुहमज्जायं 'हरिणगत्तओ गिहविहाणं ।
 'खित्तगवत्थुपमाणाइक्कम[णं] जोजणेणेअं ॥११५६॥
 होइ हिरण्णं रययं तहा सुवण्णं पसिद्धमह तत्थ ।
 'वउमासाइअवहिणा निअयं माणं कयं तेसिं ॥११५७॥
 'तुसिअपुहुवीसराइअपासे लहिऊण कणगमुहवत्थुं ।
 निअमम्मि पूरिअम्मि गहिस्सामि त्ति अहिसंधाणे ॥११५८॥
 जत्थाऽवरस्स सयणाइणो करे संठिअं करेइ नरो ।
 तं च पयाणेण हिरण्ण-सुवण्णपमाणऽइक्कमणं ॥११५९॥
 गणिमाइ धणं धन्नं जुगंधरीआइ तत्थ जो लहइ ।
 निअमिअतप्परिमाणो निअमब्भहिअं पुरा लब्भं ॥११६०॥

१. स्मराभिलाषः ॥ २. तदतिचाराः ॥ ३. दुर्ज्ञेयाः ॥ ४. नियमाभ्यधिकम् ॥ ५. अग्रेतनगृहपार्श्वे ॥ ६. वृत्तिभित्तिप्रमुखमर्यादाम् ॥ ७. हत्वा ॥ ८. क्षेत्रकवास्तुप्रमाणातिक्रमणं योजनेन एतत् ॥ ९. चतुर्मासाद्यवधिना नियतं मानम् ॥ १०. तुष्टपृथिवीश्वरादिकपार्श्वत् ॥

अन्नं वा गहिउमणो इमं गहिस्सामि विक्रयम्मि कप ।

चउमासाइअपरिभुग्गगिहटिआण धणधन्नाणं ॥११६१॥

इअ पवंधूअं वंधणं पुण 'वयणनिजंतणारूवं ।

^१मूढय-कुट्टाइसु वंधिउं ^२परगिहाइकरणप्पं ॥११६२॥

^३सच्चंकारप्पणरूवं व जहि कुणइ वंधणेण इमं ।

धण-धन्नपमाणाइक्कमणं ^४विन्नेण विन्नेअं ॥११६३॥

दुपयं कलत्त-पुत्तय-दात्ताइ चउप्पयं च ^५अस्साई ।

तत्थ य ^६वासाइअवहिणो निअमिअपरिमाणो ॥११६४॥

तेसिं च वरिस्समज्जे वि पसवसंभावणाइ जत्थ नरो ।

कालाइवाहणेणं गवभग्गहणं विहावेइ ॥११६५॥

पसो उ कारणेणं गट्ठिअदुपयं चउप्पयं वा वि ।

विसयं काऊणं तप्परिमाणाइक्कमो नेओ ॥११६६॥

कुविअं सयणा-ऽऽसण-कुंन-खग्ग-कच्चोलगाइसंखाए ।

कयनिअमो ^७अहिअत्ते कह एआइं च भंजेइ ॥११६७॥

ताई ^८पोढाई कारिऊण पूरेइ अट्टमुहसखं ।

जत्थ स पज्जायंतरभावा तस्माणइक्कमओ ॥११६८॥

एअं पि परिग्गहपरिमाणविहाणव्वयं च भंजंतो ।

अ[इ]परिग्गह-सायरपमुहपेरिओ जो भवं भमइ ॥११६९॥

जेण दिसापरिमाणव्वयं विहेउं कयावि भग्गं च ।

सुविसमकसायसायरपमुहाणं पेरणावसओ ॥११७०॥

जेणोवभोग-परिभोगपमाणगुणव्वयं च गहिऊणं ।

नासिअमिमं खणेणं सायर-लोलत्तणाईहिं ॥११७१॥

भंसिअमणत्थदंडविरमणत्ति गुणव्वयं तईअं च ।

अन्नाण-हास-विगहा-तुच्छयरत्ताइणा जेण ॥११७२॥

सामाइअं च देसाधगासिअं पोसहोववासो अ ।

तह अतिहिसंविभागो वयाणि चत्तारि एआणि ॥११७३॥

भग्गाणि ताणि जेणं अट्टज्झाणेण रुहज्झाणेण ।

किविणत्तणेण य पणप्पयारएहिं पमारहिं ॥११७४॥

१. वचननियन्त्रणारूपम् ॥ २. मूढककोष्ठद्विषु ॥ ३. परगृहादिकरणात्मकम् ॥ ४. सत्यद्वारार्पणरूपम् ॥ ५. विह्वेन ॥ ६. अश्वादयः ॥ ७. वर्षादिकावधेः नियमितैतत्परिमाणः ॥ ८. अधिकत्वे सति ॥ ९. प्रौढानि ॥

एवं भवेसु केसु वि वयमेगेगं च कथ वि दुवे वि ।
 कथ वि तिणिण अ कथ वि चत्तारि वयाणि गहियाणि ॥११७५॥
 कथ वि वयाणि जेणं 'आइच्चपमाणयाणि एआणि ।
 पडिवन्नाणि अ चत्ताणि महामोहाइअबलेणं ॥११७६॥
 अह अन्नया य कुंडिणिनयरीए परमसावओ ताव ।
 सत्थाहिवो सुभदो पइदिणवट्टंतवहुभदो ॥११७७॥
 तस्स सुआ संजाया रोहिणिनामेण जस्स जीओ अ ।
 जा संपन्ता सुस्साविया विगयअन्नदेवा य ॥११७८॥
 जा जिणदेवे वंदइ भत्तिभरेणं गुरुण पासम्मि ।
 धम्मं च सुणइ सम्मं सेवइ समणीजणं च सया ११७९॥
 जा परिणीआ गिहजामाउअवणिणण विमलनामेणं ।
 पिउणो अ अवट्टंभेण कुणइ धम्मं विसिट्ठं जा ॥११८०॥
 जीए पढिओऽहिओ लक्खो सज्झायस्स 'सेमुसीबलओ ।
 निअनामं पिव जाणइ कम्मगंगाइसत्थाइं ॥११८१॥
 सावयवयाणि वारस जीए गुरुअंतिप पयन्नाणि ।
 ताणि निरइआराइं जा पालेइ अ सयाकालं ॥११८२॥
 अह अन्नया य 'अट्टाणसहुवविट्ठेण मोहवरडेण ।
 चिंताउरचित्तेण अवलोइज्जंति 'कउहाओ ॥११८३॥
 सामंतमंतिपमुहेहिं भणिअं देवओ समादिसउ ।
 अह मोहनिवेणुत्तं अम्हाण 'विवक्खवग्गम्मि ॥११८४॥
 जा रोहिणी निरिक्खइ पर्यंडवलधारिणी कहमिआणिं ? ।
 तेहि 'विहसिउं उत्तं सव्वो तावुक्कओ देव ! ॥११८५॥
 तुम्हाणं माणुसमित्तगोअरे जाव आगओ नेव ।
 मोहनरिंदो जंपइ पेसिज्जउ तत्थ को पि तओ ॥११८६॥
 पच्छामुहिं निवट्टेइ जो इमं मिगमुहिं अओ जाव ।
 इच्छइ कहिउं एगं पि ताव विगहा कहेइ सयं ॥११८७॥
 आपसो एसो मह सामिअ ! दिज्जउ मए बलं तीए ।
 ताव विलोइज्जइ किर सव्वेहिं सा गया भणिआ ॥११८८॥
 इत्थी-पुरिसाण कहा भत्तकहा 'देसगोअरा य कहा ।
 रायकहा इअ विगहा करेइ रूवाणि चत्तारि ॥११८९॥

१. आदित्यप्रमाणकानि द्वादशसङ्ख्यधानीत्यर्थः । २. श्रेमुषीबलतः बुद्धिबलतः ॥ ३. आस्थानसभोपविष्टेन
 आस्थानोपविष्टेनेत्यर्थः ॥ ४. ककुभः दिशः इत्यर्थः ॥ ५. विपक्षवर्गे ॥ ६. विहस्य ॥ ७. देशगोचरा च कथा ॥

पविसेइ जीइ वयणम्मि सा परमजोगिणीमिव तओ जा ।

वत्थ-^१उच्छाअण-भोअणयाइसुहं लहइ पिउगेहे ॥११९०॥

माइ-पिउपसाएणं न को वि कारेइ किं पि कम्मं च ।

देवगिहम्मि गया जा पिउवत्ताए जवविसेइ ॥११९१॥

सङ्खीजणाण पासे गंतूणं देववंदणं चइउं ।

भासइ हले । मए सुअमिमं इमं विज्जए अज्ज । ॥११९२॥

गिहवित्तं तुज्झ भणइ सा नेवं तुह नरेण केणावि ।

एअमसंगयमुत्तं तओ भणइ रोहिणी एसा ॥११९३॥

सच्चा तुमं च महिला ममावि अवलवसि सा पुणो वयइ ।

सच्चा महिला य तुमं अलीअरूवा अहं च कहं? ॥११९४॥

इच्चाइ बहुविहं किर ^१विकत्थयंतीइ तीइ सह राडी ।

लग्गा भग्गा य गया ^२सकज्जवग्गा संगेहे सा ॥११९५॥

जा पुण विगहाजोगिणीकयसाहज्जा करेइ रायकहं ।

अवराए सह सा ^३निव्वेअवई मंदिरम्मि गया ॥११९६॥

अन्नाइ समं इत्थी-पुरिसाण कहं च मंडए मुहरी ।

सा सस्सुजणभीया समुट्ठिआ^४ निट्ठविअवत्ता ॥११९७॥

सममेगाए नारीए जा भत्तकहवित्थरं कुणइ ।

गच्छंतीए तीए देसकहं ^५तणइ इअरीए ॥११९८॥

जा गेहनिगया ^६जामजुम्मगे वि न निवट्टए एवं ।

पइदिअहं कुव्वंती निग्गमए निप्फलं जम्मं ॥११९९॥

अन्नम्मि दिणम्मि ^७सकरजोअणपुव्वं च सावयजणेण ।

केणावि य जा उत्ता महाणुभावे! खणपमाणं ॥१२००॥

देवगिहे चिट्ठिज्जइ तं सुहभावेण एगचित्तेण ।

ठाउं उचिउं किं वत्ताओ किज्जांति तुम्हेहिं? ॥१२०१॥

दुट्ठा सा विअरइ ^८साविउत्तरं ताव वंधव! किमम्हे ।

कुणिमो? को वि न कस्स वि मिलेइ अन्नत्थ एस जणो ॥१२०२॥

कस्स वि गिहे न गच्छइ एअं पिअमेलयं पुणो तित्थं ।

तेणं खणं च एगं सुह-दुहपुच्छा ^९मिहो हवइ ॥१२०३॥

१. विकत्थयन्त्या ॥ २. स्वकार्यव्यग्रा स्वगेहे ॥ ३. निर्वेदवती ॥ ४. अनिष्टापितवार्ता ॥ ५. तनोति-विस्तार-यति ॥ ६. यामयुग्मकेऽपि-ग्रहद्वयेऽपि ॥ ७. स्वकरयोजनपूर्वम् ॥ ८. श्राविका उत्तरं ॥ ९. मिथः ॥

इअ 'असमाहाणं नेव सावय । तए कयावि कायव्वं ।
 'सा वि अ उवस्सयगया सज्झायं जा परिहरेइ ॥१२०४॥
 विगहाओ विविहाओ अवरावरसाविआजणेण समं ।
 पारंभइ जा तासिं पारो आगच्छए नेव ॥१२०५॥
 जा समणी-सावय-साविआण दोसे अणंतरं 'चवइ ।
 सिक्खेइ का वि समणी जह भदे । गलइ तुह पाढो ॥१२०६॥
 विगहा-परपरिवायाऽणत्थयदंडेण अत्थि किमिमेणं ।
 'एहिअअवायकरणेण कम्मबंधणनिमित्तेण ॥१२०७॥
 'सज्झायममिअरूवं समग्गसंपत्तिकारणं कुणसु ।
 अह मुहमोडणयं काउं पडिजंपइ जहिच्छं जा ॥१२०८॥
 हे अज्जे! 'विगहावरपरिवाया संजयरणमवि जाव ।
 वट्ठंति 'दुच्चया को अन्नो चिड्डइ विण तेषिं? ॥१२०९॥
 अम्हे सुहेण भणिमो सव्वेसि जणाण कस्स वि जणस्स ।
 वयणं न रक्खिमो न मुणिमु 'मायं काउमन्नु व्व ॥१२१०॥
 जं जारिसं तु चिड्डइ जणयस्स वि तारिसं फुडं चेव ।
 तं भासामो जइ पडिभासइ 'रुसउ तुसउ व को १व ॥१२११॥
 अह विन्नाया जा 'अणरिहा वराई वरोवएसणं ।
 जीए 'मुक्कलजीहाए समणीहि चइओ संगो ॥१२१२॥
 तिस्संकीभूआ जइ गुरुवक्खाणे वि ताव उवविट्ठा ।
 चत्थेणं मुहमच्छाइउमेगाए लगइ कन्ने ॥१२१३॥
 अन्नाए अन्नं किं पि परं पुण जंपए पराए जा ।
 विगहाविहाणदक्खा वक्खाणरसं च भंजेइ ॥१२१४॥
 अडवीउम्मत्तमहामहिसी कलुसीकरेइ सयलं पि ।
 'पल्लजलं व आलोडिऊण विगहाइ तह लोअं ॥१२१५॥
 अवरेसि सुइभंगं जणेइ जा इब्भपुत्तिअ त्ति परो ।
 को वि नरो न य जंपइ कयावि जा सिक्खिआ गुरुणा ॥१२१६॥
 भासइ भयवं ! नाहं केणावि समं च किं पि जंपेमि ।
 जइ पुच्छिअस्स दिज्जइ न उत्तरं हवइ 'तय थद्धा ॥१२१७॥

१. असमाधानम् ॥ २. साऽपि चोपाश्रयगता ॥ ३. कथयति ॥ ४. ऐहिकापायकरणेन ५. स्वाध्यायम-
 मृतरूपम् ॥ ६. विकथाऽपरिवादौ ॥ ७. दुस्त्यजौ ॥ ८. मायाम् ॥ ९. रुष्यतु तुष्यतु वा ॥ १०. अनर्हा-अयोग्या ॥
 ११. मुक्कजिह्वायाः ॥ १२. पल्लजलम् ॥ १३. तदा स्तब्धा ॥

इअ अपसिद्धी लब्धइ तव्वय[ओ] चेव केण वि सहेमं ।
किंचि मए चविअं इअ उचिक्खिआ जा गुरुवरणं ॥१२१८॥

जा संवओ ^१विसंकासंकुमणा सेविआ य विगहाए ।
तीए अच्चंताऽऽसत्तीए पुव्वपट्ठिअं पडइ ॥१२१९॥

विस्सरिओ सयलत्थो सत्थाणं नेव चितइ वयाइ ।
जा नालोअइ तेसिं अइआरे ^२अन्नवग्गमणा ॥१२२०॥

^३विगहारसो तहाऽऽलस्सं वट्टइ देववंदणे जीए ।
^४अज्जेअव्वं सव्वं देइ सुहं जीइ नो ईसि ॥१२२१॥

पडिकमणाइअमवि जा करेइ आयरसमुज्झिअमणेण ।
^५विगहा-परपरिवायप्पबंधविहुरेगया जाया ॥१२२२॥

जा इत्थ अत्थि नत्थि व पासे को वि त्ति ता अचित्ती ।
विगहाविवसा सहसा जहा तहा जा य जंपेइ ॥१२२३॥
नयरस्स इमस्स नराहिनायगो तस्स अग्गमहिस्सी जा ।
^६असई सुणिज्जए सा जाणामि अहं इमं सम्मं ॥१२२४॥

जम्हा सुमाणसेणं कहिअं केणावि नऽन्नहा होइ ।
तत्थ पएसन्मि ठिआ पओअणवसाऽऽगया दासी ॥१२२५॥

जीए सव्वं सुच्चा कहिज्जमाणमसमंजसं दासी ।
गंतूण निवेअइ निवरमणीइ ससामिणीए अ ॥१२२६॥

तीए कहिअं रण्णो तेण वि आणाइआ य रोहिणिआ ।
जं गहिऊणं जणओ सुभइसत्थाहिवो अ गओ ॥१२२७॥

अह एगंते धरिऊण पत्थिवेणं च रोहिणी पुट्ठा ।
भहे! तुमं भणसु तं सच्चं मज्झ पुरओ ताव ॥१२२८॥

मज्झ कलत्तसरुवं जं तुमए निसमिअं इमं वुत्तं ।
न मए किमेअमायणिअं किमवि पेअसीविसयं ॥१२२९॥

कस्स वि सक्कं किंचिवि मुणामि नाहं निनाह । इच्चाइ ।
राया अवलवमाणिं जं च पमाणीकरावेइ ॥१२३०॥

तत्थ पएसे आगारिऊण सा कारिआ य ^७संवायं ।
अह अन्नाए अहिनाणपुव्वयं धिक्कया य तहा ॥१२३१॥

१. विशङ्काशकुमनाः ॥ २. अन्यव्यग्रमनाः ॥ ३. विकथारसः ॥ ४. आलस्यं वर्तते ॥ ५. अध्येतव्यम्
अध्ययनम् ॥ ६. विकथापरपरिवादप्रबन्धविधुरा एकदा जाता, विधुरा स्वच्छन्दवर्तिनी ॥ ७. असती ॥ ८. प्रेयसी-
विषयम्-राज्ञीविषयम् ॥ ९. नृनाथ नृप इत्यर्थः ॥ १०. संवादम् ॥

सा रोहिणी अ जाया निरुत्तरा जह सिरं अहो ! काउं ।
 मोणमवलबिऊणं ठिआ तओ पत्थिवो कुविओ ॥१२३२॥
 धरणिधवेणाऽऽहूओ सुभहसत्थाहिवो ^१सपासम्मि ।
 दासीए वुत्तंतो सव्वो सो साविओ तस्स ॥१२३३॥
 वज्जाहउ व्व दुहिओ अकंडपडिआऽसणि व्व वा जाओ ।
 सत्थेसरो अ जं पुच्छए किमेअं ? कहेइ न जा ॥१२३४॥
 जा पुच्छिआ य पिउणा एगंते नेव जंपए जाव ।
 जीए नरवइरमणीदासीए अग्यओ भणिअं ॥१२३५॥
 आगारिउं च सा पुच्छिआ भिसं तत्थ सत्थवाहेणं ।
 सा भणइ रोहिणीए एअं वुत्तं न संदेहो ॥१२३६॥
 जणओ चित्तेइ इमं जीए जीहा य ^२मुक्कला अत्थि ।
 इअ जाणंतो सत्थाहिवई दासिं विसज्जेइ ॥१२३७॥
 धूअं गहिऊणं सो रायसमीवे समागओ तेण ।
 रायपयंपंकप्पसु य णमिउं ^३सजलच्छिणा वुत्तं ॥१२३८॥
 जं सामिअ ! अम्ह कुले पच्चक्खं दिट्ठमवि न किं पि धुवं ।
 पाणच्चए वि वुच्चइ कैणावि विवेगवंतेणं ॥१२३९॥
 मह पुत्तीए तं किर अदिट्ठमसुअं निरत्थयं भणिअं ।
 चंदे व्व निम्मले मम कुले कलंको समाणीओ ॥१२४०॥
 एसो ममेव दोसो जीए जीहाइ मुक्कलत्तमिणं ।
 सुणमाणेण जणाओ न सिक्खिआ न परिहरिआ जं ॥१२४१॥
 मज्झ अहो ! ^४गिहवावारवग्गभावो तहा पमाओ वा ।
 तम्हा जं रुच्चइ तं करेउ देवो पयापालो ॥१२४२॥
 भूवइणा भणिअं मह नयरम्मि महानरो तुमं ताव ।
 भो सत्थवाह ? मज्झ वि ^५माणुचिओ सच्चवयणो अ ॥१२४३॥
 तेणं न खंडसो जं काऊण चउप्पहे खिवावेमि ।
 तुमए परं तहा कायव्वं देसं जहा चयइ ॥१२४४॥
 इअ चविऊण निवइणा विसज्जिओ सत्थनायगो तेण ।
 तणया पुणो ^६तउ च्चिअ ठाणाउ विसज्जिआ जाव ॥१२४५॥
 ताव अहो ! एसा सा उ साविआ देववंदणं तं च ।
 तं च पडिक्कमणं ^७वयणवत्थपडिलेहणं तं च ॥१२४६॥

१. स्वपार्थ-स्वसमीपे ॥ २. मुक्कला-‘मोक्ली’ ॥ ३. सजलाक्षिणा साश्रुनेत्रेणेत्यर्थः ॥ ४. गृहव्यापारव्यग्रभावः ॥
 ५. मानोचितः ॥ ६. तत एव ॥ ७. वदन्वस्त्रप्रतिलेखनम्-मुखवस्त्रिकाप्रतिलेखनमित्यर्थः ॥

सो पाढो सो धम्मो जमेरिस्ता साविआ वि परदोसे ।
 गहइ असव्वभूण तह सया वि कुणइ परतत्तीओ ॥१२४७॥
 यसा न सुंदरा सुंदरी न सो सांहणो अ जिणधम्मो ।
 इअ नयरलोअवग्गो 'वग्गो दोसगहणे होइ ॥१२४८॥
 लोएण विगोचिज्जंती रोहिणीआ पुराउ निग्गमइ ।
 सरइ अ पिउहरविहवं हिअं च चित्तेइ जणणीए ॥१२४९॥
 वंधुजणस्स गउरवं 'झाइ परिअणस्स पृअणं वा वि ।
 गुरुजणसामग्गीए गओ अ लाहो अहो ! जीए ॥१२५०॥
 'मुच्छमउच्छं गच्छंती निवडंती पए पए दुहिआ ।
 जा गामाणुग्गामं भिक्खवाए भमइ 'मइमुक्का ॥१२५१॥
 सुकुमालयाइ जीए पयजुअले भूअले चलंतीए ।
 निज्जाइ सोणिअभरो फुहंतरेहे अहो ! दुक्खं ॥१२५२॥
 अप्पच्चक्खाणावरणकसायवसेण देसविर्इइ ।
 भंसाओ सम्मत्तं परिचत्तं रोहिणीए उ ॥१२५३॥
 मरिऊणं अपरिग्गहिअवंतरसुरेसु रोहिणी पत्ता ।
 हंत ! 'महंतदुहसमूहाणऽववरिआ इमा जाया ॥१२५४॥
 तसो वि निग्गओ जो गओ जिओ 'एगकरणपमुहेसु ।
 कथ वि हा ! जीहाए अभावओ दुक्खमणुभूअं ॥१२५५॥
 कथ वि जीहाछेआउ जेण सहिआणि तिकखदुक्खाणि ।
 भमिओ संसारमहासमुदमज्झम्मि जो वहुअं ॥१२५६॥
 अह मोहनिवेण महंतमूढयापेअसीइ हत्थम्मि ।
 तालं दाऊणं अट्टहाससहिणण इणमुत्तं ॥१२५७॥
 कंते ! एआइ महंतसाविआए सरूवयं दिट्ठं ।
 कंताए ताए उत्तं किं देवित्थ वत्तव्वं ? ॥१२५८॥
 जम्हा इमा वराई चउदसगुणठाणरूवसोवाणे ।
 सिद्धिमहासोहे पंचमं च सोवाणमारुहिआ ॥१२५९॥
 देवेण उ ते वि निवाडिआ सहस्सक्ख-चक्किपुज्जा जे ।
 सुरलक्खेहि 'अक्खोहिआ असमसत्तवंता य ॥१२६०॥

१. व्यग्रः ॥ २. ध्यायति स्मरति ॥ ३. मूर्च्छाम् अनुच्छाम् ॥ ४. मतिमुक्ता बुद्धिहीना ॥ ५. महादुःख-
 समूहानामपवरिका ॥ ६. एकेन्द्रियप्रमुखेषु ॥ ७. अक्षोभिताः असमसत्त्ववन्तः-असदृशपुरुषकाराः ॥

जे इक्कारसमं सोवाणं सिद्धिनिलयस्स आरुहिआ ।
 हुंकारमित्तवसओ देवस्स पडिवडिआ एए ॥१२६१॥
 देवस्स अग्गओ रुलमाणा चिट्ठंति पायलगा ते ।
 अहं मंतिअ-सामंतेहिं भासिअमेगकालं च ॥१२६२॥
 देवी अहो ! 'मुणइ चविउमेवमेवेअमन्नया स जिओ ।
 मणुएसु समुण्णन्नो पडिवन्नं तत्थ सम्मत्तं ॥१२६३॥
 जेणाभिग्गहिओ दाणरूवधम्मो इमो वि भग्गो अ ।
 दाणंतराय-किवणत्ताईहिं मोहसुहडेहिं ॥१२६४॥
 अह भमिऊण भवं जो समागओ ताव मणुअजम्मम्मि ।
 तत्थ वि जेण अभिग्गहिओ अमलो सीलधम्मो अ ॥१२६५॥
 सो वि उ भग्गो जेणं नरवेओदय-कुसंगमाईहिं ।
 संसारं परिभमिउं पुणो वि जो माणुसो जाओ ॥१२६६॥
 अंगीकओ कयावि अ जेण तवाभिग्गहो गुरुसगासे ।
 एसो वि लोविओ निअजीहालोलत्तणाईहिं ॥१२६७॥
 भमिउं भवं च जो मणुअभवे आगच्छए पुणो तत्थ ।
 भावणअभिग्गहं गहिअ चयइ 'अट्टाईचित्ताहिं ॥१२६८॥
 'खित्तगपल्लुवमासंखअंसयपप्सरासिमाणेसु ।
 ताव भवेसु 'पवन्ना जेणेवं 'देसविरई अ ॥१२६९॥
 पच्चक्खाणावरणकसायपमुहमोहउक्कडभडेहिं ।
 करसंठिअधणमिव जस्स देसविरई वि निग्गमिआ ॥१२७०॥
 इत्थंतरम्मि अच्छेरहरिसपूरिअमणेण राएण ।
 सिरिचंदमोलिनामेणुत्तं नमिअ जगभाणुजिणं ॥१२७१॥
 भयवं ! मोहाइमहारिउणो एए कुणंति जीवाणं ।
 विअडं विडंबणं पुण चित्तातिगयं दुरंततमं ॥१२७२॥
 जं एअस्स सयलआगमतत्तमयस्स 'भज्जदेसम्मि ।
 संवंधस्स भणिज्जइ तं 'सज्जमसंगयं हवइ ॥१२७३॥
 पुच्छामि केवलं संदेहमहं किंचि नेव 'अपसाओ ।
 कायव्वो तुम्हेहिं विम्वयकारिगुणवंतेहिं ॥१२७४॥

१. मन्यते-जानाति वक्तुमेवमेवमेतत् अन्यदा स जीवः ॥ २. आर्त्तादिचिन्ताभिः आर्त्तरीद्रव्यानिः ॥ ३. क्षेत्र-
 कपल्योपमासङ्ख्य-अंशकप्रदेशराशिमानेषु ॥ ४. प्रपन्ना ॥ ५. देशविरतिः इयम् ॥ ६. मध्यदेशे-मध्यभागे ॥ ७. तद्
 सर्वमसङ्गतमेव-भ.-भा. पृ. ३३५ ॥ ८. अप्रसादः कोपः ॥

सम्मदंसणवतस्स जंतुणो पुण्वमेव वुत्तमिमं ।

उक्कट्ठो वि भवो किर अवह्वेपुग्गलपरावट्ठो ॥१२७२॥

तत्थ य इमस्स पत्थुअजिअस्स सम्मत्तकंसणा जाया ।

देसविरइफंसणया अस्संखभवेसु पत्तेअं ॥१२७६॥

तप्परिभंसे मज्झे भूरिभवो अ भणिओ वहुत्तस्स ।

किं माणमिअ दिसिज्जउ तत्तो सो केवली कहइ ॥१२७७॥

कत्थ वि संखिज्जं कत्थ वि अस्संखं तहा अणंतं पि ।

सुणसु पमाणं 'भूमिव ! अवह्वेपुग्गलपरावट्ठे ॥१२७८॥

हुंति अणंताओ उस्सप्पिणिओसप्पिणीउ तम्माणं ।

वट्ठंति अणंतस्स अणंता भेआ महाराय ! ॥१२७९॥

तम्हा ^१पडिअंतर उस्सप्पिणिओसप्पिणीउऽणंताओ ।

हुंति तहावि नरेसर ! न किज्जए किं पि जिणधम्मो ॥१२८०॥

अह चंदमालिराओ नमिउ भणइ भयवं ! तमच्छेरं ।

जं दंसण-देसविरइगुणेसु पत्तेसु अज्जावि ॥१२८१॥

पहवन्ति मोहपमुहा रिउणो पए तओ जिणेणुत्तं ।

एवं अणाइकालं जाव इमे ^३जीवमभिहुंति ॥१२८२॥

तिहुअणजणपूइअपयपंकयजुअलेहि विमलनाणेहि ।

नयलेहि पि जिणेहि परुविअं इत्थ इत्थमिमं ॥१२८३॥

सम्मत्त-देसविरया पलिअस्स अस्संखमागमित्ता उ ।

अइ भवा उ चरित्ते अणंतकालं च सुअसमए त्ति ॥१२८४॥

अस्या गाथाया व्याख्या-सम्यग्दृष्टयो देशविरताश्च [प्रत्येकं] क्षेत्रपल्योपमा-
सङ्ख्येयभागप्रदेशराशिप्रमाणान् भवान् भवन्ति, अष्टौ भवान् चारित्र-
सामायिकं प्राप्यते, श्रुतसामायिकं तु सम्यग्दृष्टि-मिथ्यादृष्टिभावेनाविशेषितं
सामान्येन द्वीन्द्रियादिषु अनन्तान् भवान् प्राप्यत इत्यर्थः ॥

अह नरयइणा भणिअं भयवं ! संसारिओ जिओ एसो ।

सवविरइकत्ताए करिस्सइ कया करगहणं ? ॥१२८५॥

चारित्तधम्मधरणीधवसिन्नसहायगो भविस्सइ अ ? ।

एस कया केवलिणा कहिअं ^४थोवंतमेअं तु ॥१२८६॥

सुणसु तुमं राय ! अवहिअमाणसो भूवई तओ भणइ ।
 एसो अहं अवहिओ कयप्पसाया कहंतु जिणा ॥१२८७॥
 भगवं तो भणइ तओ पत्थिव ! अत्थि नरखित्तमज्झम्मि ।
 इंदपुरं नाम पुरं सिरीइ इंदपुरसंकासं ॥१२८८॥
 राओ समीरणो नाम तत्थ जाया जयंतिआ तस्स ।
 जेहिं गहिओ इव अवयारो 'सर-सुर-रइ-सुरीणं ॥१२८९॥
 पगय आणीओ सो संसारिजिओ अ तेसि गेहम्मि ।
 कम्ममहानरवइणा 'तणुअत्तेणं पसन्नेणं ॥१२९०॥
 जणओ जणेइ अरविंद त्ति सुअस्स 'महपुव्वमभिहाणं ।
 पढिआउ जेण य कलाउ विमलजसकुसुमवल्लीओ ॥१२९१॥
 जुव्वणवयं च पत्तो गुणपयडीभावभायणं पुत्तो ।
 मुणिपरि[वरि]ओ सुगुरु कम्मनिवेणं समाणीओ ॥१२९२॥
 जो रायवाडिआए नयराओ निग्गओ वणम्मि गओ ।
 सुगुरुं निरिक्खिऊणं पणमइ आणंदपूरेणं ॥१२९३॥
 तत्थ य उवविट्ठो जो कम्ममहंतनिवई समप्पेइ ।
 जस्स अइभासुरं सुहअज्झवसायरूवमस्ति ॥१२९४॥
 संखिज्जसागरोवमटिइरूवं खंडिअं च 'तणुखंडं ।
 मोहाइमहारीणं जेणं तेण करवालेणं ॥१२९५॥
 सम्मईसण-चारित्तधम्मउवपसदायगेण तओ ।
 सबविरइक्कन्नाए महागुणा वणिआ गुरुणा ॥१२९६॥
 'तत्तिव्वणुरागो जो जणणी-जणगाइसंगमं 'चत्ता ।
 सुगुरुसमप्पिअवेत्तो परिणेइ सयलविरइक्कन्नं ॥१२९७॥
 आलोइउं च लोआ परमविभूईइ गहिअदिक्खं जं ।
 पभणंति एस धन्नो मन्नो देवाण वि मुणिंदो ॥१२९८॥
 चारित्तधम्मभूवईसिन्नं सव्वमवि हरिसिअं एअं ।
 जस्संतिण ठिओ सव्वोहो थिरदंसणो जाओ ॥१२९९॥
 जाणअसयागमपरिचयविहीसु सिक्खिअकिआकलावो अ ।
 उवसममंडणमडिअदेहो सोहइ महेसी जो ॥१३००॥
 मद्दवमुद्दागाही अज्जवलाही लसंतसंतोसो ।
 जो तवसोसिअगत्तो संजमलच्छीनिहिअचित्तो ॥१३०१॥

१. रसरसुर-रतिसुर्योः ॥ २. तनुजत्वेन-पुत्रतया ॥ ३. महपूर्वम्-उत्सवपूर्वम् ॥ ४. शरीरखण्डम् ॥
 ५. तर्त्तान्नानुरागः ॥ ६. त्यक्त्वा ॥

जो कुणइ सच्चपक्खं 'सुसोअभावियमणो समणमुक्खो ।
 निक्खिचणया-तुरिअन्वयपमुहा जं न मुंचंति ॥१३०२॥
 एणहिं सुहभावेहिं जो उच्छाहिओ निहंति सया ।
 पवलं मोहवलं आहणिऊण 'अपमायगंधगयं ॥१३०३॥
 आरांविअ 'सुद्धमणोवित्तिधणुहलेहमिसिवयंसवरं ।
 सुहभावनाम'नाराणहिं पहरेइ मांहनिवं ॥१३०४॥
 मयणमहामंडलिअं ताडेइ अ रागमिगवइं 'जिणइ ।
 पाडेइ दोसविसमतममहागयनायगं जो अ ॥१३०५॥
 एस मह रिऊ एस तुह रिऊ इअ जे मुणाविआ अरिणो ।
 सज्जोहसयागमणहिं सव्वे जो विणासेइ ॥१३०६॥
 'अग्गि-गिरिराय-बहुली-सायर-हिंसा-महामुसावाया ।
 चोरिअ-मेहुण-मुच्छापमुहा रिउणो जिया जेण ॥१३०७॥
 एगय पमायदंडाहिवो अभिमुहं समुट्ठिओ जस्त ।
 कथ वि ठाणे कहमवि समणो पुण तं पि पहरेइ ॥१३०८॥
 कथ वि लुहा-पिवासाइदुस्सहपरीसहारिवग्गेहिं ।
 जो वाहिज्जइ जुगवं पराजिणइ ते वि एगमणो ॥१३०९॥
 कथ वि नरा-मर-तिरिअउवसग्गभडा समुट्ठिआ जं च ।
 पाडंति जिणागमवयणेहिं जो पुण थिरीभूओ ॥१३१०॥
 संजलणकसायरिऊ वुड्ढेसमणसारणाइ संजाया ।
 गच्छे सवालतरुणे विहुरीकुव्वंति जं समणं ॥१३११॥
 उवसम-मद्वमुहकयसाहज्जो जो कहं पि ते हणिउं ।
 निस्सीमसंजमकरणुज्जमम्मि वट्ठइ सयाकालं ॥१३१२॥
 कथ वि रूवज्जुणि-गंध रस-फरिसलोलयाइझाणेहिं ।
 रिउभूएहिं हणिओ जो संतोसेण पल्लविओ ॥१३१३॥
 पुणरवि दुज्जयरिउवग्गेण समं संगरं च जो कुणइ ।
 इअ जय-पराजएसुं पवट्ठमाणेसु अन्नुत्रं ॥१३१४॥
 चारित्तधम्मसिन्नवलेणं जाव जयलच्छिमरविदो ।
 पावेइ मुणिवरो ताव पेस्सिओ इअ गुरुवरेणं ॥१३१५॥

१. सुशौचभावित्तमनाः ॥ २. अप्रमादगन्धगजम् ॥ ३. सुद्धमनोवृत्ति-धनुर्लेखाम् ऋषिवयस्यवरः ॥ ४.
 नाराचेः वणैरित्यर्थः ॥ ५. जयति ॥ ६. अग्नि-गिरिराज-बहुली-सागर इति अनुक्रमेण क्रोध-मान-माया-लोभानां
 सूचकाः शब्दाः

एसो तुज्झ महंतो अवराहो अम्ह अत्थि पत्थावो ।
 इअ पच्चक्खाणावरणकोहमाणा विचितंति ॥१३१६॥
 जस्संगे ते रिउणो पयडीभूआ कुणति किर पीडं ।
 तव्वसओ कुविओ संतो जो गुरुसम्मुहं चवइ ॥१३१७॥
 आयरिअ ! किं मए इह विणासिअं जइ तुमं विआरेसि ? ।
 नत्थि मह को वि अवराहो जइ जंपसि तहावि तुमं ॥१३१८॥
 को तुह निवारओ अत्थि ? तओ एअं च किं ममं एगं ॥
 पडिसेहसि ? किं गच्छे एवं को वि न परो कुणइ ? ॥१३१९॥
 एए पव्वइआ संति इमेहिं सह तुमं न किं 'चवसि ? ।
 एगो अहं तु लद्धो मुद्धो विद्धो 'वयसरेहिं ॥१३२०॥
 जइ थविरा सिक्खं दिति वच्छ ! निवपुत्त ! सुकुलसंजाओ ।
 तुममिअ गुरुसम्मुहमित्थमवन्नाए भगसु 'माइं ॥१३२१॥
 जो पुण विवरीअं चिअ चित्ते चित्तेइ मे कुलुघाडं ।
 एए कुणति मुणिणो गहिओ जो कोव-माणेहि ॥१३२२॥
 जाव पुणो वि गुरु जं सिक्खेइ किमवि तओ अ जेणुत्तं ।
 मम 'उच्चाडणविसए सव्वे लगा अहो ! तुम्हे ॥१३२३॥
 तत्तो घिप्पह एअं निअपिच्छडगं 'ति भणिअ जो वेसं- ।
 चइऊणं गिहिवेसं गहेइ असुहपरिणामगओ ॥१३२४॥
 पच्चक्खाणावरणगकोहाऽहंकारसुहडसामत्थं ।
 दक्खं पिकखह तुम्हे अहो ! मणं जो तहा धरिओ ॥१३२५॥
 मोहबलम्मि अ जं पाडिऊण मिलिऊण सव्वसुहडेहिं ।
 ते विअडकोहमाणा तहा भमावंति पुहवीए ॥१३२६॥
 अह जो पइगामं परगिहेसु कम्माणि कुणइ दिणरत्तं ।
 भिक्खं च दुहेणं लहइ जावज्जीवं सहइ दुक्खं ॥१३२७॥
 पाविट्ठेणं भट्ठेण मए लोगोभयाइदुक्खगरं ।
 आयगिअं तं जप्फलमणुहोमि अहं सुदुस्सहगं ॥१३२८॥
 इअ निदंतो जो अप्पाणं पज्जंतसमयपत्ताऊ ।
 उप्पज्जइ 'जोइकतिअसेसु सुररिद्धिसंजुत्तो ॥१३२९॥
 चविऊण तओ ठाणा भूरिभवं भमइ जो किलेसकरं ।
 सुहसंपयानिहाणं रायपुरं अत्थि नामेणं ॥१३३०॥

१. वक्षि-कथयसि ॥ २. वचःशरैः ॥ ३. माऽर्थे अव्ययम् ॥ ४. उच्चाटनविषये ॥ ५. भाषायाम् पछेडी ॥
 ६. ज्योतिष्कत्रिदशेषु ॥

तत्थ अमच्चवरो परमसावओ अत्थि 'अत्थमंतो अ ।
 तस्स सुओ जो जाओ पिउकयचित्तमइअभिहाणो ॥१३३॥
 माया-पिउणो 'पिउवइगेहातिहिणो अ जाव संजाया ।
 ससुअं कुहुंवभारे ठवेइ संविग्गचित्तो जो ॥१३३२॥
 सुगुरुण पासदेसे गंतूण वयं गहेज्जए जेण ।
 पालिज्जइ पुव्वभणिअविहिणा हयमोहसिन्नेण ॥१३३३॥
 पज्जंतम्मि विसयसुहसीलत्तपमायसंगवसओ जो ।
 संजमविराहगो उप्पन्नो सोहम्मसुरलोगे ॥१३३४॥
 तत्थ वि पल्लोवमपमिअजीविअधरो सुरो अ संजाओ ।
 हीणद्धिओ तओ वि अ चविओ भमिओ भवं जीवो ॥१३३५॥
 एगय कंचणपुरनयरे खेमंकरनरेसरसुओ जो ।
 जाओ अ विजयसेणो नामेण सयलकलावंतो ॥१३३६॥
 तत्थ वि सगुरुपासे धम्मं सुणिऊण सयणवग्गं च ।
 मुत्तूण जेण जणिओ करग्गहो 'वयसिरिकणीए ॥१३३७॥
 सब्बोहसयागमपमुहा पमुइअमाणसा तद्देव इमे ।
 मुणिणो जस्स सगासे ठिआ विसालवलकलिआ य ॥१३३८॥
 मोहवलेण समं पारद्धो जेणं सुदारुणो अ रणो ।
 जस्स य कयवहुसंगो सयागमो परिचिईभूओ ॥१३३९॥
 सब्बोहो वि थिरतमो 'जस्संगमलंकिअं सयाकालं ।
 अयलतरअप्पमाणं कणगाहरणगेण[.....]जहा ॥१३४०॥
 संतोसजुओ जो अप्पमत्तगुणठाणलक्खणं झत्ति ।
 आरुहिओ सत्तमयं सिद्धिमहासोहसोचाणं ॥१३४१॥
 तत्थ य जेणं 'कम्माणुगुल्याए कहंचि किर लद्धो ।
 उवसमसेणिमहावइरदंडओ अइपयंडतमो ॥१३४२॥
 जो कोह-माण-माया-लोहे आहणिअ मत्थए तेण ।
 पाडेइ ता अणंताणुवधिणोऽणाइरित्थए ॥१३४३॥
 'भ[स्स]प्पच्छाइअअग्गिकणसरिच्छा जेण ते कया तुच्छा ।
 मिच्छादंसणमंती पयडं निद्धाडिओ मुणिणा ॥१३४४॥

१. अर्थवान्-कृद्धिमान् ॥ २. यमगृहातिथी परलोकवासिनाविलयः ॥ ३. व्रतश्रीकन्यायाः ॥ ४. यस्याङ्गम्
 अलङ्कृतम् सदाकालम् अचलतर-अप्रमाणम् क्लृप्तभरणकेन यथा ॥ ५. कर्मानुकूलतया ॥ ६. भस्मप्रच्छादिताम्रि-
 यणसदृशाः ॥

सुद्ध-उद्धसुद्ध-अविसुद्धरूवतिगधारगो इमो पडिओ ।
 चडिओ अद्धमसोवाणमपुव्वकरणगुणक्खं जो ॥१३४५॥
 गच्छइ तओ वि अनिअट्टवायरगसंपरायनामं च ।
 नवमं सोवाणं सिद्धिमहागेहस्स मुणिनाहो ॥१३४६॥
 तत्थ नपुंसगवेओ जेणं हणिउं कओ अ गयचिट्ठो ।
 तयणु अ इत्थीवेओ सहसा उवसामिओ जेण ॥१३४७॥
 अह हास-रइ-अरइ-सोग-भय-दुगंछासरूवरिउच्छक्कं ।
 जेणं विणासिऊणं धिक्किज्जइ पुरिसवेओ अ ॥१३४८॥
 अप्पच्चक्खाणावरण-पच्चक्खाणावराभिहा कोहा ।
 संजलणरूवकोवो गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३४९॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा मण्णा ।
 संजलणरूवमाणो गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५०॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा माया ।
 संजलणरूवमाया गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५१॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा लोहा ।
 विरइविसेसज्जुणं गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५२॥
 संजलणगलोहो पुण ताडिज्जंतो इमो मुणिदेण ।
 सुहुमीभूओ 'नंसिअ निलीणओ दसमसोवाणे ॥१३५३॥
 दसमे तत्थ सुहुमसंपरायगुणठाणयस्मि चडिऊणं ।
 सो ताडिऊण लोहो गयचिट्ठो ताव जेण कओ ॥१३५४॥
 १ नित्तवसुकुडुंवगमाणुसेसु पडिप्पसु हेउभूप्पसु ।
 तम्मयतणुजीओ गयचिट्ठो पडिओ अ मोहनिवो ॥१३५५॥
 थुल-मूल-सिहा-साहाइसु पडिप्पसु पडए जहा विडवी ।
 इअ सकुडुंवो मोहचरडो कओ जेण निच्चिट्ठो ॥१३५६॥
 परमाणंदसुहं अणुहवमाणो विजयसेणनाममुणी ।
 आरुहिओ एगादसमसिद्धिआवाससोवाणं ॥१३५७॥
 उवसंतमोहगुणठाणलक्खणे तत्थ ठाइ सोवाणे ।
 अंतोमुहुत्तमित्तं जो जिणसमसुद्धचारित्तो ॥१३५८॥
 समणो अणुत्तरविमाणुववायउचिअसुचित्तपरिणामो ।
 सुरअसुरसेणिपुज्जो सोवाणे होइ चिट्ठंतो ॥१३५९॥

लोहो ताव सचेअणओ किपि हवइ पुणो वि कोवगओ ।
पेसइ धूअं अइवल्लह'मप्पसरीरगअभिन्नं ॥१३६०॥

मुच्छाभिहाणया सा कुविआ कारेइ पासदेसगया ।
१जस्संगोवगरणगाइअमुच्छं वलवई वणिआ ॥१३६१॥

तीए गलगहिओ जो पच्छम्मुहओ अ वालिओ संतो ।
दसमगसोवाणाइअकमेण परिवाडिओ ताव ॥१३६२॥

जो जाव पढमसोवाणगम्मि नीओ समण्णिओ तीए ।
मिच्छादंसणदुट्ठगमंतिवरस्स गसिओ तेण ॥१३६३॥

चलमाणो जो अ सचेअणभूएहिं गहिज्जए अत्ति ।
तेहिं कुविणहिं रिउवग्गेहिं पुव्वपहिणहिं ॥१३६४॥

तक्कारिअभूरिदुरिअभरो गओ एगकरणपमुहेसु ।
जो भमिऊणं चदिओ नरगाइसु भूरिसंसारं ॥१३६५॥
अह मणुअभूमिमज्जे अत्थि ३महापुरभिहाणयं नयरं ।
तत्थ परमसावयगो महड्डिओ नयरसिद्धिमणी ॥१३६६॥

नामेण सुन्दो तस्स भारिआ रूवधारिणी धत्ता ।
संसारिजीओ जाओ तप्पुत्तो पुंदरीगक्खो ॥१३६७॥

जस्स अइसाइणी ४पाडिवया जाया तओ पुणो जेण ।
अप्पेण वि कालेण कलाओ पढिआउ पोढाओ ॥१३६८॥

थोवं एअं अज्जेअव्वं ति ५असंतुसंतओ संतो ।
पुच्छइ जो मुणिपासे कलाण किर वित्थरो कुत्थ ? ॥१३६९॥

सव्वाण कलाणं ६पुव्वेसु समत्थि बहुवित्थरो भइ । ।
जेणुत्तं कइ पुव्वाणि ताणि हुंति ? मुणिणा भणिअ ॥१३७०॥

एच्छसु तुमं गुरुवरे तओ अ ते जेण पुच्छिआ तेहिं ।
पुव्वगओ वित्थारो कहिओ सव्वो वि जस्स तओ ॥१३७१॥

पुव्वाणं अज्झयणे जस्स मणं जायमित्थ अच्चंतं ।
जंपइ जो गुरुराया पाढह पुव्वाणि मे तुम्हे ॥१३७२॥

कायव्वो उ पसाओ तुम्हेहिं एस ताव सुगुरुहिं ।
कहिअं पढंति मुणिणो पुव्वाइ नेव सहुंजणा ॥१३७३॥

१. आत्मशरीरकाभिन्नाम् ॥ २. यस्य अङ्गोपकरणकादिकमूर्छाम् बलवती वन्तिता ॥ ३. भवभावनायां
ब्रह्मपुरम् इति नामं नगरमस्ति ॥ ४. प्रतिपत् बुद्धिः ॥ ५. असंतुष्यन् ॥ ६. चतुर्दशपूर्वेषु ॥

जेण कहिज्जइ अ तओ वयदाणं कुणइ ^१सयणणुत्ताप ।
जेणं दिक्खा गहिआ गुरुहत्थेणं महिड्ढीप ॥१३७४॥
पण्णाविसेसओ जेणं सिक्खा तक्खणेण संगहिआ ।
अप्पदिणेहिं चउदस मुणिणा पुन्वाणि भणिआइं ॥१३७५॥
अह ^२अट्टाणगपरिसाठिणण मोहचरडेण नीससिअं ।
पुट्ठो ^३सहागणहिं अन्नेहिं देव! किं पअं ? ॥१३७६॥
हत्थेण भालथलयं आहणिऊणं च चवइ मोहनिवो ।
निहया वयं इमेणं जम्हा अम्हाण जो सत्तू ॥१३७७॥
सज्जीकओ अ जेणं सयागमो पाढओ समग्गो सो ।
^४पअपयासिअमम्माणि जो अवगमिस्सइ परो वि ॥१३७८॥
उम्मूलणं करिस्सइ कंदाणं ^५अम्हगुत्तजुत्ताणं ।
एस समणो इआणि मिलिओ को दुट्ठसंजोगो ? ॥१३७९॥
अत्थि स को वि इभं जो संजोगं झत्ति ^६सुविहडावेइ ? ।
निअसामिणं ^७सखेअं दट्ठूणं उट्ठिआ नारी ॥१३८०॥
सा नामेणं नारी निद्दा परिवारओ इमो तीप ।
आलस्सं ^८वेगलं तणुभंगो अ मुहमोडणयं ॥१३८१॥
^९जंभा य सुविणदंसण-^{१०}सरणब्भंसत्ति सा सपरिवारा ।
कारुणं च ^{११}पमाणं जणिअंजलिआ भिसं भणइ ॥१३८२॥
अज्ज वि देव! ^{१२}सदासीसज्जे कज्जे किमेरिसा खेओ ।
किज्जइ ? किं कहे वि अ तुमए दिट्ठं न देव! इमं ? ॥१३८३॥
गहिऊण गलग्गाहं मुच्छाए वालिओ जमेस जिओ ।
एगादसमाओ सोवाणाओ सिद्धिसोहस्स ॥१३८४॥
^{१३}मिआणि मज्झ विलसिअं सामि! तुमं निरिक्खसु तओ अ ।
मोहेण विहसिऊणं भणिअं वच्छे! वरं गच्छ ॥१३८५॥
पूरेसु तुमं निअवच्छिअं तओ ^{१४}परिगरेण सह एसा ।
गच्छइ सच्छदं चउदसपुव्वधरस्स पासम्मि ॥१३८६॥

१. स्वजनानुज्ञया ॥ २. आस्थानकपर्पतस्थितेन ॥ ३. सभागतैः ॥ ४. एतत्प्रकाशितमर्माणि ॥ ५. अस्मद्गोत्र-
युक्तानाम् ॥ ६. सुविघटयति-नाशयति ॥ ७. सखेदम् ॥ ८. वैकल्यम् ॥ ९. जम्भा ॥ १०. स्मरणभ्रंश इति ॥
११. स्वपरिवारं प्रमाणमिति कृत्वा इत्यर्थः ॥ १२. स्वदासीसाध्ये ॥ १३. परिकरेण ॥

जस्स सरीरे तीण आलस्सं पुव्वमेव आणीअं ।
 १ तव्वसगो जो समणो न परावट्टेइ सुत्ताइं ॥१३८७॥
 पुव्वणं अवरेसिं २ सत्थाणऽत्थं न चित्तेण जो य ।
 एवं ति-चउरवासरगमणे मुणिणो वयंति परे ॥१३८८॥
 जइ निरवज्जा विज्जा पट्ठिआ गुणणेण ता थिरीकुणसु ।
 इअ पेरिऊण उववेसिओ वलेण गुणणस्स मुणी ॥१३८९॥
 अह पेसिओ ३ पमीलाए सेसो परिगरो निओ सव्वां ।
 तेणं गहिओ समणो ४ भूआविट्ठव्व भूओ जां ॥१३९०॥
 जंभाहिं पिट्ठं जो मोडइ ५ उड्डीकरेइ बाहुजुगं ।
 भंजइ अंगुलिआओ ६ पयाइअंगाणि विक्खिअइ ॥१३९१॥
 इअ विविहपयारेहिं ७ उंवा नामेइ जस्स ताव मुहं ।
 भामेइ अहो पुरओ अ पिट्ठओ पासओ चीसुं ॥१३९२॥
 गणणाइउवक्कमगे कारिज्जंतम्मि थविरसमणेहिं ।
 न वि पुंडरीअमुणिणो विणिग्गयं अक्खरं मुहओ ॥१३९३॥
 अह रत्तीय अकंतो निद्दाए दहं समावडइ ।
 संथारगाइविरहम्मि जत्थ तत्थ व पपत्ते जो ॥१३९४॥
 जो ८ कट्ठखंडं पिव निद्दाए विगयचेअणीभूओ ।
 सुवए जाव दिणमुहं विसंतुलकलेअरावयवो ॥१३९५॥
 पडिकमणगवेलाए उ जागरो ठिज्जेण दुहेणं जो ।
 इअ अन्नदिणे वि थविरसमणेहिं ठाविओ गुणिउं ॥१३९६॥
 अह उंवाए जो पाडिओ सिरं कुप्पराणि जाणूणि ।
 जुगवं भग्गाइं भूमीआवाएण तक्कालं ॥१३९७॥
 एवं च जाव किंचि वि न जंपए ताव थविरस्ताहुजणो ।
 मोणमवलंविऊणं ठिओ गुणेइ अ सयं सुत्तं ॥१३९८॥
 पइदिअहं निद्दाए वड्ढुतीए पडिक्कमणकाले ।
 जो कारिओ अ नहं अहो ! अपुव्वं नड्डीइ व्व ॥१३९९॥
 वयणविआरा विविहा लोअणअंगा तहा अणेगविहा ।
 ९ पयकरविन्नासो विअ अणेरिसो जस्स नट्टविही ॥१४००॥

सवसीभूअऽप्पाणं जणेइ हासं च जो मुणी बहुअं ।
 'तत्तविऊण जणाण वि अच्छेरं कुणइ किं एअं ? ॥१४०१॥
 अपरावट्टतस्स य अचित्तमाणस्स विसमनिदस्स ।
 सच्छिहहत्थसलिलं व ३सुअं विगलेइ जस्स सया ॥१४०२॥
 सुहुमगहणत्थरासी ३विस्सरणं गच्छए समग्गो वि ।
 जस्स जह सुअं भंसइ तहा हवइ जो निराकंखो ॥१४०३॥
 निदासुहं ४विसाओ वि अब्भहिअमसुहकारणं एअं ।
 ४अमिअं पिव मन्नंतो रयणीए जो जहा सुवइ ॥१४०४॥
 चिट्ठइ दिणम्मि वि तहा सुत्तो सुत्तं असेसयं गलिअं ।
 गुरुणा भणिज्जए वच्छ ! पुंडरीआभिहाणमुणे ॥१४०५॥
 सिद्धंतं पढिउं पुण उच्छाहेणं तहाविहेण वयं ।
 गहिअं तुमए दुहओ पाढो एसो उ संजाओ ॥१४०६॥
 नरलोअरज्जसुरलोअसुक्खमुक्खेगदाणसुररुक्खो ।
 जिणभासिअं तु सत्थं गुणिअव्वं इममणत्थहरं ॥१४०७॥
 नारय-तिरिआइअदुहसंदोहपयाणकारणम्मि तुमं ।
 निदासुहम्मि रत्तो निरत्थयं वट्टसि मुणे । किं ? ॥१४०८॥
 ५निद्धंथसो अ समणो भासइ भयवं । करेइ को निहं ? ।
 केणावि इमं वितहं तुम्हाणं अग्गओ कहिअं ॥१४०९॥
 जम्हा कळे वि मए एअपमाणं सुअं इमं गुणिअं ।
 चित्तेइ तओ सुगुरू अहो ! परं एअमव्भहिअं ॥१४१०॥
 जं अवलवेइ पञ्चक्खमवि मुणी सच्चयं च नो चवइ ।
 अन्नय जो निदाए समणो ६विसघारिउ व्व कओ ॥१४११॥
 सहेण महंतेण वि सहमदितो ६दिवासुविणदंसी ।
 विविहविगारगयमुहो सुत्तो दिट्ठो रिसी गुरुणा ॥१४१२॥
 काऊणं बहुसहे गुरुणा जग्गाविऊण भणिओ जो ।
 एवं वोळसि भो पुंडरीअ ! न सुवसि (सुवेमि) ताव अहं ॥१४१३॥
 तं किं एअं स चवइ कुत्थ किमेअं गुरो ! अहं सुविओ ? ।
 इअ तुम्हाणं ७भंती अज्ज वि गुणणापरो उ अहं ॥१४१४॥

१. तत्त्वविदाम् ॥ श्रुतम्-शास्त्रम् ॥ ३. विस्मरणम् ॥ ४. विषात् ॥ ५. अमृतम् ॥ ६. निर्लज्जः ॥
 ७. विषघारितः ॥ ८. दिवास्वप्नदर्शी ॥ ९. भ्रान्तिः ॥

गुरुराय ! जया सुत्तत्थं चित्तेमि अहमयलचित्तो उ ।
 सव्वेसि तया सुत्तो एसो एवं भमो हवइ ॥१४१५॥
 समणो थूलमुत्तावाइ त्ति विरत्ता उ सव्वहा गुरुणो ।
 मुण्णिणो वि तहा जंपइ पेरिज्जंतो असंवद्धं ॥१४१६॥
 दोसं गच्छइ समणो जो सव्वेहि उविक्खिओ तेण ।
 पासे परिवारो मोहपेरिओ आगओ जस्स ॥१४१७॥
 तत्तो दूरीभूओ सयागमो सव्वहा जओ विमुहो ।
 नट्ठो पुण सव्वोहो गओ अ चारित्तधम्मो वि ॥१४१८॥
 गच्छइ पढमं चिअ जाव सव्वविरइ सुदंसणअमच्चो ।
 सो वि पणट्ठो मिच्छत्तमंतिओ आगओ झत्ति ॥१४१९॥
 एवं सव्वेहि वि मिलिऊणं पज्जंतकालए जो अ ।
 निदायुरुयुरगे किर खित्तो मरणेण संहरिओ ॥१४२०॥
 भमिओ निगोअमज्झे तहा य पग्गिदिप्पसु गंतूणं ।
 संसारे जो माणुसजम्मो हा ! हारिओ लद्धो ॥१४२१॥
 अह चित्तवित्तिनामाडवीइ सुविवेगुंगिरिसिं ।
 अपमत्तनामकूडे जिण्णिदपुरनामयं नयरं ॥१४२२॥
 तत्थ विगयउच्छाहा मिलिओ सव्वे वि ते निराणंदा ।
 चारित्तधम्मनरवइपमुहा एगत्य उवविट्ठा ॥१४२३॥
 जंपंति ताव एए मिहो अहो ! तुम्ह पक्खह सुदक्खा ।
 किं इत्थ किज्जए ? मोहनिवस्स सहायगा बहुणो ॥१४२४॥
 उच्छिदित्ते उ अभव्व-दूरभव्वाभिहाणया एए ।
 अक्खलिअ भममाणा मूलाओ पक्खमम्हाणं ॥१४२५॥
 अम्हेहि तु सहाओ एगो लद्धो इमो धुवं सो वि ।
 अम्हाणं मिलिओ किर बहुलेण ताव कालेण ॥१४२६॥
 आरोविज्जइ एसो अम्हेहि जाव गुरुगुणेषु जिओ ।
 अम्हाण सहायत्तं पडिवज्जइ सो पुणो किं पि ॥१४२७॥
 ताव इमस्स स को वि विवज्जासो हवइ जेण जो मिलइ ।
 तेसिं मोहाइरिऊण चिअ विडंविज्जए तेहि ॥१४२८॥
 एसो तहेव दुहिओ वयं तु एअस्स सुहसमुण्पायं ।
 काउं उवक्कमामो मूढो जो मुणइ नेव इमं ॥१४२९॥

अवरं च जत्थ उवसंतमोहपुव्वधरगाइअपपसु ।
 आरोविओ वि पडिउं मोहाइरिऊण जो मिलइ ॥१४३०॥
 किं तत्थ वयं वूमा ? कत्थ य जामो ? त्ति विहसिऊण तओ ।
 सब्बोहो वोळइ भा ! तुम्हाणं का 'मुहा' अत्ती ॥१४३१॥
 किं नव्वमिमं एसो अणाइकालपभवो उ ववहारो ।
 अज्ज वि संसारिजिएहि भवम्मि भमिस्सए बहुअं ॥१४३२॥
 कुणमाणेसु हिअं आरोवंतेसु वि पपसु गुरुपसु ।
 तुम्हासु ते उवसंतपुव्वधरआइणो पडिआ ॥१४३३॥
 मोहाइणं मिलिआ भमंति उक्कट्टउ धुवं एए ।
 संसारं परवसगा अवट्ठुपुगलपरावट्ठं ॥१४३४॥
 एस अणंतजिआणं अणाइकालेण ताव ववहारो ।
 जाओ तओ किमच्छेरयं ? पडिच्छह समयमप्पं ॥१४३५॥
 एअस्स सहायस्स बलेणं रिऊणं खयं वयं काउं ।
 पयडपयावा होमो सुइवंतमिमं जिअं कुणिमो ॥१४३६॥
 इअ वितहो अभिमाणो तुम्हाणं जेण हवइ ताव तया ।
 सुहसंपत्ती अ जया जिअस्स किर भाविणी अव्वो ! ॥१४३७॥
 अम्हेहि एगो उवलद्धो साहज्जकारणे जीओ ।
 तुम्हेहि जं वुत्तं अचित्तणिज्जं इमं सव्वं ॥१४३८॥
 जम्हा भूरिस्सहाया अवि एए मोहपमुहपडिवक्खा ।
 तुम्हाणं पसरंताण रोहणं काउमेव पट्ट ॥१४३९॥
 तुम्हे अप्पसहाया अवि सुसमत्था विवक्खवायम्मि ।
 इअ पिक्खह जं एगो करिस्सइ 'किमाउला' होह ? ॥१४४०॥
 सव्वे जंपंति अहो ! सब्बोहेण भणिअं इणं साहु ।
 कम्मनरिंदेणुप्पाइओ जिओ ताव नरखित्ते ॥१४४१॥
 पउमथंलनामनयरं महानिवो सीहविक्रमो तत्थ ।
 तस्स पिआ य कमलिणी ताणं पुत्तो उ जो जाओ ॥१४४२॥
 सीहरहो इअ नामं सुअस्स पिउणा कयं इमा वत्ता ।
 कम्ममहानरवइणा कहाविआ तक्खणं तेसि ॥१४४३॥
 नणु तुम्हेहि वद्धावणयं कायव्वमेस जेण जिओ ।
 अज्जदिणाओ तुम्हाण पक्खपोसं करिस्सइ जं ॥१४४४॥

अह सव्वोहसयागमपयडीकयगुणवरेसु पस जिओ ।

आरोहंतो 'सक्किज्जए न केणावि पाटेउं ॥१४४५॥

इत्थ भवम्मि मए विअरिओ सहाओ उ पुण्णुदयनामो ।

एअस्स चिट्ठए तं पोत्तिस्सइ जो सयाकालं ॥१४४६॥

न य पावोदयपोसं करिस्सइ कयावि जो तओ जीओ ।

मोहाइरिऊणं जुग्गो न भविस्सइ अहो ! ताव ॥१४४७॥

जाव इमेण जिण्णं पविसिज्जइ मुत्तिनामनयरीए ।

एअं सुणअ हरिसिआ समुट्ठिआ दंसणप्पमुहा ॥१४४८॥

बंधंति तोरणाइं जिण्णिंदनयरम्मि तेण कणगकुंभे ।

पउमपिहाणपहाणे मोआवंति गिहवारेसु ॥१४४९॥

काराविज्जइ आवणसोहा सव्वत्थ वंसअग्गेसु ।

जेहि अवलंविज्जंति रत्तसोहंतवत्थाइं ॥१४५०॥

दावंति मिगमयसहिअसिरिखंडसलिलछडाउ रायपहे ।

कणगरयणदाणाइं तहा य ते अभयदाणाइं ॥१४५१॥

वाइज्जंते तुरिआइं कारिज्जंति तेहि नट्टाइं ।

यइदिणमिसो अ सीहहो नमइ जिणे अ आजम्मं ॥१४५२॥

जो कुणइ गुरुपणामं गच्छइ पिउणा समं जिणगिहेसु ।

तोसं पावइ मुणिदंसणेण सुणेइ तव्वयणं ॥१४५३॥

मुणिदिज्जमाणअसणाइअदंसणओ उवेइ हरिसं जो ।

पइदिणमिअ पुण्णोदयपोसो जस्स गयदोसो अ ॥१४५४॥

तक्कयसाहज्जेणं जेण पढिआउ अप्पकालेणं ।

सयलाओ सुकलाओ तओ अ तरुणत्तणं पत्तो ॥१४५५॥

जस्स य जायं रूवं वम्महअइसाइ सुंदरत्तेणं ।

ललिअविलासो सुरवरलीलासरिसो हवइ एसो ॥१४५६॥

न रमइ विसणसु मणं जस्स मयच्छीकहा पिआ नेव ।

तप्पाणिग्गहणकरणमिच्छइ मणसा वि जो नेव ॥१४५७॥

सेवइ समणे तेसि पासम्मि सुणेइ धम्मसत्थाणि ।

जो भावेइ भवसरूवं तत्तो हवइ उ विरत्तो ॥१४५८॥

अभिकंखइ मुक्खसुहं संसारविलक्खणं च जो दक्खो ।

चउनाणधरो गुणनिहिनामो सुगुरू तहि पत्तो ॥१४५९॥

जेण सुअं वित्थरओ धम्मसरूवं सुगुरुसमीवम्म ।
जणणी-जणगाणुत्ताइ जेण गहिआ पुणो दिक्खा ॥१४६०॥
तत्तो सव्वो जं अणुचरेइ चारित्तधम्मपरिवारो ।
भिसमणुरत्ता सव्वविरई 'तिजयरज्जदा जाया ॥१४६१॥
सव्वोहो न मुंचइ खणमवि पासं च सम्मदंसणयं ।
सव्वंगेण परिणमइ परिधेइ 'पवयणकवयं जो ॥१४६२॥
संतोससिरत्ताणं धरमाणो भावणंयिआकलिओ ।
अपमायमहागयमारुहेइ समणो बलेण जुओ ॥१४६३॥
'वसुससिहस्ससीलंगपवरतलवग्गिआवरिअमज्झो ।
उवचिअपुण्णोदयदंडनायगं जो ठवेइ पुरो ॥१४६४॥
पइसमयउल्लसंतसुहज्जवसायभडकोडिकयसेवो ।
मोहवलेण च समं विसमरणं कुणइ सीहरहो ॥१४६५॥
तत्थ य ताडेइ महंतमोहचरडहिअयं समणसूरो ।
तिक्खगअमूढभावाभिहाणकुंतग्गओ सिग्घं ॥१४६६॥
दंसण-नाणग-संजमवाणतिगेणं च हणइ समकालं ।
जो 'रागपंचमुह-दोसगइंदमहंतमंडलिण ॥१४६७॥
नीसेसपाणिकरुणापरिणामसरेण जो विदारेइ ।
हिंसाअज्जवसायाभिहाणबलवंतसामंतं ॥१४६८॥
'सच्चवयणमुग्गरघापणं छिंदइ असच्चभडसीसं ।
'सोअअसिणा य चोरिअचोरं चूरेइ चारुतवो ॥१४६९॥
'मेहुणसलहो जेणं दहिओ वंभाभिहाणदीवेण ।
निइलइ निरीहत्ताऽसणिणा उ परिग्गहरिउं जो ॥१४७०॥
उवसमसलिलाऽसारेणं जेण कोहाणलो अ अवणीओ ।
महवदंडेणं जो पाडेइ अ माण'सुरसत्तुं ॥१४७१॥
'अज्जवसीरेणं जो मायाभूमिं विदारण 'विउरो ।
फोडेइ फुडं लोहतडागं संतुड्डिलट्ठीण ॥१४७२॥
देहअसारत्तणचित्ताइ-सारकरवालवग्गेण ।
दुज्जयपरीसहरिऊ पराजिणइ जो महासत्तो ॥१४७३॥

१. त्रिजगद्वाज्यदा ॥ २. प्रवचनकवचम् ॥ ३. अष्टादश ॥ ४. रागपञ्चमुख-द्वेषगजेन्द्रमहामाण्डलिकान् ॥
५. सत्यवचनमुद्गरघातेन ॥ ६. शौचासिना ॥ ७. मैथुनशलभः शलभः-पतङ्गः ॥ ८. सुरशत्रुम्-दानवम् ॥ ९.
अजिबसीरेण सीरम्-हलम् ॥ १०. विदुरः ज्ञानी ॥

उग्गा महोवसग्गा किज्जंता मणुअ-देव-तिरिपहि ।
 जेणं च सहिज्जंते चालिज्जंते न रोमाणि ॥१४७४॥
 इअ अक्खलिअपयावस्स जस्स कालो गओ इमो बहुलो ।
 सयलं मोहवलं वलवंतस्स पराहवंतस्स ॥१४७५॥
 अह 'क्षीणरीणनट्टप्पाणसु इमेसु पच्चणीणसु ।
 सम्महंसणमंती सुपसन्नो जस्स संजाओ ॥१४७६॥
 वड्ढेइ सयागमो जस्स जलहिवेलाजलं च निच्च पि ।
 किरिआकलावमाराहण अ सम्मं मुणिवयंसो ॥१४७७॥
 सवयणकिरणप्पसरेण जेण 'सूरिअसमप्पयावेण ।
 मोहतिमिरोहनासाउ कया भव्वा य सपगासा ॥१४७८॥
 पडिवोहिऊण एगे निअसीसा भव्वपाणिणो उ कया ।
 इअ सव्वपयारेहि पुण्णुदओ पोसिओ जेण ॥१४७९॥
 सुणिरुणं पज्जंतसमयं च संलेहणं मुणी कुणइ ।
 दव्वेणं भावेण असारसंसारसुविरत्तो ॥१४८०॥
 गीअत्थमुणीहि सह 'सेलनिअंवे गओ अ सीहरहो ।
 तत्थ सिलातलमेगं विलोइअं जेण अणवज्जं ॥१४८१॥
 तत्थ 'कुसमओ संथारगो अ सज्जीकओ सयं जेण ।
 तत्थ ठिओ सव्वजिणे वंदइ 'सक्कत्थणं जो ॥१४८२॥
 ससिरठविअपाणिपुडो पवट्टमाणं जिणाहिवं नमइ ।
 तत्तो निअगुरुरायं समणो गुरुभत्तिसंजुत्तो ॥१४८३॥
 तेसिं पासे पच्चक्खाइ 'वसुससंकपावठाणाइं ।
 पुव्वं विरओ वि अ जो चणइ अ चउविहमाहारं ॥१४८४॥
 धम्मपडिवंधमेगं करेइ जो चत्तगत्तपांडवंधो ।
 आलोइअपडिक्कंताइआरो होइ सुविसुद्धो ॥१४८५॥
 सुर-माणुस-तिरिअकओवसग्गसहणुज्जओ जई जाइ ।
 'पायवुवगसणनामाणसणेणं विमलझाणगओ ॥१४८६॥
 जाव चरममृसासं च पालिऊणमकलंकचारित्तं ।
 कालं काऊण गओ समणो सुक्कसुरलोगम्मि ॥१४८७॥

१. क्षीणरीणनट्टप्रार्थेयु ॥ २. सूर्यसमप्रतापेन ॥ ३. मोहतिमिरोधनाशात् ॥ ४. शैलनितम्बे ॥ ५. कुशमयः
 दर्भमयः ॥ ६. शक्रस्तवेन ॥ ७. अष्टादश ॥ ८. पादपोषणमनमानशनेन ॥

सत्तरससायरोवमआउधरो देवरायसमरिद्धी ।
 जो संजाओ देवो महासुहंभोनिहिनिमन्नो ॥१४८८॥
 तत्थ वि तित्थगराणं जेणं समवसरणाणि किज्जंति ।
 पुहुवीए अवयरिउं पमोअपूरिअसरीरेण ॥१४८९॥
 सिरिरित्थह-वद्धमाणग-चंदाण-वारिसेणनामेहि ।
 जिणपडिमाओ नंदीसराइतित्थेसु वंदइ जो ॥१४९०॥
 अट्ठण्हआमहूस्वविहाणओ पोसिओ उ पुण्णुदओ ।
 जेणं दिव्वा भोगा भुत्ता धम्मपहुपसाया ॥१४९१॥
 चइउं सुरलोगाओ पुव्वविदेहम्मि जो सुओ जाओ ।
 कमलायरनयरे सिरिचंदनिवपिआइ कमलाए ॥१४९२॥
 नामेण भाणुकुमरो सुरसमरूवो कलाकलावनिही ।
 चड्ढइ चंदु व्व सयलभुवणजणाणंददाणपरो ॥१४९३॥
 तत्थ य सच्चोहुज्जलदंसणसहिओ उ वालकालाओ ।
 धम्मं कुणमाणो जो पुण्णोदयपोसणं जणइ ॥१४९४॥
 अह राया सुरलोगं गओ तओ भाणुनामकुमरो अ ।
 रज्जं करेइ भुंजइ भोगे दिव्वे 'ससोहग्गो ॥१४९५॥
 जो पालिऊण सावयधम्मं सम्मं सुअं ठविअ रज्जे ।
 गुरुपासम्मि वयं गहइ तहेव महाविभूर्इए ॥१४९६॥
 अइपरिचिओ कओ जेणं समणेणं सयागमो पत्तो ।
 चारित्तधम्मसिन्नाणुगओ पगग्गचित्तेणं ॥१४९७॥
 जिअमोहवलो कयपुण्णोदयपोसो 'पवालिऊण वयं ।
 गहिआणसणो जो नवमग्गेवेअगसुरो जाओ ॥१४९८॥
 जो एगतीससायरसमजीविअधारगो सुरो होउं ।
 उप्पन्नो पुव्वमहाविदेहनामम्मि खित्तम्मि ॥१४९९॥
 भूमंडलमंडणपउमकंडनयराहिनायगो राया ।
 सीमितगाभिहाणो सामंतगसेविओ सययं ॥१५००॥
 तस्स सुओ संजाओ गुणवंतो इंदत्तनामो जो ।
 तत्थ वि नरिंदभोगे भुत्तूणं संजमो गहिओ ॥१५०१॥
 जो मोहवलक्खयकारगो पुणो पुण्णुदयसुपोसगरो ।
 पुव्वविहिविहियअणसणसमाहिमंतो कुणइ कालं ॥१५०२॥

पणयाललकवजोअणमाणं सव्वट्टसिद्धअभिहाणं ।
 १ जुगचंदरज्जुलोगालंकरणं रेहइ विमाणं ॥१५०३॥
 तत्थ य महाविमाणे उवरिमभागम्मि वट्टण एणं ।
 २ सायररसमणमाणं मुत्ताहलमुज्जलजलोहं ॥१५०४॥
 मज्झगयस्स इमस्स य वलयाकारेण ताव सोहंति ।
 चत्तारि मुत्तिआइं ३ नित्तानलमणपमाणाइं ॥१५०५॥
 पुणरवि वीए वलए अडसंखाकलिअमुत्तिअकलावो ।
 ४ रिउचंदमणपमाणो दिप्पइ ५ खजलं व मलमुक्को ॥१५०६॥
 चंदकलासंखाइं चंदकलानिम्मलत्तजुत्ताइं ।
 तीए वलए अडमणपमिआइं मुत्तिआणि तओ ॥१५०७॥
 लोअणकिसाणुपमिआणि मुत्तिअफलाणि तुरिअवल्यम्मि ।
 जलहिमणसररीराइं नायव्वाइं विअहेहि ॥१५०८॥
 कुंजरलोअणवसुहामिआणि मुत्ताहलाणि नेआणि ।
 इगमणभारवहाइं छट्टे वलयम्मि वट्टाइं ॥१५०९॥
 मुत्ताहलमंतट्टिअमणेगमज्जंतवायलहरीहि ।
 वलयगमुत्तिअनिअरो समुच्छलिअ आहणेइ जया ॥१५१०॥
 एअं महाविमाणं महरुरवेकंतभायणं जायं ।
 कत्थ वि अन्नत्थ न अत्थि एरिसं सद्धमहुरत्तं ॥१५११॥
 तत्थ विमाणम्मि सुरा तन्नायरसेगमोहिअसच्चित्ता ।
 समयगिसायरमिअं सुहेण पूरंति निअमाउं ॥१५१२॥
 नायरसपहावो सो विरहगरुक्खाइआण जं होइ ।
 किसलयसुमाइपसवो इत्थीजणगीअसवणेणं ॥१५१३॥
 नायरसस्स समाणो लोए अन्नो रसो न को वि जओ ।
 सप्पो सुवणणटंकयमप्पेइ रवण करवासस्स (?) [रवेण वसवत्ती] ॥१५१४॥
 तत्थ समुप्पन्नो सो जां इंदवरिंदत्तरायरिसी ।
 अहमिददेवरिद्धि पत्तो सुहसंपयाकोसो ॥१५१५॥

१. युगचन्द्रज्जुलोकालङ्करणं चतुर्दशज्जुलोकामूषणमित्यर्थः ॥ २. सागरस = चतुःपट्टि ॥ ३. नेत्रानल =
 द्वात्रिंशत् ॥ ४. ऋतुचन्द्र = षोडश ॥ ५. आकाशजलम् वर्षाजलमित्यर्थः ॥

अह पुव्वविदेहमहीविभूसणे गंधिलावईविजण ।
 चंदपुरी इंदपुरीसरिसा नयरी इमा अत्थि ॥१५१६॥
 तत्थ अकलंकनामो करेइ रज्जं महड्डिओ राया ।
 भूवपणयपयकमलो समिद्धि-सत्तीहि ^१सक्कसमो ॥१५१७॥
 जिणरायपायपंकयछप्पयकप्पस्स तस्स सोममुही ।
 महिसी सुवंसणा नाम समुज्जलवंसणसमुदा ॥१५१८॥
 पणय पभायसमण गोखीरसमाणसीहसुविणं च ।
 लहइ निवइभज्जा परिपालिअजिणधम्ममज्जाया ॥१५१९॥
 समयगिगसायरोवमजीअं पालिअ तओ चुओ संतो ।
 म सुदिदत्तजीओ तीण कुच्छीण उप्पन्नो ॥१५२०॥
 रायरमणीइ एसो सुविणो जाणाविओ नरिंदस्स ।
 आगारिआ सुविणसत्थपाढगा तेण निअगेहे ॥१५२१॥
 तेसि सुविणो कहिओ ^२कंतालहिओ नरेसरेण तओ ।
 तेहिं विआरिऊणं भणिज्जण ^३सुविणसक्कत्थो ॥१५२२॥
 जं च महाराय ! सुविणसत्थे सीहां महासुविणमुत्तं ।
 तस्स पहावेण सुओ हविस्सप सीहबलवंतो ॥१५२३॥
 पुणरवि पुत्तो एसो खीरमहाजलहि^४ विसयजसरासी ।
 पसरंततेअसूरो सूरु भावी धणक्कमणे (?) ॥१५२४॥
 ते कणगाइअदाणं दाउं रण्णा विसज्जिआ रण्णी ।
 आणंदभरभरिअमाणसा सुहेण वहइ सगव्वं ॥१५२५॥
 जिणदेवपूअणअभयदाणाईहिं नरिंदमिगनित्ता ।
 पूरेइ दोहले पइदिणमुप्पज्जंतण निअगे ॥१५२६॥
 सुहवासरम्मि वसुहा व निहाणं निवइअंगणा तणुअं ।
 पयडीकरेइ ^५सूइगिहुज्जोअविहाणमाणिकं ॥१५२७॥
 सुअजम्मसरूवं ताव चंदधाराभिहाणदासीण ।
 नरनाहस्स निवेइअमेसो हरिस्ताउलो जाओ ॥१५२८॥
 नरवइणा तीण पारितोसिअं दाणमंजसा दिन्नं ।
^६आजीविअनिव्वाहगमहो ! धणवओ सिणेहकओ ॥१५२९॥

१. शकसमः ॥ २. कान्तालब्धः ३. स्वप्रसक्तार्थः ॥ ४. विशदः ॥ ५. सूतिगृहोद्द्योतविधानमाणिक्यम् ॥
 ६. आजीविकानिर्वाहकम् अहो ! धनव्ययः स्नेहकृतः ॥

नयरीए सव्वाए वाईज्जंते 'सरज्जयसमूहा ।
 रायसुआगमणेणं नयरीलोओ हरिसवंतो ॥१५३०॥
 पुरजणवद्धावणयाइं आगच्छंति रायगेहम्मि ।
 मंगलकारगअक्खयपत्ताणि सनालिगेराणि ॥१५३१॥
 सुअजम्मावसरम्मि अ राया दावेइ कणगदाणाइं ।
 लोओ दट्ठूण वयइ किमेष वरिसइ 'सलिलवाहो ? ॥१५३२॥
 सोहिज्जंते कारागिहाणि मोइज्जए अ वंदिजणो ।
 कारिज्जंते रण्णा जिणगेहेसु महपूआओ ॥१५३३॥
 इअ गीअ-नट्ट-वायण—खायण-पाणप्पयाणपमुहेहिं ।
 विविहपयारेहिं सुअजम्ममहो निवइणा जणिओ ॥१५३४॥
 सिद्धत्यनामगो 'जोइससत्थत्थाण जाणगो रण्णा ।
 आगारिअ पुच्छिज्जइ केरिसयं सुअगहसरूवं ? ॥१५३५॥
 तेणं भणिअं भूवो जं आणावेइ तं च सोअवं ।
 संवच्छरो उ एसो आणंदो नाम विन्नेओ ॥१५३६॥
 होइ 'घणव्वयनामो 'रिऊ तहा कत्तिओ इमो मासो ।
 भद्दा तिही अ वीआ गुरुवारो 'कत्तिआरिक्खं ॥१५३७॥
 रासी वसहो जोगो 'धिई पसत्थगहपिक्खिअं लगं ।
 उच्चट्ठाणटिआ य गहा उट्ठुमुहीउ होराउ ॥१५३८॥
 इक्कारसठाणटिआ पावगहा 'सुहपयायगा हांति ।
 रासिम्मि परित्ते एस कुमारो देव ! जाओ जं ॥१५३९॥
 तेणं नरिंद ! कुमरो इमो हविस्तइ अतुच्छलच्छीओ ।
 अइमाणचिक्कमाइअगुणमणिजलही महाराओ ॥१५४०॥
 तत्तो पयावई पुच्छइ अज्ज ! हवंति के इमे रासी ? ।
 तेसिं गुणा य के इच्चाइ 'चव्वसु अत्थि जइ सव्वं ॥१५४१॥
 सिद्धत्यनिमित्तविसारएण साहिज्जए महाराय ।
 जोइससत्थे वट्ठंति रासिणो वारस इमे उ ॥१५४२॥

१. स्वरज्जयसमूहाः स्वरज्जयो वाद्यम् ॥ २. मेघः ॥ ३. ज्योतिषशास्त्रार्थानाम् ॥ ४. शरत्कालः ॥ ५.
 ऋतुः ॥ ६. कृत्तिकानक्षत्रम् ॥ ७. वृत्तिः योगः ॥ ८. शुभप्रदायकाः ॥ ९. कथय ॥

मेसो वसहो मिहुणो ^१कक्कडओ ^२पंचवयणओ कन्ना ।
तुल चिहुओ अ धणुहं मयरो कुंभो अ मीणो अ ॥१५४३॥
एप्पसि वारस्सयरासीण समासओ गुणा एप्प ।
जोइस्सत्थविआराणुसारओ निव ! भणिज्जंति ॥१५४४॥
चक्सुचवलो बली रोगी तहं ^३धम्मत्थटविअपरिणामो ।
जलभीरु रमणिपिओ कयणुओ रायमहिओ अ ॥१५४५॥
चंडो ^४मिउओ अंते पवासुओ मेसरसिसंजाओ ।
अट्टारस्समे वरिसे पणवीसइमेव ^५अप्पमिई ॥१५४६॥
तेहिं भट्टो वरिस्साण सयं जीवइ पुणो वि तस्स मिई ।
^६कत्तिअरिक्खे भोमे चउद्दसीअट्ठैरत्तम्मि ॥१५४७॥
दाया भोगी दक्खं ^७सुधूरगल्लो महाबलो सच्चो ।
धणवंतो थिरचित्तो जणप्पिओ अप्पभासी अ ॥१५४८॥
^८सत्थो ^९सोरिअजुत्तो परोवयारी तहेव ^{१०}तेअंसी ।
सविलासगई रोगवहुलो तहा कंठरोगी अ ॥१५४९॥

मेपो वृषभो मिथुनः कर्कटकः पञ्चवदनकः कन्या ।
तुला वृश्चिकश्च धनुर्मकरः कुम्भश्च मीनश्च ॥१॥

एतेषां द्वादशकराशीनां समासतः गुणा एते ।
ज्योतिषशास्त्रविचारानुसारतः नृप ! भण्यन्ते ॥२॥
चक्षुर्लोलो बली रोगी, धर्मार्थः कृतनिश्चयः ।
जलभीरुः प्रियः स्त्रीणां, कृतज्ञो राजपूजितः ॥१॥
चण्डकर्म्या मृदुश्चान्ते प्रवासी मेषसम्भवः ।
अपमृत्युर्भवेत्तस्य किलाष्टादशवत्सरे ॥२॥
पञ्चविंशतिवर्षाणां पर्यन्ते वा कथञ्चन ।
अष्टस्ताभ्यां पुनर्जीवेत् शतमेकं प्रियेत न ॥३॥
कृत्तिकास्वर्द्धरात्रेऽसौ चतुर्दश्यां तु मङ्गले ।
भोगी दाता शुचिर्दक्षः स्थूलगण्डो महागलः ॥४॥
अर्थवानल्पभाषी च स्थिरचित्तो जनप्रियः ।
परोपकारी कान्तश्च बहुपुत्रः शौर्यसंयुतः ॥५॥

१. कर्कटकः कर्क इत्यर्थः ॥ २. सिंहः ॥ ३. धर्मार्थस्थापितपरिणामः ॥ ४. मृदुः ॥ ५. अपमृतिः
अपमृत्युरित्यर्थः ॥ ६. कृत्तिकानक्षत्रे ॥ ७. सुस्थूलगण्डः ॥ ८. सार्थः अर्थवान् ॥ ९. शौर्ययुक्तः ॥
१०. तेजस्वी ॥

कंतो तहा ^१ससो(रो)ओ लंछणधारी अ ^२खंधगंडेसु ।
 वसहम्मि होइ जाओ पणवीसइमे अ वरिसम्मि ॥१५५०॥
 मच्चू ^३चउप्पयाओ तस्स न जाओ अ जइ तओ जिअइ ।
 वरिसाणं सयं मरणं च रोहिणीरिक्खवुह्वारे ॥१५५१॥
^४सरसऽन्नभोजको नयणचंचलो मेहुणारयमणो अ ।
 गंधव्वनट्टकुसलो जणप्पिओ कंठरोगी अ ॥१५५२॥
 गुणवंतो कित्तिधरो समिद्धिमंतो दढव्वओ गोरो ।
 नयवाई विज्जाणी पडुवयणो बुद्धिमंतो अ ॥१५५३॥
 सुसमत्थो उ विणोई दुहिओ होऊणं पढमयं एसो ।
 पच्छा लच्छीवंतो हवेइ मिहुणम्मि उप्पन्नो ॥१५५४॥
 सोलसमे वरिसे तस्स मिई जलओ असीइमे अहवा ।
 पोसाभिहाणमासे जलानले नत्थि संदेहो ॥१५५५॥
 धम्मिट्ठो धणवंतो सूरुओ निअकज्जकारणो ^५वंको ।
 कोवंऽधो कयमुणओ[पुण्णओ] गुरुवच्छलओ सिरोरोगी ॥१५५६॥

तेजस्वी रोगवहुलः कण्ठरोगी सुमित्रकः ।
 सविलासगतिः सत्यो लाञ्छनी स्कन्धगण्डयोः ॥६॥
 एवं गुणगणोपेतो वृषे जातो भवेन्नरः ।
 स समानां शतं जीवेत् पञ्चविंशतिको यदि ॥७॥
 नश्यच्चतुष्पदात्तस्य मरणं रोहिणीवुधे ।
 मृष्टान्नो दृष्टिलोलश्च मैथुनासक्तमानसः ॥८॥
 धनाढ्यः करुणोपेतः कण्ठरोगी जनप्रियः ।
 गन्धर्वनाट्यकुशलः कीर्त्तिभागी गुणोत्कटः ॥९॥
 दुःखितः प्रथमं भूत्वा पश्चाच्छ्रीमान् भवत्यसौ ।
 कुतूहली प्रगल्भश्च विज्ञानी स भवेत्तथा ॥१०॥
 गौरो दीर्घः पटुर्वाचि मेधावी च दृढव्रतः ।
 समर्थो न्यायवादी च मिथुनोद्भूतमानवः ॥११॥
 जले तस्यापमृत्युः स्यात् वत्सरे किल षोडशे ।
 आशीतिके म्रियेतासौ पौषमासे जलानले ॥१३॥

१. ससोचः (सरोज) ॥ २. स्कन्धगण्डयोः ॥ ३. चतुष्पदात् ॥ ४. सरसान्नभोजको मिथुनभोजीत्यर्थः ॥

किसदेहो धीमंतो पवासुओ दुक्खिओ ^१सिसुत्तम्मि ।
 वरमित्तजुओ निच्च ^२बहुभज्जो पुत्तवंतो अ ॥१५५७॥
 सिरिवच्छ-संखरेहंकिअहत्थो हवइ ^३तुरिररासिभवो ।
 वीसइमे दसमे वा वरिसे मरणं च ^४पवणाओ ॥१५५८॥
 अहवा तेवीसइमे संवच्छरण असीइमे वावि ।
 पोसे मासे मिगसिररिक्खे ^५सुक्के ^६तिजामाए ॥१५५९॥
 सिरिमंतो अभिमाणी किरिआजुत्तो अ मज्जमंसपिओ ।
 वसणरओ देसभमणसीलो ^७आउभीरू अ ॥१५६०॥
^८तक्कालकोववंतो ^९पिंगलनित्तो ^{१०}छुहाइअइत्ततो ।
^{११}मायाजणवल्लहओ सुपुत्तओ ^{१२}अप्पपन्नो अ ॥१५६१॥
^{१३}मिड्डाऽऽसी विणयन्निओ सुविक्कमअलंकिअसरीरो ।
 पच्छा विरागवंतो नायव्वो सीहजायनरो ॥१५६२॥
^{१४}वोमेसुवच्छरो वा असीइवासो मणुस्सओ आउं ।
 मुंचइ ^{१५}महुमासि ^{१६}महासु पुण्णखित्तम्मि ^{१७}रविपुत्ते ॥१५६३॥

कार्यसारो धनी सूरु धर्मिण्ठो गुरुवत्सलः ।
 शिरोरोगी महाबुद्धिः कृशाङ्गः कृतवेदकः ॥१३॥
 प्रवासशीलः कोपान्धो बाल्ये दुःखी सुमित्रकः ।
 भृतभृत्यो मनाग्वक्रो बहुभार्यः पुत्रवांस्तथा ॥१४॥
 हस्ते श्रीवत्स-शङ्खाभ्यां युक्तः कर्करकोद्भवः ।
 पतनेन ध्रियेतासौ वर्षाणां विंशतौ नरः ॥१५॥
 दशवर्षस्य वा मृत्युस्त्रयोविंशतिकस्य वा ।
 अशीतौ वा पुनः पौषे मृगशीर्षे सिते निशि ॥१६॥
 श्रीमान् मानी क्रियायुक्तो मद्यमांसप्रियस्तथा ।
 देशभ्रमणशीलश्च विनीतः शीतभीरुकः ॥१७॥
 क्षिप्रकोपी सुपुत्रश्च जननीजनवल्लभः ।
 व्यसनी प्रकटो लोके पिङ्गनेत्रः क्षुदार्तिकः ॥१८॥
 अल्पप्रज्ञो नृपे भक्तो मृष्टात्री विक्रमी तथा ।
 पश्चाद्विरागी जायेत सिंहे जातो मनुष्यकः ॥१९॥

१. शिशुत्वे ॥ २. बहुभार्यः ॥ ३. चतुर्थराशिभवः कर्कराश्युद्भवः ॥ ४. पवनात् ॥ ५. सुक्के ॥ ६. त्रियामायाम्-रात्रौ ॥ ७. जलसीरुः ॥ ८. क्षीप्रकोपी ॥ ९. पिङ्गनेत्रः ॥ १०. क्षुधाद्यतितप्तः ॥ ११. मातृजन-वल्लभः ॥ १२. अल्पप्रज्ञः ॥ १३. मिष्टान्नाशी-मिष्टान्नभोजील्यर्थः ॥ १४. व्योम-इषु=पद्माशत ॥ १५. मधुमासे=चैत्रमासे ॥ १६. मघासु ॥ १७. शनैश्चरः ॥

इत्थीजणहरिसगरो धणागरो दायगो ^१कई दक्खो ।
 बुद्धत्तणम्मि ^२धम्मविहाणपरो सव्वलोगपिओ ॥१५६४॥
 गंधव्वनट्टवसणासत्तो दुहिओ ^३अभओ अ नित्तरोगी अ ।
^४उअरकडीसु विसालो कन्नाजाओ नरो हवइ ॥१५६५॥
 तस्स ^५सिरोरोगाओ जलाउ जलणाउ सत्थओ वावि ।
 मरणं किर नायव्वं तेवीसइमम्मि त्ररिसम्मि ॥१५६६॥
 अहवा वत्तीसइमे असीइअमे वच्छरम्मि अक्खायं ।
 मूले नक्खत्ते ^६वइसाहे मासम्मि बुहवारे ॥१५६७॥
^७अट्टाणरोसणो ^८फुडभासी दुहिओ तहा खमासहिओ ।
 सवलक्खो चललच्छीउ गिहसूरो सुमित्तहिओ ॥१५६८॥
^९देवच्चओ उआरो पवासुओ सच्चभासओ निउणो ।
 सुविसाललोअणो संगही अलुद्धो दयावंतो ॥१५६९॥
 वाणिज्जकज्जकुसलो अ संविभागी नरो तुलाजाओ ।
 वीसइमे वासे मरइ ^{१०}भित्तिपायाइणा एत्तो ॥१५७०॥

पञ्चाशत्को त्रियेतासौ यदि वा शतिको मधौ ।
 मघासु जीवितं मुञ्चेत् पुण्यक्षेत्रे शनैश्चरे ॥२०॥
 विलासिनीजनाह्लाददायको धनपूरितः ।
 दाता दक्षः कविर्दृढभावे धर्मपरायणः ॥२१॥
 सर्वलोकप्रियो नाट्ये गान्धर्वद्वयसने रतः ।
 प्रवासशीलः स्त्रीदुःखी नेत्ररोगी च निर्भयः ॥२२॥
 कट्युदरविशालश्च कन्याजातो भवेन्नरः ।
 शिरोरोगाल्जलादग्रे शस्त्राद् विंशतिवार्षिकः ॥२३॥
 त्रयोविंशतिको वाऽपि त्रियतेऽसौ ततः परम् ।
 अशीतौ मूलनक्षत्रे वैशाखे बुधवासरे ॥२४॥
 अस्थानरोषणो दुःखी स्फुटभाषी क्षमान्वितः ।
 चलाक्षश्चलक्ष्मीको गृहे दर्शितविक्रमः ॥२५॥
 वाणिज्यदक्षो देवानां पूजको मित्रवत्सलः ।
 प्रवासी सुहृदामिष्टः उदारः सत्यभाषकः ॥२६॥

१. कविः ॥ २. धर्मविधानपरः-धर्मपरायणः इत्यर्थः ॥ ३. अभयः निर्भय इत्यर्थः ॥ ४. उदरकटीयु
 विशालः ॥ ५. शिरोरोगात् जलात् ज्वलनात् शस्त्रात् ॥ ६. वैशाखे ॥ ७. अस्थानरोषणः ॥ ८. स्फुटभाषी ॥
 ९. देवाचार्यः ॥ १०. भित्तिपातादिना ॥

जइ वा जया असीई वरिसाणं च अणुराहनक्खत्तं ।
 अहवा जिह्वाखिखं मंगलवारो तया मरणं ॥१५७१॥
 कूरो सूरु परदारासत्तो पिंगलोअणो माणी
 सहसा लद्धधणो तह जणणीविसए वि दुट्टमई ॥१५७२॥
 निअपरजणनिईरओ पवासुओ होइ बालभावम्मि ।
 धूत्तो ^१तेणो ^२विहलारंभो विंलुअभवो मणुओ ॥१५७३॥
 विंलुअ-सत्थ-भुअंगम-चोरऽन्नविगारएहिं सो मरइ ।
 अट्टारस-पणवीसवरिसो तओ ^३सत्तइं जिअइ ॥१५७४॥
 सूरु सच्चो धीमंतो जणआणंदणो पवरभज्जो ।
 माणी विज्जाणी चारित्तजुओ ^४सत्तिओ चेव ॥१५७५॥
 सुललिअक्खवरभासी तेअंसी होइ थूलदेहो अ ।
 सकुलक्खयगारी नरवइमहिओ थूलदंसी अ ॥१५७६॥
 सच्छिद्दपायअंगुलिओ कलहपिओ अ मित्तदोसी अ ।
 धणवंतो पुण पच्छिमकालम्मि दरिद्दओ होइ ॥१५७७॥

अलुब्धः संविभागी च दीर्घनेत्रो दयापरः ॥
 निपुणः संग्रही चैव तुलाजातो भवेन्नरः ॥२७॥
 म्रियते विंशतौ कुड्यपातादिभ्योऽथवा पुनः ।
 अशीतावनुराधासु ज्येष्ठे मंगलवासरे ॥२८॥
 बाल्यप्रवासी क्रूरात्मा शूरः पिङ्गललोचनः ।
 परदाररतो मानी निष्ठुरः स्वजने जने ॥२९॥
 सहसाऽवाप्तलक्ष्मीको जनन्यामपि दुष्टधीः ।
 धूर्तश्चौरोऽफलारम्भी वृश्चिकोऽतूतमानसः ॥३०॥
 वृश्चिकास्त्राहिचौरान्नो म्रियतेऽष्टादशाब्दकः ।
 पञ्चविंशतिको वापि ततो जीवति सप्ततिम् ॥३१॥
 सूरः सत्यः धिया युक्तः सात्त्विको जननन्दनः ।
 शिल्पविज्ञानसंयुक्तो धनाढ्यो वरभार्यकः ॥३२॥
 मानी चारित्रसम्पन्नो ललिताक्षरभाषकः ।
 तेजस्वी स्थूलदेहश्च कुलघ्नो राजपूजितः ॥३३॥

धणुहाभिहरासिभवो मणुस्सओ तस्स होइ मरणं च ।
 अट्टारसमम्मि दिणे अहवा सत्तइमवासरए ॥१५७८॥
 आसाढनाममासो नक्खत्तं सवणयं च विज्जेअं ।
 वारो अ 'सुरायरिओ जया तया होइ मरणं च ॥१५७९॥
 दुज्जणइहो जुवइज्जणवसो गीअरसजाणगो दक्खो ।
 अण्णसुओ जणणीवच्छलओ गुज्झम्मि लंछिअओ ॥१५८०॥
 सीलालंकिअदेहो 'चाई बहुबंधवो सुरूवो अ ।
 वंछिअसुहो षण्णड्डो विणोअवंतो थिरारंभो ॥१५८१॥
 'मगरुब्भवो उ मच्चो मच्चू पअस्स वीसइमवासे ।
 सत्तइमे वारे 'वइ सणि भवपसु सूलाओ ॥१५८२॥
 दाया अलसो 'गयतुरयज्जुणी सूरुओ सिणेहरहिओ अ ।
 'अण्णड्डो धणभोगी चलहत्थो 'वट्टदिट्ठी अ ॥१५८३॥
 परकज्जगरो कयविज्जाउज्जमओ अ 'अवरगुणवेई ।
 पसो कवीसरुओ होइ कुंभरासिपहवो मणुओ ॥१५८४॥

दरिद्रः पश्चिमे काले मित्रद्वेषी कलिप्रियः ।
 छिद्रपादाङ्गुलिः क्षेपी धनुर्जातो भवेन्नरः ॥३५॥
 अष्टादशदिने नो चेत् मृतोऽसौ तर्हि सप्ततौ ।
 आषाढमासे म्रियते श्रवणे शुक्रवासरे ॥३५॥
 कुजनेष्टो वशे स्त्रीणां पण्डितः शीलसंयुतः ।
 गीतज्ञो लाञ्छनी गुह्ये पुत्राढ्यो माल्य(तृ)वत्सलः ॥३६॥
 धनी त्यागी सूरूपश्च शीतालुर्भूरिवान्धवः ।
 परिचिन्तितसौख्यश्च स्थिरारम्भः कुतूहली ॥३७॥
 मकरोत्थो मृतो नो चेद्द्विशत सप्ततौ ततः ।
 रेवत्यां म्रियते शूलान्नभस्ये शनिवासरे ॥३८॥
 दाताऽलसः कृतघ्नश्च गजेन्द्रतुरगस्वनः ।
 शालूरकुक्षिर्निर्भीको घनाभागी सशक्तिकः ॥३९॥
 स्तब्धदृष्टिश्चलो हस्ते मानविद्याकृतोद्यमः ।
 पुण्याढ्यः स्नेहहीनश्च भोगी सूरः कविस्तथा ॥४०॥

१. सुराचार्यः शुक्रः-शुक्रवार इत्यर्थः ॥ २. त्यागी ॥ ३. मकरोद्भवः ॥ ४. वदिः ॥ ५. गजतुरगस्वनिः॥
 ६. अन्नाढ्यः ॥ ७. स्तब्धदृष्टिः ॥ ८. अपरगुणवेदी परकार्ये गुणज्ञ इत्यर्थः ॥

सो वीसइमे वरिसे ^१वग्धहओ सत्तसीइवासे वा ।
जलपडणाओ कत्थ वि मरइ अ भद्दवयमासम्मि ॥१५८५॥
^२पटुवक्को सूरु तह ^३अगाहचिट्ठो ^४नरुत्तमो कोही ।
रणसज्जो निल्लज्जो अवरजणनिसेवओ निच्चं ॥१५८६॥
गंधव्वेअगो पारदारिओ बहुलसत्तुसंजुत्तो ।
^५लोलक्खो अइदक्खो तहा ^६विभूसारओ सययं ॥१५८७॥
सिरिदेवसुगुरुसेवासत्तो तुरिओ सकज्जकरणम्मि ।
बंधुहिओ अ धणपिओ पिअदंसणओ नमणसीलो ॥१५८८॥
वारसमरासिजाओ हवइ नरो तस्स मरणमक्खायं ।
अट्टारसमे वरिसे अहवा ^७बाणोणसयगम्मि ॥१५८९॥
इअ जे मेसाईणं वारसरासीण वणिणआ उ गुणा ।
नरवर ! पुव्वं सव्वे ते कहिया सव्वदंसीहिं ॥१५९०॥
एअ जोइससत्थं पयासगं ^८इंदिआइगत्थाणं ।
केवलिभासिअभावेण कयाइ वि ^९नऽन्नहा होइ ॥१५९१॥

गुणज्ञः परकार्ये च भाषकः कुम्भसम्भवः ।
स च विंशतिवर्षे चेद् व्याघ्रेण न हतस्तदा ॥४१॥
सप्ताशीतितमे वर्षे मासे भाद्रपदे तथा ।
म्रियते मानवः क्वापि नीरे पतनसम्भवात् ॥४२॥
गम्भीरचेष्टितः शूरः पटुवाक्यो नरोत्तमः ।
क्रोधी प्राज्ञो रणश्रेष्ठो न त्यागी बन्धुवत्सलः ॥४३॥
गान्धर्ववेदको नित्यं सेवकश्चेतरे जने ।
गच्छति त्वरया मार्गे निलज्जः प्रियदर्शनः ॥४४॥
सत्यो देवगुरुपास्तिरतः प्रचुरशक्तिकः ।
विभूपानिरतो दक्षो लोलाक्षः पारदारिकः ॥४५॥
धनप्रियोऽस्थिरो नम्रो मीने जातो मनुष्यकः ।
मृत्युरष्टादशे वर्षे पञ्चोनशतिकस्य वा ॥४६॥
तदेवं देव ! ये प्रोक्ता मेषादीनां गुणा मया ।
एते पूर्वं स्वशिष्येभ्यः सर्वज्ञेन निवेदिताः ॥४७॥

जोइसनाणस्स पुणो वभिचारो होइ भासगनरस्स ।
 दोसेण जेण एसो 'सत्थविभायं न जाणेइ ॥१५९२॥
 क्रूरगहा दिट्ठा जइ वलवंता रासिणो इमे हुंति ।
 तेसिं गुणा उ सच्चा विन्नेआ नऽन्नहा नाह ! ॥१५९३॥
 एअं सोऊण निवो अकलंको नाम भणइ एवमिमं ।
 संदेहो नत्थि अ को वि भासिअं 'सम्ममज्जेणं ॥१५९४॥
 तत्तो सो सिद्धत्थो विसज्जिआं सत्थजाणगो रण्णा ।
 धणकंचणगाइअभूरिदाणदाणेण महिऊणं ॥१५९५॥
 सुहवासरम्मि कुमरस्स नामगं निवइणा ठविअमेअं ।
 वलिराय त्ति महंतमहपुव्वगं हरिससहिण्णं ॥१५९६॥
 वड्डुइ सो कुमरो पइदिणं सयणपाणिसंठिओ ताव ।
 पुण्णोदयो पयडिओ ससंककिरणुज्जलो जस्स ॥१५९७॥
 वालत्तणे वि जाओ सव्वोहो जस्स रायतणयस्स ।
 पुव्वभवाओ चिअ दंसणेण चत्तं न जस्स तडं ॥१५९८॥
 देवे वंदइ आणंदिओ गुरूण पयपंकयाणि तहा ।
 पणमेइ अ निसमेइ अ दिवानिसं जो जिणागमयं ॥१५९९॥
 पुण्णोदयप्पहावेण जेण पढिआउ निम्मलकलाओ ।
 गंभीरत्त-गुरुत्तणपमुहगुणा जस्स कुमरत्ते ॥१६००॥
 जो वड्डुंतो जुव्वणवण्ण समहिट्ठिओ गुरुपइट्ठो ।
 तहरूवसुहगयाइगुणेहिमिव तस्स 'फद्धाप ॥१६०१॥
 सयलकलाकुसलेहिं अणेगकुमरेहिं सड्डुमेस भिसं ।
 विरयइ पुणो विणोए विविहपयारे निवकुमारो ॥१६०२॥

ज्योतिर्ज्ञानं निमित्तं च तथाऽन्यदपि तादृशम् ।
 अतीन्द्रियार्थं तच्छास्त्रं सर्वं सर्वज्ञपूर्वकम् ॥४८॥

ततोऽत्र व्यभिचारः स्यात् केवलं नरदोषतः ।
 विभागं हि न जानीते शास्त्रस्याल्पश्रुतो नरः ॥४९॥

एवं च स्थिते-

क्रूरग्रहेन दृष्टाश्चेद् वलवन्तश्च राशयः ।
 ततोऽमीषां गुणाः सत्या नान्यथेत्यवधारय ॥५०॥

देवगिहेसु जणेइ णवणाणि सुमभरमहेतपूआओ ।
 विरयावेइ तहा जत्ताओ [मह]भत्तिजुत्तो जो ॥१६०३॥
 आउज्ज-गीअ-नाडयविहावणप्पमुहपुण्णपयरेहि ।
 जिणवरसासणमेअं पहाविअं रायकुमरेण ॥१६०४॥
 जेणं दाणं दाविज्जइ दीणाण करुणानिहाणेणं ।
 गुरुरायपासदेसे सयागमं सुणइ एगमणो ॥१६०५॥
 चारित्थम्मसिन्नं समग्गमवि जस्स परिचिईभूअं ।
 मोहमहाचरडवलं दूरेण भमइ भयव्वंते ॥१६०६॥
 न विसयरागो जस्स विसओ हवइ दिट्ठिगो न दोसो वि ।
 जम्हा उदगाओ पिव अग्गी उग्गो वि उवसंतो ॥१६०७॥
 गिरिराओ उच्छलमाणो पडिओ 'कंदुगु व्व दूरतरं ।
 लोहो वाहाविहुरो सुहडेणं जेण जणिओ अ ॥१६०८॥
 किविणत्तं पिसुणत्तं 'अणुमत्तं जस्स दीसए नेव ।
 फरिस-रस-गंध-रूव-रवगिद्धया नवि अ 'अक्खाणं ॥१६०९॥
 जेणावमाणो अविणओ गओ वासठाणअपयाणा ।
 अन्नत्थ व तत्थ इमो विसेसओ वासिओ तेहि ॥१६१०॥
 महव-अज्जव-सोरिअ-उदारयापमुहगुणसहस्सेहि ।
 रायकुमरस्स अंगं घडिअं च 'चतुम्महेण इमं ॥१६११॥
 कुमरस्स कित्तिपूरो पसरइ घणसारपरिमलु व्व जओ ।
 जम्हा अवगुणअंगारकणो जस्स न तडम्मि ठिओ ॥१६१२॥
 जस्स विणयाइअगुणे दट्ठेणं रंजिआ नयंरलोआ ।
 जस्स रमंतस्स 'नयणअविसयभावं न इच्छंति ॥१६१३॥
 कुमरे दिट्ठे माया-पिरुण उप्पज्जए अ जो हरिसो ।
 न मुणिज्जइ छउमत्थेण सो पमुत्तूण जिणमेगं ॥१६१४॥
 खणमवि खमंति न इमे जणणिजणगा 'निवंगयविओगं ।
 विणयाईण गुणाणं एस पहावो समग्गो वि ॥१६१५॥
 पइगेहं जस्स गुणाण कहाओ जणमुहेसु वट्ठंति ।
 सव्वे वि वल्लहा जं गुणा न उण सयणसंवंधो ॥१६१६॥
 जस्स य गीआइ गाइज्जंते अमरसुंदरीहि पि ।
 भासिज्जंते जस्स य चरिआणि अहो ! सुरेहि पि ॥१६१७॥

इअ बलिनामे कुमरे अच्चभुअगुणमणोहरे सुणिण ।
 देसाहिवनिवकन्नाओ जायाओ सरागाओ ॥१६१८॥
 पअम्मि भवे अम्हे इमस्स कुमरस्स पाणिगहणं च ।
 कुणिमो अवरस्स य नेव निच्छओ निम्मिओ ताहि ॥१६१९॥
 १पअमुदंतं सुणिउं राणहि पेसिआउ कन्नाओ ।
 निअनिअदेसेहितो मणुन्नपरिवारसहिआओ ॥१६२०॥
 निअरूवसारलच्छीतज्जितअच्छरगणाउ कुमरीउ ।
 ताओ सयंवराओ समागयाओ गयगईओ ॥१६२१॥
 चिंतंति ताय-माया उ अहो । रायकुमरस्स सोहगं ।
 आगरिसिऊण जेणं आणीआओ निवसुआओ ॥१६२२॥
 नरवइणा तारिं आवासा दिन्ना पमोअकल्लिण ।
 लायणणपूरिअत्तरीराणं तेलुक्कसाराणं ॥१६२३॥
 अच्छरिअं अच्छरिअं जासि नेवऽच्छराओ तुल्लाओ ।
 २समवच्छराण तुच्छेअरच्छेअत्तणगुणजुआणं ॥१६२४॥
 वयगहणाभिप्पाओ पुरा वि नाओ निवेण अत्थि तओ ।
 राया देवी गंतूण भणंति नरिंदपुत्तस्स ॥१६२५॥
 वच्छ । जइ तुमं अम्हे गणेसि धम्मस्स सारमुणगो सि ।
 विप्पसु तया तुमं रायसुआणं पाणिमेआसि ॥१६२६॥
 तुह गुणसवणागरिसिअमणाउ गच्छंति जइ निरासाओ ।
 पत्थागयाउ रायवरपेसिआओ ३सधूआओ ॥१६२७॥
 अम्हाणं एअं खेअकारणं ४सिरिगरं न लोअम्मि ।
 तम्हा कुमरीण मणोरहं तुमं ताव पूरेसु ॥१६२८॥
 माया-पिऊण हरिसं करेसि जइ ताव अम्ह वयणाई ।
 ५समणम्मि ठवेसु जओ तुमं पिओ वच्छल्लो निच्चं ॥१६२९॥
 तत्तो बल्लिरायसुओ चित्तेइ अ ताय-मायनिच्चंधो ।
 एसो दढो करिज्जइ किमित्थ पयवंधणं वहुअं ॥१६३०॥
 लंघेमि अहं जइ पिउवयणाई ता हविस्सए असुहं ।
 माया-पिआण एगो तणओ ताणं अहं जम्हा ॥१६३१॥
 चित्तिअकज्जं पुणरवि अहं करिस्सामि अवसरम्मि तओ ।
 करगहणविहाणेणं करेमि माया-पिउसमाहि ॥१६३२॥

भोगफलाणि अवस्सं भुत्तव्वाइं ति जेण पडिवन्नं ।
मणवंचारहिपण वि पिउवयणं नायतत्तेणं ॥१६३३॥
कुमरस्स तओ पिउणा पाणिग्गहणुच्छवो महद्धीए ।
काराविओ नराहिवकुमरीणं सुहमुहुत्तम्मि ॥१६३४॥
राएण महाभवणं उज्जाणमणोरमं च कारिअमपुव्वं ।
रायसुअकेलिहेउं भज्जागेहाणि 'तप्पासे ॥१६३५॥
तत्थ ठिओ रायसुओ सुरोवमसुहं सया अणुहवंतो ।
रवपत्तवद्धनच्चं पेक्खइ ताहिं समं एसो ॥१६३६॥
पुव्वभवसंचिअसुकयफलमेअं इअ मुणंतओ कुमरो ।
धम्मं सन्मं च कुणंतओ गमेइ सयलदिणाइं ॥१६३७॥
अकलंकनराहिवई पालिअरज्जो अ भवविरत्तमणो ।
सपयम्मि ठवेइ सुअं पज्जंतो कस्स वि न गेज्झो ? ॥१६३८॥
लोए वि तुच्छओ हवइ उच्छुपज्जंतपव्वजायरसो ।
इहलोगं परलोगं साहंति नरा इमे धन्ना ॥१६३९॥
अकलंकनिवो दिक्खं कुवलयवदाभिहाणजिणपासे ।
अंगीकरेइ वित्थरपुरस्सरं गुरुपणयसीसो ॥१६४०॥
चरिऊण तवं उग्गं भावरिऊणं खयं च काऊणं ।
उप्पाडिऊण नाणं संपत्तो सासयं ठाणं ॥१६४१॥
देवी सुदंसणा वि अ गहिऊणं संजमं निवेण समं ।
'तवसोसिअसत्तरीरा य देवलोगं गया समणी ॥१६४२॥
बल्लिओ वि अ उवचिअपुण्णुदणं महानिवो विहिओ ।
सव्वेहि वि जस्साणा निअसीसे ठाविआ सययं ॥१६४३॥
सामंतमंडलिअपमुहमहीसा मंडलेसरा जेण ।
निअपुव्वयनिवइ-असाहिआ अवि पराजिआ बहुसो ॥१६४४॥
रज्जमहो ! सुररायसममहो ! सोहग्गमंगकयसोहं ।
दाणमहो ! बलिअवयारकारंगं बलिनरिंदस्स ॥१६४५॥
सीलमहो ! जस्स सुदंसणस्स य सुराणमवि अ अक्खोहं ।
दसविहपच्चक्खाणकरणेण य अहो ! सुकयकोसो ॥१६४६॥
जस्स अहो ! सुहभावो अणन्नतुल्लो सुपुण्णपोसगरो ।
'महजम्मो रम्मो एस जत्थ लद्धो उ जिणधम्मो ॥१६४७॥

जेण कयं इस्सरिअं ^१आगाससमुदपुव्वलक्खाइं ।
 निक्कंदयं महामेहवुट्ठिपमुइअसयल्लोअं ॥१६४८॥
 कुमरत्तणम्मि जस्स य गयाणि ^२गयणदुगपुव्वलक्खाइं ।
 इअ सुरचमक्करीओ करेइ जो रज्जरिद्धीओ ॥१६४९॥
 जिण्णुद्धारा जेणं विहाविआ ताव टाणठाणेसु ।
^३निअअण्णुद्धारा पिव पहावणेणं जिणमयस्स ॥१६५०॥
^४जेणाहिणवा जिणवरपास्ताया कारिआ य निअदेसे ।
 पइगामं पइनयरं ^५जसपयरा व पयडीभूआ ॥१६५१॥
 रहजत्ताओ जेणं पयट्ठिआओ अ नयरमज्झम्मि ।
 विरइअमहाविभूईओ धम्मज्जोआण सया ॥१६५२॥
 धम्मेण वड्ढिओ जो जमेरिसा पाविआ महाभोगा ।
 जेणावि वड्ढिओ सो पहावणाहेउकिच्चेहि ॥१६५३॥
 धम्मस्स य रायस्स य परुण्णरं वट्ठए अ उवयारो ।
 जेसि समो अन्नो को वि दीसइ न लोअमज्झम्मि ॥१६५४॥
 पगय चउट्ठसिदिणे कओववासो महानरेसो अ ।
 रविअत्थमणगसमए पूपइ जिणाहिवे देवे ॥१६५५॥
 तत्तो रत्तिअपोसहगाही सज्झायभणणआसत्तो ।
 सुहभावो वल्लिभूवो अपमत्तो ^६निग्गमइ रत्ति ॥१६५६॥
 रयणिविरामे रण्णो वित्तेसओ चरणधम्मसिन्नमिणं ।
 सन्निहिअं संजायं जस्स य चित्तेइ रायवरो ॥१६५७॥
 मज्झ अहो ! मूढत्तं माणुसजम्मं इमं च लहिउणं ।
 विसयाभिलासगिद्धेण मए हो ! हारिअं ताव ॥१६५८॥
 बहुसायरोवमाइअकालहवत्तेगभोगसुक्खेहि ।
 जीआणं जइ न तिप्पी ता किं होदी ^७निभोगेहि ? ॥१६५९॥
^८तत्तविआरेणं जइ विलोणसे एस लोगमज्झम्मि ।
 ता किमवि नत्थि रम्मं धम्मं मोत्तूण रे जीव । ॥१६६०॥
 जेसु असारेसु वि भावेसु मुहा तुज्झ रमइ सारमइ ।
 ते वि अणिच्चा वट्ठति नट्ठवट्ठिअपयत्थ व्व ॥१६६१॥
 तथाहि—

१. चत्वारिंशत् २. विंशतिपूर्वलक्षाणि ॥ ३. निजात्मोद्धारा इव ॥ ४. अभिनवप्राणाः—नूतना इत्यर्थः ॥ ५.
 यशःप्रकारा इव ॥ ६. नर्गमयति ॥ ७. नृभोगैः ॥ ८. तत्त्वविचारेण ॥

सारं सरीरमेअं जेहि हवइ ^१रुवजुवणवएहिं ।
 कुट्टजराईहिं तक्खणेण ताइं विणस्संति ॥१६६२॥
 जो पढमं सुररमणीणं वंछणिज्जो नरो इमो होइ ।
 पच्छा जुगुच्छणिज्जो तासिं चिअ एस ^२थविरत्थे[त्ते] ॥१६६३॥
 जेसिं पडिहाइ मणे लच्छी सारत्तणेण तेसिं पि ।
 न मिलइ एसा साहिअकिलेससयगाण लोगणं ॥१६६४॥
 जइ कमला संमिलइ अ कयावि केसिं पि तहवि नासेइ ।
 चरिसाकालसमुब्भवतडि व्व खणदिट्ठनट्ठा सा ॥१६६५॥
 लच्छीवंतो जीवो उ वासवाओ वि मन्नए अहिअं ।
 धणरहिओ पुण सो चिअ परगिहदासत्तणं कुणइ ॥१६६६॥
^३जइ जाउ जाइ जीवंत[य]स्स न जीवस्स जलहिजा नासं ।
 जम्मंतरम्मि गच्छंतस्स उ तस्स न उवेइ समं ॥१६६७॥
 रज्जस्स को वि माणो हवेइ सो वि अविवेगआवासो ।
 जेणं पहुत्तभट्ठो भिक्खाए भमइ जीवंतो ॥१६६८॥
 एगो रज्जं काऊण चक्कवट्ठी वि सत्तमिं पुढविं ।
 गच्छइ गयसरणो किं तओ अ रज्जस्स अभिमाणो ? ॥१६६९॥
 दिट्ठंता विन्नेआ विन्नजणेहिं च इत्थ चक्कीणं ।
 भरहाहिवईण सुभूम-वंभदत्ताभिहाणाणं ॥१६७०॥
 गयपुरनामनयरवइअणंगवीरिअनिवंगणाभइणी ।
 जमदग्गितावसेणं परिणीआ रेणुआकुमरी ॥१६७१॥
 भइणीए मिलणत्थं समागया एगया य रिसिकंता ।
 नयरे तीए भइणीवइसंबंधे सुओ जाओ ॥१६७२॥
 सा रेणुआ सपुत्ता आणीआ तावसेण वणमज्जे ।
 तीए पढमो पुत्तो रामनामेणं अत्थि पुरा ॥१६७३॥
 तेणं च परसुविज्जा लद्धा विज्जाहराउ एगाओ ।
 सो परसुरामनामो विक्खाओ ^४मेइणीइ तओ ॥१६७४॥
 अह जाणिऊण अन्नायमिमं तेणं च मारिआ माया ।
 पुत्तसहिआ निवेण वि विणासिओ आसमो तस्स ॥१६७५॥
 तावससुएण रुट्ठेण कओ रायस्स मत्थयच्छेओ ।
 गयपुरसामी जाओ रायसुओ कत्तवीरिअओ ॥१६७६॥

१. रूपयौवनवयोभिः ॥ २. वार्धक्ये ॥ ३. यदि जालु याति जीवतः न जीवस्य जलधिजा नाशम् ॥

४. मेदिन्याम् ॥

पिउणो वइरं चितंतेणं तेणं हओ अ जमदग्गी ।
 कुविण्ण परसुरामेण कत्तवीरिअनिवो निहओ ॥१६७७॥
 गयपुरज्जं गहिअं च परसुरामेण सत्तवंतेण ।
 निवभज्जा 'साहाणा नट्टा ताराभिहाणा य ॥१६७८॥
 सा तावसस्स आसमठाणम्मि गया भयाउला सिग्वं ।
 निअभूमिहरे ठविआ 'पविपंजरसंनिहे रिसिणा ॥१६७९॥
 तीए गन्धाओ सो ससंभमाए पडंतओ पुत्तो ।
 भूमीए लग्गो तेण कयं नामं सुभूमुत्ति ॥१६८०॥
 'निकखत्तिआ धरित्ती कया परसुरामभूमिनाहेण ।
 पसरंतपयावविजिअदिणवइणा सत्तवारा य ॥१६८१॥
 राएण पगया पुच्छिओ अ नेमित्तिओ इगो ताव ।
 कस्स पुरिसस्स य करेण मज्झ मरणं भविस्सइ भो ! ॥१६८२॥
 तेणं भणिअं नरवर । खत्तिअदाढाभरेण भरिअव्वं ।
 थालं हवति खीरं दाढाउ जस्स दिट्ठीए ॥१६८३॥
 जो भुंजइ तं खीरं तस्स करेण मरणं च तुह भावि ।
 अह परसुराअराएण मंडिआ दाणसाला य ॥१६८४॥
 तत्थ य थालं तं मंडिअं च सीहासणम्मि भूवेण ।
 सक्कारिज्जंति तओ नाणादेसागया लोआ ॥१६८५॥
 इत्थंतरम्मि किर मेहनायविज्जाहरेण पगयरो ।
 नेमित्तिओ अ पुट्ठो पुत्तीए को वरो भावी ? ॥१६८६॥
 कालत्तयविउणा तेणं कहिअं तुज्झ 'अत्तजायाए ।
 कंतो सुभूमनामो भावि तावसयठाणठिओ ॥१६८७॥
 तेण वयणेण मुइओ सेवइ विज्जाहरो सुभूमं तं ।
 दिन्नाओ विज्जाओ इमस्स विज्जाहरेण तओ ॥१६८८॥
 रायसुओ निअमायं पुच्छइ भूमी किमेअमाण त्ति ? ।
 जणणीए रोअंतीए भणिओ पुव्ववुत्तंतो ॥१६८९॥
 जणणीवयणं सोउं अभिमाणजलोहपूरिअमणद्धो (?) ।
 गच्छामि अप्पसत्तुं समुलमुम्मूलएमि अहं ॥१६९०॥
 इअ भणिउं रायसुओ गयपुरनयरं गओ तओ तस्स ।
 दिट्ठीए दाढाओ जायाओ खीरसूवाओ ॥१६९१॥

सीहासणम्मि तम्मि अ उवविट्ठो भुंजण स तं खीरं ।
 अह परसुरामराओ सज्जवलो आगओ तत्थ ॥१६९२॥
 खीरं भोत्तुं थालं सुभूमकुमरेण निअसिरस्सुवरिं ।
 भामिअ निक्खित्तं परसुरामरायाभिमुहमेअं ॥१६९३॥
 थालं च चक्करयणं संजायमिमं अमोहसत्थवरं ।
 एसो पुव्वभवज्जिअपुण्णपहावो अहो ! जस्स ॥१६९४॥
 चक्करयणेण तेणं च परसुरामस्स सीसयं छिन्नं ।
 *केशवचक्रेण जहा राहुसिरं छिदिअं लोप ॥१६९५॥
 तं रज्जं च सुभूमेणं गहिअं एगवीसवारां य ।
 *निव्वंभणा कया मेइणी महारोसवंतेण ॥१६९६॥
 पुणरवि सुभूमचक्कहरेणं छक्खंडमाणया पुहुवी ।
 संसाहिआ पवट्ठइ आणा सव्वत्थ जस्स जण ॥१६९७॥
 नवनिहिसामी चउदसरयणपहाणो *रसंककोडिभडो ।
 *रिउनंदकोडिगामो जो किर रिद्धीइ सक्कसमो ॥१६९८॥
 वोमतिअसायरस्संतेउरसंपुण्णलद्धकामसुहो ।
 भुंजइ चक्किपहुत्तं रंजइ जो सव्वरायगणे ॥१६९९॥
 सव्वुत्तमरिद्धिजुओ पावं काउं सुभूमचक्कहरो ।
 सत्तंयरज्जधारी अहो गओ सत्तमिं पुढविं ॥१७००॥
 तम्हा पुरिसवरेहिं रज्जे माणो न को वि कायव्वो ।
 पावाणुवंधिरज्जं *नरगंतं होइ जेण जणे ॥१७०१॥
 सोअव्वो दिट्ठंतो वीओ एसो उ बंभदत्तस्स ।
 सगेअनयरमंवरमिव जणतारागणाइण्णं ॥१७०२॥
 तत्थ य राया चंदावयंसगो चंदसोअरो तस्स ।
 पुत्तो मुणिचंदो भूवल्लयसमुग्गयजसकंदो ॥१७०३॥
 सिरिसायरचंदसुगुरुवयणाभिअसित्तमाणसो कुमरो ।
 गहिऊण वयं तेहिं सह विहरंतो गओ गामं ॥१७०४॥
 सो लद्धअन्नउदगो समागओ जाव ताव सत्थो सो ।
 चलिओ तम्हा भट्ठो समणो पडिओ उ अडवीप ॥१७०५॥
 *मुच्छसउच्छं च गओ अणगारो गुणमहायरो एसो ।
 तं दट्ठं चउरो गोवदारया पडिअरंति फुडं ॥१७०६॥

१. केशवः वासुदेवः लक्ष्मण इत्यर्थः ॥ २. निःप्राज्ञा ॥ ३. ९६ कोटः ॥ ४. ९६ कोटः ॥

५. नरकान्तम् ॥ ६. मूर्खमनुच्छाम् ॥

धम्मं सोउं एए पव्वइआ तत्थ दो कयदुगंछा ।
 गच्छंति देवलोगं संजमआराहणा समणा ॥१७०७॥
 अह ते चइऊण दसण्णपुरे संबिळिनामविप्पस्स ।
 जमलसुआ जसमइदासीए जाया जुवा जाया ॥१७०८॥
 एगय गया य खित्तस्स रक्खणं काउमंजसा दासा ।
 वडरुक्खस्स ^१अहो सुत्ता दट्ठा ताव सप्पेणं ॥१७०९॥
 मरिऊणं च इमे कालिजरसेले मिगीइ एगाए ।
 कुच्छीए उप्पन्ना मिगा भमंति वणमज्झम्मि ॥१७१०॥
 पुव्वभवपीइवसओ चरमाणा समगमेगठाणम्मि ।
 वाहेण हया हरिणा मुत्तूणं वाणमेगं च ॥१७११॥
 गंगातीरे हंसीइ जमलहंसा इमे पुणो जाया ।
 वागुरिण चरंता वट्ठा पासेण दो वि मया ॥१७१२॥
 वाणासीपुरीए ^२मायंगेसस्स भूअदिन्नस्स ।
 धणवंतस्स जमलपुत्ता जाया दो वि ते जीआ ॥१७१३॥
 नामेण वित्त-संभूणो इमे पइदिणं पवडुंति ।
 अह नयरीनाहो संखनिवो तस्स य नमुइमंती ॥१७१४॥
 कत्थ वि समये मंती हंतुं राएण भूअदिन्नस्स ।
 दिन्नो तेण वि भणिअं जइ पुत्ते मज्झ पाढेसि ॥१७१५॥
 पच्छन्नं भूमिहरठिअं भवंतं च सचिव ! रक्खेमि ।
 इअ मणिए मंतिवरेण तहा पडिवन्नमेअं च ॥१७१६॥
 तत्थ ठिण्णं तेणं कुमराणं पाढिआओ सयलाओ ।
 [णवरं सो कामग्गहपीडिओ तह चेव वट्ठंतो] ॥१७१७॥
 मंती कमेण मायंगअंगणासंगमं कुणइ लुट्ठो ।
 मुणिउं मायंगेणं मारिउमिट्ठो अ पाविट्ठो ॥१७१८॥
 अज्झावयस्स मारणवत्ता ^३जाणाविआ य कुमरेहिं ।
 एत्तो नट्ठां पुण हत्थिणाउरमहापुरम्मि गओ ॥१७१९॥
 जाओ अमच्चओ चक्कवट्ठिणो सो सणकुमारस्स ।
 तेहिं ^४अप्पकळाहिं पुरीजणो रंजिओ सव्वो ॥१७२०॥
 अत्रय मयणमहमहुज्जाणे तेहिं ^५सगीअनट्ठेहिं ।
 लोओ ^६एगागारो जणिओ सयलो वि सव्वत्थ ॥१७२१॥

विष्पज्जेणं च तओ रावा रायस्स अग्गओ विहिआ ।
 १मेएहि एएहि विटालिआ सव्वओ नयरी ॥१७२॥
 तेणं तेसि पवेसो निअनयरीए निवारिओ रण्णा ।
 एगय २जुण्हमहे ते पुरे पविट्ठा विणोएण ॥१७२॥
 अच्छाइऊण वयणं गायंता महुरसदओ गीअं ।
 उवलक्खिऊण लोएण कुट्ठिआ कट्ठिआ एए ॥१७२॥
 अह ते चिरत्तचित्ता दक्खिणपासम्मि पव्वए चडिआ १
 ३काउमणा भिगुवायं निअदुहउत्तारणोवायं ॥१७२॥
 तेहि च अंतराले अणगारो पिच्छिओ पमोएण ।
 एणओ तव्वयणाओ बुद्धा सुद्धा सया एए ॥१७२॥
 मुणिवरपासे अंगीकयचारित्तं इमे अ विहरंति ।
 पुहवीतले महातवपरायणा कयविमलझाणा ॥१७२॥
 अह तव हत्थिणाउरनयरे समणा समागया दुन्नि ।
 भास्सिखवणपारणए संभूरिसी गओ नयरं ॥१७२॥
 मंतिवरेणं नमुइणा दिट्ठो उवलक्खिओ इमो साहू ।
 संसरुवपयासणआसंकाए चित्तए मंती ॥१७२॥
 नयराओ समणो एस कट्ठिअव्वो त्ति भासिण पुरिसा ।
 समणं हणंति करुणारहिआ किर लिट्ठु-लट्ठीहिं ॥१७३॥
 साहू गयावररहो हणिज्जमाणो ४सरोसनित्तो अ ।
 तेजोलेसं मुंचइ धूसरिअं धूमओ नयरं ॥१७३॥
 चक्कवई तत्थ समागओ तह वि नोवसमइ एस रिस्ती ।
 आगंतूणं चित्तंगमुणिणा उवसरमिओ अ इमो ॥१७३॥
 उज्जाणं च गएहिं तेहिं संलेहणाविहिपरेहिं ।
 अंगीकयं अणसणं परलोअसुहप्पयाणखमं ॥१७३॥
 विन्नायमंतिसंबंधेण चक्कवइणा य सो सचिवो ।
 आणइओ मुणीणं पुरओ ददरज्जुवद्धंगो ॥१७३॥
 करुणारसकोसेहिं तेहिं मोआविओ अहो ! मंती ।
 चक्कवई अंतेउरसहिओ नमिउं च तत्थ गओ ॥१७३॥
 कुणइ सुनंदानामं इत्थीरयणं च रिसिपयपणामं ।
 अलिअफलिसं महेसी सुकुमालं अणुहवेइ तथा ॥१७३॥

कुणइ निआणं संभूरिसी जइ अत्थि तवफलं मज्झ ।
 होमि महं चक्कवई परिसरिद्धीइ संजुत्तो ॥१७३७॥
 जिणसात्तणभणिअभिणं तवं कुणंतेण नेव कायव्वं ।
 तुच्छफलं निआणं तवदेवमणी उ मुखफलो ॥१७३८॥
 इअ चित्ताहुणा वारिज्जंतेणावि तेण समणेणं ।
 न उण निआणं चत्तं संसारो दुच्चओ जेण ॥१७३९॥
 समणा दो वि तओ ते कालं काऊण *अणिमिस्ता जाया ।
 सोहम्मदेवलोगे अच्छरसुहसायरनिमन्ना ॥१७४०॥
 सुरलोगाओ चइउं चित्तजिओ पुरिमतालनयरम्मि ।
 इव्वभिहम्मि समिद्धे पुत्तो जाओ कलावंतो ॥१७४१॥
 संभूरिजिओ कंषिपपुरे वंभनिवभज्जचुलणीए ।
 संजाओ चउदससुविणसूइओ वंभदत्तसुओ १७४२॥
 कासीदेसाहिवई कडगो राया करेणुदत्तो अ ।
 दिग्घो अ कोसलेसो चपेसो पुप्फचूलो अ ॥१७४३॥
 वंभनिवस्स इमे संति मित्तरुवा नरेसरा चउरो ।
 ससिणेहा वरिसं जा अन्नन्नं रज्जेसु चिट्ठंति ॥१७४४॥
 एगय एय सव्वे नरवइणो संति वंभरज्जम्मि ।
 राया सिररोगेणं च असज्जेण *गयरज्जासो ॥१७४५॥
 कवगाइनिवुच्छंगे कुमरो मुक्को इमो भवतेहिं ।
 रज्जं च कारिअव्वो इअ चविअ *परासुओ वंभो ॥१७४६॥
 कयनिवकिच्चेहिं तेहिं मंतिअमवणिनायगेहिं च ।
 कुमरो अ जाव रज्जारिहो हवइ पालणिज्जमिणं ॥१७४७॥
 इअ चित्तिऊणं तेहिं दिग्घो मुक्को अ वंभरज्जम्मि ।
 अवरे निअनिअरज्जे वसुंधरानायगा य गया ॥१७४८॥
 सो कोसपमुहचित्तं करेइ सयलं सया वि उज्जुत्तो ।
 तत्थ ठिअस्स निवइणो जाओ चुलणीइ संवंधो ॥१७४९॥
 धणमंतिणा य नाओ वरधणुत्तस्स *नाविअं तुमए ।
 पंगंते कहिअव्वं ससुवयं वंभदत्तस्स ॥१७५०॥
 जाणाविअं च तेणं नरिंदकुमरस्स माइदुच्चरिअं ।
 असहंतो कागस्स य *पिगीइ संगं स कारेइ ॥१७५१॥

अंतेउरम्मि गहिउं गओ निवसुओ तहिं हओ कागो ।
 अवरो वि जो उ एवं काही तं निग्गहिस्सामि ॥१७५२॥
 एवं रायसुपणं भणिअं अन्नय स भद्दकरिणीए ।
 सह संकिण्णगयं वेत्तूण तहेवगओ तत्थ ॥१७५३॥
 अह दीहेणं चुलणी बुत्ताहं कागओ तुमं च पिगी ।
 सा जंपइ बालस्स य चवलत्तं ताव नेअमिमं ॥१७५४॥
 राया भणेइ न इमं वितहं कुमरो उ सुरयविग्घकरो ।
 मारिज्जउ तुह पुत्ता परे वि होहिंति मज्झ वसा ॥१७५५॥
 तीए वि रइसिणेहाउ रायसुअमारणं च पडिवन्नं ।
 तीए चविअं लोआववायओ रक्खिअन्वो त्ति ॥१७५६॥
 सो लवइ थोवमेअं कारिस्सामो 'करग्गहं तस्स ।
 जउहरसुत्तस्स तओ अग्गिं कुमरस्स दाहामो ॥१७५७॥
 अह वरिआ पगस्स य सामंतस्स तणया जउहरं च ।
 गूढपवेसगनिग्गममेगं काराविअं रण्णा ॥१७५८॥
 पच्छन्नं पोरद्धा रण्णा निवसुअविवाहसामग्गी ।
 अवगयवुत्तंतेणं दीहो धणमंतिणा भणिओ ॥१७५९॥
 चरधणुनामो पुत्तो रज्जधुरावहणतप्परो मज्झ ।
 परलोगहिअं च अहं करेमि सामिअ ! भवुव्विग्गो ॥१७६०॥
 राया मायाए तं कहेइ अन्नत्थ किं पवासेणं ।
 इत्थ ठिओ च्चिअ दाणाइअपुण्णं कुणसु मंति ! तुमं ॥१७६१॥
 पडिवज्जिऊण एअं निववयणं मंतिणा तओ ताव ।
 गंगातडिणीतीरे 'पवा य काराविआ महई ॥१७६२॥
 तत्थ य 'पहिगाईणं दाणं दाउं पयट्ठिअं तेणं ।
 दाणाइणा अणेगे पुरिसा आवज्जिआ य तओ ॥१७६३॥
 तेहिं तेण सुरंगा खणाविआ 'नयणगाउअपमाणा ।
 जाव जउहरं पत्ता जओ मईए न किं सज्झं ? ॥१७६४॥
 कन्ना कुमरेणं सा परिणीआ किर महाविभूईए ।
 सयणं विसज्जिऊणं पवेसिओ जउहरं कुमरो ॥१७६५॥
 चिद्धइ तत्थ निवसुओ वडूवरधणुसहिओ गया य रयणी य ।
 जामदुगपमाणा ताव जाव गेहं च पज्जलिअं ॥१७६६॥

हाहारवो समुच्छलइ तओ मूढो ससंभमो जाओ ।
 रायसुओ वरधणुणा भणिओ कन्ना इमा अन्ना ॥१७६७॥
 सा पुण रायसुआ लेहपेसणेणं निवारिआ इत्थ ।
 एआए पडिवंधो कत्तव्वो नेव को वि तए ॥१७६८॥
 एत्थ जउमंदिरम्मि अ पायपहारो तए वि मोत्तव्वो ।
 जेणं निग्गच्छामो जलणाओ पज्जलताओ ॥१७६९॥
 तेण तहेव कए दो वि सुरंगामगओ तओ झत्ति ।
 निग्गंतूणं च गया दुवारदेसम्मि भयभंता ॥१७७०॥
 पढमं चिअ धणुमंतीसरेण दो आसहत्थया पुरिसा ।
 तत्थ ठविआ य वरधणुविन्नाया वुद्धिमंतेणं ॥१७७१॥
 तैसु तुरगेसु कुमरा दो वि समारुहिअ दूरओ चलिआ ।
 'वोमेसुजोअणाइं गया पहसमा हया पडिआ ॥१७७२॥
 अह पयचारेणं ते चरमाणां कोट्टगाममिहपत्ता ।
 तत्थ कुमारो जंपइ छुहा ममं वाहए वाढं ॥१७७३॥
 गामं गओ वरधणू 'नाविअमागारिउं कुमरसीसं ।
 मुंडाविअं कत्ताइअवत्थाइं च परिधावेइ ॥१७७४॥
 चउरंगुलपट्टेणं उरत्थलं छाइअं ससिरिवच्छं ।
 वरधणुणा वि अ वेसो निओ परावट्टिओ तत्तो ॥१७७५॥
 दो वि गया गामवरम्मि पिच्छिआ माहणस्स भिच्चेण ।
 आगारिआ य गेहे आयरओ ते गया तत्थ ॥१७७६॥
 काराविऊण भोअणमेपत्ति खिवइ इत्थिआ एगा ।
 कुमरसिरे अक्खयए वंधुमईकन्नगाहेउं ॥१७७७॥
 एआए कन्नाए एस वरो चेव ताव होउ त्ति ।
 तव्वयणं सोऊणं भणेइ वरधणुमहामंती ॥१७७८॥
 मुक्खस्स इमस्स य वडुअस्स कए क्रिज्जए उ को खेओ ।
 ताव कहेइ गिहवई विप्पो आणंदिअमणो अ ॥१७७९॥
 नेमित्तिएणं एगेण भणिअमम्हाण एत्थ जो पत्तो ।
 भुंजइ मित्तजुओ छाइअसिरवच्छो अ तुम्ह गिहे ॥१७८०॥
 सो भत्ता तुम्हाणं एआए कन्नगाइ होहि त्ति ।
 तेण पाणिग्गहणं च कारिअं कुमररायस्स ॥१७८१॥

वीअदिणे ससरूवं बंधुमईए अ कहिअ ते, चलिआ ।
 मग्गे गच्छता एए अक्कतो पिवासाए ॥१७८४॥
 'जलपाणत्थं दो वि अ गामे पविसंति तत्थ सुअमेअं ।
 दीहनिवेणं बंधाविओ पहो बंभदत्तस्स ॥१७८५॥
 तं मग्गं चइऊणं उम्मग्गेणं इमे पयट्ठंता ।
 अमुणंता य दिसाओ महंतअडवीइ किर पत्ता ॥१७८६॥
 कुमरं 'तिसिअं वडरूक्खस्स अहो ! ठविअ गच्छए मंती ।
 जलगहणत्थं संकाए दिट्ठो दीहसुहडेहिं ॥१७८७॥
 तेहिं सह णिज्जंतो अदूरदेसं समागओ तत्तो ।
 तेणं 'संजा कुमरस्स कया नट्ठो तओ एसो ॥१७८८॥
 विसमाडवीइ पत्तो 'नीसेसद्धस्समाउरसरीरो ।
 तीए अडवीए कुमरेणुत्तारो दुहेण कओ ॥१७८९॥
 दिट्ठो एगो तेणं च तावसो तस्स आसमे स गओ ।
 आलावेइ कुलवई कहिं तुमं ? आह ससरूवं ॥१७९०॥
 उवलक्खिऊण सो भणइ चुल्लताओम्मि तुज्झ तायस्स ।
 चिट्ठसु सुहेण तत्तो इह ठाणे निअघरम्मि व तुं ॥१७९१॥
 तत्थ ठिओ रायसिद्ध सिक्खेइ कलाओ तावससमीवे ।
 अन्नय तावसकुमरा य जंति कंदाइमाणेउं ॥१७९२॥
 कुमरो वि बंभदत्तो विणोअवंतो अ निग्गओ ताव ।
 वणमज्झगणणं तेण गओ दिट्ठो अ 'तुंगसरो ॥१७९३॥
 कुविओ अ कुंजरो रायकुमारगपिट्ठो पहावेइ ।
 तेणावि खेइऊणं मुक्को अ करी परिस्संतो ॥१७९४॥
 उम्मग्गपयट्ठो सो नरिंदपुत्तो पुणो दिसामूढो ।
 पिच्छइ एगं नयरं सुन्नं जिन्नं नईतीरे ॥१७९५॥
 जोअंतो रायसुओ पासट्ठिअखग्गवंसिआवलिअं ।
 दट्ठूणं परिक्खत्थं उग्गं खग्गं च वाहेइ ॥१७९६॥
 एक्कपहारवसेणं च वंसिआली खणेण सा छिन्ना ।
 तंमज्झठिए पडिए सिरम्मि दिट्ठे दुही जाओ ॥१७९७॥
 अह 'उट्ठेवद्धपायं कवंधयं धूमपाणउज्जुत्तं ।
 दिट्ठं रायसुएणं पलोअमाणेण तत्थ फुडं ॥१७९८॥

१. जलपानार्थम् ॥ २. तृषितम् ॥ ३. संज्ञा ॥ ४. निःशेषाश्चरमातुरशरीरः ॥ ५. तुङ्गस्वरः ॥

६. ऊर्ध्वबद्धपादम् ॥

पच्छायावो जाओ निवंगजायस्स अइसण तया ।
 पुरओ गच्छंतो सो पिच्छेइ अ सत्तभूमिहरं ॥१७९९॥
 सो सत्तमभूमीए जाव गओ ताव कन्नगा एगा ।
 दिट्ठा य कुमारेणं 'दिसमाउहवल्लहा रूवा ॥१८००॥
 सा भणिआ कुमारेणं जंपइ गरुओ अ मज्झ संवंधो ।
 अप्पसरूवं तुमए पगासिअव्वं महाराय ! ॥१८०१॥
 तम्महुरवयणलीलारंजिअचित्तो भणेइ सत्तरूवं ।
 कुमरो तओ अ कन्ना हरिसिअनिअमाणसा जाया ॥१८०२॥
 पडिऊणं पाप्पसु खरंतंसुजलअल्लमुहदेसा ।
 एसा भासइ अहयं तुह माउलपुप्फूलसुआ ॥१८०३॥
 तुम्हाणमेव दिन्ना अहमुव्वाहदिअहं पडिच्छंती ।
 दुट्ठखयरेण इत्थाऽऽणीआ निअगेहउज्जाणा ॥१८०४॥
 जाव अहं दुहतत्ता चिट्ठामि तुमं समागओ ताव ।
 जाया य जीविआत्ता मह तह भगं फुडीभूअं ॥१८०५॥
 सो मह कुत्थऽत्थि रिऊं जह तस्स वल्लं अहं विलोपमि ।
 सा वयइ सामिदिन्ना विज्जा तेणं पढिअसिन्ना ॥१८०६॥
 विज्जा सा सरिआ आप्पसं काही रिउं निवारेही ।
 पुच्छिज्जंती मह चिट्ठिअं कहिस्सइ अ तुहं सव्वं ॥१८०७॥
 विज्जाजावो अ मए कओ तओ जाव हं भणामि पहो ! ।
 ता नट्टमेत्तखेडो जेणाऽऽणीआ अहं इत्थ ॥१८०८॥
 सो मे पुण्णवलेणं तेअं सहिउं न सक्कए तेण ।
 सिअरत्तपडागाजुअआयात्तम्मि ठदिआ अहयं ॥१८०९॥
 विज्जाहरेण तेणं जाणावेउं च मज्झ संवंधं ।
 निअभइणीणं किर देसिआ य जाणावणी विज्जा ॥१८१०॥
 सो वंसालीए पुण सयं पविट्ठो सुसाहिअसविज्जो ।
 तन्निगओ अ संतो काही पाणिग्गहं मज्झ ॥१८११॥
 अज्ज दिणे विज्जाए सिद्धी होहि त्ति तस्स खयरस्स ।
 तं सोऊणं कुमरो तम्मरणकहं कहेइ तओ ॥१८१२॥
 पमुइअमणा भणेइ अ कुमरी भव्वं कयं निवकुमार ! ।
 गंधव्वविवाहेणं परिणीआ सा निवसुण ॥१८१३॥

तत्थ ठिओ अ कुमारो सुणेइ सद्दं नहम्मि इत्थीणं ।
 पुच्छइ कन्नं एसो को सद्दो ? सा तओ कहइ ॥१८१४॥
 निअरिउखेअरभइणीजुअलं खंडा-विसाहिआनामं ।
 बंधववीवाहोचिअसामग्गि गहिउमायायं ॥१८१५॥
 सामिअ ! तुम्हे दूरे चिट्ठह जह ताण खयरकन्नाणं ।
 भावं मुणामि रागो जइ तुम्हासु दइअ ! होही ॥१८१६॥
 तत्तो गेहस्सुवरिं रत्तझउच्छालणं करिस्सामि ।
 तुम्ह विसप विराप सिअझयमुल्लालइस्सामि ॥१८१७॥
 तम्हा ठाणाउ गओ स बंभदत्तो सिअज्झओ दिट्ठो ।
 थोवंतरम्मि उत्तंभिओ इमो अग्गओ चलिथो ॥१८१८॥
 एगं महासरं लहिउं तत्थ य मज्जणं कयं तेणं ।
 तीरे एगा कन्ना रुववई सो चि तीए अ ॥१८१९॥
 अणुरागो ताण मिहो जाओ कन्ना तओ अ पट्टाइ ।
 एगा निअचेडी पेसिआ पुणो तस्स पासम्मि ॥१८२०॥
 तीए वत्थजुअलतंत्रोलपसूणाइं अप्पिअं जस्स ।
 सरतडदिट्ठकनीए एअं पेसिअमिअ भणित्ता ॥१८२१॥
 अहयं तीए वुत्ता महाणुभाग ! तुमए विहेअव्वं ।
 भोअणमम्हं पिउमंतिमंदिरे एह ता तुम्हे ॥१८२२॥
 परिहिअवत्थालंकारो कुमारो मंतिणो गिहम्मि गओ ।
 ताहे मंती वुत्तो एस वरो पेसिओ रण्णा ॥१८२३॥
 सिरिक्काए धूआए जुग्गो आयरेण दट्ठव्वो ।
 मंतिवरेणं तव्वयणं सोऊणं तहेव कयं ॥१८२४॥
 बीअदिणे निवपासे आणीओ मंतिणा कुमारो अ ।
 राया अच्चुट्टाणाइणा इमं पूअए कुमरं ॥१८२५॥
 रायतणयसंबंधम्मि पुच्छिण उ सुहल्लग्वेलाए ।
 रण्णा कण्णा परिणाविआ पमोअभरकलिण ॥१८२६॥
 अन्नय पुट्टा कुमरेण कन्नगा भूवरेण किं मज्झ ।
 एगाणिणो तुमं किर दत्ता ? भासइ नरिंदसुआ ॥१८२७॥
 सामि ! इमो मह ताओ विसयं पल्लि समागओ इत्थ ।
 सबलाणं रायाणं दायायाणं महाभयओ ॥१८२८॥

नगरगामाइविणामं काऊण पविसेइ इह कोट्टे ।
 सिरिमइमायाअ हयं पुण चउपुत्तोवरि पुत्ती ॥१८२९॥
 माया-पिऊण अइवल्लहा अहं अन्नया निवेणुत्ता ।
 सन्ने विअ अम्हाणे नरेसरा सत्तुणो संति ॥१८३०॥
 तेण तुमए मणुन्नो धरो सयं पेच्छिऊण वत्तव्वो ।
 अह सरनी(ती)रगयाए दिट्ठो इट्ठो मए उ तुमं ॥१८३१॥
 एएण कारणेणं मणोहरवरो तुमं मए वरिओ ।
 तत्थ य चिट्ठंतस्स दिणा के वि गया रायउत्तस्स ॥१८३२॥
 एगय पल्लीनाहो देसं मुसिउं च निग्गओ जाव ।
 तेणं सह निग्गच्छइ कुमारओ वंभदत्तो वि ॥१८३३॥
 गामासन्ने कत्थ वि सरतीरे वरधणू वि मिलिओ अ ।
 दुगसंगमम्मि हरिसो जो तं जाणाइ तव्वविऊ ॥१८३४॥
 कुमरेण सवुत्ततां कहिओ तप्पुच्छिओ वरधणू वि ।
 भणइ तुमं मोत्तुं वडमूलम्मि जलट्ठिओ मि गओ ॥१८३५॥
 दिग्गभडेहिं गहिओ अहं च अइताडिओ तहे वुत्तं ।
 रे कुत्थ पवट्ठइ वंभदत्तकुमरो मए भणिअं ॥१८३६॥
 जाणामि तस्सरूवं किमपि अहं न य कयम्मि निव्वंथे ।
 वग्गेण भक्खिओ सो वुत्ते दंससु पएसं तं ॥१८३७॥
 अह महमिसेण तुह दिट्ठिपहं आगच्च ते कया संता ।
 वच्छ ! पलायसु एआउ तुमं ठाणाउ त्तिग्गयरं ॥१८३८॥
 गुलिआ य परिव्वायगसभप्पिआ निअमुहे मए खिचिआ ।
 जाओ निच्चिट्ठो हं मउ त्ति नाउ गया सुहडा ॥१८३९॥
 निअवयणाओ गुलिआ य कट्ठिआ तत्थ ठाणदेसम्मि ।
 राअसुअ ! तुमं तु मए विलोइओ नेव दिट्ठो अ ॥१८४०॥
 कत्थ वि गामे मिलिओ मज्झ परिव्वायगो इगो ताव ।
 स भणइ तुह तायस्स य मित्तो वसुभाणनामो हं ॥१८४१॥
 कहिअं च तेण नट्ठो थणू तुहंवा य दिग्घराएण ।
 पक्खित्ता पुण मायंगपाडए पयडरोसेणं ॥१८४२॥

अहं दुक्खेण अहं कावालिअवेसेण निग्गओ ताव ।
 कंपिल्लपुरं पत्तो मायंगं वंचिऊण तओ ॥१८४३॥
 अवहरिआ मे माया मामे पगम्मि देवसम्मस्स ।
 विष्पस्स गिहे मुक्का गवेसिउं तुममहं पत्तो ॥१८४४॥
 इअ वट्ठं कुणमाणा ते वि दुवे जाव तत्थ चिट्ठंति ।
 तुम्हाण गवेसणयं काउं वीहसुहडा पत्ता ॥१८४५॥
 पणेणं पुरिसेणं तत्थागंतुं निवेइअं एअं ।
 तम्हा वणाउ ते निग्गया गया दो वि कोसंवि ॥१८४६॥
 तत्थुज्जाणे कुक्कडजुज्झं वट्ठइ अं सिट्ठिपुत्ताणं ।
 सायरदत्तगबुद्धिलनामणं लक्खणपणं ॥१८४७॥
 तेहिं तं दिट्ठं पुण जुज्झं दोणहं पि कुक्कडाणं च ।
 सायरसिहिणा बुद्धिसिही हओ सो वि तेण तओ ॥१८४८॥
 सायरसिही अभिमुहं किज्जंतो नेव इच्छप जुज्झं ।
 सायरदत्तेणं हारिअं च लक्खणमिअं दव्वं ॥१८४९॥
 इत्थंतरे वरधणू भणेइ दुणहं पि सिट्ठित्तणयाणं ।
 एस सिही किं भग्गो सुजाइओ ताव पिच्छामि ॥१८५०॥
 जइ तुज्झे कोवं कुणह नेव तो सायरो अ जंपेइ ।
 सण्णुरिस ! तुमं पेच्छसु धणलोहो को वि मह नत्थि ॥१८५१॥
 परमभिमाणेणत्थो अत्थि ममं तेण बुद्धिमंतेणं ।
 बुद्धिसिही पुण विलोइओ वलं कित्तिमं नायं ॥१८५२॥
 सिहिपायलोहसूईओ बद्धाओ इमं व(छ)लं विउलं ।
 दिस्सइ उ बुद्धिलेणं वरधणुणो भासिअं एअं ॥१८५३॥
 नेव तुमं जइ जंपसि लक्खद्धं देमि दक्ख ! तुज्झ तया ।
 सूईउ कट्ठिऊणं पुणो वि ते जोहिआ सिहिणो ॥१८५४॥
 निअसिहिपराभवेणं च बुद्धिलेणावि हारिओ लक्खो ।
 दोणह वि सिट्ठिसुआण ताणं सारिच्छया जाया ॥१८५५॥
 हरिसेण सायरो अज्जउत्तया ! निअगिहम्मि आगम्मं ।
 इअ भणिउं ते आगारिऊण पुण भोइआ नेहे ॥१८५६॥
 पीइपरा दो वि इमे तत्थ य चिट्ठंति अन्नया को वि ।
 पुरिसो वरधणुमेगंते नेऊणं इमं वत्ति ॥१८५७॥

जं बुद्धिलेण कहिअं लक्खं तन्निमित्तमेस अहो ! ।
 हारो अ पेसिओ चत्तालीससहस्समुल्लमिओ ॥१८५८॥
 इच्चाइयसंवंधा जस्स चमक्कारकारगा लोगे ।
 तत्थ धणपवरसिद्धी भज्जा धणसंवया नाम ॥१८५९॥
 रयणवई तप्पुत्ती परिणीआ वंभदत्तकुमरेण ।
 कुमरो कमेण पत्तो भममाणो नयररायणिहं ॥१८६०॥
 सो पविसंतो दोहि कन्नाहिं धवलगेहगटिआहिं ।
 दिट्ठो भणिअं जुत्तं मुत्तुं भत्तं जणं किं ते ॥१८६१॥
 भणइ कुमरो किमेव कहह तओ ठाविरुण कन्नाहिं ।
 भोआविओ अ भणिओ सामि ! तुमं सुणसु संबंधं ॥१८६२॥
 वेअड्डो नाम गिरी दक्खिणसेणीविभूत्तणं नयरं ।
 सिवमंदिराभिहाणं जलणसिहो नाम तत्थ निवो ॥१८६३॥
 विज्जुसिहा तक्कंता तद्धूआओ अ दोवि किर अम्हे ।
 अम्हाण नम्मेतो जिड्डो भाया सुणेअव्वो ॥१८६४॥
 अन्नय अट्ठावयगिरिजत्ताए गच्छए सुरसमूहो ।
 तेण समं अम्ह पिआ वि गओ तित्थम्मि अम्ह जुओ ॥१८६५॥
 अगिसिहमित्तजुत्तेण तेण जत्ता कया पमोएण ।
 पूइअ जिणे उ पुण्फाईहिं सहलीकयो जम्मो ॥१८६६॥
 तम्हा ठाणाओ सो निग्गच्छंतो नमेइ दद्धूणं ।
 चारणमुणीण जुअलं असोगवरपायवस्स अहे ॥१८६७॥
 धम्मोवपसवयणं सुच्चा निच्चायरो हवइ धम्मे ।
 वालाण वरो होही को ? भयवं ! पुच्छए मित्तो ॥१८६८॥
 समणेणुत्तं भत्ता एआसिं भाइघायगो होही ।
 इअ राया सुणिऊणं विसायवंतो हवेइ भित्तं ॥१८६९॥
 एअम्मि अ पत्थावे अम्हेहिं साविअं नरिंदस्स ।
 ताय ! सुअं मुणिमुहओ अम्हेहिं जं भवसरूवं ॥१८७०॥
 अम्हं वीवाहेणं कज्जं ता नेव अत्थि नरनाह ! ।
 पिउभाउअसुस्ससणपराउ अम्हे हविस्सामो ॥१८७१॥

अन्नय सहोअरेणं अम्हाणं पिच्छिआ य पुप्फवई ।
 इह पुप्फचूलअभिहाणतुम्हमाउलनिवालसुआ ॥१८७२॥
 तीए निरुवमरूवेण मोहिओ सो समागओ हरिउं ।
 तद्धिहि असहंतो विज्जे सो सहिउं लग्गो ॥१८७३॥
 जायं तओ परं जं तुमं पि जाणासि तं निरवसेसं ।
 पुप्फवईए अम्हाणं सणिअं भरउअसरूवं ॥१८७४॥
 जायाउ सोगसंकुअतत्ताओ तीइ धम्मवयणेणं ।
 पडिवोहिआउ चिन्नाय नद्धमेतसयलंकहाए ॥१८७५॥
 सोगं तुम्हे किं कुणह ? सरह साहुवयणं पुरा भणिअं ।
 तो वंभदत्तरायं कंतत्तेणं 'सयाऽऽसयह ॥१८७६॥
 तं सोऊणं अणुरायजुएहिं च पडिवन्नमम्हेहिं ।
 रहसवसेणं सिअझयसंकेओ तुह कओ तीए ॥१८७७॥
 अन्नतथ कत्थ वि पईं चलिए भमिआउ पइपुरं अम्हे ।
 दंसणमणब्भवरिसणसरिसं तुह अज्ज ! संजयं ॥१८७८॥
 तम्हा सभिमिअ ! तुमए पुप्फवईवाइअं च सरिऊणं ।
 अम्हाण मणोरहपूरणम्मि पाणेस ! जइअव्वं ॥१८७९॥
 गंधव्वविवाहेणं परिणीआओ इमेण कन्नाओ ।
 तत्थ ठिओ इगरत्ति पच्चूसे ताउ वुत्ताओ ॥१८८०॥
 पुप्फवईए पासे जाह तहा ताव तत्थ ठायव्वं ।
 जाव मह रज्जलाहो हवेइ एअं पमाणं ति ॥१८८१॥
 अह ताओ तत्थ गयाओ तक्कालं च धवलेगहाइं ।
 'अव्वं व विसिण्णं पेच्छिऊण स चमक्किओ कुमरो ॥१८८२॥
 एगय वसंतमासे मयणमहसरभिहाणउज्जाणे ।
 मत्तगयसंकडाओ विमोइआ वालिआ तेण ॥१८८३॥
 मंतिमुहाओ रण्णा संवंधो एस जाणिओ सव्वो ।
 परिणाइआउ कन्नाउ अट्ट कुमरस्स राएण ॥१८८४॥
 वेसमणसत्थवसुआ सा वि कुमारी इमेण परिणीआ ।
 अणुरायवद्धचित्ता गरुअं धम्मस्स माहण्णं ॥१८८५॥
 उव्वाहिओ वरधणू सुवुद्धमंतिवरकन्नगं नंदं ।
 कुमरेण तत्थ दो वि अ ठिआ सुहोदहिनिमन्ना ते ॥१८८६॥

तेसि पसिद्धी जाया वीसुं वाणारसि गया दो वि ।
 कुमरं वार्हि ठाविअ गओ वरधणू नयरमज्जे ॥१८८७॥
 कडगनिवस्स य मिलिओ परिवारजुओ नरेसरो मुइओ ।
 गयखंधे आरोविअ अभिमुहमंनो पवेसेइ ॥१८८८॥
 कडगावइ सपुत्ति देइ कुमारस्स हयगयाई अ ।
 दूएण पुप्फचूलो जाणावइ सव्वरायाणं ॥१८८९॥
 वरधणु-करेणुदत्ता खणेण मिलिआ तहेव अवरे वि ।
 ता चंदसिह-भवदत्तप्पमुहा [ते] आगया तत्थ ॥१८९०॥
 अहिसिचिउं वरधणू सिन्नं सपयम्मि पेसिओ ताव ।
 तेहिं विजयस्स कप सिग्घं दिग्घाहिरायस्स ॥१८९१॥
 तं आगच्छंतं सोऊणं दिग्घेण पेसिओ य दूओ ।
 कडगाइमहारायाणं सो निब्भच्छिओ तेहिं ॥१८९२॥
 कंप्पिप्पुरं पुण वंभदत्तराएण वेढिअं सहसा ।
 वीहो वि साहसं काउं आगच्छए तत्थ ॥१८९३॥
 जुद्धं जायं तेसि सिन्ने भग्गे समुट्ठिओ दिग्घो ।
 दिट्ठे तम्मि सकोवो संजाओ वंभदतो वि ॥१८९४॥
 कडयम्मि अ बहुकालं तेसि निवाणं पवट्ठिअं जुद्धं ।
 अह चक्कं मुक्कं तेण दिग्घणिट्ठो हओ [सहसा] रस्ता (?) ॥१८९५॥
 एसो अ चक्कवट्ठि त्ति कलयलो खम्मि उच्छलेइ तओ ।
 तिअसेहि पुप्फबुट्ठी कया य निवमत्थए हरिसा ॥१८९६॥
 वारसमो एसो वंभदत्तओ चक्कवट्ठिनामेण ।
 उप्पन्नो इअ उग्घोसणा तिहुअणम्मि संजाया ॥१८९७॥
 सव्वेहिं अहिनंदिज्जंतो गेहम्मि ताव एस गओ ।
 ता चक्कवट्ठिरज्जाभिसिचणं जस्स कयमेत्थ ॥१८९८॥
 भरहं छुखंडमाणं च साहिअं जेण मेलिअं सयलं ।
 अंतैउरं सुरूवं पुप्फवट्ठेप्पमुहमेगत्थ ॥१८९९॥
 इअ रज्जं कुणमाणस्स जंति दिअहा सुहेण रायस्स ।
 अन्नय नडेण भणिअं सामिअ ! नाडयमत्थि [०मिहत्थि]नवं ॥ १९००॥
 तं महुर्गीअं नामेणं नइ च दंसइस्सामि ।
 एवं होउ त्ति निवेणुत्ते नइ करेइ नडो ॥१९०१॥

इत्थंतरम्मि सयलसुमसिद्धसुमदामगंडमप्पेइ ।
 दासी तं पेच्छइ महुरीगीअं पुण सुणेइ निवो ॥१९०२॥
 कत्थ वि परिसमेअं च दिट्ठपुव्वं मय विअप्पो त्ति ।
 जाओ सोहम्मे किर नलिणीगुम्मम्मि दिट्ठं ति ॥१९०३॥
 पवं चितंतेणं पुव्वभवो जेण सुमरिओ निअगो ।
 सीओवयारविहिणा राया जाओ विगयमुच्छो ॥१९०४॥
 पुव्वभववंधवव्वइअरेण तज्जाणणोचिअरहस्सं ।
 जं गोविऊण भणइ अ पयावई वरधणं एअं ॥१९०५॥
 एअं च सिलोगद्धं घोसावेसु नयरम्मि सव्वत्थ ।
 पूरेइ पच्छिमद्धं जो लहप अद्धरज्जं सो ॥१९०६॥
 सव्वत्थ ताव वित्थरइ सिलोगद्धं-तहा कय तेण ॥
 पुव्वभवओ अ भाउअजिअचित्तो पुरिमतालउप्पन्नो ।
 जाइं सरिउं गहिअव्वओ मुणी आयओ तत्थ ॥१९०७॥
 काउस्सगम्मि टिओ उज्जाणम्मि समणो इमो जाव ।
 ता तत्थ आरहट्ठिअजणेण पढिअं सिलोगद्धं ॥१९०८॥
 “आस्व दासौ मृगौ हंसौ मातङ्गावमरौ तथा” ।
 तं सोऊणं सिलोगद्धं काउस्सगपारणम्मि कय ॥१९०९॥
 जंपेइ पच्छिमद्धं अणुगयअत्थं मुणी तस्सं ।
 “एषा नौ षष्ठिका जातिरन्योन्यं च वियुक्तयोः ॥१९१०॥
 तं ताव उत्तरद्धं पत्ते लिहिऊण फुल्लवयणो सो ।
 रायउलं पत्तो पुण्णसिलोगो साविओ रण्णो ॥१९११॥
 सुणिऊण सिलोगं तं राया मुच्छं गओ सिणेहाओ ।
 रुट्ठेण सहालोपण पीडिओ फुडचवेडाहिं ॥१९१२॥
 न मय इमा समस्सा य पूरिआ किंतु साहुणा एअं ।
 भणमाणो सो मुक्को तेहिं करुणासमुद्देहिं ॥१९१३॥
 राया सचेअणो मुणिसमागमं जाणिऊण *सपरिसाप ।
 गंतूणं मुणिवसहं वंदइ परिवारसंजुत्तो ॥१९१४॥
 सिवसम्मगरो धम्मो पयासिओ मुणिवरेण परिसाप ।
 वेरगं संजायं न भाविओ वंभदत्तो अ ॥१९१५॥
 भासेइ वंभदत्तो भयवं ! सयमागमेण तुम्हेहिं ।
 रइओ जह हरिसो तह रज्जादाणेण कायव्वो ॥१९१६॥

सममेव तवं पच्छा य करिस्तामो वयं समणसामि ! ।
 पत्तं तवस्स य फलं पच्चक्खं इत्थं लोगम्मि ॥१९१७॥
 उवगारकारणाणं जुत्तमिमं होइ तुम्ह सरिसाणं ।
 किंतु मणुस्सभवाइअसामग्गी दुल्लहा राय ! ॥१९१८॥
 रज्जं विणस्सरसहावं सुरत्तावं व चंचला लच्छी ।
 इच्चाइ भाविऊणं चरसु तुमं निव ! जिणुत्तपहे ॥१९१९॥
 लद्धसुहपरिच्चाएण को सुहं वंछण अदिहं व ।
 इअ निववयणं सुच्चा चित्तेइ मुणी गुणसमुद्दो ॥१९२०॥
 पडिवुज्झइ नेव निवो पुव्वभवनिआणकारगो जेणं ।
 उवपसाणं एसो असज्जगो त्ति समणो चलिओ ॥१९२१॥
 आराहिऊण समणो केवलनाणं खणेण लहिऊणं ।
 सासयसुक्खं मुक्खं संपत्तो वित्तअभिहाणो ॥१९२२॥
 एगेणं विप्पेणं सभोअणं जाइओ उ नरनाहो ।
 अन्नस्स चक्किभोअणमेअं नवि 'जिज्जए विप्प ! ॥१९२३॥
 दाणापडिसेहकरणे विप्पो निंदेइ भूमिधवसीहं ।
 सकुडुवं विप्पमसूआय भोएइ चक्कहरो ॥१९२४॥
 रयणीए पसुणो पिव पवट्ठिआ तेउ रागचिट्ठाए ।
 विप्पो अ लज्जिओ रायवरे वइरं वहेइ दहं ॥१९२५॥
 नयराउ निग्गएणं तेणं गोवो निरिक्खिओ एगो ।
 'अयलिंढिआहिमस्सयत्थदलाइं विभिदंतो ॥१९२६॥
 दाणाईहि गोवो पलोभिओ तेण तस्स पासाओ ।
 गोलयनिकखेवेणं च चक्किणो कट्ठिए नित्ते ॥१९२७॥
 रुठेण नरवरेणं सकुडुवं घाइओ इमो विप्पो ।
 अन्ने वि दिए हणिउं तच्चित्ताइं खिन्नसु थाले ॥१९२८॥
 तं थालं मह पासे ठवेसु ताई जहा विमहेमि ।
 एवं वहुँइ पायगजोगो मंती मइं कुणइ ॥१९२९॥
 गुंदाफलभरिअं थालं मुक्कं मंतिणा निवसमीवे ।
 नयणमईए गुंदाइं राया ताव महेइ ॥१९३०॥
 एवं पावं काउं आउं पूरिअ (तया पुणं) छचंदहयमाणं ।
 सत्तमपुढवीइ गओ पावमई वंभदत्तो त्ति ॥१९३१॥

किं तेणं रज्जेणं भुत्तेणं जेण लब्धमप नरयं ।
 कणगेण परिहिण्णं किं कण्णो तुट्ठप जइ ता ? ॥१९३२॥
 मह आणा सव्वेहिं किज्जइ रज्जं इमं च पोढतमं ।
 इअ जो रज्जमओ सो वितहो सव्वो वि नायव्वो ॥१९३३॥
 मज्झ सुआ विणयजुआ ससिणेहा बंधुणो इमे सव्वे ।
 'गयसीमपेमगवई भज्जा 'सरजुवइजिअरूवा ॥१९३४॥
 सेसो वि मे परिअणो भत्तो सारं कुडुंबयं मज्झ ।
 केइ पुरिसा इअ विचिंतिरूण 'साणंदया होंति ॥१९३५॥
 परमेअं अविआरिअसोहणयं जेण सयणवग्गो सो ।
 पुत्त-कलत्तप्पमुहो सकज्जनिट्ठो समग्गो वि ॥१९३६॥
 कज्जं संपज्जइ जइ स नेव विहडेइ सो अ तक्कालं ।
 इट्ठजणेण वि कस्स वि न गिज्झप रोगमच्चुट्ठहं ॥१९३७॥
 मरमाणो एस जिओ कुडुंबयं परिहरेइ सव्वमवि ।
 तेणं जिअस्स हरिसो को सो तं 'सारयाकोसो ॥१९३८॥
 रूवरत्तगंधफरिसारवविसया सुंदरा मप लद्धा ।
 विसयविसओ 'मओ जो तं अन्नाणविलसिअमेअं ॥१९३९॥
 जं भोगेहिं भुज्जंतेहिं सुहमणुहवंति के वि जिआ ।
 तेसु अपत्तेसु अ ते दुक्खं पिक्खंति भूरिगुणं ॥१९४०॥
 इह लोणे लद्धेसु वि पभूअभोगेसु अकयधम्ममाणं ।
 हवइ असुहं सुहाओ निरंतरमणंतगुणमेव ॥१९४१॥
 अन्नं पि य वत्थु जं रमणिज्जं पडिभासप अ संसारे ।
 तं सव्वं दुहदायगमणिच्चयं वट्ठप जीव ! ॥१९४२॥
 मोह'कणगाउरेणं सुहमइमइराइ मत्तचित्तेणं ।
 गमिआणि दिणाणि मप इअ चिंतेइ सुहभावो जो ॥१९४३॥
 अकलंकरायवइकज्जसाहगो कुवल्याइचंदजिणो ।
 जइ आगच्छइ इत्थं अहमवि सकज्जं च साहेमि ॥१९४४॥
 इअ भावंतो राया पारिअपोसहवओ पभायस्मि ।
 सुइभूओ अ जिणाणं जणेइ पूअं सुमाईहिं ॥१९४५॥
 उवविसइ सहामंडवमुव्वीनाहो महोदयपयावो ।
 सव्वदिसागयरायगणऽच्चिअपयपंकरुहजुम्मो ॥१९४६॥

कुवलयचंदजिणो चंदपुरीनयरीइ आगमो झत्ति ।
 रायमणोगयभावं समयं पुण जाणिऊणमहो ॥१९४७॥
 तरुणो फलंति कालेण वारिहरवारिसेगवडूंत ।
 उत्तमजणाण य मणोरहा फलंति किर तक्कालं ॥१९४८॥
 मिगरमणाभिहउज्जाणम्मि सुवण्णंवुअं सुरेहिं कयं ।
 तत्थ य उवविट्ठो सो भगवंतो केवली सुहओ ॥१९४९॥
 तत्थ सुरा विज्जाहरनिअरा य समागया हरिसवंता ।
 तेसिं दिज्जइ धम्मस्स देसणा तेण य जिणेण ॥१९५०॥
 केवलिसमागमणवुत्तंतं सोऊण वल्लिराहिवई ।
 आगतूण महिड्डीइ वंदए सिरिजिणं एसो ॥१९५१॥
 केवलिपासम्मि निसण्णो राया भासए जिणो धम्मं ।
 महुराप वाणीए जणसवणामिअसमाणीए ॥१९५२॥
 १जिणवरपूआ य २जओ राग-दोसाण ३जीअकरुणा य ।
 ४जावो मंतनिवस्स य ५जयारया दुल्लहा चउरो ॥१९५३॥
 धम्मं सोउं राया हरिसिअचित्तो गुरुं भणइ एवं ।
 भयवं ! मणुस्सजम्मो वहुओ हा ! हारिओ एसो ॥१९५४॥
 तुह पयजुअलं सरणं इणं मए पत्तमज्ज सामि ! तुमं ।
 ६सहलं सेसं जम्मं कुणसु पसायं च काऊणं ॥१९५५॥
 इत्थंभवम्मि महाराय ! तए किं हारिअं इमं जं च ।
 पुव्वभवे हारिअमेअं भयजणयं भणिज्जंतं ॥१९५६॥
 सयलजणच्छेरगरं तओ नरिंदेण ७भासियमिसिंद ।
 सोउं इच्छामि अहं अप्पसरूवं इमं ताव ॥१९५७॥
 भगवंतो भणइ महाराय ! समग्गेण आउणा कहिउं ।
 एअं सक्किज्जइ नेव विणोओ अत्थि जइ तुज्झ ॥१९५८॥
 संखेविऊण किंचण कहिज्जइ इओ अणंतकालाओ ।
 परओ तुममव्ववहारासिनयरम्मि ताव ठिओ ॥१९५९॥
 चारित्तिसिन्नसहिओ करिस्सए मोहसत्तुखयमेसो ।
 इअ ववहारनिगोए आणीओ कम्मराएण ॥१९६०॥
 कुविएहिं ८अवगयतस्सरूवगेहिं तहेव तत्थ तुमं ।
 धरिओ अणंतकालं मोहाइअसवलसत्तूहिं ॥१९६१॥

१ जिनवरपूजा ॥ २ जयः रागद्वेषयोः ॥ ३ जीवकरुणा ॥ ४ जापः मन्त्रनृपस्य नवकारमन्त्रस्य ॥

५ जकारकाः ॥ ६ सफलम् ॥ ७ हे ऋषीन्द्र ॥ ८ अवगततत्स्वरूपकैः ॥

अह तुम^१मिला-जला-णल-^२मरु-तरु-त्रि-ति-चउ-पणिंदितिरिपसु ।
 नरपसु अणज्जनरेसु कम्मभूवेण आणीओ ॥१९६२॥
 पुणरवि अणंतवारा कुविण्हि मोहसत्तुपवणेहि ।
 उप्पाडिऊण खित्तो तुमं निगोआइसु नरेसु ॥१९६३॥
 इअ ताव जाव भमिओ संसारजलणिहिमज्झदेसम्मि ।
 अइ दुक्खिओ उ तुमणंतऽणंतपुग्गलपरावट्टे ॥१९६४॥
 तुज्झ जिओ संजाओ अज्जगखित्तम्मि माणवो किंतु ।
 कत्थ वि कुजाइभावेण गयं विहलं मणुअजम्मं ॥१९६५॥
 कत्थ वि कुलदोसेणं कत्थ वि जच्चंधयाइभावेहि ।
^३कुट्टाइरुउप्पापण गयं विहलं मणुअजम्मं ॥१९६६॥
 कत्थ वि पुणरवि अप्पाउअत्तणेणं च हरिअं जम्मं ।
^४अन्नायधम्मनामो तहेव भमिओ तुमं राय ॥१९६७॥
 चावट्टिऊण जीओ परम्ममुहो मोहपवलकडगेणं ।
 ठविओ इगिंदिआइसु अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥१९६८॥
 प्पगय तुमं सिरिनिलयनयरे वेसमणनामओ पुत्तो ।
 धणतिलयसिट्ठिणो तत्थ इमं गाह्व सुआ तेण ॥१९६९॥
 धणकणगाइअभावा अणिच्चगा संति आवयाहरणे ।
 एस खमो धम्मो तेण सं पवज्जह जण ॥१९७०॥
 तस्स य जाया धम्मविहाणमई केवलं तु पावमई ।
 परमत्थेण कुदिट्ठिभवा सा नेआ सुबुद्धीहि ॥१९७१॥
 यपेण तव्वसीकयमणेण गहिअं वयं कुमारेण ।
 तत्थ य सयंभुचामगतिदंडितावससमीवम्मि ॥१९७२॥
 मणुअत्तणं तमवि हरिऊण वसवट्ठिओ अ भमिओ अ ।
 संसारम्मि असारे अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥१९७३॥
 पुणरवि माणुसभावे लद्धे वि गया कुधम्मबुद्धी सा ।
 तस्स न वि सुद्धधम्मस्सवणाऽभावेण जीअस्स ॥१९७४॥
 कत्थ वि सुहगुरुसमग्गिअभावओ अ कत्थ वि न तस्स ।
 आलस्साइअहेऊहि सुद्धधम्मस्स संपत्ती ॥१९७५॥
 कत्थ वि सुद्धे धम्मे सुप वि सुन्नत्तणेण नावगओ ।
 तस्सत्थो सेणं कत्थ वि ^५अरुई अवज्जाप ॥१९७६॥

इअ सों कुधम्मवुद्धिउवपसओ धम्मच्छलेण भमिओ अ ।
 कयपसुवहाइपावो अणंतपुगलपरावहे ॥१९७७॥
 तह विजयवट्ठपुरे सुल्लाभिहसिद्धिपुत्तओ जाओ ।
 नंदणनामो पत्तं जहापवित्तकरणं तेण ॥१९७८॥
 करणेण जीएण तओ कयाणि मोहइसत्तकम्माणि ।
 ऊणेगसायरोचमकोडाकोडिठिइमाणाणि ॥१९७९॥
 जा गंठिदेसमेसो गओ परं तेण नेव सो भिन्नो ।
 रागदोसाऽसद्धाईहिं च निवट्ठिओ झत्ति ॥१९८०॥
 इअ जावऽणंतवारा निवट्ठिओ मोहगाइसत्तहिं ।
 पइवेलमेस धरिओ कालमणंतं च गयनाणो ॥१९८१॥
 अन्नय मलयपुराहिवसुरिंदरायसुअविस्सेणभवे ।
 भिन्नो गंठी तेण अपुव्वकरणेगखग्गेण ॥१९८२॥
 अहदुल्लहं पि लद्ध हारिअमेअं कुदिट्ठिराएणं ।
 धणदत्तसिद्धिसुअसुहगभवम्मि सिणेहराएणं ॥१९८३॥
 गिहवइसुअसीहभवे विसयराएण दंसणं चत्तं ।
 दोसेण पुणो तुमप जिणदत्तसुआइजम्मम्मि ॥१९८४॥
 जलणसिहदिआ-चणिवकुवेर-पउम-सोमदत्तगभवेषु ।
 तुह कोह-माण-माया-लोहेहिं दंसणं च गयं ॥१९८५॥
 इअ अस्संखभवेसु सम्मत्तं हारिअं तए राय । ।
 अवरावरविसममहापडिवक्खगमोहपमुहेहिं ॥१९८६॥
 धम्मो तए विरमिओ सुंदरजम्मम्मि देसविरईउ ।
 हिंसाइ माणभदवणिअजम्मो १ वित्तहवयणाओ ॥१९८७॥
 सोमग-दत्तभवेसु अ धणवहुलगसिद्धिजम्मए कमसो ।
 जस्स अदत्तगहण-मेहुण-मुच्छाहिं गओ धम्मो ॥१९८८॥
 रोहिणीसड्डीजम्मे विहगारूवग-अणत्थदंडाओ ।
 जिणधम्मनिहाणमहो लहिउं हारिअमिमेण तए ॥१९८९॥
 २ सुहदाणकारणगमिअ गमिआ देसविरई तए राय । ।
 संखईअभवेसु अ अवरावरमोहसुहडेहिं ॥१९९०॥
 अरविंदकुमरनामधरेणं सव्वविरई पुणो पत्ता ।
 सा वि अ विणासिआ कोह-माणगेहिं महाराय । ॥१९९१॥

मंतिसुअचित्तमइणा वयं च विसयसुहसीलभावेण ।
 परिपालिअं न सम्मं अहो ! मुहा हारिओ जम्मो ॥१९९२॥
 तह विजयसेणनिवसुअभवम्मि देसविरइं च लहिऊणं ।
 पगारसगुणठाणे गयगयं कयमिमेण तप ॥१९९३॥
 सिद्धिसुअपुंडरीअगभवे मुणी पढिअ सव्वपुब्बाइं ।
 निहापमायवसओ हारेइ जिओ तुह नरिंद ! ॥१९९४॥
 तुमणंताणंतगपुग्गलगपरावकूपसु इअ भमिओ ।
 मोहाइवसेण अणंतसो निरत्थीकयनियजम्मो ॥१९९५॥
 अह पउमत्थलनयरे स सीहविक्रमसुपण सम्मत्तं ।
 सम्मं पालिअमोहाइखओ पुण्णोदयो अ कओ ॥१९९६॥
 पुण्णोदपण तेणं सत्तमदेवालयम्मि गंतुणं ।
 भुत्ता दिव्व भोगा सुहगा तुमप अपुब्बा य ॥१९९७॥
 कमलगरनयराहिवसिरिचंदनरिंदपुत्तभाणुभवे ।
 गहिअ वयं तुममाराहिओ गओ नवमगेविज्जे ॥१९९८॥
 अह पउमखंडनयरिंदइंदत्ताभिहाणनरनाहो ।
 समणो होउं मोहाइण खयं कुणइ तवसत्तो ॥१९९९॥
 पुण्णोदयपोसो परमतमो तेणं महेस्तिणा य कओ ।
 सव्वट्टसिद्धनामे महाविभाणम्मि पस गओ ॥२०००॥
 तत्तो चइऊण तुमं जाओ इत्थ वलिनामओ राया ।
 निअचरिअं सुच्चा संभंतो सो पडइ गुरुपणसु ॥२००१॥
 भणइ निवो भयवं ! अइविसमा मोहाइसत्तुणो ताव ।
 जं अज्जवि इत्थभवे छलंति एए तहेव ममं ॥२००२॥
 चारित्थम्मसिन्नं समणसु पसायकारगोऽसि तुमं ।
 जेणमिमे पढवत्ति न ममं अहं ते अ छिंदेमि ॥२००३॥
 वसुहानायग ! तुम्हारिसाणमुत्तमनराण जुत्तमिणं ।
 मम सीसो होसु तुमं वंछिअसिद्धी अ तुह होही ॥२००४॥
 पस उवाओ नेओ मोहाइखयंकरो तप राय ! ।
 संजमधम्मं सरणं पवज्जसु तुमं विगयसंगो ॥२००५॥
 मा चयसु सव्वविरइं संगमेगखणमवि तुमं ताव ।
 सव्वोहदंसण-सयागमे परिचिए कुणसु राय ! ॥२००६॥

उवसम-अज्जव-मद्दव-सज्जम-तव-तोस-सच्च-सोआणि ।
 वंभं च अकिंचणया पोससु दसभेअजइधम्मं ॥२००७॥
 'तवगं तुमं च मा मुंचसु आगमभणिअविहिंविसेसेणं ।
 नाणम्मि उज्जमां सव्वया तए ताव कायव्वो ॥२००८॥
 मोहाइपवलसत्तुवलेण सभं समरो दिवानिसं तुमए ।
 रइअव्वो उवचिअसत्तेणं रसत्तगहिणं ॥२००९॥
 चरित्थम्मसेणिअगणा सहाया तओ हविस्संति ।
 तेसि तुमं पि सहाओ हविस्संति तओ वलं पुण्णं ॥२०१०॥
 एणं च वलेणं मोहाइरिऊण खयमिमं काउं ।
 होदी निव्वुइनयरीनाहो अक्खयसुहनिहाणं ॥२०११॥
 इअ अणवयणं सोउं राया चित्तेइ एत्त नरजम्मो ।
 एत्त सुगुरु अहं धम्मेणं सहालेमि अप्पाण ॥२०१२॥
 एत्ता गुरुत्तामग्गी संसारमहण्णवे पडताणं ।
 केसिंचि मिलेइ तरी व दुक्खजलतारणसमत्था ॥२०१३॥
 ठायव्वं खणमेगं तुम्हेहिं किर परोवयारीहिं ।
 एअं भणिऊण गओ नयरीए वलिमहाराओ ॥२०१४॥
 सुहवेलाए ताए देवी रइसुंदरीइ जिट्ठसुओ ।
 नयसारो नामेणं ठविओ रज्जे नरिंदेणं ॥२०१५॥
 नयरे जिणिंदभवणेसु महापूआउ जेण रइआओ ।
 दिज्जइ अ महादाणं अमारिपडहो अ घोसिअओ ॥२०१६॥
 सक्कारिज्जइ सम्माणिज्जइ जेणं चउव्विहो संघो ।
 निक्खमणखणे दीसइ सक्कसमो जो महिद्धीए ॥२०१७॥
 मंडलिअमंति-सामंत-निवेहिं पउरजणपणसएहिं ।
 अंतेउरीजणेहिं सह जो पव्वयइ गुरुपासे ॥२०१८॥
 को वि अ लाअचमक्कारकारओ वयमहूसवो एत्तो ।
 नयसारनरिंदेणं जणिओ निअजणगरायस्स ॥२०१९॥
 सव्वोहगपुण्णोदयपहावओ जेण अंगवारसगं ।
 अप्पदिणेहिं पढिअं विणपणं सुगुरुपासम्मि ॥२०२०॥
 रयणतिआराहणतप्परो मुणी नेगलद्धिओ जाओ ।
 कुवलयचंदजिणेणं ठविओ सपयम्मि रायरिसी ॥२०२१॥

सयलो वि गणो गुरुणा समप्पिओ जस्स सयमिमो 'अरओ ।
 सेलेसीकरणेण कुवलयचंदो गओ सिद्धिं ॥२०२२॥
 सव्वोहसयागमदंसिअविहिणा मोहरिउवलं समरं ।
 बलिरायरिसीसूरी परामवंतो उ विहरेइ ॥२०२३॥
 गामनगरेसु गच्छंतो पडिवोहेइ गुरु अणेगजणे ।
 मोहाइविडंवनमोअण^१कोविअवयणवाणसरो ॥२०२४॥
 एगय अपमत्तगुणट्ठाणगणं महेसिणा पत्ता ।
 सुहअज्झवसायसरूवखवगसेणिअसिलही अ ॥२०२५॥
 कौहाइणो अणंताणुबंधिणो विअडसत्तुणो जेण ।
 ताए असिलहीए जलनिहिमाणा खयं नीआ ॥२०२६॥
 अविमुद्ध-अद्धसुद्ध-विमुद्धपुंजतियकयविभागमिणं ।
^२कुद्धवदिदंतेण भिच्छंतं जेण निहलिअं ॥२०२७॥
 अह जो अपुव्वकरणाभिहाणगुणठाणं फुरिसिऊणं ।
 अनिअट्ठिवायरभिहगुणठाणं गच्छए सगुणो ॥२०२८॥
 तत्थ गणं जेण छिदिउमारंभिआ कसायारी ।
 अप्पच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावरा अट्ठ ॥२०२९॥
 अद्धहपसु इमेसु अ जो उ विदारेइ ताव सूरिवरो ।
 तेरस्स अणुक्कमेण नामाभिहकम्मगपयारे ॥२०३०॥
 नरगगइआणुपुव्वीउ तिरिअदुग-मिग-वि-ति-चउरिंदीणं ।
 जाईओ आयवजुइथावरसुहुमाणि साहारं ॥२०३१॥
 निहानिहा-पयलापयला-थीणद्धिरूवनिदतिगं ।
 खविऊण अद्धखविण हणइ कसाए अ जो अट्ठ ॥२०३२॥
 हणइ नपुंसगवेअं इत्थीवेअं तओ अ रिउल्लकं ।
 हास-रइ-अरइ-सोग-अय-दुगंछालक्खणं एसो ॥२०३३॥
 तह नरवेओ पहओ जेण संजलणकोहपडिवक्खो ।
 अभिमाणो तह मायासंजलणसरूवया चेव ॥२०३४॥
 संजलणलोहसत्तू निहणिजंतो उ सुहुमरूवधरो ।
 इक्कारस्सम [इक्को दस्सम] सुहुमसंपरायसोवाणयम्मि गओ ॥२०३५॥
 तत्थ वि पिट्ठगणं जेण विद्धंसिओ अरी सो वि ।
^३गयनित्तमाणुत्तसरूवमोहराओ इमो पडिओ ॥२०३६॥

अक्खलिअगई वलिरायरिसी सूरीसरो गओ इत्ति ।
 वारसमे गुणठाणम्मि खीणमोहाभिहाणम्मि ॥२०३७॥
 तत्थ य मइ-सुअ-ओहि-मणपज्जवग-केवटावरणस्सवा ।
 पण सामंता य खयं नीआ बलवंतया जेणं ॥२०३८॥
 'वित्थरण-लाह-भोगोपभोग-विरिअंतरायपणं च ।
 तह दंसणावरणभेअसत्तुल्लकं हयं जेणं ॥२०३९॥
 निदा-पयला-चक्खु-अचक्खु-अवहि-केवलेगदिणं ।
 आवरणाणि खविअ जेण कओ वणघाइकम्मखओ ॥२०४०॥
 पडिप्पसु इमेसु महादलनाहेसु गयनायगं जायं ।
 रिउसित्रं भग्गवलं जयलच्छी जेण ता वरिआ ॥२०४१॥
 पयडीभूअं केवलनाणं जस्स तिजगप्पयासगरं ।
 कम्मविणासे जह अवभववगमे दिणगरो दित्तो ॥२०४२॥
 अह जो सजोगिजिणगुणठाणाभिहसिद्धिगेहसोवाणे ।
 आरुहिओ ते चरित्थम्मपमुहा समुल्लसिआ ॥२०४३॥
 वलिकेवली तओ मोहाइअमम्माणि भणिअ पुहुवीप ।
 विहरंतो सोअइ तं विडंवणालक्खओ लोअं ॥२०४४॥
 मोहाइदुक्खमोअलोएहिं जस्स हरिसिअमणेहि ।
 अवरं च कयं नामं जिणस्स सिरिभुवणभाणु त्ति ॥२०४५॥
 एस जयम्मि अहं विहरंतो पत्थिव ! समागओ इत्थ ।
 अवहरिउं मोहाइअविडंवणाओ जणसयाणं ॥२०४६॥
 इअ सुणिअ चंदमोलिनरिंदो आणंदकंदलिअदेहो ।
 जिणपयकमलेसु पडिअ पुणरवि जंपइ नरेस्सवई ॥२०४७॥
 भयवं ! तुमए साहू अणुगगहिओ निअसमागमेण अहं ।
 सचरिअकहणेणाऽऽगमरहस्सभूएण अच्चंतं ॥२०४८॥
 अह केवल्लिणा भणिअं महानिव ! निअचरिअं भणिज्जंतं ।
 न य जुत्तं जेण तहा निअगुणउक्कित्तणं हवइ ॥२०४९॥
 एअं च नीइसत्थेण विरुद्धं तह वि तुह समासेणं ।
 भासिअमुवगारं दहूण मए सचरिअं राय ! ॥२०५०॥
 वित्थरणओ पुण सव्वाउएण वि न को वि भासिउ सक्को ।
 जेणमिममस्स चरिअं न केवलं सव्वजीवाणं ॥२०५१॥

चउदसरज्जुसरूवस्मि लोगमज्झस्मि मेइणीनाह ! ।
 णिदिणसु विगलिदिणसु तं ठाणगं नत्थि ॥२०५२॥
 जल-थल-खयरणिदिअतिरिणसु वि रूवगं न तं अत्थि ।
 सव्वे जीआ जत्थ य अणंतसो नेव उप्पन्ना ॥२०५३॥
 सत्तनरपसु नरगावासा सव्वे वि सव्वजीवेहिं ।
 मणुपसु गामनगराइआ पुण अणंतसो ^१फिट्ठा ॥२०५४॥
 भवणेस-वंतर-^२भगण-सोहम्मसाणदेवलोगेसु ।
 जो देवो जा देवी अणंतसो तत्थ ते जाया ॥२०५५॥
 जीआ सणकुमाराइनवमगेविज्जअंतदेवाणं ।
 ठाणेसु अ पत्तेअं अणंतवारा समुप्पन्ना ॥२०५६॥
 संसारम्मि इमम्मि अ सुक्खं दुक्खं च अत्थि तं नेव ।
 जीवेहिं सव्वेहिं अणंतसो जं न अणुभूअं ॥२०५७॥
 एगेगेण जिणं ^३जइलिंगं दव्वओ इमं ताव ।
 पडिवन्नं परिचत्तं अणंतसो भवसमुदम्मि ॥२०५८॥

यदुक्तम्—

“संसारसागरमिणं परिब्भमंतेहिं सव्वजीवेहिं ।
 गहिआणि अ मुक्काणि अ अणंतसो दव्वलिंगाइ” ॥२०५९॥
 एअं अणंतकालंउतरालभवभमणभणणओ नेअं ।
 सामन्नेणं अम्ह जिअस्स ^४विवत्तीइ नो कहिअं ॥२०६०॥
 जेणं संखिज्जं आउअं च ^५कमवट्ठिणीउ वायाओ ।
 भववट्ठिजिअसरूवं अणंतकालेण वत्तव्वं ॥२०६१॥
 तम्हा गयसरणेणं मए अणंतं दुहं समणुभूअं ।
 तं कयकुधम्मसरणेणावि विसेसेण संपत्तं ॥२०६२॥
 सिरिजिणधम्मसरणसीकारेण मए सुहाणि लहिआणि ।
 सुहदेवत्तणसुहमाणुसत्तपमुहाणि व सुहेसु ॥२०६३॥
 तस्सरणपहावेणं ताव लहिस्संति निव्वुइसुहाइं ।
 सासयरूवाणि मए अव्वावाहाणि इत्थभवे ॥२०६४॥
 इअ अम्हाणं अन्नो सरणं जाओ न सम्मधम्माओ ।
 सो चेव तुज्झ वि हविस्सइ सव्वजगज्जिआण हिओ ॥२०६५॥
 अह संवेगसमागम^६डंतजलमंतलोअणजुगेण ।
 भणिअं भूवइणा चंदमोलिनामेण मुइण्ण ॥२०६६॥

१ स्पृष्टाः ॥ २ भगणाः नक्षत्रगणाः ज्योतिषदेवाः ॥ ३ यतिलिङ्गम् ॥ ४ विवृत्त्या-विस्तरेण ॥

५ कमवतिन्धो वाचः ॥

गंभीरत्थमयनिअचरिअकहणपयासओ इमो विद्धिओ ।
 मह चिअ अणुगहत्थं परोचयारेगनिद्धिहि ॥२०६७॥
 अन्नह भयवं ! भवजलहिपारगाणं च कयासकिंमाणं ।
 गुरुत्तायग ! तुम्हाणं पओअणं अत्थि किमिमेण ॥२०६८॥
 भयवं ! जुगवं निगच्छंति जिआ किंमाणया ताव ? ।
 ववहारनिगोएहि निरंतरं सिद्धिगमणेण ॥२०६९॥
 “सिज्झंति जत्तिआ खलुं इहयं च ववहारगसिमज्झाओ ।
 पंति अणाइवणस्सइमज्झाओ तत्तिआ चेव” ॥२०७०॥
 राया भणेइ भयवं ! भवउ इमं केवलं जिआ सव्वे ।
 तन्निगयाउ सिद्धि वयंति एआवकालेण ॥२०७१॥
 जंपइ जिणो नरेसर ! कइवय अप्पेण ताव कालेण ।
 अवरे १अप्पयरेण सिद्धि गच्छंति ते जीआ ॥२०७२॥
 जाव परे महेवासांमिणिजीव व्व अप्पसमपणं ।
 सिज्झंति अभव्वजिआ कयाइ सिद्धि न गच्छंति ॥२०७३॥
 इअ केवलिवयणाओ धम्मसरूवं च सुणिअ संविगो ।
 भासइ निवो मह हवउ सरणं एस सिरिजिणधम्मो ॥२०७४॥
 सामिअ ! तुम्ह पसापण जणो पसो वि होउ सुहवंतो ।
 मोहमहारिउसेणातडिणीचंडावयारहिओ ॥२०७५॥
 वलिकेवलिणा कहिअं अजुत्तमेअं न किंचि नरणाह ! ।
 जिणधम्मंगीकारे को वि विलंबो न कायव्यो ॥२०७६॥
 हरिसिअचित्तो राया पणमिअ जिणमाणओ निअगुरीए ।
 चंदवयणाभिहाणं ठवेइ ससुअं नियपयस्मि ॥२०७७॥
 कइवयकलत्त-सामंत-भंतिसहिओ गहेइ नरनाहो ।
 केवलिपासम्मि वयं महाविभूईइ सुहभावो ॥२०७८॥
 अप्पदिणेहि जेण सिक्खा गहिआ विमलमइपडेण ।
 पटिआइ २चंदजलहिसंखाइ पुव्वसत्थाइ ॥२०७९॥
 गुरुगुणनिस्सेणीए कमेण चडिओ इमो उ रायरिसी ।
 समयं मुणिरुण जिणेण आचरिअठाणमो ठवियो ॥२०८०॥
 ३देसोणवोसवेअमिअपुव्वलक्खाणि पालिरुण वयं ।
 सेसं च कम्मचक्कं हणेइ सोहाखिलसक्कं ॥२०८१॥

सेलेसीकरणाभिहकरवालेण हयसेसकम्मरिऊ ।
 चारितधम्मसिन्नं समुन्नइं नेइ केवलिओ ॥२०८२॥
 निम्मलअणंतनाणाइचउक्कधरो विमुक्कतणुसंगो ।
 निव्वुइनयरीनाहो जाओ बलिनामरायरिसी ॥२०८३॥

पसत्थी-

तवगच्छनायगा जुगपहाणकप्पा महामहिमवंता ।
 सिरिसोमसुंदरगुरुत्तमा सुहं दितु संताणं ॥२०८४॥
 सिरिमुणिसुंदरसूरिवरा गुणरयणायरा महामुणिणो ।
 संतिगरसंथवेणं संतिगरा होंतु सुपसन्ना ॥२०८५॥
 जायं वाइसमस्सापूरणओ सामसारयाविरुअं ।
 दक्खिणदेसे जेसिं ते सिरिजयचंदस्सरिदा ॥२०८६॥
 सिरिरयणसेहरसुगुरुमुणिणो सुविआरसारगंथगरा ।
 नाणादेसविहारेण लोअपडिबोहगा भंति ॥२०८७॥
 सिरिउदयनंदिसूरीसरा पत्तीअंतु नाणदिणनाहा ।
 निप्पिहभावाइअगुणोवज्जिअजोगिंदनामधरा ॥२०८८॥
 पुहुवीपयासगरस्सरसुंदरतप्पंतदित्तेअभरा ।
 सिरिसूरसुंदरगुरु ह्वंतु भइंकरा लोप ॥२०८९॥
 सिरिलच्छीसायस्सरिणो कुणंतु कुसलाण कुसलाणि ।
 गुणमणिलच्छीनिहिणो वयणकलारंजिअजणोहा ॥२०९०॥
 सिरिसोमदेवस्सरिबरा सुहदा संतु मे ससोहगा ।
 बहुदेसबोहगा उवसमरसपोसगरउवप्सा ॥२०९१॥
 अणबज्जवज्जविज्जारमणीसिररयणमंडणसमाणा ।
 सिरिरयणमंडणमहागुरुणो पिअकारिणो लोप ॥२०९२॥
 जच्चकणगाभदेहा सव्वकलापुत्तसोममुहसोहा ।
 सोमजयसूरिराया पभावगा जिणवरमयस्मि ॥२०९३॥
 सिरिइंदनदिगुरुणो गुरुगुणमाणिक्करोहणगिरिंदा ।
 चारित्तरमारमणीहारा य जुगप्पहाणसमा ॥२०९४॥
 निगमागमसम्ममुणणपयडिअजिणधम्मराय^२सामजा ।
 सिरिधम्महंसगुरुणो सुपसन्ना हुंति धन्नाणं ॥२०९५॥

तैसि सीसवरेणं वायगसिरिइंदहंसनामेणं ।
 उद्धरिअमिमं सिरिभुवणभाणकेवलमहाचरिअं ॥२०९६॥
 पुब्बरिसिभासिओ जो विज्जइ सिरिवलिनरिंदसंबंधो ।
 तस्स च्चिअ एसत्थो पागयवंधेण भणिओ अ ॥२०९७॥
 पाइअवंधो जेणं सुणंतलोआण वायगजणाणं ।
 सुहहेऊ हवइ तओ चरिअं सुहवोहमक्खायं ॥२०९८॥
 सपरोवयारकारणमेस मए जिणगुणाणमुच्चारो ।
 जलान्हिसरेसुवसुहापमाणसंवच्छरम्मि (१५५४) कओ ॥२०९९॥
 विवुहजणेहिं वाइज्जंतं सिरिवलिनराहिवचरित्तं ।
 जाव सिरिमहावीरजिणेसरसासणमिणं जयउ ॥२१००॥

॥ इति श्रीमत्तपागणनभोनभोमणिमहोपाध्याय-

श्रीधर्महंसगणिशिष्यवाचकेन्द्रश्री-

इन्द्रहंसगणिविरचितं

श्रीवलिनरेन्द्रचरित्रं

सम्पूर्णम् ॥छ॥

सं.-१५५४ वर्षे वलिचरितं कृतं ॥छ॥ श्रीरस्तु ॥छ॥

॥ ग्रंथाग्रं-२५६० ॥

लालभाई दलपतभाई भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर ग्रन्थमाला

२, ५, १५, २०, संस्कृत प्राकृत हस्तप्रत केटलोग. भाग १-४.	१६०-००
३*. काव्यशिक्षा विनयचंद्रकृत. सं. डो. एच.जी. शास्त्री.	१०-००
४. योगशतक. हरिभद्रसूरिकृत. स्वोपज्ञवृत्ति सह.	५-००
६, १६, २४. रत्नाकरावतारिका रत्नप्रभसूरिकृता. भाग १-३.	२६-००
८. नेमिरंगरत्नाकरछंद. कवि लावण्यसमयकृत	६-००
9. The Natyadarpana of Ramchandra and Gunachandra : A Study	30-00
11. Akalanka's criticism of Dharmakirti's Philosophy.	30-00
१२. रत्नाकरावतारिकाद्यष्टलोकशतार्थी. जिनमाणिक्यगणिकृत.	८-००
१३*. शब्दानुशासन. आचार्यमलयगिरिकृत	३०-००
१७. कल्पलताविवेक. अज्ञातकर्तृक	३२-००
१८. निबंदुशेष हेमचंद्रकृत. श्रीवल्लभगणिकृतवृत्तिसह	३०-००
१९. योगविन्दु. आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. अंग्रेजी अनुवादसह.	१०-००
२२. शास्त्रवार्तासमुच्चय. आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. हिंदी अनुवादसह.	२०-००
२३. तिलकमंजरी. पल्लीपाल धनपालकृत.	१२-००
२५, ३३. नेमिनाहचरित आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. भाग १-२.	८०-००
26. A Critical study of Mahapurana of Puspadanta.	30-00
२७. योगदृष्टिसमुच्चय हरिभद्रसूरिकृत. अंग्रेजी अनुवादसह	८-००
28, 37. Dictionary of Prakrit Proper Names Part 1-2.	67-00
२९. प्रमाणवार्तिकभाष्यकारिकार्धपादसूची	८-००
३०. प्राकृत जैन कथा साहित्य. ले. डो. जगदीशचंद्र जैन.	१०-००
31. Jaina Ontology by Dr. K. K. Dixit.	30-00
32. The Philosophy of Sri Svaminarayana by Dr. J. A. Yajnik.	30-00
३४. अध्यात्मविन्दु. उपाध्याय हर्षवर्द्धनकृत.	६-००

३५. न्यायमंजरीग्रन्थिर्भाग, चातुर्वर्ण्य.
 ३६. जैलमेयस्य हस्तप्रत कैदलोग
 ३८. Karma and Rebirth
 ३९. मदनरेखा आख्यायिका. जिनभद्रपरिष्ठा
 ४०. प्राचीन गूर्जरकाव्यसंचय

41. Jaina Philosophical Tracts

४२. सणतुमारचरिय

43. The Jaina Conception of Omniscience by

Dr. Ram Jee Singh

44. Tattvarthasutra, Com, by Pt. Sukhlalji.

४५. इतिहासियाई

४६. हैमनाममालाशिलोच्छ

संवोधि (धैमासिक) भा. १, २, ३

In the Press

१ न्यायमंजरी-गुजराती अनुवाद. भा. १

२ गार्हपत्यकोश

३ ऋषिदत्तारास

४ जृंगारमंजरी

५ विलासवईकहा

६ लघुतत्त्वस्फोट (अंग्रेजी अनुवाद)

7 A Modern Understanding of Advaita Vedanta

8 Upabrimhana and Vedic Interpretation

९ प्राचीन गुजराती हस्तप्रत सूची

10 Fundamentals of Ancient Indian Music and Dance

